

İLK ADIMLAR

ARYEN DENİZ

Dalgaların büyüklüğü bir çocuğun, dağ ülkesine yol alışının ilk adımları ve ilk karşılaşmaları...

Hayatımın en muhteşem zamanları ve unutulmayan arkadaşları Ş. Koçerin, Ş. Çiçek, Ş. Kiçi, Ş. Berçem ve Ş. Sakine hevallerin anılarına sonsuz bağlılık ve özlemle...

Yaşanan olaylarda gerçekliğe bağlı kalınarak ele alındıysa da kimi yerler ve kişiler kurgulanarak verilmeye çalışılmıştır.

Buz gibi bir gecenin içinde sımsıcak bir heyecan dalgası sarmıştı yüreğimi. Bu soğuk kış gününde nereye aktığını bilmediğim bir nehrin kıyısında olacağımı hayal bile edemezdim.

Nihayet dağa çıkışın ilk adımlarını atmak üzereydim. Birazdan Botan Çayı'nı geçeceğiz. Geçen 4-5 ayda yaşadıklarımı düşününce, şimdi burada olduğuma inanamıyorum. Özgürlük saflarına katılmak için Antalya'dan ayrıldığım ılık yaz gecesinin üzerinden neredeyse altı ay geçmişti. O zaman bir kurye beni bekleyen gruba yetişmem için İstanbul'a gitmem gerektiği söylendiğinde hiç tereddüt etmeden yola çıkmıştım. Ancak bu kadar zaman bekleyeceğimi hiç düşünmemiştim.

Şans işte! İçinde yer alacağım ve Önderlik sahasına gidecek olan grup, ben İstanbul'a geldikten bir gün önce yola çıkmıştı. Maalesef gruba yetişemedim ve bir dahaki grubun ne zaman ve nasıl gideceği belirsizdi. Bu yüzden o güne kadar beklemek zorundaydım. İşte böyle başlayan bekleyiş sürecim her gün farklı bir evde saklanmakla geçen aylara bırakmıştı kendini. Günler, haftalar, aylar... Zaman geçtikçe içimdeki ümit de azalıyordu. Gerillaya gitmeden yakalanmak istemiyordum. Bu yüzden İstanbul'da kaldığım son günlerde sürekli "beni gerillaya gönderin" diyerek baskı yapmaya başlamıştım arkadaşlara.

Onlar da ısrarlarım karşısında en sonunda pes etmişler ve gidecek ilk grupla göndereceklerinin sözünü vermişlerdi.

Ve işte şimdi uzun bir bekleyişin ardından yeni Şervanlar* grubunun içindeydim. Az sonra heyecanla beklediğim dağa yürüyüşün ilk adımlarını atacağım. Hemen kenarında oturduğumuz nehrin etrafı ince sazlıklarla kaplı. Suyun sesi bir uğultu gibi, bir alçalıp bir yükseliyor gecenin içinde. Yanımızdaki kuryeler sessizce hiç hareket etmeden beklememiz için uyarı yapıp duruyorlar sürekli. İnsan böyle bir zamanda nasıl sessiz ve sakin olabilir ki... Neredeyiz, karşıya nasıl geçeceğiz, askerle karşılaşsak ne yapacağız! Dünyanın sorusu geçiyordu kafamdan. Herkes soluğunu tutmuş bekliyor. Grubumuz sekiz kişiden oluşuyor. İki eski arkadaş. Geriye kalan altı kişi de yeni Şervanlarız. Grubun içinde tek kadın benim. Bu yüzden biraz tedirginlik yaşıyorum. Grup olarak daha yeni bir araya gelmiştik. Birkaç saat öncesine kadar kuryelerin bizi almaya gelecekleri köyde beklerken köyde bizim dışımızda da yeni Şervanların olduğunu bilmiyorduk.

İlk karşılaşmamız hepimiz için bir sürpriz olmuştu. O toprak damlı köy evinden içeri girdiğimizde bir köşede bağdaş kurmuş oturan dört erkek arkadaşla birbirimizi görür görmez önce bir şaşkınlık yaşadık. Kısa bir zaman geçtikten sonra da tanıdık bir gülümsemeyle selamlaşarak merhabalaştık. Şaşırmamak mümkün değildi. Çünkü birbirimizden habersiz İstanbul'dan aynı otobüste yola çıkmış ve Cizre'ye kadar birlikte gelmiştik. İskan'la esmer olan arkadaş "ben tahmin etmiştim" deseler de kimse bir dağ köyünde bir araya geleceğimizi tahmin etmemişti. Gecikmeli de olsa tanışmış olduk. Nevzat, Hakki, Kemal, Zeynel... İskan'la İstanbul'da otobüse bindiğim zaman tanışmıştık zaten. Biletlerimiz yan yana koltuklarda ama ayrı ayrı kesilmişti. Beni yolculayan arkadaş yanımdaki koltuğa oturacak olan kişiyle birlikte hareket edeceğimi söylemişti. İskan'a da aynı bilgi verilmişti. Otobüse binip 17 numaralı koltuğun yanına doğru geldiğimde genç bir erkeğin oturuyor olduğunu görmüştüm. Emin olmak için elimdeki biletle koltuk numarasını tekrar kontrol ettikten sonra oturan gencin yanına gittiğimde açık tenli, kıvrıkcık saçlı öğrenciye benzeyen biriyle karşılaştım. Merakla bakarken daha önceden ikimize de söylenen şifreli soruları sorduk birbirimize. Doğru cevapları alınca ikimiz de rahatladık. Gülümseyerek cam kenarındaki boş koltuğa geçip oturduğumda yanımda oturan bu genç insana karşı yaşadığım kaygılar bir kenarda kalmıştı.

*Şervan: Savaşçı

Zaman kaybetmeden hemen tanıştık ve hızla aramızda bir senaryo hazırladık. Yol için gerekliydi bu. Anlaşmamıza göre ben ve o okuldan arkadaşlık. Bu ara dönemde sınavlarımız yoktu. İdil'e İskan'ların evine tatile gidiyorduk. Yolculuk boyunca olası kontrol ve aramalarda böyle söyleyecektik. Ama öncelikle kimlik bilgilerimizi iyice ezberlememiz gerekiyordu. Yine birbirimiz ve ailelerimiz hakkında bazı bilgilerimiz olmalıydı. Bu yüzden önce kimliklerimizi birbirimize vererek bütün bilgileri iyice aklımıza yerleştirdik. Bu arada otobüs hareket etmiş ve yolculuğumuz başlamıştı. Yanımdaki gencin adı İskan'dı. İdilliydi ve dokuz kardeşlerdi. İstanbul'da Hacettepe tıp fakültesinde(Hacettepe İstanbul'da değil, Ankara'dadır. İstanbul'da Cerrahpaşa ve Çapa Tıp fakültesi vardır. Sanki kastedilen bu yerlerdir. Düzeltirse iyi olur.) okuyordu ve bu yıl son senesiydi. Benim için şimdilik bu kadarı yeterliydi.

İskan'a "tamamdır" diyerek kimliğini uzattığımda onun şaşkın şaşkın yüzüne baktığını görmüştüm. Meraklı gözlerle "ne oldu" dedim.

Elinde tuttuğu kimliği işaret ederek kulağıma doğru eğilerek sessizce bu sahte mi diye sordu.

Şaşıрма sırası bendeydi. "Yok" dedim "kendi kimliğim."

Bunun üzerine şaşkınlığına bir de gülümseme ekleyerek "Allah Allah Antalyalı olacağını hiç düşünmemiştim" dedi birkaç kez.

İçimden neden diye geçirsem de bunun Türk birinin nasıl PKK'ye katıldığıyla ilgili olduğunu tahmin ediyordum, bu daha başlangıç sayılırdı. Kim bilir daha ne kadar çok şaşırın çıkacaktı. İskan ilk şaşkınlığı üzerinden attıktan sonra merak ettiği birkaç konuyu konuştuk. Ona kısaca ailemi ve Antalya'yı anlattım. Biraz rahatlamış görünse de konuşmalarından tedirgin olduğu hissediliyordu.

Konuşurken ikide bir "kontrollerde kimliğin çok dikkat çekecek. Antalyalı bir genç kızın ziyaret için bile olsa Cizre'ye gitmesi şüphe yaratabilir" diyordu. Bu şekilde düşünmekte haklıydı. Çünkü bölgede her gün bir olay yaşanıyor. Daha birkaç gün evvel Cizre'de askerler tarafından bir eve havan topu atılmış ve aralarında çocukların da olduğu aynı aileden altı kişi hayatını kaybetmişti. Bu kadar tehlikeli bir yere tatile gitmek ne kadar inandırıcı olurdu! Bunun dışında İskan'ın ailesinden kaynaklı nedenler de vardı. İskan akrabalarından bir kısmının korucu olduğunu ve yoldaki kontrol noktalarında askerlerle birlikte arama yaptıklarını söylemişti. Bu nedenle en büyük kaygısı tanıdık birileriyle karşılaşsaksak ne olacaktıydı. Gelişebilecek tüm aksilikleri ve olasılıkları göz önünde tutarak bir plan yapmalıydık. İskan bir süre kendi kendine düşündü. Daha sonra kafasından geçenleri anlattığında ilk başta çekinceli yaklaşıp da söyledikleri akla yatkındı. İskan'ın düşüncesine göre şayet yolda akrabalarından birileriyle karşılaşsaksak sözlü olduğumuzu ve beni de ailesiyle tanıştırmak için getirdiğini söyleyecektik. İskan "başka türlü inanmazlar" diyordu. Bu koşullarda bunu kabul etmekten başka seçeneğim yoktu. İskan'la daha 1-2 saat evvel tanışmış olsak da ikimiz de riskleri ve tehlikeleri olan uzun bir yolculukta birlikte olacaktık. Birbirimize güvenmekten başka çaremiz yoktu. İskan idil'de doğup büyüdüğü için bölgenin koşullarını iyi biliyordu. Bense hiç tanımadığım yerlere gidiyordum.

Aklımdan sayısız düşünce geçiyordu. Acaba yolda başımıza kötü bir şey gelmeden ulaşabilecek miydik gerillaya? Ya karşılaşacağım zorluklar neler olacaktı? Beni en çok korkutan yol yürüyüşüydü. Dağlarda yürümek nasıl bir şey olacaktı. Gerillaya katılma kararımı arkadaş grubuma söylediğim zaman hatırlıyordum önce nasıl şaşırmışlardı. Daha sonra bazıları "güzel de sen nasıl yürüyeceksin ki dağlarda" diyerek itiraz etmişlerdi. En başta da İlker benim gerilla da yapamayacağımı söyleyip duruyordu hep. Hatta bir defasında dağları Akdeniz sahillerine benzetme, "silah bile senin boyun kadar; nasıl taşıyacaksın silahı" diyerek beni vazgeçirmeye çalıştığında kötü bir tartışma yaşamıştık. Ben "insan isterse her şeyi yapabilir" diyerek karşı çıkıyordum. Ancak söylenenlerde gerçeklik payı olduğunu biliyordum. Fakat hiçbir şeyi denemeden, görmeden bilemezdim ki. Nereden geldiğini bilmediğim gençlik heyecanı ya da macera kim ne derse desin içimde benim de tarif edemediğim bir çekim gücü vardı. Dağlar ve gerilla beni kendime çekiyordu.

Otobüsümüz ilk molasını Kocaeli'nde vermişti. Yiyecek bir şeyler almak için otobüsten indiğimde yan yana uzanan pişmaniye dükkanlarını gördüm. Bu şehir pişmaniyesiyle ünlüydü. Daha yola çıkmadan önce hep aklımda arkadaşlara ne götürebilirim düşüncesi vardı. Pişmaniye dükkanlarını görünce madem Kürdistan'a gidiyorum o zaman bizim kültürümüzden bir şeyler olsun diyerek bir dükkana girdim. İki paket pişmaniye ile iki paket karışık kuruyemiş şekerleme alarak otobüse geri döndüm. İskan aşağı inmemişti. Elimdeki paketleri görünce meraklı bakışlarla "ne yapacaksın bu kadar pişmaniye" diye sordu. Sessizce "dağa ulaştığım ilk gerilla grubuna ikram edeceğim" dedim ve o günü hayal ederek gülümsedim.

Az sonra otobüsün hareket etmesi ile yeniden yola çıktık. Yollar, köprüler, kentler... Teker teker geride kalıyorlardı. Her geçen saat biraz daha yakınlaşıyorduk Kürdistan'a. "Adana'dan sonra başka bir ülkeye girdiğini hemen hissedersin" demişti bir arkadaşım. Gerçekten de dediği gibi olmuştu. Coğrafyanın rengi bile değişmişti sanki. Uzayan ve uçsuz bucaksız ovalarda yol alıyorduk. Evleri, caddeleri, insanların yüzleri ki yaşadıkları bile farklılaşıyordu.

Sabahın ilk saatlerini Urfa'da karşılamıştık. Otobüsün camına vuran gün ışığı yüzümü ısıtırken yol üstünde ve üzerinde uzun etekli beyaz bir elbise olan yaşlı bir adam gördüm. Başına kırmızı beyaz

renklerde bir şal sarmıştı. Televizyonda gördüğüm Arap erkeklerine benziyordu. Ona camdan el sallayarak selam verdim. O da el salladığını görünce elini kaldırdı. Yüzünde esmer bir gülümseme vardı.

Bu coğrafya ve bu topraklar ne kadar da zengin ve farklıydı. Gözüme çarpan her şeyi merakla izliyordum. Kitaplarda okuduğum, anlatılanlardan dinlediğim ülkeye adım adım giriyordum artık. Antep, Batman, Mardin, Nusaybin... Savaşın soğuk yüzü yüzüme çarpmaya başlamıştı yavaş yavaş. Yol boyu askeri araçlar; ellerinde silah, yüzleri kapalı insanlar, yol kenarlarında durdurulmuş arabalar ve yapılan aramalar...

Birkaç yerde otobüsümüz durdurulmuş ve kimlik kontrolü yapılmıştı. Kimliğime bakan askerlerin ilk sorduğu “ne işin var burada” oluyordu. İskan’la ikimiz sakin ve rahat olmaya çalışarak bilinen senaryomuzu oynuyorduk. Tipimizden öğrenci olduğumuza inanıyorlardı hemen. Bu yüzden de şimdiye kadar herhangi bir olumsuzluk yaşamamıştık.

Nusaybin’e girdiğimizde otobüsümüz yine durduruldu. Bu kez askerler kimliklerimizi alarak, inceleyip geleceklerini söylediler. Her an küçük bir şüphe veya aksilik yakalanmamıza neden olabilirdi. Neyse ki bir şey çıkmamıştı. Kimliklerimizi geri getirip vermişlerdi. Tabi verirken de gözümüz üstünüzde der gibi sert sert bakmayı ihmal etmediler yine. Böyle bir iki kontrol noktasından sorunsuz geçtikten sonra derin bir nefes alabildik sonunda. Artık önümüzde Cizre vardı. Yani son durak...

Cizre’ye varınca garaja bir kuryenin gelip alacağı söylenmişti bize. Ya kimse gelmezse ne olacaktı? Bunu düşünmek bile istemiyordum. İskan böyle bir durumda onlara gidip birkaç gün kalacağımızı söylüyordu. Cizre’ye doğru yaklaştıkça içimdeki korkuyla karışık heyecan da artmaya başladı. Sabahın ilk saatleriydi. Neredeyse 24 saattir yoldaydık.

Cadde başında tek tük binalar görünmeye başlanmıştı. İskan Cizre’ye girdiğimizi söylemişti oturduğu koltuktan dışarı bakınca. İçimden “sakin olmalısın bir şey olmayacak” diye kendimi teskin etmeye çalışsam da kalbim küt küt atıyordu. İskan’ın da benden farkı yoktu. Heyecanını bastırmaya çalışsa da oldukça gergin görünüyordu. Aceleci ve sinirli tavrından bunu anlamak zor değildi. Biraz sonra otobüsümüz yavaşlayarak, ana yolun sağındaki boşluğa girerek durdu. Genç muavinin “eşyalarınızı unutmayın” uyarıları arasında tüm yolcular teker teker otobüsten inmeye başladı. Dışarı çok kalabalık değildi. Yolcusunu bekleyen birkaç kişi dışında ortalıkta kimse görünmüyordu. Bizi almaya gelecek olan kuryeyi erken fark edebilmek için etrafımızı çaktırmadan izlerken, İskan’la bagajların önüne doğru ilerledik. Benim yanımda bir kol çantamla küçük bir sırt çantası vardı. Ama İskan’ın eşyaları bagajdaydı. Yolculuk sırasında İskan kendisiyle birlikte çok ilaç getirdiğini söylemişti. Bu ilaçlar en çok gerillada ihtiyaç duyulan ve yaralanma gibi durumlarda kullanılan ağrı kesiciler, kan dondurucu iğneler, şırınga ve ameliyat malzemelerinden oluşuyordu. Şimdiye kadar kontrol noktalarında kutuların içine bakmamışlardı. Ama bundan sonra ne olurdu belirsizdi.

İskan’la otobüsün yan tarafına geçmiş bagajların açılmasını bekliyorduk. Az sonra bagajlar açılıp valizler içi dolu torbalar ve karton kutular caddenin kenarındaki kaldırıma dizilmeye başlandı. İskan ilaçları iki büyük kutuya koymuştu. Yanımıza gelen bir genç İskan’a yardım etmek için onunla bagaja doğru giderken, İskan’a Kürtçe bir şeyler söylemişti. İskan iki kolunda kutuları alıp telaşlı telaşlı yanıma döndüğünde “Acele edelim şimdi gelip bizi alacaklar” dedi. Bunu duyduğum gibi heyecanım aniden yükseldi. Elimde olmadan etrafıma bakıp durmaya başladım.

“Gel sanki taksi bekliyormuş gibi şurada yolun kenarında duralım” dediğinde otobüsten birkaç metre uzaklaşarak beklemeye başladık. İşte biraz önceki genç caddenin tam karşısındaydı. Yanında çocuğa bezeyen kısa boylu, bıyıklı bir adam vardı. İskan da görmüştü onları. Az sonra o genç ve kısa boylu adam caddeden karşıya geçerek yanımıza geldiler ve hafiften gülümseyerek hüzünle merhabalaştılar. Kısa boylu olan tam bir cüceydi. Esmer koyu renk saçları ve bıyıkları vardı. Yaşı en fazla 25 olmalıydı.

Biz daha selamlaşırken yanımıza bir taksi gelip durdu. Cüce olan “hadi arabaya binelim” diyerek ön kapıya yöneldi. O sırada şoför de taksiden inmiş bagajın kapağını açıyordu. İskan ile genç çocuk kutuları arabanın arkasına yerleştirip geldiler. Şoför ve cüce olan kişi öne geçtiler. Biz üçümüz de arkaya oturduk. Arabanın hareket etmesi ile rahat bir nefes alabildim. Kurye bu cüce adam olmalıydı. Şoför ile aralarında Kürtçe konuşuyorlardı. Ben bir şey anlamadığım için soran gözlerle İskan’a bakıyordum. İskan “sonra konuşuruz” diyerek kurye ile şoförü dinlemeyi sürdürdü. Bizi almaya

gelenler belli ki tecrübeliydi. Kim bilir bizden önce kaç genci daha bu yollardan dağa çıkarmışlardı. Araba ilerlerken pencereden dışarıyı izlemeye koyuldum.

Berivan'ın şehri burasıydı demek. 1992 Cizre serhildanında kitlenin üzerine ateş açılması sonucu bir kolundan yaralanan Berivan'ın o halde panzerin üzerine yürüyüşü günlerce gazetelerde çıkmıştı. Bütün fotoğraflarda serhildanın en önündeydi. Şimdi içinde olduğum arabanın camından Cizre sokaklarına bakarken siyah beyaz puşi ile yüzünü örtmüş ve bir elini zafer işareti yaparak kaldıran Berivan'ın sureti geçiyordu gözümün önünden. "Bu sokaklarda mı yaşanmıştı o serhildan" diye düşünürken dışarda insanlardan çok arabaların olduğunu fark ettim. En çok da askeri araçlar vardı. Anayoldan ara sokaklara girince insanlar görünmeye başladılar. Sokakları pek geniş değildi. Araba ağır ağır 10 dakika daha gittikten sonra iki katlı beton bir evin önünde durdu. Sokak bomboştu. **Cüce(cüce kelimesi yerine farklı bir kavram kullanılsa iyi olur. Kısa boylu denilse daha iyidir.)** kurye taksiden inerek evin kapısını çalmaya giderken bize arabada beklememizi söylemişti. Az sonra siyah demir kapı açılıp kurye içeri girdiğinde eliyle "gelin" diye işaret etti. Kimseye görünmeden arabadan inerek bahçe kapısından içeri girdik. Bizi orta yaşlarda kel kafalı biri karşıladı. Evin bahçe duvarları yüksek olduğu için sokak görünmüyordu. El sıkışarak selamlaştıktan sonra içeri geçtik. Ev sahibi bizi çok kullanmadıkları bir odaya almıştı. Her halinden geleceğimizi önceden bildiği anlaşılıyordu. Bu sırada kurye arkadaş "ben geleceğim" diyerek ev sahibi ile birlikte odadan çıktı. Ben ve İskan odanın bir köşesinde yere serilmiş olan minderlerin üzerine oturduk. İkimiz de sonunda rahat bir nefes alabilmıştık. Polis ya da askere takılmadan kuryeye ulaşmanın verdiği rahatlama duygusuydu bu. Ama asıl rahatlamayı gerillaya ulaştığımız gün yaşayacaktık. Biz oturmuş beklerken kurye olan cüce arkadaş ile ev sahibi odaya geldi. Hemen ayağa kalktık. Cüce olan gülümseyerek yanımıza geldi, sanki bizi yeni görüyormuş gibi "hoş geldiniz arkadaşlar" dedi ve tokalaşmak için elini uzattı. Onun bu yaklaşımı kendimizi güvende hissetmemizi sağlamıştı.

Yarım saate yakın yanımızda kaldı. Sohbet ettik. Kısaca yolculuğumuzu anlattı. Cevapsız sorular sorduk. Kurye arkadaş her sorumuza "acele etmeyin yakında arkadaşları görürsünüz, onlar size anlatırlar" diyerek geçiştirdi. Uzun bir yoldan geldiğimizi ve şimdi dinlenmemiz gerektiğini söyleyerek kısa kesti konuşmasını. Giderken ondan haber alana kadar burada kalacağımızı, kesinlikle evden çıkmamamız gerektiğini ve bir ihtiyacımız olursa Ape Ahmet'ten istememiz gerektiğini söyleyerek yanımızdan ayrıldı.

Uzun bir yolculuğun ilk durağına gelmiştik. Dün İstanbul'daydım. Bugün ise her gün çatışma haberleri aldığımız, savaşın kendisini en yoğun hissettirdiği Cizre'deydim. Şimdiye kadar yaşadıklarımı düşününce kendimi bir film karesinde gibi görüyordum. Belirsizliklerin, korkuların ve heyecanın iç içe geçtiği bir yolculuk yaşamıştık. Üzerimizde yolun yorgunluğu vardı. Oturduğum yerden göz kapaklarım ağırlaşırken, kış güneşinin pencereye vuran ışınları perdeden sızarak içeri giriyordu. Dışarıda hava ısınmış olmalıydı.

Her birimiz bir köşede oturmuş kendi sessizliğimizde daha neler yaşayacağımızı düşünürken, odanın tahta kapısının açılmasıyla ayağa kalktık. Esmer, beyaz tülbentli, yüzünde sıcacık bir gülümsemeyle yaşlıca bir kadın içeri girdi. Yanımıza gelip yüzümüzü iki elinin arasına alarak, tek tek kucaklayıp öptü ikimizi de. Birlikte yere çömelip oturduğumuzda İskan'la Kürtçe konuşmaya başladılar. Ben daha önce duyduğum bir iki kelime Kürtçe dışında hiçbir şey anlamıyordum. Onun için İskan'ın aracılığıyla konuştum anayla. Dağa çıkacağımızı bildiğinden olsa gerek hazırlıklarımızı ayrıntısına kadar soruyor, yanımıza çorap, kazak, iç çamaşırı gibi eşyaları alıp almadığımızı merak ediyordu. Yüzündeki çizgiler hangi zamanın izlerini taşıyordu kim bilir. Küçük siyah gözlerinde sevgi ve hüznü vardı. Ya da ben öyle hissediyordum. İlk defa karşılaştığım bu insanların yanında kendimi evimde gibi güvende hissediyordum. Bunun bir halka olan sevgiyle yakından bağı vardı. Bir Türk olarak Kürt halkının acılarına ortak olmak ve halklarımızın gerçek anlamda eşit ve özgürce bir arada yaşayabilmesi için gelmişim özgürlük saflarına.

Bir an önce dağlara çıkan yollara girmek istiyordum.

* * *

Günlerimiz kapalı odalarda beklemekle geçiyordu. Bir hafta olmuştu Cizre'ye geleli ve bu zaman zarfında 3 ev değiştirmiştik. Kaldığımız evler fazla kalabalık olmadığından İskan'la tek başımıza kalıyorduk. Zamanımız çoğunlukla sohbet ederek geçiyordu. Elimize gazete ya da dergi geçerse

birlikte okuyorduk. Bunun dışında her gece gelecek birilerini bekliyor. “Belki bu gece arkadaşlarla buluşuruz” diyerek heyecana kapılıyorduk. Dün gece kaldığımız evi değiştireceğimizi söylemişti kurye. Gece yarısı evden ayrılarak önde kurye arkasında biz koşar adımlarla karanlık sokaklardan geçerek ana yola çıktık. Kuryemiz daha evde iken Cizre’yi İki mahalleye ayıran ana caddenin riskli olduğunu söylemişti bize. Gece boyu belli aralıklarla panzerler sürekli devriye geziyormuş bu yolda.

Kurye bizi caddenin kenarına geldiğimizde durdurarak kendisi önce yolu kontrol etmiş sonra da “hadi heval acele” deyince üçümüzde koşarak caddeden karşıya geçmiştik. Soluk soluğa kalmış halde asfalt yoldan uzaklaşıp karanlık sokak aralarına daldığımızda artık rahatlamıştık. Beton yollarda toprak sokaklara geçiyorduk. Bu arada kuryemizin yürüyüşü de değişmişti. Çekincesiz atıyordu adımlarını. Hatta bizimle konuşuyor, espri yapıyordu. “Heval acele edin daha düz yolda bana yetişemiyorsunuz dağda nasıl yürüyeceksiniz” diyor ve kendi kendine gülüyordu. Onun bu rahatlığı oldukça tuhafımıza gitmişti. Sokaklarda belki kimseler görünmüyordu ama birileri sesimizi duyabilirdi.

Asıl ilerde karanlık bir sokağın başında iki kişinin karartısını görünce yerimizde durduk. “Yürüyün arkadaşlardır” deyince önce anlamadık ne olduğunu ama peşinden yürümeye devam ettik. Yanlarına ulaşıncı ellerinde silahlar, yüzleri kapalı iki gencin olduğunu gördük. Onlar kurye ile konuşurken biz de şaşkın bir halde durmuş bekliyorduk. Bir iki dakika sonra gençlerden biri elinde silahla önümüze geçti ve bizi sokağın sonundaki bir eve götürdü. Kurye arkadaşla birlikte içeri girdik. Aile çok sıcak karşıladı bizi. Hemen bir odaya aldılar. Bu sırada kurye eli silahlı gençle birlikte dışarı çıkmıştı.

Evin genç kızı yanımıza gelip oturduğunda meraklı sorularıyla gerillaya olan ilgisini hemen belli etmişti. Bakışlarından bizimle birlikte gelmek istediğini hissetmiştim. Belki de bir gün o da gerillaya katılırdı kim bilir. Orada yarım saat kadar kaldık. Genç kız bu arada çay demleyip getirmişti. Çaylarımızı doldurmuş içerken odaya üzerinde gerilla kıyafetleri olan bir grup girdi. Heyecanla yerimizden fırladık. Kalbim durmuş gibiydi. Gerillayı şehirde göreceğimizi hiç tahmin etmemiştim. İki erkek ve bir kadın gerillaydı gelen. Silahları omuzlarında gülerek girmişlerdi içeri. “Merhaba arkadaşlar hoş geldiniz” diyerek el sıkışıp selamlaştılar tek tek. Sıkı ve sıcak bir tokalaşmaydı. Her şeyleri farklıydı gelenlerin. Silahlarını hemen yanlarına dayayarak yerde oturup konuşmaya başladılar. Önce tek tek nereden geldiğimiz ve nereli olduğumuz gibi sorular sordular. Sonra kendilerini tanıttılar. Hikmet, Azat ve Dersim arkadaşlardı. Hikmet uzun boylu, zayıf, karakaşlı, kara gözlü ve gür bıyıklı olan bir arkadaştı. Azat ise onun tam tersiydi. Buğday tenli, saçları sarıya yakın, renkli gözlü ve genç bir arkadaştı. Dersim arkadaş da orta boylu, ince yüzlü, kısa saçlı kadın bir arkadaştı. Gördüğüm ilk gerillalardı. Her üçü de Kürtçe konuşuyordu. Benim Türk olduğumu öğrendiklerinde ayrı bir sevinç belirmişti yüzlerinde. İlk tanışmanın ardından Türkçe konuşarak ilerledi konuşmalar. Bizimle Hikmet arkadaş konuştu daha çok.

Cudi mahallesinde olduğumuzu, burada güvende olduğumuzu, mahallenin denetimlerinde olduğunu ve kendilerinin de cephe birimi olduklarını söylediler. Yine en fazla iki gün içinde kırsala gitmemiz için hazırlıkları yapacaklarını, bunun için de gündüzleri sığınakta kalacaklarını, geceleri gelip bizi göreceklerini söylediler. Geceleri güvenli olsa da gündüzleri riskliymiş bu mahalle. Arkadaşlar “düşman ancak gündüzleri girebiliyor Cudi mahallesine” diyordu. Nelere dikkat edilmesi gerektiğini ve bazı uyarıları yaptıktan sonra arkadaşlar bir işlerinin olduğunu söyleyerek yanımızdan ayrıldılar. Ayrılmadan önce de bizi başka bir yere götürmesi için silahlı bir milise teslim ettiler. Arkadaşlardan sonra biz de çıktık o evden. Milis bizi çamurlu ara sokaklarda epeyce dolaştırdıktan sonra tek katlı bir evin kapısının önünde durdu. Kapıyı hafiften bir iki defa tıklatması ile birlikte kapı açıldı. İçeri girdik. Genç bir adam karşıladı bizi. Milisle ayaküstü bir şeyler konuştular. Milis çok fazla kalmadı yanımızda. Bize “burada kalacaksınız. Herhangi bir baskında ev sahibi sizi sığınağa götürecektir” diyerek hatırı isteyip gitti.

Genç adam yanındaki genç eşi ve küçük kızları Helin’le birlikte baş başa kalmıştık artık.

İki günümüz bu genç evli çiftin evinde geçti. Bize çok sıcak yaklaştılar. Şimdiye kadar kaldığımız diğer aileler de olduğu gibi onlar da sürekli canımızın bir şey isteyip istemediğini sorup duruyorlardı. Bunun dağa gidecek olmamızla ilgili olduğunu biliyorduk. Dağ’da beni nelerin beklediğini tahmin bile edemiyordum. Uzaktan bakınca insana heybetli ve esrarengiz görünüyordu. Ama dağda yaşamak nasıl olacaktı? Özgür Halk Dergisinde okuduğum yazılarda gerillalar sürekli yürüyor, arazide kalıyor, ormanlık ya da kayalık yerlerde yatıp kalkıyorlardı. Ben de şimdiye kadar evimizin dışında bir evimizin

damındaki çardakta bir de kumsalda uyumuştum. Toprakta, taşta yatmak nasıldı acaba? Ya soğuk, yağışlı gecelerde... Aklıma bir sürü soru takılıyordu. En çokta yürümeyi becerebilecek miydim? Bunu çok yakında öğreneceğim.

Cudi mahallesinde kaldığımız bu iki gün “burası başka bir dünya” dedirtmişti bana. Cudi mahallesinde havanın kararmasıyla birlikte sokaklarda hareketlilikte başlıyordu. Gündüzleri panzerlerin devriye gezdiği sokaklar geceleri gerillalarındı. O çokça tabir edilen “gündüz külahlı gece silahlı”(bu deyim daha çok Hizbullah için kullanılıyor, içerisinde yer almasa daha iyi olur ya da başka bir tabir kullanılabilir.) denilen insanları gerçekten de görmüştüm. Sokak başlarında yüzleri kapalı, elleri silahlı gençler vardı. Gündüz panzerlerle sokaklara girip, evleri basan halka her türlü işkenceyi ve zulmü yapan askerler polisler geceleri ise karakollarından dışarı dahi çıkamıyorlardı. Burada her şey asker-polis ve düşman olgusuyla karşılık buluyordu. Bu realiteyi yaşamın her anında görebilmek mümkündü.

İkinci günün akşamında karanlık basar basmaz bizi bu eve bırakan milisle yanında yüzü puşi ile kapalı bir genç bizi almak için geldiler. Biz aceleyle eşyalarımızı hazırlarken gideceğimizi anlayan küçük Helin de yanımıza gelmiş bizi izliyordu. Helin en fazla 3 yaşındaydı. Badem gibi gözleri, tombul yanakları ve lüle lüle saçlarıyla çok şirin bir çocuktuk. Bir yandan şaşkın, bir yandan küsmüş gibi dudaklarını büzmüş bize bakıyordu. İskan “Helin were*” diye seslendi ama yanına gitmedi.

*Helin gel

Bu sırada annesi elinde bir poşetle içeri girdi. Genç kadın yanıma gelerek poşetten çıkardığı bir çift yün çorapla beyaz bir atleti elime doğru uzattı. Uzatırken Kürtçe bir şeyler söyledi. Sesi titrek çıkmıştı. Gülümseyerek incecik ve güzel boynuna sarılıp teşekkür ettim. Daha sonra İskan’a da bir çift yün çorap getirdi. Bu arada dışardan gelen sesler acele etmemizi istiyordu. Çantalarımızı kapatıp İskan’ın ilaç torbasını da alarak odadan çıktık. Giderken Helin’i annesinin kucağında yanaklarından bir kaç defa öperek bıraktım. Annesi sevgi dolu gözlerinde hüznün ve kaygılı bakışlarla uğurladı bizi.

Bir daha Helin’le bu güzel insanlarla görüşebilmenin imkansızlığını yaşayarak karanlık sokaklarda yürümeye başladım.

Savaşa gidiyordum. Mermilerin, bombaların altında her gün ölümlerin yaşandığı savaş. Savaşta çok uzun yaşayamayacağımı biliyordum. Ama ne yaşarsam yaşayayım doyasıya yaşamak istiyorum. Gerillacılığı, savaşçılığı, zorlukları ve güzellikleri doyasıya yaşamak...

Hem yürüyüp hem de bunları düşünürken bahçe ışıklarını söndürmüş bir evin kapısından içeri girdik. Kapıyı çalmadan kapı açılmıştı. Önde milis ardından biz içeri girdiğimizde yarı aydınlık bir odada iki gün önce gördüğümüz gerillalarla karşılaştık. Yerde bağdaş kurmuş oturuyorlardı. İçeri girmemizle ayağa kalkarak selamlaştılar. Durumlarımızı sorduktan sonra konuya girdiler. Bu arada Hikmet heval milisle birlikte dışarı çıkmıştı. Geri geldiğinde tek başınaydı.

Heval Hikmet zaman kaybetmeden konuşmaya başladı; “Kırsala çıkma vaktiniz geldi. Sizi almaya gelecek olan arkadaşlar yarın akşam İdil’in x köyünde olacaklar. Son günlerde aldığımız bilgiye göre düşman gece yolda pusulama yapıyor. Bu yüzden sizi yürüyerek geçiremiyoruz. Tek yol sivil olarak arabayla gitmeniz. Bu arada İskan’a dönerek “İskan sen buraları tanıyorsun. X köyünü de biliyorsun” dedi. İskan başını sallayarak, doğrulayınca konuşmasına devam etti. “Tamam o zaman. Sabah erkenden yola çıkacaksınız. Sabah sizi ticari bir taksi almaya gelecek. Yolda herhangi bir aksilik olursa şoförü tanımiyorsunuz. O da sizi müşteri olarak aldığını söyleyecek” dedi.

Heval Hikmet bunları söylerken İskan söz istemişti. Buralı olduğu için tanındığını ve akrabalarından korucular olduğu için de kaygılı olduğunu söyledi. Heval Hikmet ise “aksine bunun avantajlı olduğunu düşünüyor, yolda askeri hareketlilik yani konvoy geçmedikçe İdil’e kadar arama olmuyor. İstihbaratımıza göre yarın boş olacak yol. Korucular durdurabilir, sorabilirler. İskan sen İdil’li olduğun için rahat geçirirler” diyordu. İskan ise hala kaygılı ama yapacak başka bir şey yok. Ocak ayının başındayız. Mevsim koşulları daha fazla kötüleşmeden dağa ulaşmamız gerekiyor. İlerde karın yağması ile birlikte gidişimiz ertelenebilir.

“Artık şansımıza” diyerek arkadaşlardan ayrılarak, gece kalacağımız eve gittik...

Gittiğimiz yerde İskan’la her şeyi bir kez daha gözden geçirerek, nasıl cevaplar vereceğimizi ayarladık. Eğer kötü bir durum gelişir de gözaltına alınırsak direnecek ve hiçbir şey söylemeyeceğiz.

Gece uzun ve uykusuz geçmişti. Sabaha doğru uykuya dalmış olmalıyım ki İskan'ın beni kaldırmasıyla uyandım. Sabahın erken saatleriydi. İskan da uyumamıştı. Büyük gün başlıyordu. Sessiz bekleyişimiz ev sahibinin kapıyı vurup, elindeki çay tepsisi ile "Rojbaş" diyerek, odaya girmesiyle son bulmuştu. Biraz sonra yere serdiğimiz sofraya ev sahibi yaşlı adam ve genç gelinleriyle birlikte oturarak zeytin, peynir ve tandır ekmeğinden oluşan kahvaltımızı yapıyorduk.

Zaman geçmiyordu sanki. Saat sekize yaklaşıyordu. Kulaklarımız dışardan gelecek olan araba sesine kitlenmiştik. Çok fazla zaman geçmemişti ki sokağa giren bir araba sesi duyuldu. Ses yakınlaştıkça kalbimin atışları da hızlanmaya başladı. Evet, araba durdu. Bu bizi almaya gelecek olan taksi olmalıydı. Ev sahibi yaşlı amca odanın kapısına gelerek "acele gidiyorsunuz" dediğinde zaten hazır olan eşyalarımızı alarak, hızla evden çıktık. Taksi hemen kapının önünde durmuştu. Çantalarımızı arabanın bagajına koyarak, arabaya bindik. Evdekilerle çıkmadan önce vedalaşmıştık ama yaşlı ana kapının önüne kadar gelmiş ve dualar okuyarak uğurlamıştı bizi.

Araba hareket ederek dar sokaklardan geçip ilerlemeye başladı. Ara sokaklarda kimsecikler yoktu. Sabahın erken saatleri olduğundan ortaklık sakin görünüyordu. Toprak yollardan geçerek ana caddeye çıktığımızda yolun kenarında bekleyen askeri araçlar hemen dikkatimizi çekmişti. Şoför önde benle İskan arkada oturmuştuk. Şoför sakin olmamızı söyleyerek arabayı ne hızlı ne de yavaş sürerek yanlarından geçip gitti. Panzerin önünde bekleyen iri yarı iki asker arabamızı geçerken dikkatle bizi izleseler de durdurmamışlardı. O birkaç dakika içinde, defalarca "Allah'ım ne olur durdurmasınlar bizi" diyerek dua etmişim kendi kendime. Dualarım kabul olmuştu. Cizre'den çıkana kadar kontrole takılmamış rahatça çıkmıştık kentten.

İdil'e doğru gidiyorduk. Cizre-İdil arası en tozlu yarım saatti. "İdil girişinde kontrol olmadan atlattırsak gerisi tamamdır" diyordu şoför. Önümüzde yarım saatlik riskli bir yol vardı.

Zaman ilerleyip İdil'e yaklaştıkça yol kenarında durdurulmuş arabalar önünde durmuş bekleyen insanlar görmeye başlamıştık. Şoför, "hay aksilik önde kontrol var" deyince İskan'la ikimizin rengi attı. Geriye dönecektik artık. Durdurulan arabaları geçerek ilerlemeye devam ettik ve sonra caddenin ortasında üzerlerinde gerilla kıyafetine benzeyen elbiseler olan, ellerindeki silahları havaya doğru kaldırmış bir grup adam arabamızı durdular. İskan sessizce "bunlar korucular" dedi.

İki korucu arabanın ön camına doğru gelerek, arabanın içerisine bakmaya başladı. Bu arada bir tanesi Kürtçe kızarak bir şeyler soruyordu.

Ben ne sorduklarını anlamıyordum. Şoför ve İskan cevap veriyordu onlara.

İskan, "Kimliğini ver" deyince kimliklerimizi istediklerini anladım. Kol çantamı açarak kimliği çıkartıp verdim. İskan ile benim kimliğimi alarak caddenin ortasında duran içinde başka korucuların da olduğu arkası açık beyaz araca doğru gittiler. İskan da ben de çok tedirgindik. Aradan birkaç dakika geçmişti ki silahlı korucu hızlı hızlı aracımıza doğru geldi. Sanki İskan'ı tanıyorlardı. Yüzlerinde tuhaf bir gülümseme vardı. Şoförle İskan'a el işaret yaparak arabadan çıkmalarını söylediler. İskan sakin olmamı söyleyerek arabadan indi. Neler oluyordu? Acaba bunlar İskan'ın akrabaları olan korucular mıydı? Arabanın içinde tek başıma kalmıştım. Tedirginliğimi yenmek için derin derin nefes alıp veriyordum. Rahat görünebilmek için arkama doğru yaslandığımda sanki beklemekten sıkılmış gibi oflayarak camdan dışarıya baktım. İskan ile şoför görünmüyordu. Az sonra korucuların arabaya doğru geldiklerini gördüm ve içimden "tamam bu iş burada bitti" diye geçirdim. Arabanın arka tarafında oturduğum için arka cama vurarak açmamı istediler. Pencere kolunu çevirerek arabanın camını açtım. Karşımda sanki komik bir şey izliyormuş gibi kendi kendine gülen iki adam vardı. Camın hemen önünde yüksek sesle Kürtçe bir şeyler söylüyorlardı. Ne dediklerini anlamadığımı el kol hareketiyle anlatmaya çalışıyordum. Birkaç dakika böyle geçti. Bu arada İskan ile şoför önde, onları götüren korucular arkada arabaya doğru geldiler. İskan yaklaşıncaya yüz ifadesinden kötü bir şeyler olduğunu hemen anladım. Hepsisi arabanın arkasına, bagajın yanına gittiler. Bagajı kontrol edeceklerdi. İçimde bir korku dalgası yükseldi. Kahretsin şimdi ilaçları görecekler. O kadar söyledim İskan'a ilaçları bırakalım dikkat çekmesin diye ama o ısrarla bırakmak istemedi. Gerçi heval Hikmet'e sağlık malzemelerine çok ihtiyaç olduğunu kendimizle birlikte götürmemiz gerektiğini söylemişti. İskan'ın sesi geliyordu. Bagajı açmışlar, çantaların içeriğini kontrol ediyorlardı. Benim çantamda birkaç parça giysi ve arkadaşlara götürmek için Kocaeli'nden aldığım 2 paket pişmaniyeye iki kutu kuruyemiş dışında dikkat çekecek eşyam yoktu. İskan'ın sesi yükselmiş bir şeyleri anlatıyordu. Bir süre bir kalabalık oldu.

Korucular bağırp çağırıyordu etrafa. Korkudan arkaya dönüp bakamıyordum. Arabanın dikiz aynasından gidip gelenlerin olduğunu görüyordum sadece.

Biraz sonra her şey sona erdi. Arabanın bagaj kapısı kapandı, İskan ile şoför arabaya bindiler. Ben daha bir şey sormadan İskan sesini düşürerek, olanları hızla anlatmaya başladı. Kimliklerimiz dikkatlerini çekmişti. Özellikle benim Antalyalı olmam ve burada oluşum. Birde İskan'ın akrabalarından biri kimliğine bakınca onu tanımış ve ailesine haber vereceklerini söylemişti. İskan'ın ailesi onu okulda biliyordu. Birçok kez konuşurken "ailemin burada olduğumdan haberi olursa dağa çıkmak için geldiğimi hemen anlarlar. Aileden gerillaya katılımlar var ama benim okulu bitirmem için baskı yapıyorlar" diyordu. İskan, korucuları daha önce aramızda anlaştığımız gibi önce okuldan arkadaş olduğumuzu söylemiş, buraya niye geldiğimizi sorduklarında da benim kız arkadaşı olduğumu aramızda sözlendiğimizi ve şimdi de ailesiyle tanışmak için geldiğimizi söylemişti. İskan bunu söyleyince biraz ikna oldular. Ama asıl sorun kimliklerimizi İdil karakoluna bildiriyorlar, kaç gün kalacağımızı iletecekler. "Ben bir hafta kalacağımızı söyledim" dediği zaman neden sorun olduğunu anlamıştım. Köye gidersek İdil'e gitmediğimizi hemen öğrenirler ve yakın köylere operasyon yaparlardı. İskan bana yaklaşarak, "Ben diyorum şimdi bizim eve gidelim. Ne yapacağımızı orada konuşuruz" deyince ben de "başka yolu yok mu bunun sizinkilere ne diyeceğiz" diye sorduğumda ikimiz de başka bir çıkış yolu olmadığını biliyorduk. Taksi şoförü de konuşmalarımıza ortak olmuştu. "Beni de düşünün bundan sonra sizi İdil'e değil köye götürürsem, dönüşte kesin beni de tutarlar" diyordu. Şoför haklıydı. Yarı yolda ne kendimizin ne de şoförün yakalanma riskini göze alamazdık. İskanların evine gitmekten başka çaremiz yoktu. Ben de "tamam" dedikten sonra evdekilere ne diyeceğimizi düşünmeye başladık. Bu arada on beş dakikadır kimliklerimizi getirmelerini bekliyorduk. Sonunda iki korucu yanımıza gelerek ellerinde tutukları kimliklerimizi arabanın ön camından içeri doğru uzattılar. İskan şoförün omuzuna doğru uzanıp kimliklerimizi alırken, koruculardan biri Kürtçe bir şeyler söyledi İskan'a. Ne dediğini sordum. İskan sinirli sinirli "babama selam söylüyor" deyince, sustum bir şey demedim. İkimizin de sinirleri bozulmuştu.

Arabamız hareket edip de tekrardan yola çıktığımızda İskan şoföre "Sen bizi bıraktıktan sonra Cizre'ye dönersin. Bizi aldığın eve gidip anlatırsın durumu. Ev sahibine de bizi iki gün sonra randevu verilen aynı köyden bizi almaları için haber vermesini söylersin" demiştik. Anlaşılan İskan kafasında bir plan yapmıştı bile. Asfalt yoldan çıkarak bir engeli atlatmanın rahatlığı ama başka bir engelin önümüze çıkmasıyla birlikte İdil sokaklarına girmiştik. İdil de Cizre'ye benziyordu. Geniş yollardan ara mahallelere doğru ilerliyoruz. Sokakta yürüyen, kapı önlerinde durmuş konuşan insanlar var. Arabayla yanlarından geçerken meraklı gözlerle bize bakıyorlar. Bu arada İskan yolu tarif ediyordu şoföre. Birkaç sokağa girip çıktıktan sonra geniş ve uzun bir kapısı olan tek katlı bir evin önünde duruyoruz. Dışarıda renkli kıyafetler giymiş kadınlar vardı. Merakla bize taraf bakıyorlar. Arabadan inerken kadınlar biri İskan'ı tanımış olmalı ki gülümseyerek yanımıza geldi. İskan da onu tanıyordu. Sevgiyle sarılıp, kucaklaştılar. Bu sırada büyük demir kapı açılmış ve bir sürü çocuk arabanın etrafını sarmıştı.

Her şey yeniden başlıyordu...

Burası sadece kadınlar ve çocuklardan oluşan bir evdi sanki. Bahçe kapısından içeri girdiğimizde genç kadınlardan oluşan bir grup kadın karşılamıştı bizi. Kimisi yeni gelinlere kimisi evin genç kızına benziyordu. Hepsi İskan'ın çevresine toplanmıştı. Belli ki uzun süredir görüşmemişlerdi. İskan hepsiyle tek tek kucaklaşıp selamlaştıktan sonra beni de "okuldan arkadaşım" diyerek tanıştırdı. Aynı sıcaklık ve meraklı gözlerle beni de selamlayıp kucakladılar. Bu arada hem bana hem İskan'a soran gözlerle bakıyorlardı.

Bahçedeki ayaküstü tanışmanın ardından eve girdik. Burası da Cizre'de gördüğüm diğer evlere benziyordu. Önce büyük bir demir kapı sonra genişçe bir bahçe ve bahçeden odalara açılan kapılar. Ayrıca bütün evi çevreleyen briketten örülmüş yüksek bahçe duvarları. Kendi içinde bir kale gibiydi evler...

Misafir odası olarak kullanılan içinde koltukların ve boydan boya bir vitrin olan odaya geçip oturduk. İskan bir yandan aile üyelerinin sorularına cevap verirken bir yandan da içeri giren çocuklarla ilgileniyordu. Bu arada kırk elli yaşlarında uzun boylu, iri yapılı ve oldukça dinç görünen bir kadın içeri girdi. İskan "Yadê" diyerek ayağa kakıp ellerine sarıldığında annesi olduğunu anladım. Bu arada İskan

ayağa kalkınca ben de kalkmıştım. Ondan sonra ben de annesinin elini öpüp selamlaştım. Evdekilerin hiç biri Türkçe bilmiyordu. Tabi ben de Kürtçe bilmiyordum. İskan'ın aracılığıyla annesi, yengesi, kardeşleri ve yeğenleriyle tanıştım. Bu arada hemen sofraya kurdular. Hep birlikte oturup kahvaltı yaptık. Aile üyeleri şaşkındı. Arada oda boşalınca İskan ile konuşuyor ne yapacağımızı düşünüyorduk. İskan; "Anneler bir tuhaflik olduğunu sezmişler. Neden geldin? Kim bu kız doğru söyle deyip duruyorlar. Ama asıl sorun babam o da geldiğimi duymuşsa akşam olmadan gelir" diyordu. Gerçekten de dediği gibi de oldu. Öğleye doğru babası ve erkek kardeşleri geldiler. Babası hem kaygılı hem de oğlu geldiği için sevinçli görünüyordu. Sarılıp kucaklaştılar. Benimle de el sıkışıp tokalaştılar. İskan her çocuk gibi babasına karşı çekingen ve mesafeliydi. Sanki biraz korkuyordu da. Babasının ilgisi İskan'dan çok benim üzerime yoğunlaşmıştı. Bunu hem misafir hem de yabancı olmamla ilgisi vardı sanırım. Çat pat Türkçe biliyordu babası. "Nasılın Kızım? Rahat mısın? Bir isteğin var mı? Annen, babanın haberi var mı?" gibi soruları oldu. Kısa cevaplar verdim. İskan daha fazla soru sormaması için araya girerek evle ilgili konulara girdi.

*Yade: Anne

Babası ile bir saate yakın oturup konuştuk. Öğle yemeği için sofraya kurulup oturduğumuzda kadınlardan bir tek annesi gelmişti sofraya. Kürtlerdeki bu geleneği daha önce Antalya'da da görmüştüm. İskan'a yengelerini de çağırmasını söylemek istedim ama şimdi zamanı değildi. Bir ara bu konuyu konuşacaktım onunla. Tırşık, bulgur pilavı, tavuk ve salatadan oluşan yemeğimizi yedikten sonra İskan babasıyla konuşmak için başka bir odaya geçti. İskan'ın babasına neler söyleyeceği konusunu daha önceden yolda aramızda konuşmuştuk. Okuldan arkadaş olduğumuzu bu ara dönem sınavlar olmadığı için birkaç gün kalıp, okula döneceğimizi söyleyecekti. Merakla bekliyordum. Acaba babasını inandırabilecek miydi?

Çok fazla zaman geçmeden İskan odaya geri dönmüştü. Yüzündeki ifadeden konuşmanın iyi geçmediği anlaşılıyordu. Odada bulunan annesi ile yengesi merakla ona bakarken İskan "sorun yok" dercesine gülerken onlarla konuşmaya girişmişti. Bu sırada babası ile abileri de dükkana gitmek için evden çıkmışlardı. İskanla bir fırsatını bulup, yalnız kalıp konuşmayı bekliyordum. Çaylarımızı içtikten sonra İskan "Biz arkadaşımınla biraz konuşacağız" diyerek annesi ile yengesini odadan çıkardığında ancak olanları öğrenebildim. İskan'ın söylediğine göre babası böyle hiç haber vermeden gelişimden çok şüphelenmişti. "Ne gezmesi, bu kızın ailesi nerede oturuyor, haberleri var mı?" gibi sorularla epey sıkıştırmıştı İskan'ı. Babasına aramızda konuştuğumuz gibi cevap verse de onun inandığını düşünmüyordu. İskan bir konuşmamızda ailesinin yurtsever olduğunu, akrabalarından gerillada olanların olduğunu ve bir kardeşinin de iki yıl önce gerillaya katıldığını söylemişti. Ailenin en büyük korkusu İskan'ın da bir gün dağa çıkmasıydı.

Babası akşam gelecekti ve bu kez kesin benimle de konuşacaktı. Ama ondan önce yarın milislerle buluşacağımız köye nasıl gideceğimizi ayarlamalıydık. Birkaç ayrı plan yaptık ama hiçbirisi de aklımıza yatmadı. İskan "köye gitmemize babam asla izin vermez" diyordu. Aileden habersiz gitmemizin de çok fazla imkanı görünmüyordu. Bir şekilde babasını ikna etmemiz lazımdı ama nasıl? Eğer bunu yapmazsak benim düşüncem benim köye tek başıma gitmem, İskan'ın da evde kalmasıydı. Fakat İskan bunu kabul etmiyordu. En sonunda yeni bir fikir geldi. Yarı gerçek yarı yalan bir fikirde anlaştık. Babasına okuldan yakın bir arkadaşı olduğumu ve geçen yıl bir erkek kardeşimin dağa çıktığını ve en son Botan'da olduğunu öğrendiğimizi, kardeşimi görebilmek için buraya kadar geldiğimi, kendisinden buraları bildiği için beni gerillalarla görüştürmesini istediğimi ve kendisinin de belki köylere gidersek arkadaşları görebileceğimizi söyleyerek bunu kabul ettiğini ve bu şekilde geldiğimizi söyleyecektik. Artık inandırmayı ne kadar başarabilirsek...

Öğleden sonra evdekiler akşam yemeği için hazırlıklara başlarken biz de dinlenmeye çekildik. İskan'ın yengesi banyo yapmam için çok ısrar etmişti. Gerek olmadığını söyleyerek ret etmiş, biraz uyumak için küçük bir odaya geçmişim ama uyuyamadım. Aklımda tek bir düşünce vardı. Randevu verilen köye gidemezsek ne olacaktı. Buraya kadar geldikten sonra İstanbul'a geri dönmeyi düşünmek bile istemiyordum.

Akşam karanlığı çökmeyen babasıyla birlikte İskan'ın geldiğini duyan bir grup akrabası onu görmeye gelmişlerdi. İskan misafirlerle ilgilendi daha çok. Babası ile de ancak misafirler gittikten

sonra konuşabildik. Babasına İskan'ın bana sadece yardım ettiğini, kardeşimi ailemin çok merak ettiğini, ondan şimdi olmazsa başka türlü haber alamayacağımızı biraz da duygulu ve ağlamaklı bir şekilde anlattım. Söylediklerime ne kadar inandı bilmiyorum ama etkilenmiş benziyordu. Önce kabul etmedi tabi “Yollar tehlikeli” dedi. İskan babasının kabul etmesi için “Abim de bizimle gelsin arabasıyla bizi sabah erkenden götürür, akşam olmadan da döneriz. Yolda bir sorun çıkmaması için de iyi olur” dediğinde ancak kabul etti. İskan'ın son anda abisini de işin içine katması babasını ikna etmişti. Bu şekilde köye gidişimiz kesinleşmiş oldu. Ben de İskan da rahatlamıştık biraz. İskan “köye bir gidelim abimi bir şekilde ikna ederim” diyerek her şey yarın sabah netleşecekti.

Gecenin geç saatlerine kadar sabahı düşünmekten gözümde uyku girmemişti. Ne zaman uykuya dalmışım hatırlamıyordum bile. Uyandığımda İskan'ın küçük yeğeni Hevin baş ucumda oturmuş, saçlarımla oynuyordu. Hevin kocaman ela gözleri ve güldüğünde yanaklarında oluşan gamzeleriyle dünya tatlısı bir çocuktur. Yataktan kalkarak yanaklarından öpüp kucağıma aldım onu. Daha iki yaşında ya var ya yoktu. Bahçeye açılan pencerenin önüne giderek camı açtım. Sabahın dağ soğuğu doldu içeriye. Bugün her şeyin yolunda gitmesi için içimden dua ettim. Daha sonra Hevin'i yere oturtarak yerdeki serili yatak ve yorganları toplayıp bir kenara koydum. Sonra da üzerimdekilere değiştirdim. Gece Hevin'in annesinin giymem için verdiği pijamaları katlayıp bir köşeye bıraktım. Hevin'le birlikte elinden tutarak yürüte yürüte diğer odaya geçtik. İskan'la annesi uyanmış kahvaltı yapıyorlardı. Günaydın diyerek içeri girdiğimizde Hevin İskan'a doğru gitti. Ben de o sırada banyoya gidip elimi yüzümü yıkadım.

Sofrada tandır ekmeği, yağda kızarmış yumurta, peynir ve sebze vardı. Birlikte kahvaltı yaptıktan sonra bekleyişimiz başladı. Uzun bir yol vardı önümüzde. İskan'la konuşmalarımıza kaygı yansıyordu.

Bugün bir aksilik çıkmaz umarım dediğimde İskan, “Köye kadar herhangi bir aramaya takılmayalım da, gerisini düşünme” diyordu.

Her şeyimiz hazır bekliyorduk. Bir saatlik bekleyişimizin ardından İskan'ın abisi geldi. Abisinin tavırlarından hem kaygılı olduğunu hem de bizim niyetimizden şüpheye düştüğünü sezinliyordum. Bizimle gelmekte isteksiz gibi geliyordu bana. Bu hislerimi İskan ile de paylaştım. Umarım köyde bir zorluk çıkarmaz bize...

Biz çantalarımızı toparlarken abisi de yanımıza gelmişti. İskan getirdiği ilaçları da götürmek istiyordu. Abisi ilaçları görünce hem şaşırmış hem de tedirgin olmuştu. İskan abisinin itiraz etmesine fırsat vermeden “Cizre'den gelirken yolda korucular durdurduğunda ilaçları gördüler ama bir sorun çıkmadı. Onlara hastanede öğrencilere bu ilaçları bedava veriyorlar. Ben de kendimle getirdim. Buradaki sağlık ocağına yardım için dedim. Yolda bir sorun çıkarsa yine aynı şeyi söyleriz” diyerek “Her şey tamam hadi gidelim artık” dedi. Çantalarımızı alıp odadan çıktık.

Evdekiler akşam geri döneceğimizi sanıyorlardı. Bilselerdi dağa gidiyoruz asla bırakmazlardı bizi. İskan için ayrılmak zor olacaktı. Annesine bir şey hissettirmemeye çalışıyordu. Bahçeye çıktığımızda İskan annesinin elini öperek vedalaştı. Ben de ananın elini öptüm. O da beni yüzümden öptü. Gözlerinde kaygı vardı. Evden çıktığımızda araba kapının önünde bekliyordu. Sokakta fazla oyalanmadan benle İskan arkaya binip oturduk. İskan'ın abisi ile amcasının oğlu da öne geçtiler ve yola çıktık. Bir daha göremeyecektim bu insanları. Hevin annesinin kucağında uğurlamıştı bizi. İskan sokaktan çıkana kadar arkasında dönüp annesine bakıp durdu. Böyle bir ayrılığı tarif edecek söz bulmak mümkün değildi.

Kış mevsimine rağmen güneşli bir gün var dışarda. Sokak aralarından geçerek ana caddeye çıkıyoruz. Cizre'ye göre İdil'de askeri araçların hareketliliği daha yoğun görünüyordu. İskan bunu ilçedeki korucuların varlığına bağlıyordu.

Yavaş yavaş İdil merkezinden çıktık. Çıkışta aramaya rastlamıyoruz. İlk defa şans yüzümüze gülüyor bugün. İskan'la sevinç içinde birbirimize bakıp gülümsedik. İkimizin de duyguları aynı.

Uzaklarda dağların buğulu gölgeleri görünüyordu. Yaklaşık iki saat kadar yol aldık. İskan'ın abisi yolumuzun az kaldığını, gideceğimiz köyün Botan suyuna yakın olduğunu söylüyordu. Botan sözcüğünü duymak bile heyecanlandırmıştı beni. İlk kez Başkan'ın bir yazısında okumuştum bu kelimeyi: “Gerillanın kalbi Botan'da atıyor.” O zaman çok merak etmişim. Hatta haritaya bakmışım

“Botan neresidir” diye. Ancak bulamamıştım. Çünkü bize okutulan hiçbir kitapta öyle bir yer yoktu. Yok, sayılan bir halktı Kürtler. Dilleri yasak, coğrafyaları işgal altındaydı. Bu gerçeği öğrendikçe Türklüğe bakışım da değişmeye başlamıştı. Övgü ve gurur kaynağı olarak yıllarca beynimize işlenen olguları sorguluyordum artık. Sorguladıkça da halkların gerçek tarihiyle karşılaşıyordum. Her sorgulama bir yüzleşmeyi, her yüzleşme yeni bir yol açıyordu önüme. İşte şimdi girdiğim bu yeni yol beni dağların eteklerine kadar getirmişti.

Asfalt yoldan bir saat daha gittikten sonra taşlı topraklı bir yola saptık. Yol boyunca dümdüz araziler ve bomboş tarlalar görmüştük. Şimdi ise ağaçlı, bahçeli yerlerden geçiyorduk. Gideceğimiz köy yakın olmalıydı. Araba sarsıla sarsıla ilerlerken evler de görünmeye başladı. Uzaktan bakınca kalabalık bir köye benziyordu. Evler birbirinden uzak ve dağınıklardı.

Az sonra köy yolundan gideceğimiz eve doğru açılan çamurlu yola girdik. İki yüz metre ilerde tek katlı, beton bir ev görünüyordu. Araba yavaş yavaş giderek evin önünde durdu. İskan’ın abisi arkasına dönerek “köy burası” dedi ve hep birlikte arabadan indik. Bu sırada evden dışarı bir kadınla bir erkek çıkmıştı. Kapının önünde durmuş kim olduğumuzu merak eden bakışlarla bize bakıyorlardı. Yanlarına vardığımızda İskan’ın abisi ile amcaoğlunu tanıdılar. “Dışarıda durmayın içeri geçelim” diyerek bizi içeri aldılar. Ayakkabılarımızı çıkartıp genişçe bir odaya geçip oturduk. İlk soruları yolda nasıl geldiğimizdi. Kontrole takılıp takılmadığımızı merak ediyorlardı. İskan’ın abisi “Şansımız vardı. Arama noktaları bomboştu bugün” dedikten sonra evdekiler üzerlerinden bir yük kalkmış gibi rahatlamışlardı. Yolda kontrolün olmaması buraya gelişimizden düşmanın haberinin olmaması demekti. Bu köydekilerin güvenliği için de iyiydi. İskan oturur oturmaz zaman kaybetmeden ev sahibine “biraz konuşabilir miyiz” diye sordu. Genç adam “olur” anlamında başını sallayınca kalkarak başka bir odaya geçtik. İskan’ın abisi de gelmek istedi. Ama İskan, “biz önce biraz konuşalım” diyerek izin vermedi gelmesine. Konuşacaklarımızı duyarsa her şeyi öğrenmiş olurdu. Bu da bizim için iyi olmazdı. İskan odaya girer girmez konuya girmişti. Arkadaşlarla görüşmek için geldiğimizi, dün yolda aramaya takıldığımız için gelemediğimizi ve bugün için haber yolladığımızı anlattı. Ev sahibi dikkatle dinlerken birkaç soru sordu. O da söylediklerimizden emin olmak istiyordu. Kendince güven duymuş olmalı ki “Tamam, bugün iki yeni şervanın geleceğinden haberim var. Onlar siz olmalısınız. Sizin grubu dün bekliyorduk aslında. Hevaller dün gece geldiler. Bir aksilik çıkmış olabileceğini tartıştılar.” Bu sırada İskan “şoförle haber yollamıştık” diye araya girmişti. Ev sahibi “kimse gelmedi” diyerek devam etti. “Arkadaşlar bugün için gelerseniz sizi akşam karanlık olmadan yakındaki bir köye getirmemizi söylediler. Yolda kontrole takılmamanız da çok iyi olmuş.” Bu duyduklarımıza inanamıyorduk. Sevinç içinde birbirimize bakıp gülümsüyorduk İskan’la.

Ev sahibi konuşmasında içerdekileri kast ederek, “Akşama kadar bu kadar kişinin köyde kalması dikkat çekebilir” demişti. Doğru söylüyordu. Akşama daha beş-altı saat vardı. İskan abisi ile akrabasını geri göndermek için konuşmalıydı. Önce köylüye abisinin hiçbir şeyden haberi olmadığını, sadece arkadaşları görmek için geldiğimizi bildiğini anlatmalı. Köylüye “sen de benimle gel, abim sana bir şey sorarsa benim söylediklerime göre konuşursun” dedikten sonra abisi ile konuşmak için yanlarına gittik. Abisi merak içinde “ne oldu” diye sorunca, İskan “oturalım konuşuruz” diyerek hemen yanındaki mindere oturdu. İskan her şeyi bir anda söyleyip kurtulmak ister gibi hızlı hızlı anlatmıştı.

Arkadaşların bu çevrede olduklarını, bu gece yakın bir köye gidip orada büyük olasılıkla arkadaşlarla görüşebileceğimizi, işimizi bitirdikten sonra tekrar bu köye geri döneceğimizi, onun için de ancak yarın İdil’e geri geleceğimizi onların da İdil’e dönmeleri gerektiğini söylemişti. Abisinin ilk tepkisi “hayır olmaz bende sizinle geleceğim” oldu. İtiraz edeceğini ikimiz de biliyorduk. İskan ikna etmek için bir şeyler daha söyledi ama abisi “siz gerillaya gidiyorsunuz, beni kandırmayın” diyerek kızmaya başladı. İskan’la karşılıklı tartıştılar bir süre. İskan da ben de “yok öyle bir şey” desek de bu saatten sonra abisini inandırmak zordu. İskan en sonunda “Mecbur gideceksin. Sen evlisin, bir küçük çocuğun var. Şimdi buraya bir operasyon olsa ya da gece giderken pusuya düşsek ne olacak.” diyerek üstüne gidince abisi istemese de sonunda “tamam” demek zorunda kaldı. Ortam hem gerilmiş hem de duygusallaşmıştı. Abisi gitmek için hazırlanırken, İskan abisiyle vedalaştı. Ona fark ettirmemeye çalışsa da uzun uzun sarılmıştı. İçimdeki hisler abisinin bir şeyler anladığını söylüyordu. Elimi sıkarken

birkaç kez “kendinize çok dikkat edin” demişti. Araba hareket edip köy yolundan kaybolana kadar arkalarından baktık İskan’la.

İki kardeşin bir daha görüşmemek üzere yaşanan bir ayrılığıydı bu. Zordu. Yaşanan duyguları anlatmaksa imkansızdı.

Gün dönüp saatler ilerledikçe içimdeki heyecan büyümeye başlamıştı. Birazdan akşam güneşi kaybolup gidecekti. Pencerenin önünde durmuş dışarıda yavaş yavaş batmakta olan güneşi ve ardında bıraktığı kızıl bir denize benzeyen gökyüzünü izlerken İskan’ın soluk soluğa içeri girerek “arkadaşlar geliyor” dediğini duydum. “Nasıl, buraya mı geliyorlar” dedim şaşkınlık ve heyecan içinde. Akşam başka bir köye gideceğimizi sanıyordum. Hiç beklemediğimiz bir anda karşımıza çıkmışlardı. Dakikalar içinde bir grup gerilla içeri girdi. Hepsinin elinde silahları vardı. Nefes nefese kalmışlardı. Uzun bir yoldan geldikleri anlaşılıyordu. Saçları, yüzleri ter içindeydi. Hemen yanımıza gelerek “merhaba arkadaşlar” diyerek tokalaştılar bizimle. Dünyanın en sıcak, en içten gülüşünü taşıyorlardı yüzlerinde. Ben büyülenmiş gibi onlara bakıyordum. Üç kişiydiler. İçlerinde en uzun boylu olan gerilla çok seri ve canlı konuşuyordu. Kürtçe bir şeyler sordular. Kürtçe bilmediğimi söyleyince Türkçeye çevirdiler konuşmalarını. Önce hal hatır sonra da dün yolda neden takıldığımızı sordular. İskan olanları kısaca anlattı. Arkadaşlar şansımızın olduğunu, eğer bugün gelmeseydik bu alandan ayrılacaklarını ve bahara kadar da kimsenin uğramayacağını söylüyordu.

Zor olmuştu ama sonunda arkadaşlara ulaşmayı başarmıştık. Şu an önemli olan tek şey buydu bizim için. Arkadaşlar havanın iyice kararması ile köyden çıkacağımızı ve önümüzdeki birkaç köye daha uğrayacağımızı söylediler. Biz konuşurken ev sahibi de akşam için yemekleri erkenden hazırlamış ve sofrayı kurmuştu. Evdekilerle birlikte kalabalık bir sofrada yemeklerimizi yedik. Gerilla arkadaşlar köyde birkaç eve daha uğrayacaklarını söyleyerek acele kalktılar. Biz de havanın kararmasını beklemeye başladık. Bu arada İskan da ben de ilk yürüyüşümüze hazırlanıyorduk. Benim en büyük korkum yürüyememe ve geri gönderilme korkusuydu. Halkın içinde kaldığım bu bir haftalık süre içinde gerillada yapamadığı için geri evlerine yollanmış onlarca hikaye duymuştum. Kendimi zorlu bir yürüyüşe hazırlamaya çalışsam da hiç durmadan saatlerce yürümek şimdiden korkutuyordu beni.

Beklenen an gelmişti. Önde iki gerilla arkadaş ve iki milisle birlikte yola çıktık. Dışarısı karanlık ve soğuktu.

Bir kış gecesinde dağa yürüyüşün ilk adımlarını atıyordum artık. İçimde korku, heyecan, sevinç iç içe geçmişti.

Arka arkaya sıraya girdiğimiz köy yolunda bir süre yürüdük. Yol düz olduğu için başta çok zorlanmadım ama yoldan çıkıp da araziye vurduğumuzda sanki her adımda ayağım bir şeylere takılıyor gibi oluyordu ve düşüyordum. İskan hemen önümde yürüyordu. Her düştüğümde koşup yardım ediyordu. Böyle düşe kalka, nefes nefese bir saate yakın yürüdük sanırım. Bu arada gecenin içinden köpek sesleri gelmeye başlamıştı. Köy yakınlarında olmalıydı. Bir müddet daha yürüdükten sonra gideceğimiz köye ulaşmıştık. Arkadaşlar köyün girişinde bizim milislerle gitmemizi kendilerinin başka bir evde biraz işleri olduğunu ve onları hal ettikten sonra yanımıza geleceklerini söyleyerek yanımızdan ayrıldı. Biz de milislerle birlikte ışıkları yarı sönmüş bir eve doğru gittik. Ev sahibi bizi kapıda karşıladı. Ayakkabılarımızı çıkarmadan içeri geçtik. Gerillada güvenlik amaçlı ayakkabı çıkarılmadığını öğrenmiştim. Yerdeki serili kilimlere basmadan kenarlarından dolanarak mutfak gibi bir odaya girdik. İçerde bir kadınla odanın bir köşesinde diz çöküp oturmuş iki genç erkek vardı. Yanlarına doğru gittiğimizde şaşkınlıktan donup kaldık. Onlar da şaşkın şaşkın bize bakıyorlardı. İnanması zor bir şeydi. İstanbul’dan bindiğimiz otobüste görmüştük birbirimizi. Cizre’ye kadar birbirimizden habersiz aynı otobüste yolculuk yapmıştık ve şimdi burada karşılaşıyorduk.

Şu kapıdan içeri girene kadar köyde bizden başka birilerinin daha beklediğinden haberimiz yoktu. Arkadaşlar tam bir illegalite örneği sergilemişlerdi. Gerilladaki bu gizliliğe hem şaşırmış hem de hayran kalmıştık. Merhabalaşarak yan yana oturduğumuzda birbirimizi sanki yıllardır tanıyormuş gibi hemen sohbet etmeye başladık. Bu arada tanışırken her ikisinin de TDP’li Türk arkadaşlar olduğunu öğrenmiştik. Türkiye Devrimci hareketinden geliyorlardı. Söylediklerine göre dağda bizim kamplarımızda grupları vardı. Pratikte bizimle birlikte savaşa katılıyorlardı. Yine Türkiye’de gerillacılığı geliştirmek için hazırlık yapıyorlardı. Bu bilgileri ilk defa duyuyordum. Önce partinin Türkiye sahası

için örgütlediği DHP'li arkadaşlar olduklarını sanmıştım ama anlattıklarından sonra ayrı bir örgüt olduklarını anlamıştım. Antalya'da Kurtuluşçulardan tanıdığım arkadaşlar vardı ama onlar legal çevredendi. Bu örgütten arkadaşlarla ilk defa karşılaşıyordum. Bir süre sohbet ettik. Bizler konuşurken milisler katır ayarlamak için köyü dolaşacaklarını söyleyerek evden çıkmışlardı.

Yoldan geldiğimiz için terimiz soğudukça yavaş yavaş üşümeye başlamıştık. Odanın ortasından büyük bir soba vardı ama içindeki ateş sönmüştü artık. İskan yerinden kalkarak sobaya doğru yaklaştığında ev sahibi üşüdüğümüzü fark etmiş olmalı ki oturduğu yerden kalkarak dışarı çıktı ve elinde bir kucak dolusu odunla geri geldi. Az sonra soba gürleşmiş ve ısınmıştı. Bu arada evdeki genç anne de yerdeki yataklarda yatan iki küçük çocuğu uyutmuş ve yanımıza gelip oturmuştu. Gözlerinde sevgi ve güven vardı. İskanla Kürtçe konuşurken arada bize bakarak sorular soruyordu. Birbirimizin dilinden anlamasak da bu dağ köyünde bizi buluşturan aynı duygulardı.

Soba yandıkça oda iyice ısınmıştı. Ev sahibi yeni demlenen çayla birlikte kahvaltılık bir şeyler hazırlamıştı. Çayın sıcak kokusu oldukça davetkardı. Hep birlikte sofraya oturduk. Bu arada çocuklardan biri uyanmış ve yataktan kalkarak yanımıza gelmişti. Sıcak çayın yanında tadı ve kokusu değişik olan otlu peynir ve tandır ekmeği, hepsi çok lezzetliydi. İçtiğimiz kaçak çayın koyu ve demli tadı yorgunluğumuzu biraz da olsa hafifletmişti. Bu arada yol boyunca yaşadığım sıkışma hali yemek yedikten sonra daha da artmıştı. Tuvalet ihtiyacımın olduğunu nasıl söyleyeceğimi bilemiyordum. Arkadaşlar kendi aralarında sohbete dalmışlardı. Genç anneye el işaretleri ile tuvalete gitmek istediğimi anlatmaya çalıştım. Halimden sıkıntıyı anlamıştı sanırım. "Gel" diyerek ayağa kalktı ve birlikte dışarı çıktık. Dışarı çok karanlıktı. Genç kadın Kürtçe bir şeyler söyleyerek eliyle biraz yan tarafı işaret etti. Sonrada arkasını dönerek bir iki adım yanımdan uzaklaştı. Ne demek istediğini anlamamıştım. Tuvalet yeri neredeydi acaba. İşaret ettiği yer küçük bir tümsekti sadece. Daha yeni anlamıştım tuvalet ihtiyaçlarını dışarıda karşılıyorlardı köylüler. Bu duruma önce şaşırdım sonra da kendi kendime gülererek uygun bir yer bulup ihtiyacımı giderdim. Tekrar genç kadının yanına geldiğimde hala kendi kendime gülüyordum. Evin cılız ışığının yandığı kapının önüne gelince genç kadının getirdiği bidondaki suyla elimi yüzümü yıkayıp içeri geçtim. Biz dışarıdayken milislerle gerilla arkadaşlar gelmiş, içerde oturuyorlardı. Onlar da biraz dinlenip çayla bir şeyler yedikten sonra yola çıkmak için kalktık. Milisler iki katır getirmişlerdi. Arkadaşlar daha önceden hazırladıkları çuvaları katırlara yüklediler. Heybelerde boş yer kalınca çantalarımızı da koydular içine. Yükleri sıkıca bağladıktan sonra evdekilerle vedalaşarak yola çıktık. Çantalarımız olmayınca hafiflemiştik.

Yürüyüş sıramız değişmemişti. Sadece sayımız artmıştı. Önde gerilla arkadaşlar, onların arkasında biz dört yeni şervan ve en arkada da katırlarla gelen iki milis.

Bir saatten fazladır yürüyorduk. Arazi çok fazla engebeli değildi. Bu yüzden şimdiye kadar grubu çok zorlamamıştım ama karanlıkta adım atarken çok zorlanıyordum. Bir yandan önümdeki arkadaş kaybetmek istemiyor diğer yandan da nereye bastığıma bakmaya çalışıyordum. Böyle olunca da dengesiz bir yürüyüş oluyordu. İçimizde en iyi yürüyen İskan'dı. Diğer iki erkek arkadaş daha önce hiç arazide yürümemişlerdi ama benden daha iyidiler. Geride kalan hep ben oluyordum. Hayatımda ilk defa böyle kırsal bir alanda ve karanlıkta yürüyordum. Çocukken yaz tatillerinde köye gidişimiz dışında doğru dürüst dağ, tepe görmemişim. Köyümüz Antalya'dan en fazla bir buçuk saat uzaktaydı. Babam her yıl okulların açılmasına bir iki hafta kala küçük kardeşlerim dışında hepimizi köye yollardı. Önce tüm kardeşler Antalya'dan otobüse biner Manavgat'a giderdik. Orada garajda amcam bizi karşılıyordu. Daha sonra bizi köy dolmuşlarına bindirir ve köye gönderirdi. Yol boyu çam ağaçları, zakkum çiçekleri ve deniz kokusu eşlik ederdi ruhumuza. Uzaktan dedemlerin iki katlı evi görünür görünmez başlardık "şoför amca geldik" demeye. Dolmuş köye inen yol ayrımında bırakırdı bizi. Her birimiz babamın nenemler ve amcamlar için hazırladığı; içinde lokum, bisküvi, bayram şekeri, somun ekmeği, çikolata gibi çeşit çeşit yiyeceklerin olduğu karton kutuları, poşetleri elimize alarak tozlu köy yolundan yokuş aşağı koşarak köye inerdik. İlk köpekler fark ederdi gelişimizi. Daha sonra da dedem ve nenem... O iki hafta doyasıya oynar, koşar, ağaçlara tırmanır, tarla ve bahçelerde gezerdik. Şimdi şu karanlığın içinde düşe kalka yürümeye çalışırken içimden "keşke o zamanlar daha sık gitseymişim köye" demekten kendimi alamıyorum. Yola çıkalı neredeyse iki saat olmuştu. Acaba hiç durmayacak

mıydık? İskan'ın beni beklediği zamanlar “ne zaman duracağız” diye soruyordum sürekli. “Daha var” diyordu.

Kendimizi bir nehrin kenarında bulduğumuzda durduk. Sanki bizden başka birileri daha vardı. Öndeki arkadaşlar seslerin geldiği yöne doğru gittiler. Geceye yayılan heval heval seslerinden, başka arkadaşların olduğu anlaşılmıştı. Milisler buranın tehlikeli olduğunu ve dağınık oturmamızı söylemişlerdi. Karanlığın içinde yerimize oturmuş sessizce beklerken silüetlerimiz seçilebiliyordu.

Az sonra şu suyun karşısına geçecektik ve işte asıl o zaman dağa yürüyüşümüz başlayacaktı.

Akdeniz kıyılarından başlayan yolculuğum bir dağın yamacına gelip dayanmıştı.

Kıyısında durduğumuz Botan Suyu, derinden ve uğultulu bir sesle akıp gidiyordu önümüzden.

Hepimiz yerimizde oturmuş yeni gelen kuryelerin botu hazırlamasını bekliyorduk. Bu sırada suyun karşı tarafında birilerinin el feneri yaktığını fark etmişti milisler. Bize yerimizde kalmamızı söyleyerek hareketlendiler. Merakla neler olduğunu anlamaya çalışırken, bu kez motor sesine benzer bir gürültünün yankısı duyulmaya başladı. Suyun karşı tarafından bize doğru gelen bir bottu bu. Gerilla arkadaşların ve milislerin rahat hareket etmelerinden gelenlerin bizden olduğunu anlamıştık. Suyu yara yara gelen botun kıyıya yanaşmasıyla birlikte kuryelerden biri suya girmiş ve botun kenarda durması için tutmuştu. Bu arada gerilla arkadaşlardan uzun boylu ve zayıf olan yanımıza gelerek karşıya ikişer ikişer geçeceğimizi ve eşyalarımız hazır bir şekilde beklememizi söylemişti. Çantalarımız sırtımızdaydı. Suyun kenarına ulaştıktan sonra katırların üzerindeki yükler yere indirilmiş ve hepimiz çantamızı almıştık. İskan iki çanta taşıyordu. Birinde kendisiyle getirdiği sağlık malzemeleri vardı.

Heyecanlı bekleyişimiz yanımıza gelen kuryenin benle İskan'a “siz ikiniz eşyalarınızı alın gelin” demesiyle sona ermişti. Çantamız sırtımızda ayağa kalkarak kuryenin arkasından gittik. Suyun kenarında sazlığa benzeyen ince dallı ağaçlar ve atlar vardı. Dere yatağı hemen suya iniyordu. Geceye ışığını veren yıldızlar olmasa suyun yüzeyini fark etmek mümkün değildi. Bot suyun içinde bizi bekliyordu. Kuryeler önce çuvallara yerleştirilmiş malzemeleri bota aldılar daha sonra da sırayla önce ben ardından da İskan bota binerek oturduk. Botun ön tarafında oturan erkek arkadaş biz binerken Kürtçe yüksek sesle bir şeyler söylemişti. İskan “Korkacak bir şeyin olmadığını hiç hareket etmeden sessizce oturmamız gerektiğini söylüyor” demişti. Bu arada iki kurye botu biraz iteklemek için suya girmişlerdi. Şişme lastiklerden yapılmış bir bottu bu ve çok sallanıyordu. Bir elimle botun kenarındaki kalın ipi tutmuş bir elimle de İskan'ın koluna tutunmuştum. Suyun soğukluğu kendini hemen hissettirilmişti. Artık heyecandan mı yoksa suyun soğukluğundan mı bilemiyorum içimi hafiften bir titreme sarmıştı. Az sonra kurye arkadaşların “tamamdır, sakın hareket etmeyin hadi hevalno serkeftin” sözlerinin ardından motorun çalışması ile birlikte bot hareket etmiş ve suda ince bir yol açarak ilerlemeye başlamıştı. İlk esnada yüreğim yerinden çıkacak gibi olmuştu. Normalde sudan korkan biri değildim. Şimdiye kadar deniz kıyısında büyümüştüm ve yüzmeyi çok küçük yaşlardan beri bilirdim. Ama yine de içimde bir korku vardı. Nehirler ve denizler aynı olmayabilirdi.

Bot ağır ağır ilerledikçe korkum da azalmıştı. Ama içimdeki heyecan doruktaydı. Kendimi gizemlerle dolu bir maceraya atılmış gibi hissediyordum. Tehlikelerle dolu bir yolculuğa çıkmıştım ancak ilginç bir şekilde kendimi güvende hissediyordum. Bunun tanımadığım insanlar da olsalar arkadaşlara duyduğum güvenle bağı olduğunu seziyordum.

Bunun yanında hayatımda ilk defa istediğim bir şeyi yapıyordum ve bundan son derece mutluydum. Karanlığın içinde ilerlerken ışıldayan suyun yüzeyine bakınca sanki bir sınırı daha aştığımı hissediyordum artık.

On dakika içinde suyun karşısına ulaşmıştık. Karşıda bizi bekleyen iki arkadaş vardı. Botun hızı yavaşlayarak durduğunda arkadaşlardan biri suya girerek botu tutmuş ve yavaşça çekerek kıyıya yanaşmıştı. Sudaki arkadaş “acele edin” deyince İskan'la birlikte ayağa kalkarak birbirimizi tuta tuta bottan aşağı indik. Suyun bu yakası taşlıktı. Hemen taşlıkların arasından bir iki adım atıp olduğumuz yerde oturduk. Suyu kolayca geçmenin rahatlığıyla derin bir soluk almıştık. Hava Ocak ayı olmasına rağmen çok soğuk değildi. Ya da heyecandan bana öyle geliyordu. Biz bekleye duralım arkadaşlar bottaki malzemeleri indirerek tekrar suyun karşısına gitmişlerdi. On beş yirmi dakika arayla iki kez karşıya gidip geldiler. Bir saat içinde tüm malzemeleri ve diğer iki arkadaşta suyu sağ salim geçerek

yanımıza ulaşmışlardı. Milis ve kuryeler suyun karşı tarafında kalmışlardı. Bundan sonraki yolumuza bu yakadaki arkadaşlarla gidecektik.

Suyun karşısına geçtiğimizde tanışmıştık onlarla. İsimleri Yılmaz ve Azad idi. Uzun boylu olduğu anlaşılan heval Yılmaz önce gideceğimiz yol hakkında kısaca bilgi vermişti. Önümüzdeki ilk bir saatlik yol tehlikeliydi. Bu yüzden kimse gruptan kopmamalıydı. Heval Yılmaz “Önde ben, en arkada da Azad heval gelecek. Sizler de arada yürüyeceksiniz. Herkes kendini zorlasın heval” dedikten sonra “Hazırsanız kalkalım” dedi ve biz daha bir şey demeden “Haydi hevalno” diyerek ayağa kalktı. Peşinden biz de kalktık. Son bir kez “kimse çantasını unutmasın ve en önemli kural sessizlik” uyarılarını yaptıktan sonra yola çıktık. İlk gerilla yürüyüşüm başlıyordu bu şekilde.

Botan suyunu gerilerde bırakmıştık. Suyun kenarından çıkıp köy yoluna girdikten sonra başlayan yukarı doğru olan yürüyüşümüz bir saati çoktan geçmişti. Arkadaşların durmaya hiç niyetleri yoktu. İlk bir saat içinde nefes nefese kalmıştım. Hemen önümde yürüyen İskan o kadar hızlı yürüyordu ki ona yetişmek için koşuyordum neredeyse. Hepimiz yeniydik ama nasıl oluyor da böyle hızlı yürüyebiliyordu şaşırmıştım doğrusu. Biraz daha aynı tempoda gittikten sonra öncüler nihayet derelik bir yerde durarak mola verdiler. Durduğumuz gibi olduğumuz yerde oturarak kendimi sırt üstü toprağa uzattım. Göğüs kafesim hızlı hızlı inip kalkıyordu. İskan’da hemen yan tarafıma gelip oturmuştu. İskan “derin derin nefes alıp ver” diyerek beni rahatlatmaya çalışıyordu. Onu dinleyerek uzun uzun birkaç defa soluk alıp verdim. Az sonra nefesim düzene girmiş ve kendime gelmişim. Biz dinlenirken gerilla arkadaşlar tek tek yanımıza gelip durumumuzu sormuştu. Heval Yılmaz yarı şaka yarı ciddi “başlangıç için fena yürümediniz” diyerek gülüyordu. Onlar sanki hiç yorulmamış gibiydi, mola esnasında bile hareket halindeydiler. Grubumuz onları çok şaşırtmıştı. Heval Yılmaz ilk tanışmamızda önce kendisinin Urfalı olduğunu ve zindandan çıkar çıkmaz da dağlara geldiğini söylemiş sonra da tek tek nereli olduğumuzu sormuştu. İskan dışında hepimizin Türk olduğunu öğrendiğinde şaşkınlığını gizlememiş birkaç kez gerçekten mi diyerek yeniden sormuştu. Bizim için de sürpriz bir karşılaşma olmuştu. Nevzat ile Haki; ikisi de Karadenizliydi. Zeki açık ten, hafif sarı saçları ve uzun burnuyla Karadenizlilere benziyordu ama Nevzat esmerliği, kara kaşı kara gözleriyle Karadenizlilerden çok doğululara benziyordu. Ben de tipik Akdenizliydim. Yanık tenli, küçük gözlü, minyon tipli... Grubumuzda bir İskan Kürt’tü. Uzun boylu, dalgalı saçlı, güleç bir yüzü vardı. İdilliydi ve çok iyi Kürtçe konuşuyordu. Böylesine oldukça renkli yeni şervanlar grubuyduk.

On dakikalık bir dinlenmenin ardından yeniden yürüyüşe başladık. Sanki yüksek bir dağa doğru tırmanıyorduk. Adımlarımı nasıl attığımı farkında bile değildim. Attığım her adım bana çakıl taşlarının üstünde yürüyormuşum hissi veriyordu. Düşmemek için karanlıkta bir şey görmesem de sürekli önüme bakıyordum. Hemen arkamdan heval Yılmaz “Heval korkmadan at adımlarını, düşmezsın merak etme” diyerek cesaret vermeye çalışıyordu.

Ne yapsam da olmuyordu, adımlarımı ürkerek atmaktan kurtaramıyordum kendimi. Sanki ayağımın altındaki toprak, taşlar kayacak gibi geliyordu bana. Bir iki defa kötü düştüğüm için tümenden yitirdim cesaretimi. Öndeki arkadaşların bu karanlıkta yolu şaşırmadan nasıl yürüdüklerini çok merak ediyordum.

Yukarıya doğru tırmanışımız ne zaman bitecek. Gittikçe nefesim kesiliyor, ayaklarım ağırlaşıyordu. Bir de mide bulantısı eklenmişti buna. Yavaş yavaş geride kalmaya başlıyordum. Önden “acele heval, grubu koparma” diye sesler geldikçe de tümenden panikliyordum. En büyük korkum grubu koparmak ve benim yüzümden arkadaşların başına kötü bir şey gelmesiydi. Yürümekte zorlandıkça aklıma evdeki arkadaş grubumuzdan İlker’in “Sen dağda yürüyemezsin ki, orada arkadaşların başına bela olursun” sözü geliyordu sürekli. İlker’e bu sözü söylediği gün çok kızmıştım ama şimdi haklı çıkıyordu sanki. Daha fazla yürüyecek halim kalmamıştı. Bir an dizlerim titrer gibi olmuştu ve nasıl olduğunu anlamadan kendimi yerde buluvermişim. Mideme bıçak saplıyorlar gibi ağrıyor, başım dönüyordu. Bu sırada arkamdan gelen heval Yılmaz da yanıma gelmişti Beni o halde görünce “heval ne oldu” diyerek omzumu sarsarken midemdekiler ağzıma kadar gelmişti artık. Daha fazla kendimi tutamayarak kusmaya başladım. Gözlerim yaşlarla dolmuştu. Bir yandan ağlıyor, inliyor bir yandan da kusuyordum. Yılmaz heval “tamam çıkar hepsini rahatlırsın” diyordu.

Ne kadar sürdü bilmiyorum ama midemde ne varsa hepsini dışarı çıkarmıştım. Bu halde olmaktan hem utanıyor hem de kendimi suçlu hissediyordum. Yanımda duran heval Yılmaz’a yarı ağlamaklı bir halde “Heval ben yürüyemiyorum. Size sorun olacağım. Beni burada bırakın, siz gidin” derken önden giden arkadaşlar arkalarından kimsenin gelmediğini anlayınca durmuşlar ve İskanla Nevzat geriye dönerek yanıma gelmişlerdi. Onlar geldiğinde heval Yılmaz da söylediklerime gülerken “ne bırakması heval. Daha iki adım attın, yürüyemiyorum demeye başladın” diyordu. “Hepimiz ilk katıldığımızda zorlandık ama bak alıştık. Biraz zorla kendini. Merak etme sen de güçlü bir gerilla olacaksın” diyerek beni kaldırıp oturttuğunda içime bir güven duygusu doldu. “Doğru mu söylüyorsun heval” diye sorduğumda “Evet. Bir ay sonra bak nasıl yürüyeceksin bu dağlarda. Şu erkekler bile sana yetişemeyecek” deyince kendisi de dahil her üçümüz de gülmeye başladık. Biraz abartmıştı ama herkese moral vermeye yetmişti sözleri. Oturmuş kendi halime gülerken şaşkındım. Daha iki dakika önce ağlıyordum ama şimdi ise o halime gülüyordum. Gerillanın sihri böyle bir şey olmalıydı.

Bir süre oturup dinlenmek iyi gelmişti. Şimdi daha iyi hissediyordum kendimi. Neden bu kadar kötü olmuştum acaba diye düşünürken aklıma yola çıkmadan önce yediklerim gelmişti. Botan suyunu geçmeden önce kaldığımız köyde çayla birlikte otlu peynir yemiştik. Mideme o dokunmuş olabilirdi. Ama yalnızca midem değildi, nefes alırken de çok zorlanıyordum. Geçmişte bir yerlerde yükseğe çıktıkça havadaki oksijenin yoğunlaştığı bilgisini okumuştum.(yukarı çıktıkça oksijen yoğunlaşmaz, azalır. Burada kullanılan terim yanlıştır.) Şu an kaç metre yükseklikteydik bilmiyordum ama denizlerden kilometrelerce uzaklıkta olduğumu biliyordum. Hayatımda hiç dağ yüzü görmemiş biri olarak çok fazla zorlanacağımı biliyordum elbette. Ama her şeyi göze alarak gelmişim buraya. Ne kadar zor olsa da bu ülkede halklarımızın birlikte özgür ve kardeşçe bir arda yaşaması için dağlara çıkmıştım. Dağların ve denizlerin buluştuğunu görebilmek için her şeye değerdi. Bir deniz çocuğu olarak dağların çocuklarıyla birlikte olmalıydım. Ama daha ilk zorlanmada böyle kendimi bırakırsam ilerde karşıma çıkacak zorlukları nasıl aşacaktım. Şu an kendime yüklenmeli ve pes etmemeliydim. Arkadaşlar doğru söylüyorlardı. Ben de zamanla alışacaktım dağlara. Kendi içimde bunları düşünürken heval Yılmaz’ın “Hadi heval kalkalım artık. Öndeki arkadaşlara yetişelim” sesi geldi.

Kendi kendime “ne olursa olsun durmadan yürümelisin, bir daha arkadaşlardan kopmamalısın” diyerek ayağa kalktım.

Heval Yılmaz “Daha iyisin ya heval” diye sorduktan sonra önümüzü geçti ve yürümeye başladık yeniden. Heval Azad gile ulaşınca hiç durmadan yolumuza devam ettik.

Gece boyunca verdiğimiz kısa molalar dışında sürekli yürüdük, yürüdük, yürüdük...

Her “Heval daha ne kadar kaldı” diye sorduğumuzda aynı cevabı aldık; “Kaderek maye heval* şu tepeyi de aşalım...” Kaderek mayelarla sabahı etmiştik.

Noktaya geldiğimizi heval Yılmaz’ın elindeki telsizle konuşmasından anlamıştık. Henüz ortalık tam aydınlanmamış olsa da etrafımız seçilebiliyordu. İnce bir patikadan aşağı doğru inerken ön taraftan konuşma sesleri gelmeye başladı. Az sonra bir grup gerilla arkadaşın yanına varmıştık. Heval Yılmaz ve Azad’ı tanıyor olmaları ki oldukça sıcak ve samimi karşıladılar birbirlerini. Ayaküstü birbirlerinin hal hatırını sorup bizimle de tek tek merhabalaştıktan sonra onlarla birlikte patikada yürümeye devam ettik. Bulunduğumuz bölgenin Çiya Bızına olduğunu ve Cephe karargahına gittiğimizi verdiğimiz bir molada heval Yılmaz’dan öğrenmiştik. İndiğimiz patikadan on-on beş dakika daha yürüdükten sonra arkadaşların nokta dedikleri karargaha ulaştık sonunda. Bu arada gün yeni yeni aydınlanmaya başlamıştı.

*Az kaldı Heval

Yıkık bir köy evini andıran etrafı taşlardan örülmüş bir yerin önüne gelip durduğumuzda içerden iki erkek arkadaş çıktı ve “Merhaba hevalno” sesleri sabahın içinde yankılanmaya başladı. Az sonra birbirine sarılmalar, ayaküstü konuşmalar yerini bizimle ilgili meraklı sorulara bıraktı. Yeni şervanlar olduğumuz hemen anlaşılıyordu. İlk sordukları nereden katıldığımız ve kod adımızın ne olduğuydu. Ben henüz hangi ismi alacağımı söylememiştim ama aklımda bir isim vardı. İskan adını Fuat koymak istiyordu. Nevzat ve Zeki’nin ise bu isimler gerçek isimleri değildi zaten. Kod isim olarak bu adları almışlardı.

Ayakta durmuş arkadaşları izlerken heval Yılmaz beni yanına çağırdı. Ön tarafa doğru yanına gittiğimde “Gel heval. **Seni bayan arkadaşların mangasına götürecektir bu arkadaş**” diyerek yanında duran arkadaş işaret etti. Kısa boylu esmer ve ciddi görünen bir arkadaştı.

“Tamam” diyerek kafamı salladıktan sonra heval Yılmaz’a dönerek,

“Peki, siz nereye gideceksiniz heval” diye sordum. Heval Yılmaz “merak etme biz de buradayız. Şimdi hepimiz gidip biraz dinlenelim. Gündüz görüşürüz” dedi.

“Olur” diyerek önüme geçen kısa boylu arkadaşın peşinden yürümeye başladım. Geldiğimiz patikadan ilerleyerek dere yatağına doğru beş-on dakika kadar yürüdükten sonra az önce erkek arkadaşların kaldıkları yere benzeyen taşlardan örülmüş kulübe gibi bir yerin yanında durduk.

Beni getiren arkadaş, kapı niyetine örtülen battaniyenin yanına yaklaşarak; **“Hevalen beyan. Müsaade var mı?”** diyerek içeri doğru birkaç defa seslendi.

Önce kısa bir sessizlik hüküm sürdü. Ardından da içerden battaniyeyi kaldırarak bir kadın gerilla çıktı. Gözlerini ovuşturmasından yeni uyandığı anlaşılıyordu. Açık tenli, kısa saçlı biraz kilolu bir arkadaştı. Cizre’de gördüğüm kadın gerilladan sonra bu ikinci kadın gerillaydı.

Beni ve yanımdaki erkek arkadaş görüncü önce merakla “merhaba heval” diyerek tokalaştı bizimle. Sonra da yanımdaki erkek arkadaşla Kürtçe bir şeyler konuştular. Konuşurken göz ucuyla beni izlemesinden bana dair konuştuklarını anlamıştım. Az sonra kadın arkadaş gülümseyerek bana doğru bakıyordu, yanıma geldiğinde; “Heval tekrardan merhaba. Hoş geldin” diyerek elini omzuma koyduğunda sanki uzun yıllardır birbirimizi görmemiş iki arkadaş gibi “hoş bulduk heval” diyerek sarılmıştı ona. İlk anda neden böyle davranmıştım bilmiyordum ama içimdeki sevinci bir şekilde göstermek istemişim. Benim için karşılaştığım arkadaş dağlarla, gerillayla yeniden buluşmak gibiydi.

Ben karşımdaki buğday tenli kadın gerillaya hayranlık dolu gözlerle bakarken beni getiren erkek arkadaş “ben gidiyorum heval” diyerek geldiğimiz patikadan geri yukarı doğru çıkmaya başlamıştı. Ayakta durmuş birbirimize bakarken gerilla arkadaş sorular sormaya başlamıştı bile.

Nereden geldiğimi, yol yürüyüşünün nasıl geçtiğini, kaç yaşında olduğum gibi merak edilen sorular sordu.

Ben de kısaca Antalya’dan geldiğimi İstanbul’da kaldığım süreyi ve Cizre’deki son bir hafta içinde yaşadıklarımı anlatmaya başladım. Ben konuşurken **Türk kökenli(bunun yerine yalnızca Türk kavramı kullanılsa iyi olur)** ve Antalyalı olmam ilgisini çok çekmişti. “Türkiyeli çok arkadaş var içimizde ama ilk kez Antalyalı biriyle karşılaşıyorum” diyerek hem ilgisini hem de şaşkınlığını belli etmişti.

Böyle söylemesi benim de hoşuma gitmişti. Sevinerek “Sen de benim hayatımda gördüğüm ilk kadın gerillalardan birisin” dedim.

O da gülerek “O zaman beni hiç unutmazsın” dedi.

O gün bu sözlerin yıllar yılı sürecek bir arkadaşlığın başlangıcı olacağını bilmeden söylemiştik birbirimize. İlk tanışmanın yarattığı içtenliği hiç kaybetmeden süren bir arkadaşlığı yaşadık birlikte.

Patika üstünde başlayan tanışmamız mangaya girişimizle birlikte yeni yüzlere, selamlaşmalara bıraktı kendini. İçerisi yarı karanlık olsa da arkadaşların meraklı bakışlarını ve gülümseyen yüzlerini görebiliyordum. Kapının hemen ön tarafında kurulan sobanın arka tarafına geçip oturduğumuzda biraz önce dışarıda gördüğüm arkadaş “önce tanışalım” diyerek konuşmaya başladı.

“Benim adım Şafak. Muş’un Malazgirt ilçesindenim. Ben de senden beş altı ay önce Bolu Üniversitesi’nden katıldım” dedi. Aklına yeni gelmiş gibi “sen adını söylemedin, kendine bir isim buldun mu?” diye sordu. Böyle bir soru ile karşılaşacağımı biliyordum. Onun için daha gerillaya katılmadan önce adımı Deniz koymayı düşünmüştüm. Deniz doğduğumdan beri yaşamımın içindeydi. Bazen saatler boyu yüzüp oynadığımız bir yer, bazen de kıyısında sessizce oturup, kendimi dinlediğim sonsuz bir dünyaydı benim için. Ve bir de Deniz Gezmış vardı hayatımda... Devrimciliği “Deniz” adında tanıdığım yiğit delikanlı... “Gülümün solduğu akşam” kitabını ağlayarak okuyup bitirmiştim. O günden sonra Denizlerin sevdası hep büyüdü içimde... O yüzden hiç tereddüt etmeden adım “Deniz” dedim.

Heval Şafak’a hemen cevap verince “Önceden düşünmüşsün anlaşılan” dedi hafif bir tebessümle.

Evet dedim. Akdeniz’den geliyorum adımda da o denizi taşımak isterim.

Bu arada arkadaşlardan biri “Bizde Deniz çok, artık karıştırıyoruz; kimin, hangi Deniz olduğunu. Bence senin adını Aryen koyalım. Madem ülkemize gelmişsin o zaman bu coğrafyanın adı olsun” dedi. Bir diğeri “Evet bence Aryen olsun. Bu süreçte şehit düşen bir arkadaşın adıdır da” diye ekledi. Heval

Şafak “ne dersin” der gibi yüzüme bakıp “Aryen ateşten gelen demek. Adın Aryen olsun. Soyadını Deniz yaparsın” deyince arkadaşların istemini kırmak istemedim ve “Tamam heval siz nasıl uygun görürseniz öyle olsun” dedim. Bu şekilde gerilla adımlı Aryen Deniz olarak almış oldum. Aryen anlamı da güzeldi.

Arkadaşlarla sohbet uzayıp giderken aklımdan çıkıp gitmiş olan çantamdaki hediyeği hatırladım. Konuşmanın ortasında heyecanla “Arkadaşlar size bir şeyler getirdim” diyerek çantamı açtım ve iki paket pişmaniye ile iki paket kuruyemiş çıkarıp önlerine koydum. Arkadaşlar çok şaşırmıştı. Kimileri meraklı meraklı paketlere bakıyordu.

Heval Şafak gülerek “Nereden aldın bunları” diye sordu. “İstanbul’dan gelirken otobüsümüz Kocaeli’nde mola verdi. Aklıma sizlere hediye almak geldi. Bizim kültürümüzden bir şeyler olsun diyerek bunları aldım. Dağlara ulaştığımızda gördüğüm ilk gerilla gurubuna vereceğim diye şimdiye kadar çantamda taşıdım” dedim. Ben bunları anlatırken Heval Şafak paketleri açmış ikram ediyordu. Arkadaşlar bir yandan pişmaniyeleri afiyetle ağızlarına atıyor bir yandan da gülüyorlardı. Bazıları çok beğenmiş olmalılar “Heval Şafak kaldı mı” diyerek yeniden isterken, bazıları da gülme krizine tutulmuş gibi gülüyordu. Ne olduğunu anlamamıştım ama onlarla birlikte ben de gülüyordum. Heval Şafak ilk defa pişmaniye yiyorlar onun için bu kadar gülüyorlar deyince şaşırmıştım. Hayatında hiç pişmaniye yememiş birini göreceğimi düşünmemiştim. Benim gibi onlar da bir ilki yaşıyorlardı. Şu an içimden “iyi ki de akıl etmişim” diye geçirirken arkadaşların meraklı soruları ile sohbetimiz devam etti.

Adının Zeynep Pazarcık olduğunu söyleyen uzun boylu dalgalı saçları olan arkadaş: “Hevalno arkadaş biraz rahat bırakalım. Bir şeyler yesin sonra da biraz uyuyup dinlensin. Zaman çok yine sohbet ederiz” diyerek ayağa kalkınca onunla birlikte birkaç kişi daha kalkarak mangadan dışarı çıktılar. Ben “yok yorgun değilim” desem de kalkanlar “Bizim de yapacak işlerimiz var” diyerek dışarı çıktılar. Bir tek Heval Şafak kalmıştı içeride. O da “Heval şimdi biraz uyu dinlen. Çay olunca seni kaldırırsın diyerek” ayrıldı yanımdan ve dışarı çıktı mangadan.

Manganın içinde tek başıma kalmıştım. Merakla nasıl bir yerde olduğumu incelemeye koyuldum. İçerisi kapıdan giren gün ışığı ile yarı aydınlıktı. Beş metre ya var ya yoktu içerinin genişliği. Duvarlar naylonla kapatılmış yerde battaniyeler seriliydi. Yanımda duran çantamı kafamın altına koyarak olduğum yere uzandım. Tavandan sarkan ağaçları farklı bir hava veriyordu içeriye. Gerillaya ulaştığıma inanamıyordum.

Acaba her zaman böyle yerlerde mi kalıyorlardı? Okuduğum gerilla anılarından gerillanın yaşam koşullarını öğrenmiştim. Ama okumak ile görmek aynı şeyler değildi. Hayalini bile kuramadığım bir dünyaydı gerilla. Ve işte şimdi hayalimi yaşıyordum.

Sert ve engebeliydi uzandığım yer. Ama bunun hiçbir önemi yoktu şu an. Yaşadıklarımın bir gerçek mi yoksa rüya mı olduğunu düşünürken uyuyup kalmıştım.

Öyle derin uyumuşum ki Heval Şafak’ın sesini bile duymamışım. Birisinin omuzumu sarstığını hissettiğimde ancak uyanabildim. Heval Şafak’tı omzumun sarsan. Yanımda oturmuş “Dembas heval, de hadi kalk kaç saattir uyuyorsun” diyordu.

Bu sesi duyar duymaz uzandığım yerden doğruldum. Utana sıkıla “Heval Şafak saat kaç olmuş” diye sordum. Kolundaki saate bakarak “iki buçuğa geliyor” deyince ne kadar uyuduğumu yeni anladım. Neredeyse on saattir uyuyordum. Ben yerimden kalkmaya koyulurken Heval Şafak da sobayı yakmaya girişmişti. Yanına yaklaştığımda “Sen uyurken arkadaşlar çay ile yiyecek bir şey getirmiş ama sen kalkmamışsın” dedi. İçimden nasıl uyumuşum öyle diye geçirirken Heval Şafak, “Ben sobayı yakana kadar sen biraz dışarı çık heval” deyince “tamam” diyerek ayağa kalktım ve sobanın yanındaki ayakkabılarımı giyerek mangadan dışarı çıktım. Dışarısı günlük güneşlikti. Etrafım kayalık ve ağaçlarla çeviriliydi. Manganın da ön tarafı balkon gibiydi. “Bu sabah hangi taraftan geldik acaba” yüzümü ağaçlıklı tepelere doğru çevirince karşıda ince bir yer gibi inen patikayı gördüm. Tam bir sonbahar zamanını hatırlatıyordu. Acaba bu görünen ağaçların adı neydi. Bizim oralarda yaz kış çam ağaçlarını yeşil görmeye alışkıntım ve bir de yazın sıcağında şemsiye gibi gölgesine sığındığımız palmiye ağaçları vardı.

Ben merak içinde etrafımı izlemeye koyulmuşken patikadan iki arkadaşın bana doğru geldiğini gördüm. Yakınlaştıkça gelenlerin Heval Azad ile Heval Yılmaz olduğunu anladım. Yanıma geldiklerinde

sevinçle “Merhaba Heval” diyerek elimi uzattım. Onlar da beni gördüklerine sevinmişlerdi. Heval Yılmaz gülümseyerek “Nasılsın heval dinlendin mi” diye sordu. “Evet” diyerek başımı sallarken dün geceki halim aklıma geldi. Midemde ne var ne yoksa dışarı çıkarmıştım.

Konuşma sesimizi duyan Heval Şafak’ta dışarı çıkmıştı. Heval Yılmaz gili görünce merhabalaşarak birbirlerine sordular. Heval Şafak “İçeri girelim heval” diyerek mangaya davet etti arkadaşları ama Heval Yılmaz, “Yok heval biz geçmeyelim” diyerek kabul etmedi ve bana doğru dönerek “Biz aslında hevalle vedalaşmaya geldik. Akşama yola çıkıyoruz” dedi. Şaşırmıştım buna. Daha yeni gelmiştik oysa. O şaşkınlık içinde nereye gidiyorsunuz heval diye sordum. Heval Yılmaz gülererek “Senin gibi gelecek olan yeni şervanları almaya” dedi.

“Peki bir daha görüşecek miyiz” dedim.

Bu sefer gözlerimin içine bakarak, “Belli mi olur heval. Belki bir gün bir yol yürüyüşünde yine karşılaşırız. O zamana kadar sen de eski bir gerilla olmuş olursun” dedi ve gülümseyerek elini uzattı “Hoşcakal heval.”

Heval Yılmaz’ın mesajını almıştım. Dün gece bana güç veren o sözleri olmasaydı kendimi bıraktığım o yerde kalmıştım.

Elimi uzatırken “Heval Yılmaz söz veriyorum en kısa zamanda iyi bir gerilla olacağım” diye geçirdim içimden.

Heval Azat’la birbirlerine bakarak “gidelim heval” diyerek ayrıldılar yanımdan. Onlar giderken içim tuhaf oldu. Patikadan inip kaybolup gidene kadar arkalarından izledim onları. Gerilladaki ilk günümde ilk ayrılığı yaşadım. İçime dolan hüznü bir daha görüşme umudu ile harmanlayarak Heval Şafak’ın ardından mangaya girdim.

Günün geriye kalanı arkadaşlarla konuşarak, onları dinleyerek geçti. Burada her şey bambaşkaydı. Dikkatimi ilk çeken şey arkadaşların birbirleriyle olan ilişkileri oldu. Herkes oldukça rahat ve saygılıydı. Aralarında çoğunlukla Kürtçe konuşuyorlardı. Ne dediklerini anlamasam da davranışlarından kendilerini ne kadar rahat hissettiklerini anlamak zor değildi. Her zaman söze “Heval” diye başlıyorlardı. Yine isimlerinin önüne mutlaka heval kelimesini getiriyorlardı. Heval’in Türkçedeki anlamının “Arkadaş” demek olduğunu biliyordum. Ama bendeki Heval’in karşılığı gerilla demektir. Partiye sempati duymaya başladığım dönemlerde yurtsever arkadaşlardan duymuştum ilk kez “Heval” kelimesini. PKK’dan, dağdaki gerillalardan bahsederken “Hevaller” diyorlardı. O günden bu yana Heval kelimesi gerilla ile özdeşleşmişti düşünce dünyamda.

Akşamın ilerleyen saatlerine kadar konuşmalar devam etti. Bu süre içinde silahla nöbete çıkan arkadaşlar oldu. Uykusu gelenler usulca kıvrılıp uykuya dalarken, sobanın üstünden kaynayan çaydanlığın sesi içerinin yarı aydınlık havasında kaybolup gitmişti. Çaydanlığın sesini dinlerken ben de uykuya dalıp gitmişim.

Sabahın ilk saatlerini “Rojbaş hevalno” diye seslenen Heval Şafak’ın sesiyle karşıladım. Hemen yan tarafımda sırt sırta uzanarak uyuyan arkadaşlar bu sesle birlikte tek tek uyanmaya başlamışlardı. Ben de onlarla birlikte kalktım. Her kalkan ilkin ya ayakkabısını ya da silahını arıyordu. Bu sırada mangaya dışarıdan gelen “Acele edin hevalno” sesleri yükseldikçe içerdiklerin telaşı artıyordu.

Herkes aceleyle dışarı çıkarken “Heval nereye gidiyorsunuz” diye sorduğumda biri “sabah içtimasına” diye cevap vermişti. Hızla “bende gelmek istiyorum” diyerek peşlerinde çıktım. Dışarıda kapının önünde Heval Zeynep ile karşılaşınca “Heval sen yorgunsun git biraz daha uyu” diyerek arkadaşların yanına doğru ilerledim.

Heval Zeynep ses çıkarmamıştı. Bundan cesaret alarak önde sıraya girdim ve az sonra tek sıra halinde yola koyulduk. Ortalık henüz tam olarak aydınlanmamıştı. Ancak etraftaki ağaçlar yürüdüğümüz patikadan rahatlıkla seçiliyordu. İnce patikadan önce aşağıya doğru indik. Daha sonra yan yan giderek düzlük bir yerde toplanmış halde duran erkek arkadaşların yanına vardık. Arkadaşların birbirine “Rojbaş” diyen sesleri sabahın içinde yayılırken, okuldaki gibi tek sıra halinde arka arkaya dizilerek sıraya girdik. Ben en sonlarda kaldım. Hemen arkamda da Heval Şafak vardı. Sırada durmuş beklerken önümdeki ve yanımdaki arkadaşların neler yaptığına bakıyordum. Kimilerinin silahları omuzunda kimileri silahlarını yere indirmiş duruyorlardı.

Biraz sonra ön taraftan gelen ayak sesleriyle gür bir erkek sesi yükseldi.

“Rojbaş Hevalno”

Bu sesle birlikte tüm arkadaşlar silahlarını yere indirmiş hazır ola geçmişlerdi. Ardından Türkçe komutlar eşliğinde adımlarını yana atıp tekrar düz pozisyona geçtiler. Bir süre bu şekilde sessiz ve dimdik durarak ön tarafta konuşan arkadaşı dinlediler. Bu arada birileri arkadan öne doğru koşuyor geri yerlerine geçiyorlardı. Bu olanları merak içinde izlerken arkadaşlar dağılmaya başladı.

Hemen arkama Heval Şafak’a dönerek “Heval ne oldu ben hiçbir şey anlamadım” dedim.

Heval Şafak gülererek “Zamanla öğrenirsin merak etme. Her sabah yaptığımız bir şey” dedi ve “Hadi gidelim” diyerek önüme geçti.

Az önce etrafa dağılan gerillalar şimdi de tek sıra halinde patikaya girip yürüyüşe geçmişlerdi. Erkek arkadaşlara taraf bakarken gözlerim birlikte geldiğimiz İskan, Nevzat ve Haki’yi arıyordu. “Acaba onlar da gelmişler miydi? Gelselerdi beni görmek için mutlaka yanıma gelirlerdi” diye düşünürken biz de katılmıştık yürüyüşe. Heval Şafak hemen önümde yürüyordu. Yürüyüşünden onun da yeni bir gerilla olduğu hemen anlaşılıyordu. O da benim gibi korkarak atıyordu adımlarını. Tek sıra halinde çok hızlı olmasa da yarım saat kadar yürüdük. Daha sonra önümüze çıkan küçük bir dereyi geçtikten sonra yolumuzun üstünde yer altından çıkan kaynak bir suyun başında durduk.

Bir grup arkadaş kendileri ile birlikte getirdikleri 15, 20 kiloluk bidonları doldurmak için en öne geçmişti. Onlar bidonlarını doldururken sırası gelenler elini yüzünü yıkayıp suyunu içiyor sonra da geri dönerek geldiğimiz yerden yürümeye devam ediyorlardı. Erkek arkadaşlar gidip sıra kadın arkadaşlara gelince kimse sıraya bakmamış ve suyun üstüne topluca gitmiştik. Herkes elini yüzünü yıkayıp suyunu içerken, çaydanlık ve küçük mataraları dolduran arkadaşlar patikaya girip yola koyulmuşlardı. Heval Şafak su içmek için yere oturduğumda “fazla su içme” diye uyarmıştı ama onu dinlemedim. Sanki günlerdir susuz kalmış gibi elimi suya daldırıp avuç avuç içtim soğuk sudan.

*Günaydın

Heval Şafak arkamda durmuş beni bekliyordu. Suyumu içip elime yüzüme su döktükten sonra içim titreye tireye yanına gittim.

“Sana demiştin çok içme diye” dedi üşüdüğümü görünce. Gülererek “su çok soğuktu ama çok güzeldi” dedim.

Başını iki yana sallayarak çeşmeye doğru gitti. Bu arada hava tümenden aydınlanmıştı. O yarı karanlıkta karşımıza düşen dağların karla kaplı olduğunu fark etmemiştim. Uzaktan maviliğin içinde beyaz yelken açmış gemilere benziyorlardı. Mevsim kış ve aylardan Ocak olmasına rağmen doğa sonbahardan kalma renklerini kaybetmemişti henüz. Toprağa düşmüş kuru yapraklar bir halı gibi serilmişti her bir tarafa. Arazi ağaçlar ve kesik kesik kayaların iç içe olduğu tepeliklerden oluşuyordu. Etrafı şaşkınlıkla izlerken gördüğüm her şeyi bizim oralar ile karşılaştırıyordum. İlk defa doğanın içinde ve yakın hissediyordum. Bizim oraların köyleri bile küçük bir kent gibiydi. Denize yakın anayolların hemen altında ve her şey turistlere göre düzenleniyordu. Çocukluğumun yaz tatilleri ya köyde ya deniz kıyısında geçmişti. Yaşımız büyüdükçe köye gelişi gidişlerimiz azalsa da köyümüzün doğanın içinde olması beni her zaman kendine çeken bir güçtü.

Şimdi beni şu sarp dağlarda böyle huzurlu hissettiren duygu çocukluğumla yakından ilgiliydi. Çocukça bir sevinç yaşıyordum dağların içinde. Belki Akdeniz’i bir daha hiç görmeyecektim. Sonsuzluk kadar uzaktaydı mavi sular, ak köpüktü kıyılar. Ama burada da dağlar vardı... Gökyüzünün maviliğinden denizlere uzanan bir köprü olabilirdi dağlar bana. Ve işte o zaman dağlar ve denizler buluşabilirdi yüreğimde...

Bunu zaman gösterecekti.

Dalıp gittiğim hayallerden Şafak hevalin sesiyle geri dönmüştüm.

“Heval Aryen gidelim arkadaşlara yetişelim” dedi.

Aryen adına yavaş yavaş alışmalıydım artık. Az evvel heval Şafak biraz yüksek sesle konuşmasaydı bana seslendiğini anlamayacaktım.

“Tamam” diyerek peşine takıldım. Sabahın soğuğu yüzümüze vura vura geldiğimiz yoldan yukarı doğru tırmanarak yürüdük. Tepenin zirvesine ulaştığımızda Heval Şafak noktaya yakınlaştığımızı söyleyerek durdu ve “Biraz kuru odun toplayalım” diyerek patikanın üst tarafına yöneldi. Ben de onun

arkasından gittim. Yerlerde yaprakların altında kalmış kuru ağaç dalları çoktu. Onlardan bir kucak dolusu olacak kadar topladım. Heval Şafak'ta bir ağaçtan koptuğu anlaşılan kalınca bir dalı omzuna almış patikaya doğru bırakıyordu kendisini. Ben de kucağımdaki odunları düşüre düşüre ardından indim. Patikanın üzerine ulaştığımızda Heval Şafak elimde kalan odunları görünce "Aryen, bu ne heval; sen odun değil çiçek toplamışsın" diyerek gülmeye başlamıştı. Ne diyeceğimi bilemedim, çünkü haklıydı gülmekte. Kucağımda bir demet kadar çalı çırpı kalmıştı sadece. Heval Şafak az önceki sözlerinden alınmış olmamı düşünmüş olmalı "Tamam tamam bir şey olmaz onlar da sobayı tutuşturur" dedi.

Yolumuza devam etmek için tekrardan yürüyüşe geçtik. Patikadan kendimizi aşağıya bırakıp on dakika kadar ilerledikten sonra bir erkek arkadaşla karşılaştık. Patikanın yamacında oturmuş dinleniyordu. Yanından içi su dolu büyük bir beyaz bidon duruyordu. Sudan geliyordu anlaşılan. Heval Şafak omuzundaki odunu yere bırakmış onunla konuşuyordu. Ben de yanlarına gidip merhabalaştım.

Oturduğu yerden masmavi gözlerini merakla yüzüme dikerek "merhaba heval" dedi. Bu arada Heval Şafak bana bakarak bir şeyler anlatıyordu ona. Bir ara bana dönerek, "Heval Aryen, Çiya arkadaş Almandır. Senin Türk olduğunu söyledim ona" dedi.

Şaşıрма sırası bendeydi. "Gerçekten Alman mı?" diyecekken durdum ve dikkatle yüzüne baktım Heval Çiya'nın. Şaşırdığımı fark etmişti. Kürtçe bir şeyler söyleyerek gülmeye başlamıştı.

Ne diyor diye sordum Heval Şafak'a. Bir şey söylemedi. Daha sonradan anlattığına göre Heval Çiya da benim Türk olmama şaşırmıştı.

Partiye (PKK'ye) farklı ülkelerden katılanların olduğunu duymuştum. Ama birebir ilk defa karşılaşıyordum. Bu yüzden şaşkınlık ve ilgiyle izliyordum Çiya'yı. Saçlar sapsarıydı. Aslında insan dikkatli baksa hemen anlardı Alman olduğunu. Cıvıv sarısı dediğimiz renkteydi saçları. Yüzündeki seyrek sakalları ve ince bıyığı yanmış tenini gizleyemiyordu. Kollarının ve bacaklarının uzunluğuna bakılırsa boyu iki metreye yakın olmalıydı. Acaba kaç yıldır dağlardaydı? Onu buraya getiren nedenler kim bilir nelerdi?

Heval Şafak'ın aracılığı ile merak ettiklerimi sordum. Kürtçeyi kısa zamanda öğrenmişti ama Türkçe bilmiyordu. O da benim kadar olmasa da yeni sayılırdı. Sosyalist Alman gençliğinden geliyordu. İlk önce Önderlik sahasına gitmiş. Orada bir devre eğitim gördükten sonra da geçen yaz Botan alanına gelmişti. Ana Karargahta iki Alman arkadaşın daha olduğunu, birinin doktor diğerrinin basında kaldığını söylediğinde şaşkınlığım daha da artmıştı.

Aramızda geçen bu kısa tanışmanın ardından yeniden görüşmek üzere ayrılarak patikaya girip yolumuza devam ettik. En önde omuzuna aldığı kocaman bir su bidonuyla Alman Çiya yürüyordu. Onun ardından Heval Şafak sonra da ben geliyordum. Adımlarımı atarken kendi kendime "Kürdistan dağlarında bir Kürt bir Alman bir Türk girmişiz bir patikaya yürüyoruz. Kim bilir daha başka kimlerle karşılaşacağım bu dağlarda diye düşünürken gülümsüyordum.

Noktaya ulaştığımızda arkadaşlar dışarıda ateş yakmış etrafında oturuyorlardı. Geldiğimizi gören heval Zeynep oturduğu yerden bana doğru bakarak.

"İlk sabah sporun nasıl geçti" diye sordu.

Neyi kastettiğini anlamamıştım ama yine de "güzeldi" diye cevap verdim ve kucağımdaki odunları manga duvarının önüne bırakarak yanlarına gittim.

Alevlerin tam ortasında havada asılı duran siyah bir çaydanlık görünüyordu. Ateşin her iki yanında iki arkadaş karşılıklı durmuş, çaydanlığın kulpundan geçirdikleri uzun bir ağaç dalını tutuyorlardı. Ateşin sıcaklığı insanı kendine doğru çekiyordu. Isındıkça daha çok yakınlaşmak istiyordum.

Daire halinde oturduğumuz ateşin başında çaylarımızı içip, peynir ve helvadan oluşan kahvaltımızı yaptıktan sonra arkadaşların aralarında geçen konuşmalardan birazdan eğitime gideceklerini anladım. Onlar hazırlanırken ben de gelmek istediğimi söyledim. Heval Zeynep "tamam" deyince sevinçle peşlerinden gittim.

Saat 8'de mangadaki tüm bayan arkadaşlar eğitimin yapılacağı yerdeydik. Erkek arkadaşlar bizden önce gelmişler, arazinin biraz düzleştiği bir yamaçta grup grup durmuş bekliyorlardı. Biz de yan taraflarına gidip ikili üçlü arka arkaya oturduk. Eğitim burada görülecekti sanırım. Açıkçası arkadaşlar

eğitim yeri deyince okul gibi bir yere gideceğimizi düşünmüştüm. Evdeyken Önderliğin Bekaa kampında çekilen video kasetlerinden birini izlemiştim. Orada Mahsum Korkmaz Akademisinde gerillaların gördüğü askeri eğitim görüntüleri de vardı. Nedense eğitim denildiğinde böyle bir yere gideceğimizi bekliyordum.

Biraz sonra elinde küçük bir defterle orta boylarda, yaşı biraz büyük, saçları ve bıyıkları kızıl renginde bir erkek arkadaş gelip karşımızda durdu. Onun gelişiyle birlikte herkes ayağa kalkmıştı. Ben de kalktım. Ön taraftan “Rojbaş hevalno” diye bir ses yükseldi. Ardından “oturabilirsiniz” denince herkes tekrar yere oturdu.

Gelen arkadaş eğitimi verecek kişi olmalıydı. Herkes yerine yerleşip sessizleşince elinde tuttuğu defteri açarak Kürtçe bir şeyler okumaya başladı. Hemen yanımda oturan heval Şafak’a kısık bir sesle “ne diyor” diye sordum. Parmağını ağzına götürerek sessiz olmamı işaret etti. Başımı sallayarak dinlemeye devam ettim. Şimdi de okumayı bırakmış arkadaşlara bakarak bir şeyler anlatıyordu. Eğitim veren arkadaş konuşmasını sürdürürken dinleyen arkadaşlardan söz alıp konuşanlar, soru soranlar oldu. Bu arada kalkıp Türkçe konuşan arkadaşlardan eğitim konusunun Kürdistan Tarihi olduğunu anlamıştım. Yaklaşık bir saate yakın devam etti konuşmalar. Daha sonra bir ara verildi.

Arada eğitim veren arkadaşla birlikte bir grup erkek arkadaş yanımıza geldiler. Hem üstümdeki sivil kıyafetlerden hem de dün bir grup yeni şervanın geldiğini bildiklerinden benimle tanışmaya gelmişlerdi. Cemşid, Mazlum, Ali, Azad arkadaşlarla arada tanıştım. Sohbet sırasında onlara birlikte geldiğimiz erkek arkadaşları sordum. İçlerinden biri “onlar mangada kaldılar, gelmediler” dedi ve ekledi “ama öğleden sonra toplantı var, ona katılacaklar. Orada görüşürsünüz” dedi.

Bu sırada bizler ayakta durmuş konuşurken bir erkek arkadaş heyecanlı heyecanlı yanımıza gelerek “Heval Cemal geliyor hevalno, herkes yerine otursun” dedi. Bunu duyan herkes hadi heval hadi çabuk diyerek yerine oturup beklemeye başladı. Tüm dikkatler tam karşımızdaki yamaçtaki patikadan olduğumuz yere gelen bir grup gerillaya çevrilmişti. Elllerinde silahlar hızlı hızlı yürüyorlardı. Heval Şafak gelen arkadaşın Botan Eyalet Komutan Cemal arkadaş olduğunu daha önceden söylemişti.

Grup yamaçtan inip düzlüğün başına çıkınca herkes ayağa kalktı. Biraz sonra oldukça hareketli ve enerjik olduğu hemen göze çarpan heval Cemal sağ omzuna attığı silahı ve kefiyesi ile karşımıza gelip durmuştu. Yüksek ve tok bir sesle “Merhaba hevalno” diyerek selam verdi.

Herkes bir ağızdan “Sağ be” diyerek karşılık verince heval Cemal eliyle oturmamızı işaret ederek herkesin oturup yerleşmesini bekledi. Boyu çok uzun olmasa da heybetli bir duruşu vardı. Kürtçe “Havalno” diyerek konuşmaya başladı. Söylediklerini anlamasam da ses tonu insanı pür dikkat dinlemeye sevk ediyordu. Arkadaşlar oldukça sessiz ve ciddi bir şekilde oturmuş dinliyorlardı. Heval Cemal’in sesi bazen çok yükseliyordu bazen de alçalıp sakinleşiyordu. Konuşmasının içinde geçen Türkçe kelimelerden siyasal ve güncel gelişmeleri değerlendirdiğini anlamıştım.

Hiç ara vermeden ayakta oldukça uzun süren bir konuşma yaptı. Konuşması sırasında birkaç arkadaşla ismiyle hitap ederek kaldırıp sorular sordu. **Bayan arkadaşlardan** heval Şafak söz hakkı alıp konuştu. Bu arada bütün arkadaşların içinde tek sivil kıyafetli oturan ben olduğum için heval Cemal arada bir bana taraf bakıyordu. Heval Şafak konuştuğundan sonra “Heval sen yeni mi geldin” diyerek beni de kaldırdı.

Adımı, nereli olduğumu, ne zaman katıldığımı sordu. Antalyalı olduğumu, iki gündür dağa geldiğimi ve adımın Aryen Deniz olduğunu söyledim. Heval Cemal Türk olduğumu öğrenince daha fazla ilgilendi. Gerillada birçok Türk arkadaşın olduğunu, bu mücadelenin aynı zamanda bütün Ortadoğu halkların mücadelesi olduğunu söyledi. Konuşması sırasında bir ara heval Zeynep’e dönerek “arkadaşın neden kıyafeti yok” diye sordu. Heval Zeynep telaşla yerinden kalkarak; “Heval yanımızda yeni askeri kıyafet kalmadı. Dikilenlerin hepsini en son Gabar’a yolladık.” dedi. Heval Cemal hafif kızarak “eski de olsa askeri kıyafet verin arkadaş’a” dedi. Daha sonra bana bakarak heval Zeynep’e “Arkadaşlar seni Besta’ya göndersinler. Orada karargahta yeni arkadaşların eğitim devresi var. Sen de gider katılırsın. Biz de buradaki güçlerle toplantılar yapıp oraya geleceğiz” diyerek yerimize oturmamızı işaret etti. Heval Cemal bir süre daha konuştu tüm yapıya hitaben. En sonunda konuşmasını “Biji PKK, Biji ARGK, Biji Serok Apo” sözleriyle noktaladı. Bu sırada bütün arkadaşlar ayağa kalkarak alkışlamaya, slogan atmaya başladılar. Coşku ve heyecan vardı herkesin yüzünde.

Toplantı sona ermişti. Ama kimse dağılmaya niyetli görünmüyordu. Arkadaşlar şimdi de heval Cemal'in etrafını sarmış konuşuyorlardı. Biz de yanlarına gittik. Heval Cemal bizimle de bir süre sohbet etti. Az önce toplantıdaki sert mizacından eser yoktu şimdi. Gülüyor, şaka yapıyor, tek tek arkadaşları soruyordu. Bir gerilla komutanıydı ama aynı zamanda da her arkadaş gibi. Bundan çok etkilenmişim. Sohbetimiz sürerken bir grup erkek arkadaş yanımıza doğru geldi. İçlerinde birlikte katıldığımız erkek arkadaşlar da vardı. İlk bakışta onları tanıyamamıştım. Çünkü üstlerinde askeri kıyafet vardı. Şanslıydılar. İlk günden gerilla kıyafeti bulmuşlardı.

Heval Cemal onlarla da merhabalaşıp bir süre sohbet ettikten sonra hepimizle tek tek tokalaşarak yanımızdan ayrıldı. Bana elini uzatırken "seninle yakında görüşeceğiz" demişti. Sevinmişim buna ama kim bilir bir daha ne zaman görüşecektik.

Heval Cemal erkek arkadaşların mangalarının olduğu yöne doğru giderken, biz de birbirimizi sorup ilk günü nasıl geçirdiğimiz üzerine konuşmaya başladık. Yine herkes aldığı kod ismi söyledi. Benim kodumu epey beğendi arkadaşlar. İskan Fuat adını almıştı. "Bana şimdiden doktor Fuat diyorlar" derken bundan oldukça memnun görünüyordu. Diğerlerinin isimleri aynıydı: Nevzat ve Zeki. Onlarla birlikte gelen eski arkadaşlardan biri kadın arkadaşlara "Heval kuryeler geldi. Yeni arkadaşları Besta'ya göndereceğiz. Yeni gelen bayan arkadaşta hazırlansın" dedi. Bunun üzerine heval Zeynep "Gabar'dan gelecek olan kadın arkadaşları bekliyoruz" dedi ve ikisi yan yana gelerek kendi aralarında konuşmaya başladılar.

Biz ayakta durmuş onları beklerken heval Şafak'la Fuat İstanbul üzerine koyu bir sohbe girmişlerdi. Az sonra arkadaşlar yanımıza gelerek erkek bir arkadaş "Hevalno biz gidelim artık. Siz de vedalaşın isterseniz. Çünkü heval Aryen Gabar kuryelerini bekleyecek. Onlar gelince onu da göndereceğiz" dedi.

Ben neden onlarla gitmediğimi anlamamıştım. Ama bir şey sormadım. Fuat, Nevzat ve Zeki ile yeniden görüşmek umuduyla el sıkışıp ayrıldık. Onlar geldikleri yerden aşağı doğru yürümeye başladılar. Biz de manga yerimize doğru giden patikaya girerek ilerledik. Yolda heval Şafak "Sen tek bayan arkadaş olduğun için zorlanmayasın diye erkek arkadaşlarla göndermek istemedi arkadaşlar seni. Ama bugün yarın kuryeler gelir, onlarla gidersin" demişti.

Mangaya ulaştığımızda günün yarısını geride bırakmıştık. Gerilladaki ilk günüm oldukça hareketli geçmişti.

Üç günlük bekleyişin ardından beklenen kurye arkadaşlar yanımıza ulaşmışlardı. Geldiklerinin ertesi günü benimle birlikte dört kişiden oluşan grubumuz bir akşamüzeri sırtımızda çantalar yola çıktık. Arkadaşların Çiyaye Bızına dedikleri bu yerden ve onlardan ayrılmak çok zor olmuştu. Gördüğüm ilk gerilla kampı ve arkadaşlar onlardı. Ayrılırken arkadaşlar "Mutlaka bir gün yine görüşürüz. Gerillada ayrılıklar geçicidir" deseler de benim için zordu. Birkaç günde alışmışım hepsine.

Aklım onlarda kalmış yol alırken, üzerimdeki yeni kıyafetlerle kendimi gerilla gibi hissetmeye başlamıştım artık. Yola çıkmadan önce heval Zeynep şalvar, gömlek ve yelekten oluşan bir takım yeni gerilla kıyafeti getirip vermiş ve hemen üstündekileri çıkararak onları giymiştim. İlk giydiğimde kendimi biraz tuhaf ve farklı hissettim. Sanki bu kıyafetlerin bir sihri vardı. İnsana gerilla olduğunu hissettiriyordu. Ya da gerilla ile özdeşleştirildiğinden ben öyle hissediyordum. Kıyafetler biraz büyük gelse de arkadaşlar yıkanınca üzerime oturacağını söylemişlerdi. Lojistikte bele sarılan "Şutik*" olmadığı için heval Şafak kefiyesini çıkarıp belime bağladı. Geriye tek eksikim silah kalıyordu. Onu da gittiğim yerde alacaktım.

Yürüyüşümüz başlayalı yarım saat olmuştu. Önümüzde iki günlük bir yol olduğunu biliyordum. Grupta benim dışındaki üç arkadaşta eski gerillalardı. Bu görünüşlerinden konuşmalarına en önemlisi de yürüyüşlerinden hemen anlaşılıyordu. Ben grubun ortasında yürüyordum. Hemen önümde saçlarını erkek gibi kısacık kestirmiş sarışın bir kadın arkadaş yürüyordu. Onun adımlarını takip etmeye çalışıyordum. O nereye adımını atsa ben de oraya basıyordum. Akşamüzeri olmasına rağmen hava hala kararmamıştı. Yürüyüşe geçtiğimiz ilk andan itibaren "ne olursa olsun geride kalmayacağıma dair kendi kendime karar almıştım. Botan suyunu geçtikten sonraki ilk yürüyüş maceramı düşündükçe içimi bir korku sarıyordu. O gün daha ilk adımda zorlanmış ve hemen her şeyden vazgeçmeyi düşünmüştüm. Allahtan heval Yılmaz konuşup moral vermişti de yürümeyi

sürdürebilmiştim. O günü hatırladıkça önümdeki arkadaştan kopmamak için bütün gücümle yükleniyordum.

Epey bir yol aldıktan sonra çıplak bir tepenin yamacında ilk molayı verdi arkadaşlar. Ben nefes nefese kalmış, soluğumu düzenlemeye çalışırken, onlar sanki hiç yürümemişler gibi oturmuş aralarında konuşuyorlardı. Ortalık gittikçe kararıyordu. Çevreme ve geldiğimiz yöne doğru baktığımda gittikçe yükseğe çıktığımızı görüyordum. Daha önümüzde sıra sıra uzayıp giden dağlar vardı. Arkadaşlar sigaralarını sarıp içerken grubu koparmadığım için sevindiklerini anlatıyorlardı birbirine. Kısa saçlı, sarışın olan “böyle yürürsek zamanında ulaşıyoruz” diyor ve keyifle gülüyordu bana bakınca. Gruptaki arkadaşlarla yola çıkmadan önce tanışıp sohbet etmiştik. İkisi Siirtli, biri Mardinliydi. Mardinli olan arkadaş kodunu da Mardin yapmıştı. Diğerleri Şirin ve Medya arkadaşlardı.

Bu kısa molanın ardından yeniden yola çıktık. Hava iyice karardığından etrafımız görünmüyordu artık.

*Şutik: bele sarılan uzun ince kumaş.

*Sen kimsin heval

Bastığın yerlerden sarp bir arazide yürüdüğümüzü hissedebiliyorum.

Gecenin ilerleyen saatlerine kadar verdiğimiz kısa molalar dışında yürüyüşümüz devam etti. Bir iki kere geride kaldım ama kısa zamanda yetiştim arkadaşlara. Öncülük yapan Medya arkadaş bir ara “kar yağışı başlamadan tepelerin yanına ulaşalım. Bu havada aşamayız” diyerek tempoyu hızlandırmıştır. Yürüyüş temposu arttıkça nefesim kesilecek gibi oluyordu.

Yarım saat kadar yol aldıktan sonra kar yağışı da başladı. Gecenin içinde saçlarıma, yüzüme sessizce ıslak bir şeylerin düştüğünü hissediyordum ama göremiyordum. Hayatımda hiç kar görmemişim ve karda nasıl yürüneceği konusunda hiçbir fikrim yoktu. Yukarı doğru yol aldıkça ayağımın altındaki toprak yerini yumuşak ve kaygan bir zemine bırakmaya başladı. Ön taraftan “heval dikkat et düşmeyesin” uyarıları geliyordu sürekli. Yükseğe doğru çıkıyorduk ve dizlerimizden yukarı doğru çıkan karın içindeydik artık. Etraf ben beyazdı. Gecenin karanlığı karın beyazlığıyla kırılmıştır sanki. Soğuk ve ıslaktı her yer. Bir kar denizinin içine düşmüş gibiydim. Adımımı her attığımda bir boşluğa düşüyormuşum hissini yaşıyor ve karın içine yüzüstü seriliyordum. Her düşüşümde gülmem geliyor ve kendi kendime gülüyordum. Bir oyun gibi gelmişti bana karda yürümek. Düşerken yüzümün kara gömülmesi, adımlarımın boşluğa gitmesi komiğime gidiyordu. O kadar çok düştüğüm halde üşüdüğümü bile hissetmemiştim.

Benim bu halime gruptaki arkadaşlar hem çok şaşırmıştı hem de hoşlarına gitmişti. En önde yürüyen heval Medya “benim düşerken karın içinde güle oynaya hallerimi gördükçe “Allah Allah ilk defa görüyorum böyle karda düşüp de kendi kendine gülen bir arkadaş” diyor ve gülüyordu.

Düşe kalka bir saat kadar yürüdük karın içinde. Bir süre sonra kardan çıkıp nereden çıktığını anlamadığım mağara gibi bir yere gelmiştik. İçerden sesler geliyordu. Heval Medya; “Müsaade var mı heval?” diye içeri doğru seslendi.

Birkaç saniye içinde erkek arkadaşların sesi geldi.

“Tu ki ye heval?*

“Em in heval

Heval Medya gelecek cevabı beklemeden “Girelim” diyerek mağaraya girdi. Peşinden de bizler. Tünel gibi bir yerden başımızı eğe eğe beş altı adım ilerledikten sonra daha geniş oda gibi bir yere geldik. İçeride bir yerde asılı duran gaz lambasının cılız ışığı loş bir aydınlık veriyordu etrafa. Ayakta durmuş bekleyen bir erkek arkadaş karşıladı bizi. Selamlaşıp tokalaştıktan sonra hemen yer göstererek neredeyse sönmüş olan sobanın kenarına geçip oturduk. Gecenin bu saatinde kimseyi beklemediği anlaşıyordu. Meraka heval Medya’ya bir şeyler sorarken kendisi de bizi görebilecek şekilde karşımıza geçip oturdu. Dördü hızla bir sohbetin içine girdiler.

Bense kendimi hala rüyada gibi hissediyordum. Gerçekten karda yürümüş müydüm? Ellerimin soğukluğunu, saçımın ıslaklığını hissettikçe yaşadıklarımın gerçek olduğunun ayırdına varıyordum ama inanamıyordum nedense.

Bugüne kadar ömrümde ne kar görmüştüm ne de karda yürümüştüm. Antalya’nın kıyından uzak iç kesimlerine kar yağdığını biliyordum ama şehir merkezine, sahil kesimlerine kar yağmıyordu. Sadece bir kez -o da bundan iki yıl önce- 1992 kışında yağmıştı. Tabi ona kar yağışı denilirse. Havada uçuşup

yere düşmesi ile su olup erimesi bir olmuştu. Çok kısa bir zaman sürse de olağanüstü bir gündü o gün. Şehirde o gün okullar, bankalar, resmi dairler tatil ilan etmiş, iş yerleri kapanmıştı. Herkes kar yağışını daha çok görebilmek için şehrin yukarısındaki Kepez'e doğru gitmiş, yetişebilenler ağaç dallarında takılı kalan karla eğlenip fotoğraf çektirmişlerdi. Bense çalıştığım işyerinden çıkıp caddelerde yürürken ancak havada izleyebilmişim. Yine de havada kelekler gibi uçuşan kar tanelerini ilk kez görmenin sevincini yaşamışım. Oysa şimdi dünya kadar kar vardı etrafımda. Sobanın yanında oturmuş bunları düşünürken, ısındıkça üşüdüğümü fark ettim. Yürüyüş boyunca karın içine o kadar çok düşmüştüm ki üzerimdeki kıyafetler ıslanmıştı.

Bu sırada arkadaşlar kendi aralarında konuşurken erkek arkadaşta sobadaki ateşi gürleştiriyordu.

Hangi ara uyuyup kalmışım orada, hatırlamıyordum. Ama uyandığımda herkes çoktan kalkmıştı. Benim uyandığımı fark eden heval Medya oturduğu yerden, "Heval henüz erken kalkma. Biraz daha uyu" dese de kıvrılıp kaldığım yerden kalkarak yanlarına gittim.

Heval Medya sobanın önünde oturmuş kuruyan çoraplarını giyiyordu. Benim çoraplarımsa ayağımda kurumuş, terden dolayı sertleşmişti. Bir kenara oturup etrafı izlemeye koyuldum. Duvarlar naylonla kapalıydı. Tavanı basık, karanlık bir yerdi burası. Dışarıya açılan tünelden hafif bir ışık yayılıyordu içeriye. Yerde eski battaniyeler seriliydi. Bir köşede beyaz torbalar dizilmiş hemen yanında yerde teneke kutular ve tencere görünüyordu. İlk bakışta içeriinin dağınıklığı hemen göze çarpıyordu.

Dışardan gelen konuşma sesleriyle ilgim o yöne kaydı ve az sonra erkek arkadaş "Müsaade var mı haval" diyerek seslendi.

Heval Medya onlar hemen ayakkabılarını giyerek toparlandılar. "Keremke heval" diyerek ayağa kalktılar. Bu şekilde karşılama törenine alışmışım artık. Gerillada bir mangaya girerken önce "Müsaade var mı" diye sorup izin alman gerekiyordu.

İçeriye boyu gibi uzun adımlar atan sakallı bir arkadaşla çocuk yaşta görünen iki genç arkadaş girdiler.

"Rojbaş hevalno" diyerek tokalaşıp selamlaştık. Arkadaşlar ayakta sohbet etmeye başladılar. Birbirlerine karşı rahat davranışları yine yüzlerindeki sevinç ifadesi benim dışımda herkesin birbirini daha önce tanıdığını gösteriyordu. Yeni olduğum ve Kürtçeyi anlamadığım için genellikle izleyici durumunda kalıyordum. Oysa sohbetlerine katılıp, merak ettiğim şeyleri sormayı çok isterdim.

Onlar konuşurken ben de dışarıya çıkmak için mağaranın girişine doğru yöneldim. O sırada heval Medya'nın meraklı bakışlarıyla karşılaştı gözlerim.

"Biraz mağaranın önüne çıkacağım" dedim ve beş altı adımlık tüneli eğilerek geçip mağaranın dışına çıktım. Yüzüme değen serin hava ve gördüğüm manzara karşısında adeta donup kalmışım. Her taraf bembeyaz karla kaplıydı. Önümde uzanıp giden karla kaplı dağlar vardı. Bir an kendimi bir kartpostala bakıyor gibi hissettim. Kendi kendime gülümsedim. Sonra da bu anın bir düş olmadığını kanıtlamak ister gibi yerden bir avuç kar aldım. Elimde üşüyen karı biraz sıkıştırıp tüm gücümle uzağa fırlattım. Fırlatırken bir yandan da güldüm. Dün geceyi düşündüm. "Karda bata çıka yürürken aslında bir kar denizinde yüzüyormuşum" diye geçirdim zihnimden. Hayatım boyunca bu anı unutmam imkansızdı artık. Her güzellikte olduğu gibi bu güzelliğin de kusurları, zorlukları vardı muhakkak. İnsan uzun süre kalamıyordu karın içinde. Ellerim, ayaklarım üşümeye başlamıştı. Daha fazla soğuğa dayanamayarak içeri girdim.

Arkadaşlar çay demlemiş içiyorlardı. Bir bardak bana uzattılar. Gerillaya geldiğimden beri çayı çok şekerli içiyordum. Çünkü burada çay tek çaydanlıkta demleniyor ve şeker de çaydanlığın içine atılıyordu. Bunun hem daha pratik hem de daha tasarruflu olduğunu söylüyordu arkadaşlar. Gerilla çayına ben de yavaş yavaş alışmaya çalışıyordum.

Koyu demlenmiş ve bol şekerli çayla birlikte yaptığımız sabah kahvaltısının ardından heval Medya'nın sardığı sigaraları içerek sohbet devam etti. Gerillada yaprak tütün içiliyordu. O da bana çok sert geldiğinden ancak bir iki nefes çekip atıyordum. Bu gidişle yakında sigarayı bırakırdım. Herkes konuşmaya dalmışken Heval Medya kulağıma eğilerek;

"Benimle gel" dedi.

Ayağa kalkmasıyla birlikte ben de kalkarak peşinden gittim. Mağaradan dışarı çıktık.

Niye dışarı çıktığımızı anlamıştım. Dün gecedan beri tuvalete çıkmamıştık. Heval Medya mağaranın önünde karın içinde açılan ize girerek hızlı hızlı yürümeye başladı. Ardından ben de gittim. Aşağıya doğru inip ilerledikçe biraz ağaçların gövdeleri karına altında kalmıştı. Mağaranın görünmediği ve kimsenin bizi görmeyeceğinden emin olunca durduk. Önce heval Medya şutiğini açıp dışarı çıktı. O geldikten sonra bu kez ben yeleğimi çıkartıp dışarı çıktım.

İlk zamanlar arkadaşlar “dışarı çıkacak mısın heval” diye sorduklarında ne demek istediklerini anlamıyordum. Birkaç defa “Dışarısı neresi heval” diye sormuştum da heval Şafak gülmekten kırılmıştı. Ama artık öğrenmiştim. “Kendini açmak, dışarı çıkmak” tuvalete gidiyorum demektir. Neden böyle söylediklerini anlamaya çalışsam da başlarda tuhaf geliyordu. Herkesin içinde “tuvalete gidiyorum” demek ayıplanıyordu anlaşılan. Gerillanın kendine özgü bir dili vardı.

Heval Medya ile ihtiyacımızı giderip geri mağaraya döndüğümüzde içerde yalnızca bayan arkadaşlar kalmıştı. Erkek arkadaşlar Docka mangasına gitmişlerdi. Dockanın ağır bir silah olduğunu duymuştum. Arkadaşlar helikopterleri vurmak için kullanıldığını söylüyorlardı.

Bizim gelmemizle Şirin ve Mardin heval de kendilerini açmaya gittiler. Heval Medya biraz dinleneceğini söyleyerek sobanın arka tarafına geçip uzandı. Ben de ısınmak için sobaya iyice yakınlaşarak oturdum.

Şirin ve Mardin heval kucakları odunla dolu geri dönmüştü. Heval Mardin “gelirken biraz kuru odun topladık” dedi. Yere bırakırken şaşırmıştım doğrusu. Ben sonsuzluk kadar kardan başka bir şey görmemişim dışarda.

Heval Mardin hemen birkaç parça odun attı sönmek üzere olan sobaya. Az sonra içerisi sıcak oldu.

Öğle yemeğini yiyip yola çıkana kadar uyumuştuk hepimiz. Arkadaşlar gündüz yürüyeceğimizi söylediklerinde çok sevinmiştim. En azından adımlarımı nereye attığımı görebilecektim bugün. Arkadaşlardan ayrılarak kaybolduk.

Yola çıkalı bir saate yakın olmuştu. Dışarıda gri bir gökyüzü vardı. Her taraf bembeyazdı. Esen sert rüzgar bir bıçak gibi kesiyordu yüzümü. Soğuk hava iliklerime kadar işliyordu sanki. Burnum soğuktan buz gibi olmuştu.

Bir saate yakındır karın içinde yürüyorduk. Bacaklarım taş gibi ağır geliyordu artık. Hemen önümde yürüyen iki arkadaş ise sanki karda değil havadalarmış gibi rahat yürüyorlardı; üstelikte hiç durmadan. Onlara yetişmek için tüm gücümü sarf ediyordum ama aramızdaki mesafe gittikçe açılıyordu.

Aralıksız bir şekilde yürümekten çok yorulmuştum. Öndekilerin durmaya niyetleri yoktu. Biraz nefes almak için durdum ve nasıl olduğunu anlamadan kendimi sırt üstü karın içine bıraktım. Kar soğuk ama yumuşacık bir yatak gibiydi. Birkaç dakika öyle hareketsiz karın üzerinde kaldım. Beni bıraksalar şimdi burada uyuyabilirdim.

İlerde arkadaşların seslenişlerini duyuyordum. Beni çağırıyorlardı. Karın içinde debelenerek kalkmaya çalıştım. Üstümdeki karları silkelerken arkadan heval Medya yanıma ulaşmıştı.

-“Ne oldu Aryen, neden durdun?” diye sordu.

-“Çok yoruldum heval” dedim.

-“Tamam ama bir daha sakın tek başına durma. Karda uyuyup kalırsın yoksa” diyerek önüme geçti ve yürümeye başlamadan arkasına dönüp; “Karda uyumak ölümdür heval. Bunu hiç unutma” dedi.

Heval Medya’nın ardından yürümeye devam ederken kulağımda son sözleri çınlıyordu.

“Karda uyumak ölümdür...”

Bir süre daha yürüdükten sonra mola verdik. Arkadaşlar karı ayakları ile çiğneyerek oturacak yer açtılar karın içinde. Bense durur durmaz yine karın içine bırakmıştım kendimi. Şirin ve Mardin heval oturur oturmaz hemen tabakalarını çıkarıp sarılı sigaralarını yaktılar. İkisi de tam bir tiryakiydi. Her mola da mutlaka sigara içiyorlardı. Heval Medya çantasından çıkardığı ekmekle helvayı dağıtırken,

“Bir şeyler yedikten sonra içseydiniz ya şu mereti” diyerek çıkışa da onu duymamış gibi devam ettiler içmeye.

Heval Medya kızınca yüzü hemen kıpkırmızı oluyordu. Şimdi de öyle olmuştu. Bu sırada bende uzandığım yerden doğrulup oturmuştum. Heval Medya ekmeğin üzerine koyduğu bir parça helvayı bana uzattı.

Teşekkür ederek aldım.

“Tatlı enerji verir ısıtır seni” dedi elindeki ekmeğini ısıtırken. Heval Medya’nın bu sözünden sonra elimdeki ekmeği ve helvanın hepsini bitirdim.

Karnımızı doyurup on beş-yirmi dakika kadar oturup dinlendikten sonra tekrardan yola çıktık. Daha ne kadar yürüyecektik, önümüzde kaç saat vardı bilmiyordum. Her sorduğumda arkadaşlar “az kaldı” diyordu ama bir türlü yolun sonu gelmiyordu. En son heval Medya’ya “Heval doğru söyle daha kaç saat var” diye sorduğumda “karanlıkta yetişiriz” diye cevap vermişti. Gri gökyüzü çoktan kararmıştı. Yüksek yerlerden aşağılara doğru indikçe yerdeki kar azalmaya başlamıştı. Bir süre sonra tamamen karsız ama bu kez de çok kaygan bir zeminde yürümeye başlamıştık. Yerler çamurlu ve o kadar kaygandı ki kaç defa düştüğümü bilmiyordum. Her düştüğümde heval Mardin arkasına dönüyor ve “yine mi düştün” diyordu. Bu sözleri duyunca moralim bozuluyor, daha çok düşüyordum. Çamurda yürümek karda yürümekten daha zordu. Dağlarda yürümeyi öğrenene kadar daha çokook düşecektim anlaşılan.

Karanlığın içinde yankılanan “Tu ki ye” sesiyle birlikte durmuştuk. Ön tarafta heval Mardin’in “Heval heval” cevabıyla konuşma sesleri başladı.

Heval Medya yanıma gelerek “Karargaha geldik” dedi.

Bu duyduğum en güzel şeydi bu gece.

Birkaç saat sonra sıcacık bir sobanın başında oturmuş çaylarımızı yudumlarken, geride kalan saatler boyunca yolda yaşadığım düşüp kalkmaları, zorlandığım anları unutuvermişim. Sanki hiç yorgun değilmiş, o kadar yol yürümemiş gibi girdiğimiz basın mangasında yeni tanıştığım heval Helin’le uzun bir sohbetin içine dalıp gitmiştik. Gerillada bir geceyi daha hedefe ulaşmanın verdiği iç huzurla geride bırakıyordum.

Sabah uyandığımda günlerdir uyuyormuşum gibi her yerim tutulmuş bir halde kalktım. Benim dışımda herkes uyuyordu. Yanımda uzanmış arkadaşı uyandırmadan yerimden kalkarak dışarı çıktım.

Tertemiz bir sabah karşıladı beni. Dışarıda sağa sola bakınarak birkaç adım yürüdüm manganın önünde. Etraf yapraklarını dökmüş ağaçlar ve her iki yana açılan dizilmiş taşlı yollarla doluydu. Yoların kenarları çille örüldüğü belli olan yüksek bir duvarla ilerliyordu. İnsan ilk bakışta buranın bir köy olduğu hissine kapılıyordu. Çevrede evler görünmüyordu ama şu taştan örülen duvar köyü anımsatıyordu.

Nasıl bir yerde olduğumuzu keşfetmeye çalışırken taşlık yoldan birinin geldiğini gördüm. Elinde beyaz bir bidon yokuş yukarı buraya doğru çıkıyordu. Yakınlaştıkça bu kişinin heval Helin olduğu anlaşılmıştı. Kimse uyanmadan suya gitmişti.

Bembeyaz dişleriyle gülümseyerek yanıma ulaştığında

“Rojbaş heval” dedik birbirimize.

Su bidonunu ve sırtına bağladığı kefiyeyi yere bırakarak

Arkadaşlar uyandı mı diye sordu.

“Yok uyuyorlar” dedim.

“Başe! O zaman gidelim sobayı yakalım” diyerek mangaya girdik.

Heval Helin sobayı yakıp, çayı demleyene kadar uyuyan arkadaşlar da kalktılar. Hep birlikte zeytin ve helvadan oluşan kahvaltımızı yaptık.

Heval Medya yemekten sonra “Biz bir yönetimin yanına gidelim” diyerek diğer iki arkadaşla birlikte gitti. Mangada benle heval Helin kaldık. Helin Türkçe bildiği için iletişim sorunumuz olmadı. Ben yeni olduğum için katıldığım yer, halkın durumu, yol süreci gibi birçok konuda sorusu oldu. Ben de onu tanımak için nereli olduğu gibi sorular sordum.

Dersimli olduğunu ama Ankara’da oturduklarını, orada bir kitapevi açtıklarını, Partiye geçen sene oradan katıldığını ve bir erkek kardeşinin de ondan etkilenerek hemen arkasından dağlara geldiğini anlattı.

Burada şu an olmayan ama bir iki güne kadar gelecek dediği heval Eylem'le birlikte basın çalışmaları yapıyorlardı.

Heval Helin ufak tefek boyuyla, gerilla kıyafetleri içinde oldukça sempatik görünüyordu. Saçlarını kısacık kesmişti o da. şimdiye kadar gördüğüm kadın gerillalardan birkaçı dışında hepsinin saçları kısaydı. Bunun nedenini merak ediyordum. Heval Helin'e;

"Heval neden saçların kısa" diye sorduğumda önce şaşırmış sonra da gülerek "ilginç bir soru" demişti. Meraklı gözlerime bakarak,

"Gerillaya katılırken dağda saçlarını her zaman yıkama imkanı olmaz" diye düşünüyordum. Bu yüzden saçlarımı daha gelmeden önce kestirdim. İyi ki de kestirmişim. Çünkü o kadar uzun saçı çetelerden koruyamazdım" dedi ve sanki tanıdık birinden bahsediyor gibi "sana çete girdi mi" diye sordu.

"ete mi?" dedim iki elimi açarak.

Komik bir şey demişim gibi gülüyordu heval Helin.

"ete... Çete... yani bit. Gerillada bite çete diyoruz biz. Neyse merak etme yakında tanışırın sende" demişti.

Bit lafını duyunca irkilmiştim birden. Sanki her an üzerime doğru tırmanan bir bitle karşılaşacakmış gibi etrafıma bakıp duruyordum. Heval Helin gülerek,

"Korkma, öyle hemen gelmezler" dedi ama huylanmışım bir kere.

Heval Helin konuyu değiştirerek bulunduğumuz alanı şimdiye kadar hangi dağları gördüğünü anlatmaya başladı. Onun anlattıklarından Gabar'da olduğumuzu öğrenmiştim. Gabar dağının adını Kürtçe dinlediğim kasetlerden duymuştum. Heval Agit Gabar dağında şehit düşmüştü. Acaba kaç gündür yürüdüğümüz yerlerden heval Agit'te geçmiş miydi? Kendimi tarihin izlerinde yürüyormuş gibi hissettim bir an. Değişik bir duygu kaplamıştı içimi. şimdiye kadar bir yerlerde okuduğum ya da birilerinden duyduğum yerlerin tek tek yaşam tanığı oluyordum her geçen gün.

Heval Helin ile bir saatten fazla daldan dala atlayarak birçok konuda konuşup, sohbet ettik. Heval Helin en sonunda "bu kadar konuşma yeter. Merak ettiğin her şeyi zamanla yaşayacaksın zaten" diyerek yerinden kalkıp dışarı ıktı.

Bende onunla birlikte kalktım. İçimde gerillayı yaşamak için büyük bir heyecan vardı. Bir an evvel iyi bir gerilla olmak için her şeyi öğrenmek istiyordum. Heval Helin "gerillacılık pratikte öğrenilir" demişti.

Bunun için pratik güçler denilen gerilla bölüklerine gitmem gerekiyordu. Acaba daha ne kadar zaman kalacaktım burada.

Karargaha ulaşmamızın üzerinden üç gün geçmişti. Medya, Mardin ve şirin hevaler lojistik denilen bir yere göreve gitmişlerdi ancak henüz dönmemişlerdi. Mangada heval Helin'le ikimiz vardık sadece. O nereye gitse ben de onunla gidiyordum. Bu üç gün içinde birçok arkadaşla tanışmışım.

Her sabah karargâhta bulunan herkesin gelip öğleye kadar eğitim gördüğü okul denilen bir yere gidiyorduk. Heval Helin ilk gün "okula gideceğiz" dediğinde merakla gitmişim peşinden. Köyün üst tarafına kadar yarım saat yürümüş ve okula ulaşmıştık. Ben bina gibi bir yer beklerken, kapısı tahtadan bir yere girmiştik. İçerde ilerledikçe buranın genişleyen tavanı yüksek büyük bir mağara olduğunu görmüştüm. İçerde kaç kişi olduğunu bilmediğim kalabalık sayıda gerilla vardı. Yere sıra sıra atılmış ağaç kütüklerine oturmuş bekliyorlardı. Bizde ön sırada boş bir yere geçip oturduk. Bir köşede yanan küçük bir gaz lambası aydınlatıyordu içeriyi.

Heval Helin buranın bir zamanlar köyün camisi olduğunu söylemişti. Bunu duyunca ilk başta çok şaşırdım. "Nasıl yani şimdi camide mi eğitim göreceğiz" demiştim. Heval Helin bir yanlış anlama olmaması için "Burası hava saldırılarına karşı korunaklı yer. O yüzden burada eğitim görüyoruz" diyerek açıklık getirmişti.

Arkadaşlar doğru söylüyordu. Oyulmuş bir kayanın içinde gibiydik burada. Etrafı meraklı gözlerle izlerken, biraz önce bizim de girdiğimiz kapıdan içeri bir grup erkek arkadaş girmişti. Onların içeri girmesi ile birlikte herkes ayağa kalktı. Biz de kalktık. Orta boylarda üzerinde uzun bir parke olan erkek arkadaş;

"Rojbaş hevalno" diyerek herkesi selamladı.

“Sağbe” cevabıyla birlikte herkese oturmasını işaret etti.

Bizler yerlerimize otururken bu sırada üç kişi daha içeri girmişti.

Uzun parkeli arkadaşla hemen yanında duran uzun boylu zayıf bir arkadaş onların yerlerine geçip oturmalarını bekledi. Bu esnada ilginç bir şey oldu. İçlerinden biri divanın yan tarafına giderek yere bir battaniye serdi. Herkes merakla o yöne bakarken içeri bu kez de elindeki bastona dayanarak yürüyen genç bir gerilla girdi. Yaklaştıkça çocuk yaşta bir gerilla olduğu anlaşıldı. Eğilerek yürümesinden ağrısı olduğunu düşündüm. Acaba yaralı bir arkadaş mıydı? O zaman neden buradaydı? Neler olduğunu anlamaya çalışırken iki erkek arkadaş kollarına girerek battaniyenin üzerine oturmasına yardımcı oldular. Yerde dizlerini kendine doğru çekerek oturup beklemeye başladı.

Herkesin yerine oturup sessizliğin oluşmasının ardından parkeli arkadaş herkesi görecektir şekilde divan masasından kalkıp, karşımıza geçerek konuşmaya başladı. Kürtçe konuşuyordu.

İçimden acaba eğitimler hep Kürtçe mi olacak diye düşünürken heval Helin kulağıma doğru yaklaşarak konuşulanları tercüme etmeye başladı.

Söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordum. “yaptırımdaki arkadaşın durumunu aktarıyor” diyordu. Yaptırım ne demekti bilmiyordum.

Bir saate yakın sürmüştü parkeli arkadaşın konuşması. Ara verildiğinde kimi arkadaşlar sigara içmek için dışarı çıkarken kimileri de hararetli kendi aralarında hararetli konuşmaya başlamıştı. Bu arada biz de dışarı çıktık. Divanın önünden geçerken yerde oturan genç gerillanın yanından geçmiştik. Dikkatlice yüzüne baktığımda onun gerçekten de bir çocuk olduğunu gördüm. Açık tenli yüzünde bir tek tüy bile yoktu. Kaç yaşındaydı kim bilir? En fazla on üç on dört yaşlarında olmalıydı. Ona bakınca bir an kardeşim Hasan’ı hatırlamıştım. O da aynı yaşlarda sayılırdı. Onunla en küçük kardeşim Muharrem evden ayrıldığım için çok üzülmüş olmalıydı. Keşke onlara bu ülkede yaşayan bütün çocukların özgürce yaşayabilmeleri için gittiğimi anlatabilseydim.

Aklımdan bunları geçirirken daha dikkatlice bakmıştım bu çocuk gerillanın yüzüne. İçerisi yarı karanlık olduğu için ilk başta bir gözünün şiş ve morarmış olduğunu fark etmemiştim. İyice yaklaştığımda bir gözünün balon gibi şiş olduğunu görgüm ve şaşkınlık içinde kaldım... Ne olmuştu bu çocuğa böyle....

Hızla heval Helin’in peşinden dışarı çıktığımda gözlerimi “neler oluyor heval” der gibi hayretle açarak baktım. Helin anlamıştı çok şaşırdığını.

“Gel Aryen” diyerek kolumdan tutup birkaç metre ötedeki küçük kaya parçalarının olduğu yere götürdü. Karşılıklı kayalara oturarak olanları anlatmaya başladı.

“Bu arkadaş gerillaya yeni katılmış biri. Bir iki ay ancak olmuştur. Yaşamda biraz zorlanınca eve gitmek istiyor. Arkadaşlar onunla konuşup ilgileniyorlar ama o sürekli eve gitmeyi dayatıyor. Arkadaşlar ikna edemiyorlar bir türlü. Seni bu kış günü bir yere gönderemeyiz falan diyorlar ama olmuyor. Bizimki bir yolunu bulup kaçıyor. Arkadaşlar kaçtığını fark ettikleri gibi peşine düşüyorlar ve Gabar’ın bir köyünde bunu yakalıyorlar ve karargaha getiriyorlar. O günden beri Cudi yaptırımda. Şimdi platformu olacak ve kendisine bir şans daha verilecek.”

-“Peki gözüne ne olmuş?” diye sordum. Beni asıl merak ettiren buydu çünkü.

Heval Helin cevap verip vermemekte kararsızlık geçirdi bir süre. İçine girdiği sessizlikten ve gözlerini kaçırmasından anlaşıyordu bu. Ben ısrarla sorunca konuştu.

“Yolda gelirken Cudi önce gelmek istemiyor. Kendini yere atıp ağlıyor. Arkadaşlar zorla getiriyorlar onu. Bir ara yürürken bu yine oturuyor, kalkmıyor yerinden. Bu sırada bir arkadaş sinirlerine hakim olamayıp birkaç tokat atıyor. Şimdi o dayak atan arkadaşta yaptırımda. Raporunu yazıyor.”

Bu duyduklarım doğru muydu bilmiyorum ama ağzım açık kalmıştım öylece. Heval Helin onu dinleyip dinlemediğini sorunca “evet evet” dedim. Heval Helin;

“Bakma Aryen Heval” diyerek devam etti: “Bunları sana anlatırken olumsuz etkilenmeni istemiyorum. Parti kültüründe dayak, küfür gibi şeyler kesinlikle yoktur, bunu sakın unutma! Ancak partiye katılan herkes bir günde devrimci olmuyor ve herkeste devrimci değil. Bu tür parti dışı yöntemlere başvuran kişilikler çıkabiliyor. Bunların yanlışlığını görüp bu anlayışlarla mücadele etmek çok önemli. O olaya da bu şekilde yaklaşmalıyız. Anlıyorsun değil mi?”

Son sözlerine karşılık “evet” diyerek başımı sallasam da kafam karma karışık olmuştu.

Gerilladan kaçmanın ihanet olduğunu biliyordum. Ama karşımdaki daha çocuktuk. Yürüyemiyor diye dövmek de ne demektir.

Öyle görünüyor ki kafamdaki soruların cevabını bir anda bulamayacaktım.

Bu sırada herkes içeri giriyordu. Heval Helin “sonra yine konuşuruz, gidelim” diyerek ayağa kalktı.

Birlikte içeri girip yerimize oturduk.

Toplantının bundan sonrası yapıdaki arkadaşlardan söz hakkı alıp, konuşanlarla devam etti. Kalkıp konuşanların ne dediklerini anlamasam da seslerinin tonlarından oldukça öfkeli oldukları anlaşılıyordu. Onlar konuşurken yüzüm yerde oturan genç arkadaşla dönüktü. Konuşmaları başı önüne eğik sessizce dinliyordum.

Toplantının sonunda ona söz hakkı verdi arkadaşlar. Oturduğu yerden ayağa kalktı ve kafasını hiç kaldırmadan konuşmaya başladı. Sesi ince ve çok cılız çıkıyordu. Her halinden korktuğu anlaşılıyordu. Çok fazla konuşmadı zaten.

Ayakta durmuş ve toplantıyı yöneten parkeli arkadaş birkaç soru sordu ona. O da kısa cevaplar verdi.

Bundan sonra parkeli arkadaş oturan arkadaşlara dönerek yüksek sesle bir şeyler söyledi.

Söylediği her neyse bir anda herkesin eli havaya kalkmıştı. Yanımda oturan heval Helin de elini havaya kaldırmıştı. Bana doğru bakarak;

“Oylama yapılıyor” dedi.

Az sonra havaya kalkan eller indi ve parkeli arkadaş yeniden konuşmaya başladı. Ses tonu normalleşmişti sanki. Tane tane konuşuyordu şimdi. Bu olanları anlayamıyordum, o yüzden izlemekle kaldım.

Bu kez uzun sürmedi parkeli arkadaşın konuşması, yarım saat sonra her şey sona erdi. Platform bitmişti.

Arkadaşlar dışarı çıkmış mangalarına doğru gidiyorlardı. Az önce içeride platformu yapılan genç gerilla da arkadaşların içine karışmış, onlarla birlikte patikaya doğru gidiyordu.

Uzaktan bir süre onu izledim. Tedirginliği üzerinden atmış gibiydi. Önündeki arkadaşın peşinden ağır ağır yürüyerek yitip gitmişti.

Heval Helin;

“Cudi bundan sonra daha fazla katılacak yaşama” dedi arkasından bakarken.

“Evet” dedim içimden.

Bugün Cudi’yi son görüşüm olacağını bilmeden mangaya doğru yol aldık.

Bugünü hiç unutmayacağımı biliyordum.

Birkaç gündür heval Helin’in okumam için verdiği Önderliğin “kişilik sorunu” üzerine yazdığı bir kitabı okuyordum. Bilmediğim ve anlamadığım o kadar çok şey oluyordu ki, bu yüzden bir an önce eğitim görmek istiyordum. Ancak bunun için bir süre daha beklemem gerektiğini, eğer kuryeler bu hafta içinde gelirlerse ancak o zaman kadın bölüğüne gidebileceğimi söylüyordu Helin.

Aslında her şey çünkü konuşmayla netleşmişti.

Karargah yönetimi benimle konuşmak için çağırdığında heval Helin’le birlikte gittik yanlarına. Onların da mangaları bizimki gibi taştan örülmüştü. İçeri girdiğimizde iki erkek arkadaş oturmuş bizi bekliyordu. Selamlaşıp oturduğumuzda içlerinden birinin parkeli arkadaş olduğunu gördüm. Adının Ari olduğunu söyledi. Diğer de Rubar’dı. Arkadaşların ilk soruları “Gerillayı nasıl buldun, alıştın mı?” olmuştu.

Benim için her şey o kadar yeniydi ki ne cevap vereceğimi bilmedim önce. Daha çok ilk dikkatimi çeken şeyleri söyledim. Gerillaların sürekli hareket halinde olmaları dikkatimi çok çekiyordu. Omzunda silah, hep bir yerlere giden gerilla görüyordum. Yine kadın gerillaların sayısı erkeklere göre daha azdı. Oysa evdeyken bir dergi kapağında yüzlerce kadın gerillanın yan yana sıraya dizilmiş bir fotoğrafını görmüştüm. Acaba o kadın gerillalar neredeydi.

Gerillaya dair şimdiye kadar okuduklarım ve anlatılanlar dışından bir şey bilmiyordum. Ama gerilla fotoğraflarını görmek bile onlara hayranlık duymama yetmişti. Benim için gerillalar halkı için

savaşan kahramanlardı. Ben de şimdi bir gerillaydım. Gerillaya katılmaya karar verdiğim ve bunu arkadaş grubumla paylaştığım günü hatırlıyorum da herkes ne kadar çok şaşırmıştı. Metin birkaç kez “emin misin?” diye sormuş İlker ise inanmak istemezcesine “sen gerillaya gideceksin. Dağlara çıkacaksın öyle mi?” diyerek tepki göstermişti. Benden bu kadar radikal bir karar beklemiyorlardı sanırım. Oysa her gün Kürdistan’da yaşanan savaş, Kürt halkına karşı uygulanan baskıları konuşuyorduk. Gözaltında yapılan işkenceler, yaşanan faili meçhul cinayetler, Kürtlere yönelik geliştirilen faşist saldırılar her geçen gün artıyordu. Her gün bir yerlerde ilerici, yurtsever, demokrat birinin öldürüldüğü haberini duyuyorduk. Bu olaylar insanların üzerinde bir yandan tedirginlik ve korku yaratırken bir yandan da büyük bir öfkeye neden oluyordu. En son Cizre ve Şırnak’ta halk serhildana kalkmış ve binlerce insan sokağa dökülmüştü. Düşman kitleye ateş açarak karşılık vermişti ve bu serhildanlarda çok sayıda insan yaralanmış, hayatını kaybetmişti. Tüm bu yaşananlar karşısında öfke duymamak, tepki göstermemek mümkün değildi. Kendine insanım diyen herkesi etkilerdi. Doğal olarak ben de etkileniyordum. Kafamda bir sürü soru işareti oluyordu. Sırf Kürt oldukları için insanlar işkence görüyor; evleri, işyerleri saldırıya uğrayıp, öldürülüyorlardı. Devletin her gün televizyonlarda terörist diye gösterdiği gerillalar bu ülkenin çocuklarıydı. Daha düne kadar aynı mahallede, aynı sıralarda oturduğumuz birçok arkadaşım gerilladaydı şimdi. Onları lanse edildiği gibi “eli kanlı teröristler” olarak görmüyordum asla. Çocukluğumun en güzel arkadaşlarıydılar. İlk Kürtçe “Here, were” demeyi onlardan öğrenmiştim. Çocukluğum birçok farklı dilin, kültürün bir arada yaşadığı ortamlarda geçmişti. İlkokul sona kadar Giritli Mahallesinde büyümüştüm. Antalya’da herkes bilir Küçük Dutlu Sokak ile Büyük Dutlu sokaklarının Giritli Mahallesi olduğunu. İşte burada doğup büyüdüğüm mahallemiz birkaç ev dışında Giritlilerin oturduğu bir yerdi. İlk çocukluk arkadaşlarımdan çoğu Giritliydi. Zeynep, Mine, Deniz, Mustafa, Işık, Yasemin, Kıvılcım.... Yine komşularımız Sibel abla, Ali amca, Nazlı teyze... Hala hafızamda yer etmiş, silinmeyen Giritlice sözler var “*İde kalanes fas fas kalame” Nazlı Teyzenin her sabah bahçemize gelip anneme söylediği “Nasılsın iyi misin?” sorusu. Oradan sonra taşındığımız her mahallede ayrı bir kültürle tanıştım. Bu kez arkadaşlarım Kürtlerdi. Bütün zamanları birlikte yaşar ve büyürken çocukluk oyunlarımız, gençlik arayışlarına, aile ve çevreyle çatışmalar sorgulamalara dönüşüyordu artık. Birimizdeki değişim diğerini de etkiliyordu. Kürt arkadaşlarım yurtseverleştikçe ben de o yöne doğru ilgi duymaya başlıyordum. Devrimcilik ilgi duyduğumuz ve özendiğimiz bir kimlikti artık. Bu sosyal ortamda erkenden yol ayırmasına girdi hayatımız. Ve işte beni Kürdistan dağlarında gerillalarla birlikte oturduğum etrafı taşlarla örülü bir manga yerine kadar getirmişti. Aradığım, bütün insanların eşit ve özgürce bir arada yaşadığı bir dünyaydı. Bu hayatın dağlarda filizlendiğini görebiliyordum şimdiden. Gerillaya çok mükemmeliyetçi yaklaşıyordum. Onların bir kusuru, eksikliği olamazdı gözümde. Çünkü gerillaya katılan herkes devrimciydi benim için. Tabi şu an anlayamadığım ama ileride çokça duyacağım kitabı bir devrimcilikti bildiğim.

Arkadaşların merakını ne kadar giderebildim bilmiyorum ama yüzlerinde oluşan tebessümden düşüncelerimi onayladıkları anlaşıyordu. Sohbetin ilerleyen kısmı partiye nasıl tanıştığım üzerine devam etti. Arkadaş çevremi yurtsever ve devrimci olduğunu, Kürt arkadaşlarım aracılığıyla partiyi tanıdığımı ve onlardan etkilenecek partiye katıldığımı anlattım. Yine ailem hakkında bilgi verdim. Annem ve babamın Antalyalı olduğunu, evde altı kardeş olduğumuzu, yoksul ve emekçi bir aile ortamında büyüdüğümü anlattım kısaca.

Ben konuşurken arada soru soruyordu arkadaşlar. Türk olduğum için daha yakından tanımak istiyorlardı sanırım.

Heval Ari’nin “Bizde Türkler çoktur” derken yüzündeki kocaman gülümseyiş özgün bir ilginin de göstergesi gibiydi.

Sohbet boyunca ağırlıkta konuşan ben oldum. Arada arkadaşlarda kendilerinden bahsedip gerillaya geldikleri ilk günleri birbirlerine anlatıp güldüler.

Zayıf ve uzun boylu olduğunu düşündüğüm heval Rubar her konuştuğunda “şimdiki yeni arkadaşlar çok şanslı” diyordu. Konuşurken bir ara bana bakarak “iyi ki şimdi geldin heval. İki yıl önce gelseydin çoktan taş altına girmiştin” demişti. Ne demek istediğini anlamamıştım ama diğer arkadaşlar onun bu sözlerine çok güldü.

*Nasılsın iyi misim?

Anlamadığım halde ben de onlara bakıp gülünce, sanki yanlış bir şey yapmışlar gibi birbirlerinin dizlerine vurarak, birbirlerini uyarmışlar ve sonra da gülmeyi kesmişlerdi. Bazen arkadaşların bu tür konuşmalarına ya da davranışlarına tanık oluyordum. O an söylenmemesi gereken bir şeyi söylemişler gibi aniden bir sessizlik oluşuyor ve hemen başka bir konuya geçiyorlardı. Gerillada henüz çözemediğim bir konuşma tarzı ve davranış dili vardı. Şimdi de aynı durum yaşanmış ve konu birden beni nereye gönderecekleri üzerine kaymıştı.

Adı'nın Ari olduğunu söylese de belleğimde parkeli arkadaş olarak kalan heval Ari tok sesiyle konuşuyordu.

"Heval Aryen gerillaya katılman çok değerli ama gerillaya gelmekle bir günde gerilla olunmuyor. Dağ yaşamı, koşullar zordur. Dağda yapabilecek misin? Eğer istersen seni geri gönderebiliriz. Metropol çalışmalarında yer alabilirsin. Kimliğinde buna uygun, dikkat çekmezsin." Duyduklarım şaşırtmıştı beni. Böyle bir konuşma beklemiyordum açıkçası. İçimden "Neden bu şekilde konuştu ki şimdi bu arkadaş. Acaba niyetleri beni geri mi göndermek" diye geçirirken hemen yanında oturan heval Helin'in yüzüne çevirdim bakışlarımı.

O da biraz şaşırmış görünüyordu.

Herkes susmuş merakla yüzüme bakarken, Heval Ari,

"Evet heval ne diyorsun" diye sordu.

O an yaşadığım kaygılardan olacak nefes bile almadan "Heval ben buraya gerilla olmak için geldim. Geri dönmek istemiyorum. Lütfen beni geri yollamayın" dedim ve daha fazla konuşamadım. Boğazım düğüm düğüm olmuştu. Bir cümle daha kursam ağlayacaktım biliyorum.

Arkadaşlar sesimin titrek çıkışından kötü olduğumu fark etmişlerdi. Heval Helin eliyle dizime dokunarak "tamam heval kimsenin seni bir yere gönderdiği yok" derken Heval Ari'nin daha önceden de gerillaya yeni katılan birçok arkadaşla bu tarzda konuştuğu anlaşıyordu. Ne dediğinden emin bir tavırla;

"Heval Aryen bu soruyu sormak zorundayız sana. Senin gibi her gün çok sayıda yeni arkadaş geliyor dağa. Gelip de beklediğini bulamama ya da herhangi bir kararsızlık yaşıyorsa bunu şimdiden konuşmamız gerekiyor. Ama kimseyi de zorla geri (babasının evine) göndermiyoruz merak etme" dedi ve daha sakın yaklaşmamı istedi.

Başımı sallayarak "tamam heval" dedim. Heval Ari'nin son söyledikleri biraz rahatlatmıştı içimi.

Bu sırada heval Rubar gerilen atmosferi dağıtmak için "bir çay içelim havel" diyerek ayağa kalkmıştı.

Yanan sobanın üstünde çay kaynıyordu. Çaydanlığı yere indirdi ve manganın kuytuluk köşesine giderek içinde çay bardaklarının olduğu demir bir tabakla geri döndü.

Herkes sessizdi. Heval Ari tütün tabakasını çıkarmış sigara sarıyordu. Sigarasını sarıp yaktıktan sonra tabakasını bize doğru uzatarak "Keremke heval" dedi. Ben "Tütün içemiyorum" diyerek geri çevirdim. Heval Helin ise tabakayı "Spas" diyerek aldı ve bir sigara sarıp içmeye başladı. Bu arada Heval Rubar doldurduğu çayları hepimize dağıtırken,

"Heval Aryen madem dağda kalmaya kararlısın. Söyle bakalım seni nereye gönderelim. Burada karargahta mı kalmak istersin yoksa pratik birliklerde mi" diye sordu.

O an aklıma Özgür Halk Dergisinde gördüğüm yüzlerce kadın gerillanın tek sıra halinde arka arkaya dizilmiş olan fotoğrafı gelmişti. Fotoğrafın üzerinde büyük harflerle "Kadın ordulaşması" diye bir başlık atılmıştı. O zaman bu haber ilgimi çok çekmişti. Kadınların Ordulaşması nasıl bir şey acaba diyerek çok merak etmiştim. Bu duyguyla hiç düşünmeden

"Kadın ordulaşmasına gitmek istiyorum" dedim.

Ben böyle söyleyince heval Rubar önce yüzüme sonra heval Ari'ye baktı. Ardından da kahkaha atarak gülmeye başladılar.

Ne olduğunu yine anlamamıştım. "Bu kadar komik ne söyledim acaba" diye düşünürken Heval Ari;

"İlk defa kadın ordulaşmasına gitmek isteyen bir bayan arkadaşla karşılaşıyorum" diyerek gülmeye devam etti. Heval Rubar da hala gülüyordu.

Heval Helin'e baktım. Çok sinirlenmişti. Sesini yükselterek birkaç kez sert bir şekilde;

"Hevale xort, biraz ciddi olun" dedi.

Heval Helin'in çok kızdığını görünce sustular ve "kusura bakma heval Helin" diyerek ona bir şeyler anlatmaya başladılar. Konuşan heval Ari'ydi.

"Heval Helin, tamam kusura bakma. Ama sen de biliyorsun ki burada bile kadın arkadaşlar ayrılacak ve artık ayrı birlikler şeklinde kalacak denildiğinde ne kadar sorun yaşadık. Başta kadın arkadaşlar gitmek istemediler." Heval Helin tepkiyle araya girip sözünü kesti heval Ari'nin;

"Erkek arkadaşların tepkisini unutuyorsunuz sanırım. Ayrıca böyle alay eder gibi yaklaşamazsınız heval" deyince konuşmalar bir anda kesiliverdi. Heval Helin'in bu çıkışı susturmuştu erkek arkadaşları. Bir süre sessizlik oldu.

Heval Ari ile Rubar;

"Bizi yanlış anladın heval. Kötü bir niyetimiz yoktu. Bu konuyu daha sonra yine konuşuruz ama şimdi işimize bakalım" diyerek bana döndüler.

Heval Ari;

"Heval Aryen oldu o zaman seni buradaki kadın bölüğüne gönderelim. Aslında yeni şervanları eğitim almaları için Bestlere gönderiyoruz. Heval Cemal de senin için Besta'ya gönderin demiş. Ancak kış koşullarından dolayı bu şimdilik mümkün değil" dedi ve heval Rubar'la heval Helin'e baktı.

"Arkadaşlar siz de uygun görüyorsanız heval Rahime'nin bölüğüne gönderelim arkadaşları."

Her ikisi de "uygundur" diyerek onayladılar.

Tartışmanın bu şekilde sonuçlanmasına sevinmiştim. Yüzümdeki gülümseyişle göz gezdirdim etrafa. Az önceki gerginlik azalmış görünüyordu.

Heval Ari;

"Tamam o zaman" diyerek ayağa kalktı.

Bunun üzerinde heval Helin;

"Başka bir şey yoksa biz de kalkalım artık" diyerek müsaade istedi.

Bu arada heval Rubar; "bayan arkadaşlara cihazla biz haber veririz, kuryeler gelip alır arkadaşları" diyerek bizimle birlikte ayağa kalktı.

Sert görüşüne rağmen sakın ve rahat tavırlarıyla elimi sıktı. Gülümseyerek "tamam heval" dedim.

Bu arada ayağa kalkan heval Ari de "gitmeden görüşürüz heval" diyerek kapıya kadar uğurladı bizi.

"Şevbaş" diyerek çıktık mangadan.

Dışarı soğuk ve kapkaranlıktı. Sırtıma attığım kefiyeyi iyice boynuma dolayarak hemen önümde yürüyen heval Helin'in peşinden gittim. Aklımda bu gece konuşulanlar ve gideceğim yer vardı.

En kısa zamanda gidersen demelerinin üzerinden bir hafta geçmişti. Heval Helin'e her gün "kuryelerin ne zaman geleceğimi ve gideceğim kadın bölüğünü" soruyordum. O da sürekli aynı cevabı veriyordu; "merak etme gelirler."

Heval Helin'in çok fazla boş vakti olmuyordu. Gün boyu ya kaset çözüyor ya da daktiloda yazı yazıyordu. Heval Eylem de pratik işlerden dolayı mangada çok durmuyordu. Bazen daktilo yazımında ben yardım ediyordum. Böyle zamanlarda hemen "basında kalman için öneri yapacağım arkadaşlara" diyerek beni kızdırmaya çalışıyordu.

Heval Helin'le birlikte kaldığımız bu bir hafta içinde ondan parti yaşamı ve gerilla hakkında birçok yeni şey öğrenmiştim. Anlattıklarından "gerillanın bu yıl topyekun bir savaşa hazırlandığını, burada yani Botan'da gerillanın denetiminde kurtarılmış alanlar ilan edildiğini, Önderliğin Botan-Behdinin savaşı hükümetinin kurulması için gerillaya talimat verdiğini öğrenmiş ve en çok merak ettiğim kadın ordusu hakkında da bilgi sahibi olmuşum. Heval Helin; "Geçen yıl parti önderliğinin talimatıyla bağımsız kadın bölüklerinin oluştuğunu, daha öncesinde bayan arkadaşların bölüklerde manga manga ya da takım olarak yer aldığını, kimi eyaletlerde ise erkek arkadaşların mangalarında uzun süre bir iki kişi olarak kaldıklarını ve ancak kadın ordulaşmasının gelişmesiyle birlikte bayan arkadaşların bir araya gelerek kendi bölüklerini oluşturmaya başladıklarını anlatırken, yaşanan sorunların da olduğunu söylüyordu. İlk başlarda bu ayrışma yeterince anlaşılmadığı için zorlanmalar yaşanıyor. Bazı kadın ve erkek arkadaşlar "savaşta kadın nasıl ayrı olacak" diyerek buna tepki gösteriyorlar.

Heval Helin bu konulardan bahsederken yanlış anlamamam için ayrıca bir özen gösteriyor ve kimi şeyleri açarak anlatıyordu. En son “Kadın Ordulaşmasını kimse kabul etmiyoruz dememiştir ama pratikte kadının kendine olan güvensizliği, erkeklerin kadına karşı güç görmeyen, feodal anlayışları bu tür sorunların yaşanmasının sebepleri oluyor” diyerek benim bu konuları zamanla, partiyi tanıdıkça daha iyi anlayacağımı söylemişti.

Heval Helin haklıydı. O kadar çok şey anlatmıştı ki bazen kafam karışıyordu. Mesela Kadın Ordulaşması nasıl bir şey acaba? Gerillada kadın-erkek ayrımı mı vardı? Hepimiz devrimci değil miydik? Bu gibi sorular oluşuyordu zihnimde.

Bu soruların cevabını bir günde bulamayacağım kesindi. En iyisi heval Helin’in dediği gibi zamana bırakmaktı bunları. Nasıl olsa ben de yaşayarak öğrenecektim gerillayı.

Her sabah olduğu gibi bu günde erken kalkmış, sobanın üstünde kaynattığımız çayla birlikte kahvaltı yaptıktan sonra heval Helin daktilosunun başına geçmiş, ben de elime aldığım kitabı okumaya başlamıştım. Daha birkaç sayfa okumuştum ki dışarıdan konuşma seslerinin geldiğini duydum. Tam heval Helin’e dönüp “ses geliyor” diyecekken iki bayan arkadaşın “müsaade var mı?” diyerek manga kapısının naylonunu açarak içeri girmeleri bir oldu.

Üzerlerinde dizlerine kadar sarkan yağmurlukla oldukça cüsseli görünüyordlardı. Heval Helin gelenleri tanımış olmalı, sevinç içinde ayağa kalkarak; “Heval Sosin, heval Rojin hoş geldiniz” diyerek yanlarına gitti. Birbirlerine sarılıp kucaklaştılar. Ben de merhaba verip tokalaştım. Her ikisinin elleri soğuktan buz gibi olmuştu.

“Heval üşümüşsünüz. Siz geçin ben sobaya odun atayım” diyerek dışarı çıktım. Dışarda manganın hemen önüne dizdiğimiz kuru odunlardan bir kucak dolusu alarak yine içeri girdim.

Arkadaşlar çoktan sobanın etrafına oturmuş sohbet etmeye başlamışlardı bile. Heval Helin yarı Türkçe yarı Kürtçesiyle heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatıyordu.

Onlar konuşurken bir yandan sobaya odun atıyor bir yandan da göz ucuyla onları izliyordum. Heval Sosin ince yüz hatlarına sahip zayıf, uzun sarı saçlı bir arkadaştı. Arkada tek örük yaptığı saçlarını omzunun üzerinden ön tarafına getirmiş oturuyordu. Heval Rojin ise onun tam tersi görünümdeydi. Oldukça esmer, dolgun vücutlu ve kısa kıvrıkcık saçlıydı. Tipi biraz erkeklere benziyordu.

Meraklı bakışlarla onları izlerken, konuşmalarından gelenlerin kurye olduğunu anlamıştım. İçimi bir heyecan dalgası kaplamıştı. Günlerdir bugünü bekliyordum.

Karargahta ben ve heval Helin dışında başka kadın arkadaş yoktu. Basın mangasındaki heval Eylem ise göreve gittiği lojistik bölüğünden dönmemişti.

Sosin ve Rojin hevalin gelişi bir canlılık yaratmıştı. Öğleye kadar zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Heval Helin’in tercümanlığı sayesinde ben de sohbetlerine katıldım. Heval Sosin’in Şırnaklı olduğunu ve küçük yaşta gerillaya katıldığını öğrendim. Heval Helin’in söylediğine göre “(heval Sosin) çok iyi bir gerilla öncüsüydu. Gabar arazisini avucunun içi gibi biliyor” diyordu. Heval Sosin’in bedeni gibi sesi de incedi. İnsanda ilgi uyandıran parlak bakışları vardı. Heval Rojin ise fiziksel olarak kaba görünüyor olsa da davranışları oldukça çekingendi. Konuşurken o kara gözlerini insandan kaçırıyor, mümkün olduğunca kısa cevaplar veriyordu. Onun da Mardinli ve çok eski bir gerilla olduğunu öğrendim.

İki günümüz birlikte geçti bu arkadaşlarla. Bu süre içinde onlar karargahtaki diğer arkadaşları ziyaret ettiler. Bense daha çok heval Helin ile vakit geçirmeye çalıştım. Onunla bu günler son günlerimizdi. Arkadaşların işi bitince onlarla birlikte ben de gidecektim. İçimde sanki bir daha görüşemeyeceğimiz gibi bir duygu oluşmuştu.

Heval Helin ise aksine rahattı. “Merak etme baharda görüşürüz” diyordu. Bahara kadar neler olurdu bilmiyorum ama o öyle söyleyince inanıyordum.

Arkadaşların beklediği malzemeler hazır olunca sabahın ilk saatleriyle birlikte yola çıktık. Heval Sosin önde onun arkasında ben ve en arkada heval Rojin de arkasından çektiği katırlarla birlikte yürümeye başlarken aklım geride bıraktığımız heval Helindeydi. Ayrılırken manganın önünde biz gözden yitene kadar bekleyip el sallayışını unutamıyordum. El sıkışıp birbirimize sarıldığımızda “heval Helin sen de gel” demiştim. Buna nasılda gülmüştü.

“Ayrılıklara alışmalısın heval. Gerillada her ayrılık bir buluşmadır” demişti en son. Doğruydu söyledikleri. Şimdi yürüdüğüm şu karlı patikada yeni tanışacağım gerillalarla buluşmak için atıyorum adımlarımı...

Altı yedi saat süren yorucu bir yol yürüyüşünün ardından kadın bölüğüne ulaşmıştık. Bizi bir kayanın dibinde nöbetçi iki kadın arkadaş karşıladı. Kafalarına sardıkları kefiyeden yüzleri görünmüyordu. El sıkışıp merhabalaştık ve labirenti andıran kayalıkların arasından geçerek büyük bir kayalığın önünde durduk. Saat öğleden sonra iki-üç olmalıydı. Etrafa ikili üçlü oturan az sayıda kadın arkadaş görünüyordu.

Heval Rojin heval Sosin’a Kürtçe bir şeyler söyleyerek arkasından gelen erzak yüklü katırı açıklık yere doğru çevirip yürümeye devam etti. Yol boyunca katır da bizimle birlikte karlı tepeleri aşmış, sarp yerlerden geçerek o da bizim gibi zorlanmıştı. En son kendimizi kayalıklardan bıraktığımızda yükü bozulmuş ve epey uğraştırmıştı bizi. Durduğumuz yerde sırtımı bir kayaya dayayıp oturmuşken heval Sosin’in; “hadi heval gidelim” demesiyle birlikte kalktım. Hemen arkasından üst tarafa yükselen kayalardan oluşan patikada biraz ilerledikten sonra mağara girişine benzer küçük bir delikten içeri girdik. Gün ışığının hafiften de olsa aydınlattığı tünel gibi bir yerden geçerek gittikçe genişleyen bir yere geldik. İçerisi karanlıktı. Bir süre sonra gözlerim yavaş yavaş karanlığa alıştı. Artık etrafımı seçebiliyordum. Tavanı oldukça yüksek ve sonu görünmeyen uzunlukta bir mağaranın içindeydim. Bir an içimde bir ürperti dolaştı. İlk defa böyle bir yol görüyordum. İlk insanların yaşadığı mağaralara benziyordu. Ama bir farkla; bu kez çağın insanların yaşadığı bir mağaraydı.

Heval Sosin “Heval Aryen” diye seslenince ilerlediğimi anladım ve yanına doğru gittim. Yakınlaşınca ortada duran bir sobanın hemen önünde durmuş olduğunu fark ettim. Beni bekliyordu.

“Gel” diyerek sobanın arka tarafında sedir gibi yüksek bir yere çıktı ve birileriyle konuşmaya başladı. İşte o zaman içerde yalnız olmadığımızı anladım. Peşinden ben de oraya çıktım. Arkadaşlar ayağa kalkmış heval Sosin’la selamlaşıyorlardı. Ayakkabımı ve sırtımdaki çantayı çıkararak yanlarına gittim. Hepsile tek tek el sıkışıp merhabalaştıktan sonra yarım ay şeklinde yere oturduk. Yerde battaniye seriliydi. Mağaranın bir köşesinde yeni fark ettiğim bir gaz lambası içeriyi hafiften de olsa aydınlatıyordu. Arkadaşlar kendi aralarında konuşurken içlerinden bir arkadaşın sesi yükseldi.

“Bölüğümüze hoş geldin heval. Yol yürüyüşü nasıl geçti. Çok zorlandın mı” diye sordu.

Hemen yanımda oturan heval Sosin’a bir göz atarak;

“Biraz zorlandım ama bence iyi yürüdüm” dedim.

Ben böyle söyleyince gülüşmeler oldu. Heval Sosin gülerek;

“O kadar çok düşmesine rağmen iyi yürüdü Aryen” dedi.

Bu sözü hoşuma gitmişti. Diğer yandan doğru söylüyordu. Yolda karın altında kalan kayalık yerleri bilmeden yürüdüğüm için kaç kez çok kötü düştüm. Allah’tan çok dik değildi düştüğüm yerler. Yoksa bir yerlerim kesin kırılırdı. Ama şimdi bunların bir önemi yoktu. Benim için önemli olan heval Sosin’in son sözleriydi. İçimden “Gerilla olmada ilk onayımı aldım” dedim sevinerek.

Bölüğümüz yalnızca bayan arkadaşlardan oluşan bir birlikti. Sayımız tam olarak ne kadardı bilmiyorum ama her sabah daha hava aydınlanmadan kalkıp gittiğimiz içtima yerinde onlarca arkadaş görüyordum.

Bölüğe geleli üç dört gün ancak olmuştu. İçlerinden en yenileri ben olduğum için herkesin ilgi odağı haline gelmiştim. Kürtçe bilmediğim için arkadaşlarla konuşmada sıkıntı çeksem de birkaç gün içinde bölükteki hemen hemen herkesle tanışmıştım. Sohbet ederken mutlaka Türkçe bilen bir arkadaş çıkıyordu. Onların aracılığıyla konuşuyordum. Gerillaya gelirken dil konusunda bu kadar zorlanacağımı tahmin etmemiştim. Gerçi benim dışımda da Kürtçe bilmeyen ve zorlanan arkadaşlar vardı. Kimileri anlıyor ama konuşamıyor. Kimileri daha yeni öğreniyordu. Arkadaşlar kendi aralarında Kürtçe bilmeyenlere “hevala Tirk” diyorlardı. Başta onların da Türk olduğunu düşünmüştüm. Sonradan onlarla tanışıp anlattıklarını dinleyince anladım Türk olmadıklarını. Türkçe konuşanlara hevala Tirk diyorlarmış. Heval Koçerin bunun bir tür eleştiri olduğunu söylemişti.

Şimdilik fiziksel zorlanmanın yanında bir de dil konusunda zorlanıyordum. Ama zamanla öğreneceğimi söylüyor arkadaşlar.

Burada her yerden gelen arkadaşlar vardı. Hatta Avrupa’da doğup büyümüş ve oradan katılmış arkadaşlar gördüm. Şimdiden bazılarıyla; Berçem, Koçerin, Berivan Goyi, Eylem, Dilan havellerle bir yakınlık sağlamıştım.

Yaşamdaki her şey değişik geliyordu bana. Arkadaşların deyimiyle henüz askeri yaşamı bilmediğim için arkadaşlara sivil geliyordum. Yine yaşamda birçok pot kırıyordum. Özellikle arkadaşlar ne zaman daire şeklinde oturmuş konuşurken görsem hemen yanlarına gidiyor sesli sesli “ya beni niye çağırmadınız” diyerek aralarına oturuyordum. Böyle zamanlarda gülüşmeler ve kızmalar birbirine karışıyor ancak birinin “heval teknil alıyoruz” demesiyle yine hata yaptığımı anlıyordum. Arkadaşların o kadar çok anlatması ve uyarmasına rağmen teknil düzenine henüz alışmamıştım. Unutuyordum sürekli. Onları öyle oturmuş görünce sohbet ettiklerini zannediyordum. En çok heval Koçerin gülüyordu bu hallerime.

Her geçen gün yeni şeyler öğreniyordum. En son bölümümüzün üç takımdan oluştuğunu ve bölük komutanımızın da heval Rahime olduğunu öğrenmiştim. Onunla bölüğe geldiğim ilk gün tanışmıştım. Hezexliydi. Zayıf, orta boylarda esmer bir arkadaştı. **Ön iki dili üst üste olduğundan konuşurken insanın dikkatini çekiyordu.** Bu sabah beni yanına çağırıp konuştuğunda beni heval Çiçeğin takımına verdiklerini söylemişti. Heval Çiçek ile de tanışmıştım. Boyu kısacık ama vücudu iri yapılydı. Onu bir kere beline sardığı şutik olmadan görmüştüm. Beli kırılacak kadar ipince kalmıştı. Beni ne zaman görse “sen benim askerim olacaksın” diyordu. Ben de gülerek “tamam” diyordum. Genel olarak otoriter bir havası vardı. Onu kim görse hemen ciddileşiyordu.

Bölüğe geldiğimden beri yönetimin yanında kalıyordum. Bugün ben de mangalara geçecektim. Heval Çiçek’in takımına gideceğim netleşmişti. Heval Çiçek öğleye doğru heval Koçerin’i yanına çağırdı. Heval Çiçek bana bakarak onunla konuşuyordu. Sanırım heval Koçerin’in mangasına gideceğim. Tahminim doğru çıkmıştı. Heval Çiçek konuşmaları bitince beni yanlarına çağırdı. Heval Koçerin yüzüne dökülen kısacık saçlarıyla ve ıslıl ıslıl parlayan gözleriyle bana bakarak;

“Aryen heval çantayı ve diğer eşyalarını topla bizim mangaya geçiyorsun” dedi.

Bu habere çok sevinmiştim. Çünkü bölükte en çabuk ilişkilendiğim arkadaş o olmuştu.

Sevinç içinde “tamam” diyerek zaten hazır ve derli toplu olan eşyalarımı alıp heval Koçerinle birlikte mangaların ayrıldığı mağaranın giriş kısmına gittik. Heval Koçerin yerde uzun ağaç kütükleri ile ayrılmış dört köşe şeklinde bir yer göstererek;

“Çantayı buraya koyabilirsin” dedi.

Ayakkabılarımı çıkararak yerde serili olan naylonunu üzerinde yürüyerek mağara duvarına yaslanmış duran çantaların yanına eşyalarımı ve çantamı bırakarak geri geldim. Heval Koçerinle birlikte dışarı çıkıp onu her zaman tek başına otururken ya da bir şeyler okurken gördüğüm kayaların arasındaki meşe ağacının altına gittik.

Heval Koçerin oturur oturmaz raxtından tabakasını çıkararak, bir tütün sardı. Sonrada dar cigara dediği ağızlığı takarak sigarasını yaktı. Birkaç nefes çekip dumanı dışarı verdi. Kokusundan sert bir tütün olduğu anlaşılıyordu. Nedense o an benim de canım sigara istemişti.

“Heval Koçerin bana da bir sigara sarar mısın?” dedim.

Şaşıarak “Hani içmiyordun Aryen” dedi.

“Sen öyle karşımda keyifli keyifli içince benim de canım bir tane içmek istedi” dedim gülerek. Kafasını sallayarak “sadece bir tane” dedi ve tabakasını eline aldı.

“Yeni katılan arkadaşların daha önce evdeyken sigara içmiyorlarsa gerillaya geldikten sonra sigaraya başlamalarını istemiyoruz. Sana da sormuştur arkadaşlar” dedi biraz sert bir üslupla.

Evet anlamında başımı salladım. Benim cevabımı görmemiş gibi kendi kendine “tabi zamanla içmeyen de başlıyor. Gerillada bir çayın bir de sigaranın tadı başka oluyor” diyerek elinde tuttuğu tabakayı açarak içinden çıkardığı incecik bir kağıdın arasında altın sarısı pul pul tütünü yayararak iki parmağının arasında incecik bir sigara sardı ve bana uzattı.

Teşekkür ederek aldım ve yaktım. İlk nefeste insanın boğazını acıtan sertliğini almıştım. Fazla içime çekmeden içmeye başladım.

Bu sırada heval Koçerin de bana manga düzeninin ne olduğunu anlatıyordu.

“Gücün sayısına göre mangaların sayısı değişiyor. Ama genellikle bir manga sekiz ya da dokuz kişiden oluşur. Her mangada bir manga komutanı ve bir de onun yardımcısı vardır. Herhangi bir

durumda herkes kendi mangası ile hareket eder. Onun için hangi mangada olduğunu bilmen gerekiyor heval" diyerek başladığı konuşmasına kendisinden verdiği örneklerle devam etti. O da ilk katıldığında hem fiziki olarak hem de askeri yaşama alışmada zorlanmalar yaşamıştı. Avrupa'dan katıldığı için dağ koşullarına adapte olmada zorlanıyor ama zamanla alışıyor buna.

Heval Koçerin ülkeye gelmeden önce Önderlik sahasında kalmıştı. Bunun için kendini şanslı görüyordu. "Partiyi Önderlikten tanımak büyük bir şans" diyordu. Karşılıklı konuşmamızın sonunda aklıma takılan bir şey olursa ona sorabileceğimi söyleyerek oturduğumuz yerden kalktık.

Heval Koçerin "ben mutfağa odun toplamaya gidiyorum. Sen mangaya git" diyerek kayaların kenarından dar patikaya girdi.

Onun ardından bakarken bir zamanlar Avrupa'nın en gelişmiş kentlerinden birinde büyümüş ama şimdi sarp dağları caddede yürür gibi adımlayan bir gerilla vardı. Ben de bir gün onun gibi olabilecek miyim diye düşünürken gizliden hayranlık duymaya başlamıştım heval Koçerine.

Günler her sabah görülen siyasi eğitimle başlıyor ve öğleden sonra yapılan pratik işlerle de son buluyordu. Eğitimin konusu Kürdistan Tarihiydi. Eğitimi heval Berçem ile heval Dilan birlikte veriyordu. Heval Berçem Türkçe konuştuğu için anlayabiliyordum söylenenleri. Arkadaşlar yeni olduğum için eğitim dışında bana Parti Tarihini ve Önderliği anlatıyorlardı. Heval Berçem sürekli Partiyi, Önderlikten tanımamı onun için de parti materyallerini okumamı söylüyor. Bugünlerde en çok duyduğum; "doğrular partinin eksiklikler bireylerindir" sözü... Bu konuda heval Berçem sık sık uyarıyor beni. Bunun geçen günlerde yaşadığım durumla ilgisi olduğunu tahmin ediyorum. Birkaç gün önce bir eğitim arasında herkes dışarıda grup grup dağılmış, mağaranın önünde otururken, su içmek için heval Dilan'ın yanındaki su bidonunu istediğimde aldığım cevabın şaşkınlığı ile heval Berçem'in yanına gitmiş ve kızarak "bu nasıl bir parti" demiştim. O da hemen "ne oldu" diyerek sorup durumu anlamak istemişti.

"Çok susamıştım. Heval Dilan'dan yanındaki su bidonunu istedim. Bidonun dolu olduğunu gördüğüm halde bana su yok dedi. Ben de yanındaki bidonda var dedim. Böyle söyleyince öfkelendi. Bu benim suyum. Git kendi suyunu kendin getir dedi bana." Bunları anlatırken ağlamaklı olmuştum yine. Heval Berçem "Sen yanlış anlamışsın heval" diyerek konuşmuş ve nasıl yaklaşmam gerektiğini anlatmıştı. Heval Berçem "Burada yüzlerce arkadaş var ve her biri bir yerden gelmiş" diyerek başlamıştı anlatmaya. "Herkesin ailesinden, çevresinden aldığı özellikler ve yetiştiği ortamlar farklı farklı biliyorsun."

"Evet biliyorum ama hepimiz buraya devrimci olmaya geldik" diye araya girip "Kaç yıldır partide olan arkadaşlar var. Bazılarında gördüğüm (Dilan'ı kast ederek) bu tür davranışlar beni çok şaşırtıyor heval" dediğimde heval Berçem gülümseyerek;

"İyi de heval dağda kimsenin elinde bir sihirli değnek yok ki bir günde devrimcileşsin" demişti. Sonra da zamanla benim de kendi yetersizliklerimi gördükçe onu daha iyi anlayacağımı ve Kürt halk gerçekliğine olan uzaklığımızı aştıkça daha farklı yaklaşacağımı söylemişti.

"Kürt halk gerçekliğine uzaklık" derken tam olarak neyi kastetmişti bilmiyorum ama kültürel ve coğrafik olarak gerçekten de çok farklıydı Kürdistan. Dil konusu yani Kürtçe kendi başına bir kültürdür. Havası, iklimi, doğa koşulları bana çok yabancı geliyordu. Öyle ki benim kadar üşüyen kimse yoktu burada. Geceleri üşümekten uyuyamıyordum çoğu zaman. Böyle zamanlarda annemi çok özölüyordum. Dağlara geldiğimden bu yana ilk kez geçen gece ağladım. Herkes uykudaydı bense üşümekten uyuyamıyordum. "Annem şimdi yanımda olsaydı bana sarılır beni ısıtırdı" diye düşünürken gözlerimden yaşlar boşalivermişti. Hem ağlıyor hem de kendime "bu kadar duygusal olmaya gerek yok Aryen" diyerek yatıştırmaya çalışıyordum. İnsan zorlanınca kendine yakın hissettiği aileyi arayabiliyordu. Bunun dışında da aileyi düşündüğüm zamanlar oluyordu. Özellikle annemi. Ben çıktıktan sonra babamın anneme ne kadar kızmış olacağını tahmin edebiliyordum. Babam geleneksel ve muhafazakar biri olduğundan "bir kızına bile sahip çıkmadın" diyerek kim bilir annemin başına neler getirmişti. Kardeşlerimse henüz çok küçükler. Evden neden ayrıldığımı anlayacak yaşta bile değildi hiçbirisi. Bir tek abim var. Onun da bana hak vereceğini sanmıyorum şimdilik. Çünkü ikimizin dünyaya bakış açıları çok farklıydı. O toplumun ve dinin etkisinde her şeyi bir kader gibi kabullenirken, bense sorgulayarak bakıyordum hayata. Aslında onun da yaşadığı kimi çelişkiler oluyordu ama o

bunların peşine düşmüyordu. Bir gün bir tartışmamızda “Abi şimdi sen üniversiteyi bitirince öğretmen olacaksın ya; diyelim ki tayinin doğuda bir yere çıktı. Gidip oradaki çocuklara anlamadıkları bir dilde - Türkçe- ders vereceksin. Peki bunun neresi doğru” diye sorduğumda cevap verememiş, susmuştu. Bir süre sonra da “Ufaklık (Abim bildim bileli bana böyle hitap eder) o zaman ben de Kürtçe öğrenirim” demişti gülererek. Ne kadar ciddiydi bilmiyorum ama tarihi bir soruna kendince böyle bir çözüm bulmuş gibiydi. Şu an neler düşünüyorlardı acaba. Heval Berçem aileme mektup yazabileceğimi söylemişti. Yazsam beni ne kadar anlardı ki. Evden çıkarken geride ne bir not ne de bir mektup bırakmıştım. İstanbul’a gidip arkadaşlara ulaştıktan üç gün sonra bir yakınımı telefonla arayarak aileye durumumun iyi olduğunu, partiye katıldığımı ve geri dönmeyeceğimi söylemelerini istemiş ve ailemin ilk tepkilerini o zaman öğrenmiştim. Tam tahmin ettiğim gibi babam benim öyle bir kızım yok diyor ve arkadaşlarımı suçluyormuş. Annemse hem ağlıyormuş “biricik kızım gitti” diye. Evet tek kız çocuğu olduğum için bütün dünyaları yıkılmış olmalıydı. Şimdi insan durup geriye baktığı zaman onları bırakıp gittiği için kötü oluyordu ama daha güzel bir dünya için gitmekten başka bir yol yoktu. Özgür yarınlara için birilerinin gitmesi gerekiyordu. Aileye en kısa zamanda yazmalı ve bir şekilde kendimi anlatmalıydım. Diğer yandan dağlarda ve yangın yeri gibi bir savaşın ortasındaydım. Yarın ne olacağı başımıza ne geleceği belli değildi. Belki de benden bir daha hiç haber alamayacaklardı...

Bu günü hayatım boyunca hiç unutmayacağım. Heval Koçerin beni çağırdığında merakla koşup yanına gitmiştim. Oturduğu kayalığın hemen önüne yağmurluğu yere serip açmış silahını temizlemekle uğraşıyordu. Karşısına geçip oturduğumda merakla ne diyeceğini beklemeye başladım. Seri bir şekilde parçalara ayırdığı silahını silip yeniden yerleştirip taktı. Hem bu kadar hızlı hem karıştırmadan nasıl takabiliyordu. Hayret ediyordum doğrusu...

İşini bitirip silahı kayalığa dayadıktan sonra dudaklarının kıvrımına yerleştirdiği o muzip gülümsemesiyle “Haydi gel” diyerek oturduğu yerden kalktı ve kayalıktan inmeye başladı. Peşinden ben de indim. “Heval Koçerin nereye gidiyoruz” diye sordukça o “sen gel” diyerek yürümeye devam etti. Mağaranın önüne gelmiştik. Kapının hemen girişinde üst üste yığılmış erzak çuvallarının üstünde bugün heval Rengin görünmüyordu. Sabahın erken saatlerinde güneş ilk buraya vuruyordu. Ve ben ne zaman oradan geçsem Heval Rengin’i o çuvalların üstünde uzanmış yatarken görüyordum. Sabahları belli bir saate kadar zorunlu olmadıkça kimse mağaradan dışarı çıkmadığı için Heval Rengin de kendine dışarıyı gören o yeri bulmuştu. Herkese orası çok çekici geliyordu. Arkadaşlar “rahatını biliyorsun Rengin” diyerek ona takılıyorlardı sürekli. Ama Rengin bu sözlere aldırımıyordu bile...

İlgincime giden bu sabah nasıl olmuştu da orda değildi.

Heval Koçerin içeri girip çuvalların üzerindeki naylonları sarılı olan uzun şeylerden birini alarak bana uzattı. Diğer ikisini de kendi omuzuna alarak mangadan çıkıp geldiğimiz yere doğru ilerledi. Ben de onun gibi naylona sarılı malzemeyi omuzuma alıp arkasından gittim. Taşıdığım bu şeyin ağırlığı ve sertliğinden silah olduğunu hemen anlamıştım. Kayaların arkasındaki yerimize gelince getirdiklerimizi yere bırakıp oturduk. Heval Koçerin raxtından kasaturasını çıkararak naylon bantlı yerleri keserek tek tek naylonları açtı. Tahmin ettiğim gibi içinden uzun siyah demir parçaları olan silah çıktı.

Heval Koçerinin çıkardığımız silahları çok iyi tanıdığı hemen anlaşılıyordu. Belinden çıkardığı şutuktan bir parça keserek çıkan parçaları silmeye başladığında “Bu Şoreş’in, bu Hogır’ın” diyerek bana da gösteriyordu merakla onu izlerken.

“Aryen bu silahlara iyi bak” dedi.

“Neden” der gibi ona baktım, bir şey demedi. Oldukça keyifli bir hali vardı. Bir yandan işini yapıyor bir yandan silahları bana tanıtmaya çalışıyordu. Şimdiye kadar ondan silahlar üzerine çok şey duymuştum. “Bir gerillaya en çok yakışan silah kileştir” diyordu hep. Gerçekten de görünüşü olarak gerillaya çok yakışıyordu silah. Ama henüz silahlara karşı duyduğum tuhaf korkuyu tam olarak üzerimden atamamıştım. Ne zaman dokunsam ateş alıp patlayacakmış sanıyordum. En büyük korkumsa silahla birini vurup vurmayağımdı.

Gerillaya gelirken bunu düşündüğüm zamanlar çok olmuştu. Savaşın tam ortasına gidiyordum ve hayatımda gerçek anlamda hiç silah görmemişim. İlk kez dağlara yol alırken Cizre’nin Cudi mahallesindeki o cüce arkadaşların ellerinde silah görmuştum. Önce biraz ürkmüş sonra da kendini koruma duygusuyla silahlardan biraz uzakta oturmuştum.

Zamanla etrafımda sürekli silahlı arkadaşları görmek ve arkadaşların rahat tavırları, ellerindeki silahları öldürücü bir şey gibi değil de sanki kendinden bir parçaymış gibi taşımaları beni hem rahatlatmış hem de etkilemişti. Bunun yanından en önemlisi silaha biçilen anlam da çok farklıydı. Partide silah en büyük değerlerden biri olarak görülüyordu. Her silahta şehit düşen onlarca arkadaşın kanı vardı. Silahla sembolleşen emektir, onurlu mücadeleydi.

Şimdiye kadar silahını sevmeyen herhangi bir arkadaşla rastlamamıştım. Sadece bir gün sabah içtimada yaşadığım o olay dışında... Her sabah olduğu gibi hepimiz içtima yerinde toplanmış beklerken arka sıralarda bir arkadaş silahını çok kötü yere düşürdü. Taşa çarpan silah öyle bir ses çıkarmıştı ki sabahın o sessizliğinde yankılanmıştı adete. Sesi duyan herkes oraya doğru dönerek silahı düşüren Heval Rojin'e kızıp söylenmeye başlamıştı. İçtima alan Heval Çiçek'se bu duruma çok sinirlenmiş ve Heval Rojin'i içtimanın önüne çıkarmıştı. Herkesin duymasını istercesine Heval Rojin'e kızarken bazı arkadaşlar da onu onaylayarak "doğru söylüyor" diyordu. Heval Çiçek'in ne dediğini anlamasam da ses tonundan oldukça öfkeli olduğu anlaşılıyordu. İçtima bittiğinde herkes dağılıp mangasına giderken bir ara arkama dönüp baktığımda Heval Rojin'in orada tek başına kaldığını ve bir kayanın üstünde oturduğunu gördüm. Ben durunca Heval Koçerin'de durmuş o da Rojin'i görmüştü.

Heval Koçerin birkaç kez gelmesi için seslendi ama o duymamış gibi oturmaya devam etti.

Heval Koçerin Rojin'in gelmeyeceğini anlayınca geriye dönerek onun yanına doğru gitti. Ben de onunla birlikte indim aşağıya. Heval Rojin'in yanına vardığımızda oldukça sinirliydi. Başını önüne eğmiş kayanın yanında olan taş parçalarını öfkeli öfkeli patikadan aşağıya doğru fırlatıyordu. Sinirden yüzü kızarmıştı. Açık tenli olduğu için ruh halindeki değişimler hemen yansıyor ve kendini çok çabuk belli ediyordu.

Bizim ona doğru gittiğimizi görünce yüzüne düşen sarı perçemini eliyle arkaya doğru iterek tepkiyle "Neden geldiniz beni yalnız bırakın gidin heval" diyerek söylenmeye başladı. Heval Koçerinin konuşmasına fırsat bile tanımamıştı.

Heval Koçerin biraz sert ama yatıştıracak bir üslupla konuşmaya çalıştıysa da Heval Rojin onu dinlemeden konuşuyordu.

Madem hak etmiyorum bu silahı o zaman ben de taşımiyorum. Nedir silah mı yoksa sopa mı taşıyorum benli değilmiş. Sanki benden başka kimse silahını düşürmüyor. Heval ben bilinçli yapmadım ki. Bir an elimden kayıp düştü. Bu kadar ağır sözleri kabul etmiyorum.

Bu sözleri dinlerken ikimizde Heval Rojin'in kötü olduğunu ve çok tepkilendiğini anlamıştık. Heval Koçerin bana dönerek, "Aryen sen şu yamaca doğru git, biraz kuru odun topla biz de arkadan geliyoruz" dedi ve Heval Rojin'in yanına oturdu. Anlaşılmıştı Heval Koçerin Rojin ile yalnız konuşmak istiyordu. "Tamam" diyerek düzlüğün sol yamacındaki taşlık yere doğru ilerledim. Yürürken acaba bir gün benim de silahım olursa yere düşürsem bana da böyle kızacaklar mı diye düşünürken buldum kendimi. İçimde şimdiden oluşan bu kaygıları kovmak istercesine odun toplamaya yöneldim. Yamaçtan yukarı doğru uzanan bu tepe birkaç ağaç dışında çıplaktı. Etrafı incelerken ağaçların olduğu tarafta yere düşmüş ince ağaç dalları olduğunu gördüm. Heval Koçerinin bahsettiği kuru odun dalları bunlar olmalıydı. Yukarıda görünen ağaçlardan yağmur kar ya da rüzgarın etkisiyle düşüp buraya kadar sürüklenmişlerdi. Vakit geçirmeden kaya ve taşların arasında bulduğum ağaç dallarını toplamaya başladım. İnce ince de olsa kucakta taşınamayacak kadar olmuştu odunlar. Daha önce arkadaşlarda gördüğüm gibi üstümdeki yelege çıkararak belime sardığım şutiki çıkarıp yere serdim. Sonra da topladığım odunları üst üste şutikin üstüne dizerek sıkıca bağladım. Bir iki kez bu yöntemle odun taşımıştım ama her seferinde odunlar kayıp düşmüşlerdi. Heval Koçerin "bağlamadan önde odunların üzerine ayağınla bas ki odunlar iç içe girsin" demişti. Bu kez onun dediği gibi yapmıştım. Odunları yük yapıp arkadaşların yanına gittim. Yan yana oturmuş sigara içiyorlardı.

Heval Koçerin geldiğimi görünce "Nerde kaldın heval" diye sordu.

"Geldim heval" dedim ve odunları düşürmeden getirdiğimi göstermek için önlerine indirdim.

Heval Koçerin odunları görünce "güzel" diye sevinçle "Bu sabah çayımızı dışarda yapabiliriz" dedi. Heval Rojin de gülümseyerek onayladı Heval Koçerini.

Heval Rojin'in yüzünün gülümsemesine sevinmiştim. Heval Koçerinin konuşmasının etkili olmuşa benziyordu. Heval Rojin'in de önceki gergin halinden eser kalmamıştı.

Ayakta durmuş onların sigaralarını bitirmelerini beklerken gerillada moralin insan üzerinde ne kadar etkili olduğunu görmüştüm.

Heval Koçerin naylonlara sarılı silahları tek tek çıkarıp önüne dizerken bunları düşünüyordum.

Heval Koçerin dizime dokunup “nereye daldın öyle yine aklına ne takıldı” diye sormasıyla “yok bir şey heval” diyerek kendime geldim. “Heval Koçerin bana ne zaman silah eğitimi vereceksin” dedim.

Hiç düşünmeden “önce bir silahının olması gerekiyor” dedi ve bakışları soru sorar gibi yüzüme çevirdi. Omuzlarımı indirip kaldırarak “bilmiyorum ki” dedim. “Heval Çiçek’e ne zaman söylesem şimdi elimizde yedek silah yok diyor” dedi Heval Koçerin gülerek ve “anlamadın mı daha” diyerek silahları işaret etti.

“Aryen bu silahların birini sana vereceğim hangisini istersen alabilirsin” dedi.

Duyduklarıma inanamadım ilk başta. Gerçekten mi heval diye sordum. Yüzündeki gülümsemeden cevabımı almıştım. Sevincimi tarif etmem çok zordu o an.

Heval Koçerin “tamam acele etme” diyerek bana silahları tanıtmaya başladı.

Şoreş’i, Hingir’i ve Sini marka kaleşnikoftu hepsi de. Her birini tek tek elime verip bakmamı istedi.

Silahlar oldukça ağırdı ve her üçünün de dipçığı tahtadandı. Heval Koçerine “Senin silahından yok mu heval” diye sordum.

Gülerek yanındaki kayaya dayadığı silaha baktı ve “Skroski istiyorsun demek. Bu silahtan bulmak çok zor ama bunlar da güzel” diyerek eline aldığı silahı nişan alıp tuttu.

Silahlardan hangisini alacağıma karar veremiyordum. Çünkü silahlardan hiçbir şey anlamıyordum. Heval Koçerine “Heval benim için sen seç” dedim.

“Tamam” diyerek kabzası açık kahverengi olan silahı yerden alarak “Ben olsam bunu alırım” dedi ve bana doğru uzattı.

Namlusundan tutarak elinden aldım. Silahların üstünde şarjör olmadığı için içim rahat bir şekilde tutabiliyordum. Elimdeki silaha bakarken içimden neden acaba bu diye geçirirken Heval Koçerin aklımdan geçenleri okumuş gibi “Silahların içinden en hafif olanı budur. Markası Hingaridir. Ayrıca yağmurda suda ıslansa bile çok fazla pas tutmaz. Ama en önemlisi herhangi bir çatışmada ya da eylemde kolay kolay tutukluluk yapmaz” dedi.

Söylediklerinden en hafif olanı bu dikkatimi çekmişti. Benim için bu yeterleydi zaten. Yeterince yürümekte zorlanıyordum ağır bir silah daha çok zorlardı beni.

Çok fazla düşünmeden tamam bu olsun heval dedim. İyiki de Heval Koçerin’in seçtiği silahı almışım. O gün ne kadar süreceğini bilmesem de, gerillada uzun yıllar ilk aldığım bu silahı taşıdım. Beni tek başıma kaldığım ve tehlikeye düştüğüm tüm zamanlarda hiç yalnız bırakmadı. En son Dersim’den ayrılırken mangamdaki en yeni arkadaşına Neval’a bıraktım silahımı ve raxtımı. Eyalette iyi silah yoktu ve bizler nasıl olsa Önderlik sahasına gidiyorduk. Orada yeni silah bulurduk kendimize. Hepimiz silahlarımızı eyalette kalan arkadaşlara bıraktık. Kırık dökükte olsa çalışan silahları biz aldık.

Heval Koçerin seçimimden memnun olmuştu. “Gel o zaman silahını birlikte temizleyelim” diyerek diğer silahı bir kenara çekip kayalara dayadı. Yere serdiği yağmurluğu önüne çekerek elinde tuttuğu silahımın parçalarını tek tek sökmeye başladı. Tüm bunları yaparken bir yandan da her parçanın neye yaradığını anlatıyordu. Yaklaşık bir saat boyunca silah açıp kapatmayı ve nasıl temizleneceğini gösterdi bana. Bir kez de hiç karışmadan benim açıp kapatmamı istedi. İlk seferde şaşırdım. Sonra tekrar söktürdü. Zar zor deneme yanılmayla açıp kapatmayı öğrendim.

Heval Koçerin her seferinde defalarca yaptığı “namluyu yukarda tut. Silahını açmadan önce mutlaka mermi olup olmadığını kontrol et.” gibi uyarılar sonunda kendi raxtından içi mermi dolu bir şarjörü çıkararak silahıma taktı ve bana verdi. Silahı omzuma alıp ayağa kalktığımda kendimi ilk defa tam bir gerilla hissetmiştim. Heval Koçerin yakıştı diyerek gülümsüyordu.

Bu gün ilk silahımı ve ilk askeri eğitimimi Heval Koçerinden almıştım. Geriye raxtım kalmıştı. Heval Koçerin “Birkaç güne şarjörler mermiler gelsin onu da yaparız” diyordu. Adım adım gerilla olmaya doğru yaklaşıyordum.

Dün akşam Heval Koçerin manga olarak mutfağa çıkacağımızı söylemişti. O yüzden sabahleyin içtimadan sonra Heval Koçerin, ben ve Berivan (Goyi) odun toplamaya çıktık. Mangadaki diğer arkadaşlar da su almak için bidonları alıp aşağı indiler. Heval Koçerin’in suya gidilen yer uzak olduğu

için bizi oduna gönderdiğini biliyorduk. Çünkü geçen gün ben de suya gitmiştim. Buralarda akan dere ya da su yoktu. Onun için en temel sıkıntımız suydı. Arkadaşlar Gabar arazisinin tek dezavantajlı yanının su olduğunu söylüyorlar. Köylülerin yaptığı sarnıç ya da doğada kayalıkların arasında kendiliğinden oluşan doğal kuyu gibi yerlerde su bulunuyor. Benim suya gidince gördüğüm sarnıç bizim bulunduğumuz yerin epey aşağısında kayaların arasındaydı. İnsan ilk başta suyun nerede olduğunu anlamıyordu. Öyle ki birçok arkadaş eski olmalarına rağmen hala karıştırıyordu sarnıcın yerini. Tabi o gün bizim önümüzde Heval Çiçek olduğu için hiç zorlanmadık. Kendisinin bu civarlarda bize yakın olan Xunse köyünden olduğunu duymuştum. Onun için taş taş biliyor buraları diyordu arkadaşlar. Bu arada Heval Çiçek söz verdi bir dahaki köy görüşüne kendisiyle birlikte beni de götürecekti. Etrafı kayalarla kaplı olan sarnıca ön tarafındaki kapı gibi küçük bir delikten giriliyordu. İçeride taşlardan yapılmış merdivenden bir iki basamak aşağı inince içi su dolu bir nevalle karşılaşılırdın. Suyumuzu buradan dolduruyorduk. Suya bir kez gittiğim için içerisini net olarak görememiştim ama karanlık ve oldukça soğuk bir yerdi. Arkadaşlar yağmur sularının birikmesi ve kayalıkların arasında sızan kar suları ile oluştuğunu söylüyor. Bir de yakınlardaki Xurse köyü de su ihtiyacını bu sarnıçlardan karşılıyordu. Gerçekten de sarnıcın etrafında ve kaya oyuklarında köylülerin eşyaları ve sabun parçaları vardı.

Odun topladığımız yerden suya giden arkadaşların dönüşünü görebiliyorduk. Heval Koçerin onlar gelmeden etrafta bulabildiğimiz kadar odun toplayıp küçük şikefte götürmemizi söylemişti. Berivan önde, arkada ben topladığım odunları sırtlayarak kayalıkların dibindeki ince patikayı takip ederek küçük şikeft denilen yere gittik. Burası ön tarafı açık bir çadıra benzeyen geniş ve uzun bir kaya altıydı. Ön tarafı yanlardan taşlarla örülerek kapatılmıştı. Tam ortada kapı gibi açık bırakılmış yerden geçerek mutfakçıların yanına vardık. Mangamızın diğer elemanları Evin, Menal, Rojin ve Berçem çoktan işlerine başlamışlardı. Karşılarında ikimizi omuzumuzda odunlarla görünce sevinerek “bizim yeni şervanlar odun getirmişler” dediler birbirlerine. Heval Evin yükümüzü ateşe yakın bir yere indirmemizi söyledi. Getirdiğimiz odunları söylenen yere indirip yanlarına gittik. Heval Menal iri yarı gövdesi ile ateşin önünde iki büküm olmuş iki taşın üstüne koyduğu içi su dolu yağ tenekesini ısıtmakla uğraşıyordu.

“Heval Menal kolay gelsin” diyerek hemen yanındaki kaya taşlarının üstüne geçip oturduk. “Sağ be” diyerek işine devam etmişti heval Menal.

Yerde genişçe açılan naylonun üstüne bir torba un boşaltmış duruyordu. Etrafa “Acaba bize ne görev verecek” diye bakarken köy tarafında gelen patikadan daha önce hiç görmediğim dört-beş kadın arkadaşın kaldığımız kaya altına doğru geldiklerini gördüm.

Ateşle uğraşan Heval Menal’e “Bakın yeni arkadaşlar geliyor” diye seslendim. Heval Menal patikaya taraf bir baktı, sonra da işiyle uğraşmaya devam etti.

Az sonra patikadan gelenler kaya altına girip olduğumuz tarafa uğramadan doğruca mağaranın karşı köşesinde önü taşlarla örülmüş bir yere girip kayboldular.

Tuhaf bir durumdu selam bile vermeden çekip gitmişlerdi. Geçerlerken görünüşleri dikkatimi çekmiş; değişik gelmişlerdi bana, üzerinde şutikleri ve yelekleri yoktu. Yanımda oturan Berivan’a dönerek “Bu arkadaşlar kimdi” diye sordum.

Berivan gayet sakin “burada kalan arkadaşlar” dedi. Şaşırmıştım. Daha önce kaç kez buraya ekmek almaya gelmiştim ama bu arkadaşları görmemiştim.

Merakım daha da artmıştı. Berivan tanıyor olmalıydı onları. “Niye burada kalıyorlar” diye sordum bu kez.

Berivan tuhaf tuhaf yüzüme baktı. Bu sırada Berivan ile aramızda geçen konuşmaları duyan Heval Menal bana seslenerek, Aryen sen daha önce buraya gelmedin mi diye sordu.

“Geldim” dedim.

Bir şeylerden haberimin olmadığını anlayınca beni yanına çağırarak “Burada güvenlik takımının kaldığını ve az önce geçen arkadaşların da silahlı arkadaşlar dışında tutuklu arkadaşlar olduğunu” söyledi. Ama söylediklerinden pek bir şey anlamamıştım. Tutuklu derken neyi kast etmişti...

Aklım karışmıştı. Yüzümdeki ifadedden bir şey anlamadığımı gören heval Menal bu kez doğru anlaşılması için “heval Aryen burası gerilla sahası. Her yerden gelen arkadaşlar oluyor. Katılanların içinde bazen kaçma teşebbüsünde bulunanlar ya da ajan olduğundan şüphelenilenler çıkabiliyor. Yani

parti dışı pratikler içine girenler de oluyor. İşte böylesi durumlarda o kişiler tutuklanıp soruşturmaya alınıyorlar. Durumları netleşinceye kadar da burada genel yapıdan ayrı kalıyorlar. Diğer arkadaşlar onların güvenliklerini alıyor yani. Nöbetlerini tutup ihtiyaçlarını karşılıyorlar diyerek uzun uzun anlattı.

Duyduklarımdan sonra şaşkınlığım daha da artmıştı. Hiç böyle bir şey ile karşılaşacağımı beklemiyordum. Heval Menal anlatırken, bakışların iki de bir taşlarla örülü o yere çevriliyordu. Merak ile korku iç içe karışmıştı ruhumda. Bir ara aklıma Cudi gelmişti. Gabar karargahında gördüğüm o çocuk yüzlü gerilla; o günkü her şeyi şimdi daha iyi anlamıştım. Demek ki Cudi de tutukluydu o zaman diye geçirmiştim içimden.

Heval Menal “bunları daha sonra yine konuşuruz. Hadi şimdi kalkın. Daha fazla oyalanmayın burada” diyerek bizi heval Koçerin’e yardım etmemiz için Şikefta Reşe gönderdi.

Berivan ile kalkarak yola çıktık. İnce patikadan giderken önümde yürüyen heval Berivan’a “Senin heval Menal’ın anlattıklarından haberin var mı?” diye sordum. Hiç duraksamadan “evet” dedi ve hızlı adımlarla yürümeye devam etti. Anlaşılan şu an bu konuda konuşmak istemiyordu. Daha sonra Heval Koçerin’e sorarım diye az önceki duyduklarımı geride bırakarak, kıvrılan patikada yürümeye devam ettim.

Sabah açık olan gökyüzü, öğleye doğru iyice kapanmıştı. Az önce başlayan yağmur şiddetini gittikçe arttırıyordu. Ben ile Berivan eğreti bir şekilde açılmış olan küçük bir naylon parçasının altına girmiş, bir yandan ıslanmamaya çalışırken, bir yandan da tencerenin altındaki ateşi yakmayla uğraşıyorduk. Halimiz o kadar komikti ki naylonun altında tavuklar gibi tünemiş duruyorduk. Heval Berivan halimize bakıp o bembeyaz dişlerini göstererek gülüyordu.

Bir yandan gülerken bir yandan da ateşin sönmemesi için ikide bir eğilip ateşe üflemekten üstümüz başımız ıpslak olmuştu. Bu arada gözlerim çok fena ağrıyordu. Yağmur hiç duracağı benzemiyordu. Naylonun etrafından akan sular şimdi de ateşin içine girmeye başlamıştı. Sönen ateş duman içinde bırakmıştı bizi. Ateşi yeniden canlandırmaya çalışırken, dumana daha fazla dayanamayarak naylonun altından çıkıp yağmurun altında duruyorduk. Berivan ateş ile uğraşırken, ne yağmurdan ne de dumandan etkilenmişti. Benden daha fazla ıslanmasına rağmen aldırış ettiği yoktu.

Gözlerim çok yanıyordu. Tekrar naylon altına girdiğimde “heval Berivan gözlerim çok ağrıyor, acıyor” diyerek sızlanmaya başladım. Gülerek “dumandandır elini sürme” dedi ve ateşe üflemeye devam etti.

Heval Berivan yüzüne düşen yağmur damlalarını gömleğinin koluyla silerken, arada bir de soğuktan kıpkırmızı olan burnunu çekip duruyordu. Kısacık kesilmiş saçlarının uçlarından yağmur damlaları süzülüyordu. Anlına düşen kahrkölü ıslanıp o küçük yüzündeki kocaman siyah gözlerine kadar inmişti. Bu haliyle oyundan bıkmayan yaramaz çocuklara benziyordu. Beni güldürmek için “ne kadar romantik değil mi Aryen. Yağmurun altında yemek yapıyoruz” derken bile benden daha fazla kendisi gülüyordu. Heval Berivan’ın on yedi yaşında ve Vanlı olduğu dışında hakkında ayrıntılı bir şey bilmiyordum. İkimizin mutfakçı olmamız onu yakından tanımak için iyi bir fırsattı. Yağan yağmura aldırış etmeden uzun bir sohbetin içine girmiştik. Berivan çocukluğundan başlayarak, kendini anlatmaya başlamıştı.

“Aslen Botan’lıyım ben. Ailem uzun yıllar önce aşiretler arasında yaşanan kan davasından dolayı Van’a göç etmek zorunda kalmış. Biz Hilali Aşiretindeniz. Aşiretimizin bir kolu Botan’a bir kolu da Van’a kadar uzanıyor. En önemli özelliği savaşçı bir aşiret olmasıdır” diyerek uzun uzun aşiretini anlattı. Konuşurken her davranışından aşiretiyle gurur duyduğu belli oluyordu. Benim için anlattığı şeyler yeniydi. Yaşının küçük olmasına rağmen geçmişi hakkında bu kadar çok şey bilmesi şaşırtmıştı doğrusu beni. Diğer yandan bu zamana kadar aşiret ilişkilerinin varlığını bu denli koruduğunu bilmiyordum. Berivan’ın anlattığına göre evliliklerden siyasal tercihlere kadar aşiretler etkiliydi. Gerillada tanıştığım birçok arkadaşın kendini aşiretinin ismiyle tanıttığına şahit olmuştum ama bunun insanın nereli olduğunu söylemek gibi bir şey olduğunu düşünmüştüm. Oysa bir kimlik gibiymiş hangi aşiretten olduğu. Goyi, Kıcı, Didere, Tori, Hilali, Erkendi, Demanan, Kureşan; şimdiye kadar duyduğum aşiretlerden bazılarıydı. Berivan’ın anlattıklarını bizdeki aile şekillenmesiyle kıyasladığımda her iki toplumun (Kürtler ve Türkler) benzer kültürel özellikleri olsa da farklılıkları oldukça belirgindi. Örneğin Kürt toplumunda aile ilişkileri çok güçlüydü. Türkiye toplumunda ise son yıllarda çekirdek aile

yavaş yavaş parçalanıyordu. Giderek toplumsal bağları zayıflamış, herkesin kendi hayatını yaşadığı, batıya özentili bir kuşak yetişiyordu. Ben de bir dönem liseye giderken bu tür yönelimlere girmiştım. Özgürlüğü her istediğini yapmakta, aileye, topluma kuru kuru karşı çıkmakta görüyordum. Saç tipimden kıyafetlerime kadar bir özentî içindeydim. Ailenin ve çevrenin baskısı bir yandan sınırlarken, diğer yandan ise daha çok teşvik ediyordu. Zamanla ben kimim, bu hayatımdaki amacım ne, ne yapmak istiyorum sorularını kendime sormaya başladıkça arayışlarım da değişmeye başladı. O dönem aynı zaman arkadaş çevremın yurtsever ve devrimci düşüncelerle tanıştığı süreçlerdi. Bendeki arayış ve değişimler oldukça etkiliydiler.

Berivan anlattıkça bir yandan kendi geçmişime giderken, diğer yandan da şaşkınlığımı gizlemeden sorular soruyordum. Nasıl bir ailede büyüdün diye sorduğumda; “babam iki evli. On kardeşiz ve hepimiz aynı evde yaşıyorduk” demesiyle benim şaşkınlığım bir kat daha artmıştı. Kuma, berdel gibi evliliklerin olduğunu duymuştum ama hiç öyle bir aile ile karşılaşmıştım. Berivan şaşkınlık ve merakımı anlamış olmalı ki “Kürdistan’da bizim gibi aileler çok” demişti. Bu durumdan sorumlu olan babasına karşı kızgınlığı her haline yansiyordu. Onun etkilendiğini fark edince konuyu değiştirerek partiye nasıl katıldığını sormuştum bu kez.

Bir anda gülümsemişti bu soruyu duyunca ve heyecanla anlatmaya koyulmuştu. Çocuk yaştan itibaren gerillayı bildiğini, ailesinin yurtsever olduğunu, Van’da cephe çalışması yürüten Berivan Arkadaşla tanıştığını, onların mahallesinde çok yakın bir evdeyken polis baskını sonucu düşmanın eline sağ düşmemek için evin damana çıkarak bombayı kendinde patlatarak şehit düştüğünü ve bu olaydan ve Berivan’ın şahadetinden çok etkilendiğini ve bu şekilde gerillaya katılmaya karar verdiğini, adını da şehit Berivan’dan aldığını bir solukta anlatmıştı. Berivan bunları anlatırken, Van halkının da ilk defa heval Berivan’ın şahadetiyle ayağa kalktığını öğrenmiştim. İçimde hayatlarını bu şekilde feda eden arkadaşlara karşı büyük bir saygı geliyordu.

Şu anda iki ayrı dünyadan çıkıp gelmiş aynı duygularla ortak amaçlar için bu dağ başında buluşmuştuk. Tam karşımda gözlerimin içine bakarak gülümseyen küçük yoldaşımla birlikte bir parça naylonun altında yarı kuru yarı ıslak oturmuş, hayatlarımızdan, gelecek hayallerimizden konuşurken kendimi dünyanın en şanslı insanlarından biri olarak hissediyordum. Normal hayatta yaşayamayacağım ve karşılaşamayacağım insanlarla tanışmak ve arkadaş olmak benim için çok büyük mutluluktı.

Berivan ile sohbet ederken dalıp gitmiştik ikimizde. Tabi bu arada yemeği de unutmuştuk. Ateş çok fazla duman yapmaya başlayınca işimize dönerek, ateşi canlandırmaya çalıştık.

Daha ne kadar pişirmemiz gerekiyordu acaba bu yemeği. Heval Koçerin Berivanla ikimizi öğle yemeği için görevlendirip giderken; “dikkat edin köpüğü taşmasın, sürekli karıştın. Köpük dinene kadar kaynatın” demişti. Ben arada bir “ne pişmez mercimekmiş, daha olmadı mı Berivan” diye sordukça sanki inat ediyor pişmiyordu. Bu arada bedenimizin yarısı içerde, yarısı dışarıdan kaldığından yağmurda ıslandığımız yetmiyormuş gibi şimdi de naylonun ortasındaki yırtık yerden yağmur suları tencerenin tam içine giriyordu. Berivan eline aldığı ince bir ağaç dalı ile arada bir naylona vurarak biriken suları engellemeye çalışsa da yağmur suları giriyordu.

Heval Berivan bir ara sinirlenerek, “yeter artık İsmail biraz durdur şunu” diyerek kızsı da yağmur hızından hiçbir şey kaybetmeden gün boyu yağmaya devam etti.

Moralimizi bozmamak için zaman zaman birbirimize takılıp espriler yaptık. Heval Berivan en kötü durumda bile insanı güldürmeyi başarıyordu. En son “bugün arkadaşlara yağmur suyundan mercimek çorbası vereceğiz. Üstelik bol dumanlı” diyerek beni güldürmekten öldürmüştü.

Ben de iki acemiği yan yana verirlerle olacağı buydu diyerek takılıyorum. Tabi heval Berivan acemiliği hiç kabul eder mi? Suratıma dik dik bakarak “Ben mi acemiyim” diyerek itiraz edip, ardından da o şen kahkahasını patlatıyordu.

Gün sonunda ne yağmur durmuştu ne de bizim mercimek yemeği zamanında pişmişti. Tüm günümüz ateş, duman, yağmur ve üşümeyle geçmişti. Havel Koçerin gelip perişan halimizi görüp müdahale etmeseydi mutfaktan çıkamazdık. Heval Koçerin “kendinizi mahvettiniz yeter artık bu kadar piştiği” diyerek bizi mutfaktan çıkarmış ve akşam yemeğini de kendisi yapmıştı.

Bendeki şanstı. Mutfakçılığımın ilk gününde yağmura yakalanmıştım. Üstüne üstlük boğazıma ve gözlerime dolan duman beni mahvetmişti. İki gün boyunca gözlerim şiş şiş dolaştım kampta. Beni her gören önce bir güzel gülüyor sonra da “mercimek çorbanız öyle güzel olmuştu ki, az kalsın tüm dişlerim dökülüyordu” diyerek dalga geçiriyorlardı.

O gün yarı pişmiş mercimek çorbası içmişti arkadaşlar. Heval Berivan’la ne zaman bir araya gelsek, o günkü halimiz aklımıza geliyor ve birbirimize takılarak gülmekten alamıyorduk kendimizi. Zaman geçiyor ve yaşanan her şey güzel bir anıya dönüşüyordu.

Günlerdir mavi gökyüzüne hasret kalmıştık. Akdeniz’in çarşaf gibi dediğimiz kımiltısız bir mavilik uzanıyordu şu an önümde. Neredeyse bir haftadır durmak bilmeyen bir yağmur yağıyordu. Arkadaşlar “yağmur iyidir, yağsın; yükseklerdeki karları eritiyor, diyorlardı. Kaldığımız yerde kar yoktu. Gabar arazisinin genelde kayalık olduğu söyleniyordu. Bulunduğumuz mağaranın üst tarafları ve çevresi sarp kayalıklarla çevriliydi. Bu yüzden kar yağsa bile pek fazla tutmuyordu. Karın en fazla birkaç gün yerde kalıp yağın bir yağmur ya da güneşin açmasıyla hemencecik eridiğini görmüştüm.

Her zamanki gibi gündüz manga olarak kaldığımız mağaranın yan tarafındaki kayanın altında oturmuş bana sonsuzluk duygusunu veren masmavi gökyüzüne dalıp gitmiş izlerken hemen yan tarafımda bir kolunun üzerine başını koyup iki büküm olmuş vaziyette uzanmış olan heval Koçerin sanki biri onu dürtüklemiş gibi birden üzerine örttüğü askeri yeşil renkli kefiyesini üstünden atarak, kalkıp oturdu. Çok üşüdüğü her halinden belli oluyordu. Üzerinden tam atamadığı kefiyenin yüzüne düşen rişik (saçak) her zaman ıslık ıslık parlayan o kahverengi gözlerini perdeliyordu. Önce etrafına bir bakındı. Sonra yanında beni görünce benim, rojbaş heval, dememe kalmadan;

“Nerede kaldı bu güneş. Daha inmedi mi” diyerek kafasını yukarı doğru kaldırıp kayalıklara bir süre göz gezdirdi. Sanki gözleriyle güneşi indirmek ister gibiydi.

Güneş tam üstümüzde yükselen kayalıklardan yavaş yavaş aşağılara doğru geliyordu. Biraz sonra üzerimize vurmaya başladı.

Heval Koçerin beni yeni fark etmiş gibi;

“Sen uyumadın mı?” diye sordu.

“Yok bu güzel manzarayı kaçırmak istemedim” dedim.

Hafiften gülümseyerek;

“Deniz çocuğusun tabi. Nerde bir mavilik görsen, deniz diye dalıp gidiyorsun” deyince;

“Biraz öyle” dedim.

İkimizde o anı sessizce yaşamak ister gibi bir süre öylece konuşmadan oturduk. Önümüzde uzanan maviliğin içinde sıra sıra dizili dağları izledik.

Buradan çıplak gözle görünmeseler de karşımızdaki dağlarda (Fındık tepeleri deniyordu bu dağlara) düşman karakolları ve askerler vardı. Biz onların orada olduğunu biliyorsak onlar da bizim burada olduğumuzu biliyorlar mıydı acaba? O an aklıma gelen bu soruyu heval Koçerin’e sordum.

“Burası labirent gibi bir yer” diyerek başladı ve “eğer görüntümüzü almışlarsa ya da bir ışık, ateş fark etmişlerse biliyorlardır. Ama yoksa aradaki mesafe çok uzak. Dürbünle bile zor fark ederler buraları” dedi. Biraz durduktan sonra “yine de görüntü vermemek gerekiyor. Boşuna sabahları hareket yasak demiyoruz Aryen” diyerek, sanki iyice anlamamı ister gibi eliyle kafama hafifçe vurdu. Bu hareketi annemi hatırlatmıştı bana. O da bazen sözünü dinlememiz için “aklınıza girdi mi” diye kafamıza vurduğu olurdu. Kendi kendime gülümsedim.

Heval Koçerin son sözlerini uzatarak söylemişti. Söylediklerini düşünürken, yüzümdeki bir şey tam anlamamanın verdiği o boş ifadeyi görmüş olmalı ki, arkasına yasladığı çantayı alarak ağzını açtı ve içinden siyah renkli kocaman camları olan bir dürbün çıkardı.

Heyecanlanmıştı. “Hadi benimle gel” diyerek ayağa kalktı ve sol tarafımıza düşen kayalara doğru çevirdi yüzünü.

“Nereye gidiyoruz heval” demeye kalmadan peşinden gittim. Az sonra o önde ben arkada her sabah arasından geçtiğimiz bir ağacın dalları gibi yükselen bitişik kayalara tırmanıyorduk. Bir iki kez heval Koçerin’in bu kayalara çıktığını görmüştüm ama nedenini bilmiyordum.

Çocukken evimizin bahçesindeki dut ve incir ağaçlarına çok tırmandığım için kayalara çıkmakta zorlanmadım. Zaten çok yüksek değildi.

Kayalığın tam üstüne ulaşınca heval Koçerin aniden, burada duralım diyerek dizlerinin üzerine çöküp oturdu.

Ben de bir elimle kayalara tutunarak hemen yan tarafına geçip durdum.

Heval Koçerin boynuna astığı dürbünü çıkardı ve iki elinin arasında tuttuğu dürbünü gözlerine dayayarak karşımızda görünen uzak dağlara doğru bakmaya başladı.

Şimdiye kadar ne dürbün görmüştüm ne de elime almıştım. Ama teknik olarak camlarının büyüteç özelliğine sahip olduğunu biliyordum. Heval Koçerin dürbünle karşı tarafları izlerken bir yandan da kendi kendine “evet, evet, işte orada” diyerek konuşuyordu.

Ne görüyordu acaba? Oldukça meraklanmıştım. Bana da bakmam için verecekti herhalde dürbünü. Bir an evvel elime almak istiyordum. Sabırsızlanarak heval Koçerin’e doğru iyice yanaşmıştım.

Heval Koçerin bir süre daha etrafı izledikten sonra dürbünü gözlerinden çekerek;

“Aryen gel şimdi sıra sende. Ama önce yer değiştirelim. Buradan daha rahat görürsün” dedi ve hafifçe yana doğru kayarak elini uzattı. Basacağım yerleri sağlamlaştırarak elimi uzattım. Bileğimden kavrayarak hızla kendi yanına çekti beni.

Dürbünü elime vermeden önce pratik olarak nasıl tutacağımı gösterdi. Sonra da neralere bakacağımı ve hareketliliği nasıl fark edeceğimi anlattı. Kendince anlattıklarını yeterli görünce dürbünü elime verdi.

Dürbünü elime aldığımda ağırlığını hissedince, epey ağırmış dedim şaşırarak. Sonrada heval Koçerin’in yaptığı gibi gözlerime dayayarak hareket ettirmeden etrafa bakmaya başladım. Görebildiğim uzakta karartılar olan dağlardı sadece. Kimi yerler açık renk, kimi yerler gölgeli gibi uzanıyordu karşımda. Heval Koçerin tam yanımda durmuş “tam şuraya doğru bak. Anten gibi yükselen bir direk görüyor musun” diye soruyordu.

Söylediği yere doğru bakıyordum ama bahsettiği şeyi görememiştım.

Ben “yok göremiyorum” dedikçe o ısrarla “dikkatli bak göreceksin” diyordu.

Gözlerimi zorlayarak kocaman açmaktan, gözlerim yaşarmaya başlamıştı artık. Heval Koçerin göremediğim için sinirlenmeye başladı. Bir iki kez dürbünü elimden alarak kendisi bakıp “bak işte ben görüyorum” diyerek tekrar bana vermişti ve yine tam şuraya bakacaksın diyerek tarif etmişti.

En sonunda söylediği direği görebildim. “Heval Koçerin gördüm” diyerek sevinçle bağırınca o da “Oh be sonunda” diyerek bir nefes aldı.

Sabahtan beri oraya kaç kez bakmıştım ama nasıl görmemiştım televizyon antenine benzeyen o direği, anlamıyordum.

“Heval Koçerin algıda seçicilik” demişti buna. “Henüz araziye tanıımıyorsun. Onun için algıların güçlü değil. Bazı arkadaşlar çıplak gözle bile hareketliliği hemen far ediyorlar. Zamanla araziye tanıdıkça nerede ağaç, nerede kayalık var öğreniyorsun. Merak etme zamanla sen de öğreneceksin gerillacılığı. Tabi ki kendini askeri olarak geliştirmen gerekiyor. Ne kadar ilgili olursan o kadar erken gelişirsin” diyordu.

Onun söylediklerini can kulağıyla dinlemiştim. Bir gerillanın askeri yönünün güçlü olması savaşta çok önemliydi. Henüz herhangi bir askeri eğitim görmemiştım sanırım bu gidişle göremeyecektim de. Gerçi arkadaşlar “en iyi eğitim pratikte öğrenilendir” diyorlardı sürekli. Evet bugün bir askeri eğitim almıştım. Dürbün kullanmayı ve etrafı nasıl keşfedeceğimi öğrendim.

Bugün telaşlı bir hareketlilik vardı. Kampa sabah içtimasından sonra bölük komutanımız ve takım komutanları mağaranın ön tarafında bir araya gelerek, bir saate yakın oturup konuşmuşlardı. Onlar konuşurken bütün bölük merak içinde onları izliyorduk. Bir ara takım komutanlarımız heval Çiçek mağaraya girerek manga komutanları Koçerin ile Rojin’i dışarı çağırınca, meraklarımız iyice artmıştı.

Durum birkaç saat sonra anlaşıldı. Fısıltı halinde kampımızı birilerinin ziyaret edeceği konuşuluyordu.

Heval Rahime tüm bölüğü toplayıp, “Bugün Gabar sorumlusu Celal Goyi ile bir grup arkadaş gelip toplantı yapacaklar” dediğinde gizemli misafirlerimizin kimler olduğu anlaşılmıştı. Bugün eğitim yoktu. Heval Rahime kimse dağılmadan “Şikeftin içi ve dışarısı temizlenecek” diye talimat vermiş sonra da “herkesin üstü başı dağınık olmasın” diyerek uyarılarda bulunmuştu.

Bu açıklamaların ardından öyle bir telaş başlamıştı ki, kimi arkadaşları ilk kez bu kadar hareketli görüyordum.

Hızlıca görevlendirmeler yapılarak herkes bir yere dağıldı. Her takımdan iki kişi mıntika temizliğine çıkacak denildi. Mıntika temizliği denilen de aslında mayın temizlemeydi. Heval Koçerin bizim mangadan benle Berivan'ı görevlendirmişti. Bu görevlendirmeden ikimiz de memnun kalmamıştık ama sesimizi çıkarmadan mutfak yerine gidip lazım olacak olan kazma ve kürekleri alarak bir grup arkadaşla mayınları temizlemeye gittik. Mayın bildiğimiz anlamdaki üzerine basınca patlayan bir bomba değildi. Tuvalet ihtiyacının giderildiği yerde arazide açıkta kalan dışkılara gerilla literatüründe tırnak içinde mayın deniyordu.

Heval Evin Şırnak'ın takımından Diljen ile Berçem de bizimle gelmişti. Tuvalet yerine vardığımızda Heval Berçem ortalığa dağılmış üstü açık mayınları gördükçe kızmaya başladı. Kendi kendine "bazı arkadaşlar hiç aile kültürünü de almamışlar" diyerek söyleniyordu. Gerçekten de manzara öyleydi. Sürekli kullandığımız patikanın tam üstüne yapanlar bile olmuş, üzerine toz vb. bir şeyler örtme ihtiyacı bile duymamışlar.

Bu bir alışkanlık mıydı yoksa doğanın içinde olduğumuz için bir önemsememe hali miydi bilmiyorum ama tuvaletimizi açıkta yapmak hala tuhafıma gidiyordu. Kimsenin beni görmediğine emin oluncaya kadar rahat etmiyordum.

"Neden bir tuvalet yeri yapmıyoruz ki" diye her sorduğumda arkadaşlar benimle dalga geçiyorlardı. Gülerek; "Dağ başında tuvaleti ne yapacaksın. Git bir ağacın ya da taşın arkasına yap. Bugün buradayız yarın başka bir yerde" diyorlar ama her gün de içtimada etraf temiz tutulmuyor diye uyarılar yapıyordu.

Altı kişi her birimiz arazinin bir tarafına dağılarak temizliğe başladık. Önüme çıkan mayınları hemen orada küçük çukur kazarak kürekle buraya taşımaya giriştim. Allahtan eskilerdi ve kurumuşlardı. Üzerlerini toprakla kapatırken yan tarafımdaki yamaçtan heval Berivan "nasıl gidiyor Aryen" diye sesleniyordu.

Tam burası temiz diyecektim ki korktuğum başıma geldi. Yumuşak bir şeyin üzerine bastığımı hissettim. Az sonra etrafa kötü kokular yayılmaya başladı. "Allah kahretsin" diyerek ayakuçlarıma basarak hemen çıkıp uzaklaştım oradan.

Bu sırada karşı yamaçtan beni izleyen heval Berivan hareketlerimden mayına bastığımı anlamıştı. Burnunu iki parmağı ile kapatarak "geçmiş olsun Aryen" diyerek hem gülüyor hem de el sallıyordu.

Haval Berivan'a taraf yöneldiğimde fark etmeseydim az kalmıştı mayın tarlasının içine giriyordum. Neyse ki bir kazayla kurtarmıştım kendimi. Zaman yitirmeden kirlenen mekabımın altını toprağa sürterek temizledikten sonra tekrardan başladığım işe geri döndüm.

Yarım saat sonra heval Berivan kendi mıntikasını temizleyip bitirdikten sonra yanıma gelerek bana da yardım etti. İkimiz birlikte en son indiğimiz küçük bir dere yatağını da temizledikten sonra çıktık oradan.

Buluşma yerimiz olan büyük kayalara vardığımızda Berçem ve Diljen de yeni gelmişlerdi. Herkes birbirinin ne yaşadığını iyi biliyordu o yüzden birbirimize bir şey sormadan geldiğimiz patikaya girip mağaraya geri döndük.

Bölükteki arkadaşların çoğu mağaranın dışında grup grup oturmuş sohbet ediyorlardı. Anlaşılan göreve giden diğer gruplar işlerini çoktan bitirmişlerdi. Geldiğimizi görenler, kolay gelsin diyerek selam verirken hafiften gülümsemeyi de ihmal etmiyorlardı. Kazma ve kürekleri mutfak yerine bırakıp mangalarımıza dağıldık.

Berivan ile mağaraya girip çantalarımızı alarak dışarı çıktık. Bu arada mağaranın içi de bir güzel temizlenmişti. Yerdeki battaniyelerin çıkarılıp, çırpıldığı hemen belli oluyordu.

Bizim mangadakiler her zamanki gibi iki kayanın önündeki hafif düzlük yoldaydılar. Oraya doğru geldiğimizi gören heval Koçerin gülerek;

"Ooo bizim mayıncılar geliyor" diyerek oturduğu yerden kalkarak bizi karşıladı.

Merhabalaşarak yanlarına oturduk.

Heval Koçerin muzip muzip gülerek bir yandan da görevin nasıl geçtiğini soruyordu. Bizden bir cevap çıkmayınca, üzerine kefiyesini atmış olan heval Dilan;

"Mayına basmadınız değil mi" diye sordu.

Onun bunu sormasıyla heval Berivan'ı bir gülme aldı. Karnını tutmuş gülüyordu. Arkadaşların kim diyen bakışları bana çevrildi. Berivan'a "beni niye deşifre ediyorsun" diye çıkışınca, gülüşmeler herkese yayıldı. Herkes benim bastığımı anlamıştı.

Biraz sonra gülmeler durmuş, sohbet konusu değişmişti. Öğle yemeği vakti yaklaşıyordu. Günlük manga görevlisi olan *Kınık Medya ile Dersim yemek tabaklarını alarak mutfağa doğru gittiler.

Ben de heval Koçerin'in yanına gidip oturdum. Heval Koçerin sırtını kayalara dayamış sigara içiyordu. Yanına gittiğimde kucağında bir kitap olduğunu gördüm.

"Ne okuyorsun heval Koçerin" diye sorunca;

Kitabın kapağını göstererek, "Bertold Brecht" dedi.

"Hımm" dedim ama Brecht kimdi bilmiyordum. Bu yazarın hiçbir kitabını okumamıştım.

"Bakabilir miyim" diyerek elimi uzattım.

Durdu, biraz tereddüt etti. "Ama Almanca bu" dedi ve sonra elime uzattı. Ağır ve kalınca bir kitaptı.

"Sen Almanca mı okuyorsun" dedim şaşkınlıkla. Sonra Almanya'da büyüdüğünü hatırlayarak "yaa unuttum Almanca bildiğini" diyerek düzelttim. Konuşurken yine "yaa" demiştim. Heval Koçerin hiç kaçırır mı? "Yaa demek yok Aryen" diyerek uyarısını yaptı hemen.

"Tamam heval bir daha olmaz" dedim ağzımı tutarak. Bu tarzda konuşma alışkanlığından nasıl vazgeçeceğimi bilmiyordum. Dikkat etmeye çalışıyordum ama bir bakmışım yine ağzımdan kaçmış. Bu yüzden sürekli uyarı alıyordum. Berçem "bu sivil bir üslup, dikkat etmelisin" diyordu.

Uyarıdan sonra konuyu değiştirmek için "ben de ortaokul ve lisede Almanca gördüm" diyerek kitabın sayfalarını çevirmeye başladım. Bir şiir kitabıydı bu. Okumaya çalıştım ama yazılanlardan hiçbir şey anlamadım. Yabancı dilim okulda iyi değildi zaten.

Kitabı elimde tutmuş incelerken heval Koçerin'i düşünüyordum. Beni sürekli şaşırtıyordu. Şimdi de yanında Almanca şiir kitabı taşıdığını görmüştüm. Ona taraf dönerek;

"Bir şiir okur musun haval" diyerek kitabı geri uzattım.

Gözleri güldü.

"Tamam olur" dedi ve elindeki kitabı bile açmadan direkt Türkçesini okumaya başladı.

Oğlum Faber

Benim oğlum savaşta öldü...

Kanlı kudurgan savaşta...

Ben balık satarım pazarda

Oğlum Faber

Savaşta öldü.

Gidenin geri gelmediği

O kanlı kudurgan savaşta

(B. Brecht)

Öyle duygu yüklü okumuştum ki, çok etkilenmiştim. Şiirin sözlerinin de bunda etkisi çoktu. Bugün bile hatırladığım bu dizeleri ne zaman duysam ve Brecht okusam hep heval Koçerin'i düşünürüm. Onun o neşeli sesi içimde yankılanıp durur.

*Raf: Alman Sosyalistleri

"Çok güzel bir şiir" diyerek teşekkür ettim. Başıyla onayladı. Okurken o da duygulanmıştı.

Hafiften gülümseyerek "Brechtin" en sevdiğim şiirlerinden biriydi bu dedi. Sonra da şiirle arasının iyi olduğunu ve şiiri ilk nasıl sevmeye başladığını anlattı. Almanya'da Hüseyin Çelebi arkadaşla tanışmıştı. Onunla tanışması hem şiirle hem de partiyle tanışmasını getirmişti. "Ben o zamanlar anarşistlere, bir de *Raf'çılara takılıyordum. Heval Hüseyin sayesinde gençlikle tanıştım. Beni ve erkek kardeşimi o örgütledi. Ben katıldım Erol kardeşim kaldı. Belki bir gün o da gelir Kürdistan dağlarına."

Son sözlerinden sonra uzun bir iç çekmişti. Efkarlandığı belli oluyordu. Heval Koçerin ile daha önceki sohbetlerimizden Vartolu olduğunu ve alevi bir ailede büyüdüğünü biliyordum. Ama bir erkek

kardeşinin olduğunu söylememişti. Anlattığına göre iki kardeşlermiş. “Benden sonra aile onu bırakmamıştır” diyor ve “niye onu da kendimle getirmedim ki” diyerek üzülmüyordu.

“Ondan hiç haber alıyor musun?” diye sormak istedim ama sonra vazgeçtim. Onu daha fazla üzmemek istemedim.

Bu arada mutfağa giden arkadaşlar gelmişlerdi. Kuru fasulye ve pirinç pilavından oluşan öğle yemeği bizi bekliyordu. Heval Koçerin’in, hadi gidelim, demesiyle kalktık. Koçerin her zamanki kendine özgü hareketleriyle ellerini raxtındaki şarjörlere dayayarak önümden iniyordu.

Her haliyle farklıydı heval Koçerin. Gerilla üslubuyla “özgün” bir arkadaştı. Şu an bilmesem de onunla kısa ama dolu dolu zamanlar yaşayacaktık daha.

“Gerillacılık günlerimin hemen hemen bütün ilklerini onunla birlikte yaşadım. Şimdi bile gerilladaki şekillenmemdeki etkisini görüyorum ve bundan büyük mutluluk duyuyorum. Ondan öğrendiğim o kadar çok şey oldu ki. Bunları ancak yıllar sonra anlamış olsam da bana öğrettiklerini hep yaşadım. Yanlış karşısında durmak, dürüst olmak: Bana her zaman söylediği ilkelerdi. Onun **“Partinin ilkeleri var ama bir devrimcinin de kendine ait ilkeleri olmalıdır”** sözünü kendime her zaman esas aldım.

Tüm bölük mağaranın çevresine dağılmış, merakla gelecek olan erkek arkadaşları bekliyorduk.

Gelecek olanlar ancak aşağıdan gelen patikadan mağara yerine çıkabilirlerdi. Onun için bölük ve takım komutanları patikanın kavis olduğu uçtaki kayalıklara inmişler, arada bekliyorlardı.

Bu kadar hazırlık gerekli miydi? Kafama takılmıştı. Heval Koçerin bu duruma pek aldırmıyordu gibi görünüyordu.

Biraz sonra yaşanan hareketlilik beklenen arkadaşların geldiğini haber veriyordu.

Gelen grup dört beş erkek arkadaştan oluşuyordu. Heval Çiçek onları patikada karşılamış, konuşa mağaraya doğru geliyorlardı. İlginçtir, o ve Arin erkek arkadaşlar yanlarına gelince omuzlarına attıkları kefiyeleri ile saçlarını örtmüşlerdi. Hem de çok renkli kırmızı çiçekleri olan Botan yöresine has bir kefiyeyle. Normalde heval Çiçek çok askeri görünürdü.

Gelen arkadaşlar mağaraya ulaşip yanımızdan geçip giderlerken patikaya inerek selamlaştık hepsiyle. Heval Koçerin el sıkışırken biriyle konuştu bir süre. Sanırım tanıdığı bir arkadaştı. Buraya gelmeden önce bende Gabar bölge karargahında bir haftadan fazla kalmıştım ama gelenlerden kimseyi görmemiştim orada. Gabar Sorumlusunun kim olduğunu merak ediyordum. Onlar geçerken heval Koçerin’e sordum

“En öndeki, kısa boylu, üzerinde uzun parkesi olan. Diğerleri de şu karşımızdaki Fındık tepesindeki hareketli taburdan arkadaşlar” dedi.

Yarım saat sonra bütün bölük mağaranın içinde toplanmış, Gabar Sorumlusu Celal Goyi’nin konuşmasını dinliyorduk. Karşımızda kısa boylu, tıknaz ama iri yapılı bir arkadaş vardı. Üstüne giydiği parke dizlerine kadar iniyordu. Konuşurken oldukça hareketliydi. Ellerini iki yana sallıyor, önümüzde gidip geliyordu. Kürtçe konuştuğu için söylediklerini anlamıyordum ama arkadaşların hepsi ilgiyle dinliyor arada söz hakkı alıp soru soruyorlardı.

Bölük ve takım komutanları karşımızda, yapıdan ayrı oturmuşlardı. Çiçek ve Arin hevallerin kafaları hala örtülüydü, yapıdan da başında kefiye olanlar vardı. Bu durum ilk kez yaşanıyordu. Normalde eğitim, toplantı hatta içtimada bile başa kefiye takılmasına kızıyordu arkadaşlar. Aklıma ilk gelen düşünce erkek arkadaşlar olduğu için bunu yaptıklarıydı. Ama neden?

Yaklaşık iki saate yakın sürdü toplantı. Ara verilip dışarı çıktığımızda güneş henüz karşı tepelerin ardında batmamıştı. Arkadaşlar hızla akşam çaylarını yapmak için ateş yakmaya koyuldular. Erkek arkadaşlar da yönetim mangasının olduğu mağaranın sağ yamacında ayakta durmuş bir yandan çaylarını içiyorlar bir yandan da sohbet ediyorlardı. Durdukları yer mangamızın tam karşısına düştüğü için gözüm ikide bir onlara taraf takılıyordu. Ayrıca bir merakta vardı tabi. Ancak gelenlerden çok kadın arkadaşların tavırları dikkatimi çekiyordu. Hele heval Çiçek beni çok şaşırtmıştı. Kafasını örttüğü yetmiyormuş gibi şimdi de utangaç ev kızları gibi gülerken ağzını kefiyesinin ucuyla kapatıyor, yüzünü çeviriyordu. Erkekler karşısında böyle davranması beni çok sinirlendirmişti doğrusu. Nedenini bilmiyordum ama bu konuda ona bir şey söylesem kesin çok kızardı buna. En iyisi heval Koçerinle konuşmaktı. Uygun bir zamanda bugünü onunla konuşmak üzere akşamın telaşına bıraktım kendimi.

Zaman bir mevsimi daha ardında bırakıp gitmeye hazırlanırken, ben sanki zamanın hiç geçmediği duygusunu yaşıyordum. Bunun hep aynı yerde kalmakla ilgisi var mıydı bilmiyorum, ama buraya geldiğimden beri mağaradan başka bir yere gitmemiştik. Arada diğer bölüklerden gidip gelenler olmasa, bu dağlarda bir tek bizim bölüğün olduğunu düşünebilirdim. Heval Koçerin bu durumun geçici olduğunu, baharla birlikte istemediğim kadar hareket halinde olacağımızı söylüyordu. Baharı şimdiden özlemeye başlamıştım.

Bugün kampımıza yeni katılan iki arkadaşın geldiğini öğrendim. Bölükte haberleri genelde en son ben duyuyordum. Henüz yeni arkadaşlarla tanışmadım ama kim olduklarını ve nereden katıldıklarını çok merak ediyorum.

Arkadaşlar noktaya sabaha doğru ulaştıkları için hala içerde uyuyorlardı. Heval Koçerin bendeki heyecanı fark etmiş olmalı ki, bakıyorum da yeni arkadaşlar geldi diye çok sevinçlisin, diyerek karşıma çıkmıştı.

“Evet seviniyorum” dediğimde “sen de haklısın, artık yeni olmaktan çıkarsın bu şekilde” demişti.

“Gerçekten mi” diyerek şaşırdığımı belli ettim.

“He gerçekten. Senden sonra katılmış biri varsa ona göre eski oluyorsun” diyerek gülmeye başladı.

Heval Koçerin yine beni dalgaya alıyordu. Herhalde iki gün önce katılan birine göre ben bile eskiydim.

“Tamam hemen alınma. Hadi gel yanlarına gidelim” diyerek mağaraya doğru yöneldi. Bende ardından gittim.

Yeni gelenler heval Evin Şırnak’ın takımında kalıyordu. Manga yerine varmadan kapıda karşılaştık onlarla. Heval Koçerin “Biz de yeni arkadaşları görmeye geliyorduk” dedi yol verirken. Heval Evin biraz duraklayıp;

“Arkadaşlar yeni kalktı. Dışarı çıkalım orada görürsünüz” dedikten sonra peşinden de sivil kıyafetli iki kişi geldi.

Mağaradan dışarı çıktığımızda görebildik arkadaşların yüzlerini. İkisi de henüz nerede olduklarını anlamaya çalışan gözlerle bakıyorlardı etraflarına.

Hemen “Merhaba heval, hoş geldiniz” diyerek el sıkışıp kucakladık ikisini. Onlar da yüzlerindeki sevimli gülümseyişle karşıladılar bizi.

Heval Evin sıkılganlıklarını atmaları için “İki amcakızı birlikte gelmişler” diyerek sohbeti başlattı.

“Öyle mi? Hiç birbirinize benzemiyorsunuz” diyerek ilk şaşkınlığımızı belli etmiştik.

Gerçekten de şaşırmamak elde değildi. Biri sapsarı yüzünde kum tanesi gibi çilleri olan kızıl saçlı bir kızken; diğeri esmer mi esmer, kara gözlü, siyah saçlı genç bir kızdı.

Kızıl saçlı olan “Bizi gören herkes şaşıyor ama gerçek amcakızlarıyız” dedi gülerek. Çok sıcak bir gülüşü vardı. Esmer olan biraz sıkılgan görünüyordu. Onları izlerken kendimi düşünüyordum. Bende ilk geldiğimde böyle miydim acaba?

Bu arada heval Koçerin sorularını sıralamaya başlamıştı. Kod isim aldınız mı? diye araya girdim bende.

Kızıl saçlı olan “gelmeden önce aramızda kararlaştırmıştık. Ben Rozerin amcakızım da Rahime adını almak istiyoruz” dedi. Ses tonunda kararlılık hissediliyordu.

Heval Evin “Rahime arkadaş bu yıl Mardin’de şehit düştü. Onun adını alman çok anlamlı” diyerek ikisine birden “Mardin’den geliyorsunuz, yol nasıl geçti? Oradaki arkadaşlar nasıldı? “diyerek konuşturmaya çalıştı onları.

Esmer olan sessiz biriydi. Kızıl saçlı olansa oldukça konuşkan. Hemen cevap verdi. “Çiyaye Mazi, Mazıdağılıyız biz. Mardin Merkezdeki arkadaşları görmedik” dedi. Ardından diğer sorular geldi ve konuşmalar bundan sonra Kürtçe devam etti. Esmer olan Rahime de konuştu birkaç kez. Sessiz görünmesine karşın o da seri konuşuyordu. Konuşması sırasında bir ara ayaktabılarını çıkartıp ayaklarını göstermişti. Ayak tabanları çok kötü su toplamıştı. Heval Koçerin’in söylediğine göre yolda çok zorlanmışlar. Evden acele çıktıkları için hazırlık yapamamışlar. Onun için böyle sivil kıyafetlerle gelmişler.

Her ikisinin de üzerinde kareli kaban tarzı ceket ile köylü şalvarları vardı. Bende ilk geldiğimde uzun süre sivil kıyafetlerle kalmıştım.

Heval Evin'in "arkadaşlar depodan askeri elbise getirecekti. Önce size versinler" demesi ikisinin de yüzünü güldürüverdi. Kızıl saçlı gülünce yüzü de kıpkırmızı olmuştu. Şimdiden bu her iki arkadaşına karşı içimde sıcak duygular gelişmeye başlamıştı. Bizler konuşurken heval Koçerin bu arada mutfağa gidip bir elinde çaydanlık diğer elinde bohça gibi yaptığı kefiyesinde ekmekle geri dönmüştü. Çay yeni demlenmişti. Ekmekler de çay kadar sıcaktı. Yeleğinin cebindeki siyah poşeti de çıkartıp ortaya koyunca mis gibi kokan otlu peynirin kokusu yayıldı. Zengin bir kahvaltı yapacaktık bu sabah. Otlu peynirin kokusu ilk defa bu peyniri yediğim geceyi hatırlatmıştı bana. O gece midem alt üst olmuştu. O geceki halimi hatırlayınca kendi kendime gülerek "Oysa şimdi en çok sevdiğim yemeklerden biri" diye geçirdim.

Heval Koçerin "Aryen gidip içerden bizim manganın bardaklarını getir" demesiyle bu zamana geri dönüp, mağaraya gidip görünürde ne kadar bardak varsa hepsini toplayıp getirdim.

Yanlarına döndüğümde arkadaşlar çoktan kahvaltıya başlamışlardı. Çayı gören Berçem ve Eylem de oradaydı. Sabahları bu saatte taze çay bulmak büyük bir şanstı sonuçta. Hem de çaydanlıkta demlenmiş çay. Sayımız kalabalık olduğu için arkadaşlar çay suyunu bizim oralarda banyo suyunu ısıtmak için kullandığımız ağzı kapaklı güğümlerde kaynatıyorlar sonrada bu suyu her manganın çaydanlığına dağıtıp, çaylarını demliyorlardı. Bu şekilde hem çabuk oluyor hem de ayrı ayrı ateş yakılmak durumunda kalınmıyordu. Sabah ve akşam çayları bu şekilde dağıtılırken, öğlen ise her manga kendi çayını kendisi yapıyordu. O zamana kadar suya gidenler de dönmüş oluyordular. Suyumuz uzakta ve az olduğu için günlük her mangaya içmek için bir matara su ancak veriliyordu. Birde öğleyin dağıtılan çay suyu...

Oturmuş keyifle çayımızı yudumlarken Koçerin gülerek mutfakçıların çayına nasıl sızma yaptığını anlatıyordu. Kızıl saçlı ve esmer kız sanki yıllardır dağda kalmışlar gibi ortama hemen uyum sağlamışlardı. Gerilla olmak farklı bir duyguydu. Bunu yeni gelen birinden, en eski olana kadar hissediyordu insan. Kendimi bazı zamanlarda öyle huzurlu hissediyordum ki, sanki bir dağın başında, savaş ortamında değilmişim gibi... Belki de tam da bu yüzden dağlarda ve savaşın içinde olduğum içindi bu duygu.

Günün ilerleyen saatleriyle beraber herkes ya kendine uğraşacak bir şeyler bulmuş ya da dinlenmeye çekilmişti. Uzandığım yerde güneşin yakıcı sıcaklığını kefiyenin altından dahi hissedebiliyordum. Güneş ışınları kefiyeden süzülerek tam yüzüme değiyordu. Gerillada en sevdiğim zamanlar bu saatlerdi. Günün telaşı bir an dinmiş gibi çekiliyordu sanki.

Ama çok sürmezdi bu dinginlik. Bir saat sonra bu kez akşam hazırlıkları başladı.

Az evvel esmeye başlayan rüzgarın sesine patikadan gelen heval Çiçek'le Koçerin'in sesleri karışıyordu şimdi. Yüksek sesle konuştukları için ne dediklerini duyabiliyordum. Onları dinlememeye çalışsam da olmuyordu. Çünkü sesleri epey yüksekti. Bir görevden bahsediyorlardı. Koçerin ısrarla "ben gitmek istiyorum" diyordu. Karşılıklı sesleri bir alçalıp bir yükselirken heval Koçerin'in o son kahkahası yayıldı etrafa. Anlaşılan heval Çiçek'i ikna etmişti. Bir süre daha kaldılar patikada. Bu sırada ben de uzandığım yerden kalkmış yerimde oturuyordum. Uzaktan heval Çiçek sıkı sıkı bağlayıp tek örgü yaptığı saçları ile ilkokul çocuklarına benzemişti. Ona baktığımı görünce "gel" diyerek eliyle işaret edince, kalkıp yanlarına gittim. Heval Koçerin'e Kürtçe bir şeyler söyledikten sonra bana dönerek kırık Türkçesiyle "Sen göreve gidiyorsun. Ben, sen akşam köye gidiyor tamam" dedi. En son "tamam" derken kafasını da öne arkaya sallamıştı. Ne dediğini anlamıştım.

Sevinerek "tamam heval" dedim. Doğru anlayıp anlamadığımdan emin olmak için "Bende mi köye gidiyorum" diyerek sordum. "Heval Çiçek bende mi köye gidiyorum."

Heval Çiçek bütün yüzüne yayılan gülümsemeyle "he heval he" diyerek onayladı.

Bu habere çok sevinmişim. Demek ki heval Çiçek verdiği sözü unutmamıştı. Beni de kendisiyle köy görevine götüreceğine söz vermişti bundan bir süre önce.

Heyecandan yerimde duramıyordum. Bir an önce gitmek istiyordum ama yola çıkmak için akşamın olmasını beklememiz gerekiyordu. Heval Çiçek Koçerin'e saat dört gibi yola çıkacağımızı söyleyerek gitmişti. Koçerine doğru dönerek,

“Köy görevine sen de mi geliyorsun?” diyerek sordum biraz da merakla.

Gülerek “Sen bizimle geliyorsun heval” dedi ve koluma girerek “hadi gidip hazırlanalım” dedi yürürken.

Patikada yan yana birlikte yürüyüp manga yerimize çıktık. Akşama çok fazla bir zaman kalmamıştı. Heval Koçerin önce kendi silahını dıştan yağlı bir şutik parçası ile silerek kontrol etti. Sonra da benim silahımı...

Bu arada hazırlandığımızı gören mangadaki arkadaşlar merakla nereye gideceğimizi soruyor, heval Koçerin ise “göreve gidiyor. O daha çok yeni... Onun yerine ben giderim” diyerek kendisini öneriyordu. “Bunu duyunca paniklemiştim” demekle yetiniyordu. Heval Rewşen’in çok meraklandığı belli oluyordu. Heval Koçerin’e “Aryen de mi?” Heval Koçerin bir şey demeden “Hayır olmaz, göreve ben gideceğim. “Hep yenisin, bir şey bilmiyorsun diyorsunuz ama hiçbir yere de göndermiyorsunuz” dedim hem kızgın hem de bozularak. Heval Rewşen söylediğine bin pişman olmuşçasına “yok ben o anlamda demedim. Bu karda kışta zorlanırsın diye söyledim” diyerek düzeltmeye çalıştı.

Heval Koçerin; “zaten bu konuyu tartışmıyoruz. Görev grubunu heval Çiçek kendisi belirledi. Ayrıca yeni arkadaşlar ancak bu şekilde tecrübe alabilir” diyerek herkesi susturmuştu. Heval Rewşen bu açıklamadan sonra hoşnutsuz da olsa kabullenmiş, bense rahatlamıştım.

Hazırlıklarımız sürerken bir ara heval Rewşen gönlümü almak için olsa gerek yanıma gelip raxtımı bağlamama yardım etmiş; hatta “Aryen istersen göreve giderken benim silahımı alabilirsin. Portatiftir, taşınması da rahattır” diyerek silahını vermek istemişti. O an bizi dinleyen heval Koçerin’den taraf bir göz attığımda bana öyle bir bakış fırlatmıştı ki “yok heval Rewşen, sağol. Ben kendi silahımla gideceğim” dedim istemeyerek. Oysa portatif bir silahla daha rahat gidip gelirdim. Ayrıca tek kol bir kleş farklı hava veriyordu gerillaya.

Ama manga komutanım heval Koçerin olunca buna imkan yoktu. Çünkü o başkasının silahını almamıza çok kızıyordu. “Herkes kendi silahına sahip çıksın. Parti size silah vermiş, onu da beğenmiyorsunuz” diyordu sürekli. Aslında bu konuda haklıydı. Partinin ilk kuruluş yıllarında yalnızca kırık bir tabancaları varmış arkadaşların ve bütün eylemleri onunla yapıyorlarmış. Böyle düşününce kendime kızıyordum ama birileri “en güzel silah portatif olandır” dediğinde benim de gözüm onlara gidiyordu. Gerçi kendi taşıdığım silahımı da seviyordum. Hem aldığım ilk silahtı hem de çok sevdiğim heval Koçerin’in seçip verdiği silahtı.

O gün orada kendi kendime şöyle bir söz vermiştim: Gerilladaki bu ilk silahımı nereye gidersem gideyim hiç bırakmayacaktım ve bu sözü yıllarca tuttum. Botan’dan Dersim’e olan uzun yürüyüşümüzden tutalım da Dersim’de kaldığım yıllar ve günler boyunca hep benimle oldu silahım. Ta ki Dersim’den ayrılınca kadar. Benimde içinde olduğum Önderlik sahasına gidecek olan grubumuz Dersim’den ayrılıyorduk ve silahlarımızı Dersim’de kalacak arkadaşlara bırakıyorduk. Bizden daha çok burada kalan arkadaşların bu silahlara ihtiyacı olacaktı. Biz nasıl olsa gideceğimiz yerlerde silah bulacaktık. Eski, kırık ama çalışan silahlarla değiştirdik silahlarımızı. Ben de tıpkı benim gibi bir zamanlar eline alacağı ilk silahı benim silahım olacak olan, o günlerde gerillaya yeni katılmış heval Neval’a verdim silahımı. Yıllarca taşıdığım ve benden önce kim bilir kaç arkadaşın taşıdığı bu silahı Neval de şehit düşene kadar taşıyacaktı.

Heval Çiçek, Rahime, Koçerin, Sakine, Amed, Arin ve ben. Akşamüzeri saat dört civarında yola çıktık. Neredeyse tüm yönetim göreve geliyordu. Heval Çiçek yola çıkmadan önce çantalarımızı boşaltıp yanımıza almamızı söylemişti. Köyden gelirken erzak getirecektik çünkü. Neredeyse bir aydan fazla bir zamandır bizim dışımızda halktan insanları görmemiştik. Çocuklar var mıydı acaba köyde? Yürüdükçe içimdeki merak ve heyecan da artıyordu.

Heval Koçerin yola çıkmadan evvel; “Köye kadar hep iniş, rahat gideriz köye; ama asıl dönüşte zorlanacağız, hep çıkış olacak” demişti. Dediği gibiydi, sürekli iniş halindeydik. Arkadaşlar yürümüyor, koşuyorlardı resmen. O hızla kendimizi köye bıraktık. Yarım saatin ardından aşağıda köyün toprak renkli damları görünmeye başladı. Adımlarımız daha da hızlandı. Yakınlaştıkça köyün kendine has tezek kokusunu içimize çeke çeke indik. Yan yana dizilmiş dört evden oluşuyordu köy. Bir evin bacasından çıkan duman inceden akşamın rüzgarına karışıyor, insanı kendine doğru çekiyordu. Yaşlı bir amca yerinde durmuş kafasına sardığı beyaz siyah kefiyesinin altından yüzünü bize doğru çevirmiş, gelişimizi izliyordu. Onun dışında yaşlı bir kadın da evin damına çıkmış elinde tuttuğu değneği yere

vuruyor ve sanki kendi kendisiyle konuşur gibi kafasını sallıyordu. Dışarda bu iki yaşlı insan dışında kimsecikler görünmüyordu.

Evlerin önündeki tellerde asılı renkli elbiseler olmasa bu iki yaşlı dışında kimsenin yaşamadığını düşünebilirdi insan. El sallayarak onlara selam verip kerpiç damlı evlerden birine yöneldik. Tahta kapının önüne geldiğimizde daha biz kapıya vurmadan açılmıştı. Genç bir kadın sıcacık bir gülümsemeyle “xer hatin heval” diyerek tek tek bizi kucaklayıp öptü. İçeri geçtiğimizde etekleri yerlere kadar uzanan rengarenk giysiler içinde bir grup kadın karşıladı bizi. Kendi çocukları gibi ince ve uzun kollarını kanat gibi açarak tek tek sarılıp öptüler. Oldukça sıcak bir karşılamaydı. Sanki geleceğimizden haberleri varmış gibiydiler. Ayakta heval Çiçek’in yanında durmuş, ona bir şeyler soruyorlar; heval Çiçek’te yüzünde her zaman görmeye alışık olmadığım o çocuksu gülümsemesiyle ayaküstü cevaplar veriyordu.

İçeri giderken ayakkabılarımızı kapının içinde çıkarsak da silahlarımız yanımızdaydı. Heval Koçerin içerde “Kaza falan olmasın, silahları şuraya koyalım” diyerek kapının hemen yan duvarını işaret etti. Herkes silahlarını omuzundan indirip namlularını tavana gelecek şekilde duvara dayayıp bize gösterilen yerde serili minderlere oturduk.

Alçak damlı küçük bir köy odasıydı burası. Merak içinde odanın içini izlemeye koyuldum. Duvarlar beyaz badana ile boyanmıştı. Beyaz olması içeriye ferahlık katıyordu. Odada iki küçük pencere vardı. Ama buna rağmen oldukça aydınlıktı içerisi. Tam karşımda üzerinde geyiklerin işlendiği bir duvar halısı asılıydı. Onun yan tarafında tahta bir kapı ve arkasına asılmış kıyafetlerin üstüne örtülmüş beyaz bir patika bez bulunuyordu. Örtünün üzerine rengarenk iplerle şahmaran deseni işlenmişti. Bu deseni ilk defa Botan suyunu geçtikten sonra gittiğimiz köyde görmüştüm. İlk karşılaştığımda denizkızı sanmıştım ve çok şaşırmıştım. Her zaman gördüğüm denizkızı resimlerinden oldukça farklı gelmişti çünkü. Bir ara merak edip heval Yılmaz’a “denizkızlarının ayakları olmaz ki, onların kuyrukları olur. Neden böyle yapmışlar acaba” diye sorduğum zaman gülerek “bu denizkızı değil ki! Yılanların şahı Şahmaran” demişti. O zaman kısaca hikayesini de anlatmıştı. O gün tanıştığım Şahmaran şimdi bir kez daha karşımdaydı. Şimdiye kadar hiç gerçek bir yılan görmemişim ama yılan kelimesi bile beni korkutmaya yetiyordu. Sanırım bu yüzden Şahmaran desenine de fazla bakamıyordum. Kafamı ters yöne pencereye doğru çevirerek dışarda görünen evlerin damlarını izlemeye bıraktım kendimi. Çatısız, toprak damlı evler... Geride uzanan gri bir boşluk... Dışarda kara kışın soğuğu, içerde ise sıcacık bir hava vardı. Bu arada evdekiler rahat etmemiz için sırtımıza yastık ve minder koymakla uğraşıyorlardı. Yaşlı bir ana elinde tuttuğu yastığı, ısrarla heval Çiçek’in arkasına koymaya çalışıyordu. En sonunda heval Çiçek’in tüm itirazlarına rağmen yastığı sırtının arkasına yerleştirmeyi başarmış ve heval Çiçek sırtını dayamadan da onu rahat bırakmamıştı. Herkes ilgiyle onları izliyordu. Heval Çiçek ile yaşlı ananın birbirlerini daha önceden tanıdıkları düşüncesi uyanmıştı bende. Gerçi köydeki herkes heval Çiçek’i tanıyordu. Çünkü içeri girip selam verenler ona adıyla hitap etmişlerdi.

Heval Koçerin tek ayağının üzerine diz çökerek oturmuş sessiz sessiz konuşulanları dinliyor, arada da pencereden dışarı bakıyordu. Eve girerken heval Amed dışarda nöbetçi olarak kalmıştı.

Yarım saat kadar öyle oturduk. Bu arada hava da kararmıştı. Köye geldiğimizi duyan herkes kaldığımız evde toplandı. Kadın, çocuk, genç küçücük odada yirmi-otuz kişi olmuştuk. Meraklı bakışlarla bizi izliyorlardı. Köylüler dışında köye girdiğimizden bu yana başka bir şey daha dikkatimi çok çekmişti: Arkadaşların tavır ve davranışlarında bariz bir değişiklik vardı. En çok da heval Çiçek dikkatimi çekmişti. Her zamanki takındığı sert görünümünü bir köşeye bırakmış, köylülerle oldukça doğal bir sohbetin içine girmiş konuşuyordu. Yüzünde her zaman görmeye alışık olmadığımız o gülümsemeyle üstelik. İçimden “keşke heval Çiçek her zaman böyle gülse” diye geçiriyordum. Bu sırada kapıdan içeri iki küçük çocuk girmişti ve tüm gözler onların üzerine yöneldi. Dört ya da beş yaşlarında biri kız diğeri erkek iki çocuktuk. Küçük kızın saçları mısır püskülü gibi düz ve sapsarıydı. Üzerinde kırmızı renk bir kazak ve kadifeye benzeyen parlak bir kumaştan pijama vardı. Erkek çocuksa çekiştire çekiştire uzattığı kazağın içinde adeta kaybolmuş gibiydi. Her ikisi de kapının hemen ağzında durmuş içeri mi girsinler dışarı mı çıksınlar bilemez bir halde bir bize bir dışarı bakıyorlardı. Heval Koçerin çocukların dikkatini çekebilmek için eliyle “gelin” işareti yaptı. Çocuklar birbirlerine bakıp kararsız kaldı ama sonunda ufak ufak adımlarla heval Koçerin’e doğru yürümeye başladılar. Koçerin her ikisini kollarını açarak kucaklayıp öptü. Sonra da birini bir tarafına diğerini diğer tarafına oturttu.

Onlara Kürtçe isimlerini sorarak konuşmaya başladı. Erkek olan “Agit” diye cevap vermişti. Küçük kız anlamamış gibi bakarken karşımızda oturan kadınlardan biri “Şilan” dedi. Adı Şilan.... Agit ve Şilan kocaman gözleriyle tam karşındalardı. Şilan’ın anlamının kuşburnu olduğunu bölüğümüzdeki heval Şilan’dan biliyordum. Agit de yiğit demekti. Gabar’da şehit düşen Mahsum Korkmaz arkadaşın kod adıydı aynı zamanda Agit.

Sofra kurulana kadar çocuklarla oynadık: Ama ne oyun... Heval Koçerin her ikisini gerilla gibi sıraya dizerek slogan attırdı bol bol.

Odada bulunan köylülerle birlikte sofraya oturduğumuzda saat epey ilerlemişti artık. Bulgur pilavı, etli kuru fasulye, yanında kuru soğan ve ayrandan oluşan akşam yemeğini hep birlikte yedik. Uzun zamandır böyle bir sofra görmemiştim. Gerçi bulgur pilavı ile kuru fasulye bizim de vazgeçilmez yemeğimizdi. Ancak her ikisini bir arada bulmak her zaman mümkün olmuyordu. Bir de halktan insanlarla birlikte olmak bir parça kuru ekmek dahi olsa onlarla paylaşmak farklı bir duyguydu. Benim için bu gecenin atmosferi bambaşkaydı. Gaz lambasının titreyen ışığı, yanan sobanın sıcaklığı ve kadınların sürmeli gözlerinden etrafa yayılan o büyülü çekimin gücüne kapılmamak imkansızdı. Erkekler fazla söze girmeden bir köşede oturmuş dinlerken, kadınların kendi aralarında konuşup gülüşmelerini izledim bütün gece. Kadınların kendilerinden emin ve rahat davranışları ilgi çekiciydi. Kürt kadınının kendine özgü bir asaleti vardı. Uzayıp giden sohbetler ve sıcak çay eşliğinde gece akıp gitmişti. Heval Koçerin saatini gösterip işaret ettiğinde nöbete gitmem gerektiğini anlamıştım. Bu gece heval Rahime ve Çiçek dışında herkes birer defa nöbete çıkmıştı. Onlar komutan oldukları için nöbete çıkmıyorlardı. Ama burada sayımız azdı. İsteseler nöbet tutabilirlerdi. Kendi içimden böyle düşünürken bunu dile getirecek ne zaman vardı, ne de o zemin. Oyalanmadan silahımı alarak dışarı çıktım. Heval Amed nöbetçiydi. Ondan nöbeti devralarak gecenin karanlığında içime işleyen soğuğa inat gözlerimi ve kulaklarımı iyice açarak beklemeye başladım. Yükseklerden gelen sert rüzgar gecenin içinde uğuldayarak dolanıyor, insanın içine işliyordu.

İkinci nöbeti bitirip geri geldiğimde evin içindeki kalabalık dağılmıştı. İçerde arkadaşlar ve ev sahibi yaşlı kadınla gelini dışında kimse kalmamıştı. Heval Koçerin’in yanına gidip oturduğumda; “sabaha kadar buradayız. Beklediğimiz milisler sabaha ancak geleceklermiş” dedi.

“Köyde mi yatacağız” dedim biraz şaşırarak.

“Evet” dedi gayet rahat. “Burası güvenli bir köy... Daha önce de kaldık.”

Gerilla kurallarına göre köyde kalmak tehlikeli demişti arkadaşlar. Ama heval Koçerin oldukça rahattılar. Bu arada köyde kalacağımızı öğrenen ev halkı da hareketlenmişti. Diğer odadan yataklar ve yorganlar taşınmaya başlanmıştı. Heval Çiçek “gerek yok” dese de yaşlı ana rengarenk çiçekli döşekleri yere sermeye koyulmuştu bile. Yataklar serilip sobaya bir kaç parça odun atıp gürleştirdikten sonra gaz lambasının fitilini iyice kısarak yan yana uzandık. Kafamı bıraktığım yastık mis gibi kızwan sabunu kokuyordu. Bu yörede çokça bulunan kızwan ağacından yapılıyordu. Bizim oralarda da aynı ağaç vardı ama adı başkaydı. Bizde çitlenbik deniliyordu. Küçük küçük üzüm salkımı gibi olan yeşil meyveleri kurutup kışın çerez olarak da yeniliyordu. Yukardaki bölük yerimizde bu ağaçlardan çoktu. Köylülerin bu sabunları yaptığını duymuştum. Hatta suya giderken sabun yaptıkları içi oyuk doğal kaya yerlerini görmüştüm. Gabar arazisi kayalık ve susuz olmasına rağmen köyleri bağ, bahçe ve meyve ağaçları yönünden oldukça zengindi. Her yerde üzüm bağları ve badem ağaçları yığıluydu.

Uzandığım yerden odanın duvarlarına yansıyan sarı gölgeleri izlerken uykuya dalmıştım.

Sabah olduğunda köyde olduğumuzu görünce bir süre rüyada mıyım yoksa gerçek mi duygusu yaşadım. Etrafa bakıp algılamaya, bir önceki günü hatırlamaya çalıştım. Evet dün geldiğimiz köydeydik hala. Sabah güneşi henüz inmemişti köyün olduğu vadiye.

Yan tarafımda uzanan heval Çiçek’i rahatsız etmeden doğrularak yataktan kalktım. Raxtımın üzerine yan uzandığım için sırtım ve yanlarım ağrıyordu. Etrafa ve uyuyanlara bir göz attım. Heval Çiçek, Rahime ve Arin hala uyuyorlardı. Heval Koçerin görünmüyordu. Dışarı çıkmış olmalıydı. Üstümü başımı düzelterip ayakkabılarımı giyip sessizce dışarı çıktım. Silahımı omuzuma atarken “rak” diye ses çıkmıştı ama kimse uyanmadı.

Sıcacık odadan çıkınca dışarının soğuşu bir anda içimi titretmişti. Hava aydınlanmış ama sabahın sisi dağılmamıştı henüz. Yerden dumanlar çıkıyormuş gibi yoğun bir sis dalgası vardı bu sabah. Kefiyemi boynuma sıkıca dolayarak nöbetçinin olduğu patikaya doğru yürüdüm. Tahmin ettiğim gibi heval Koçerin nöbetçi ile birlikteydi. Sabah nöbetini iki kişi mi tutuyordu yoksa!..

“Rojbaş heval” diyerek yanlarına vardım.

Heval Koçerin “Rojbaş hayırdır, niye kalktın” diye sordu hemen.

“Uyanınca kalktım artık. Sen ne zaman uyandın”

“Bir saattir nöbetteyim. Heval Amed de yeni geldi” dedi. Üçümüz öylece ayakta durmuş etrafa bakınırken heval Koçerin heval Amed’e milislerin ne taraftan geleceğini tarif etmeye başladı. Elini uzattığı karşı tarafları gösteriyordu. Nöbeti devredip gitmek için patikaya doğru yönelince “Aryen sen gelmiyor musun” diye seslendi.

“Geliyorum” diyerek peşinden indim.

Yolda “Heval Koçerin içeri girmeden kendimizi açalım mı ben çok sıkıştım” dedim.

“Beni takip et” diyerek evlerin arka tarafına yöneldi. Anlaşılan o da kendini açmak için acele ediyordu.

Kurutulmuş tezek yığınının arkasına dolanarak çukur gibi bir dere yatağına indik.

“Burası” dedi heval Koçerin ve bir kaç adın ötede şutiğimi açmadan olduğum yere çömeldim.

Beş dakika içinde işimizi bitirip köye dönüp kaldığımız eve girmiştik. Bir köşede şutiklerimizi açıp sardık. Ben iyi saramadığım için heval Keçerin yardım etti, sıkı sıkı sardı. Hem beli sıkı sarıyor hem de raxtın belde rahat durmasını sağlıyordu.

Bu arada uyuyan arkadaşlar da uyandılar. Karşılıklı “rojbaş” söylemlerine odaya giren kadınların “rojbaşları” eklendi.

Hızlı bir şekilde yerdeki yatakları toplayıp bir köşeye bıraktı arkadaşlar.

Yaşlı ana sobayı yakmakla uğraşırken çaydanlıkları sobanın üzerine bıraktı diğer genç kadın. Bu sabah her gün yaşadıklarından farklı bir sabaha uyanmışlardı onlar da.

Saat yediye geliyordu. Güneş öğleye kadar ancak inerdi vadiye. Dün gece gelmediklerine göre milislerin bugün öğleye doğru köye ulaşmaları gerekirdi. Heval Çiçek “dün ancak aşağıdaki köye yetişmişlerdir. Bir kaç saat içinde burada olurlar” diyordu. Milisler kendileriyle birlikte katırla erzak da getirecekti.

Zaman bekleyiş ve köylülerle sohbet ederek geçti. Köyde elektrik olmadığı için televizyon yoktu. Normal koşullarda köyde kalmıyorduk ama Xurse köyü gerillanın denetiminde bir dağ köyüydü. Onun için güvenlik sorunu teşkil etmiyordu. Her bir tarafta gerilla birlikleri vardı. Keza herhangi bir yönelim olsa bile arazinin çeşitli yerlerinde konumlanmış olan hareketli birliklere takılırdı askerler. Bunun verdiği bir rahatlık vardı arkadaşlarda.

Gerçekten de milisler beklediğimiz gibi saat on bire doğru köye geldi. Nöbetçi olan heval Arin’di ve daha onlar karşı yamaçtayken görmüştü gelenleri. Gelenler üç milisle yanlarında getirdikleri dört katırdı.

Kaldığımız evin önüne geldiklerinde arkadaşlar önceden milis olduklarını söylemeselerdi gerilla olduklarını sanırdım onların. Çünkü aynı bizim gibi şalvar yelek giyinmişlerdi ve silahlıydılar.

Ayaküstü el sıkışıp vakit kaybetmeden içeri girdiler. Heval Koçerin, ben ve Amed katırların yüklerini indirmek için dışarıda kaldık. Yönetimdeki arkadaşlar da milislerle konuşmak için yanlarına gitti.

Katırların yükleri doluydu. Kimi yükler heybelerde olduğu için indirmesi kolay oldu. Fakat iki katırın yükü olan torbalar oldukça ağırdı. Ben katırlara yaklaşmaya korktuğum için tüm iş heval Koçerin ile heval Amed’e kalmıştı.

Heval Amed “korkma heval yanaş biraz” dese de cesaret edemiyordum bir türlü.

Sonunda tüm çuvalları indirip, neler gelmiş kontrol ettikten sonra biz de içeri girip oturduk. Milisler ve yönetimdeki arkadaşlar yarım ay şeklinde oturmuş çay içip sohbet ediyorlardı.

Heval Koçerin gelen erzakların listesini heval Çiçek’e uzatarak “yükleri indirip katırları bağladık” dedi.

Heval Çiçek başıyla tamam diyerek aldığı listeye bakarak milislerle konuşmasına döndü. Kürtçe konuştukları için ne anlayabiliyor ne de sohbetlerine dahil olabiliyordum. Arkadaşlar ilgiyle dinlediklerine göre önemli konular anlatıyorlardı.

Uzun uzun konuşmalar sürüp gitti. Artık köyden gitme vaktimiz de gelmişti. Gündüz vakti hareket etmemiz gerekiyordu. Katıları bu yüklerle dere boyunca başka türlü götüremezdik çünkü. Katırları yükleyip son hazırlıklarımızı da yaptıktan sonra milislerle ve köylülerle vedalaşarak köyden çıktık. Milisler bizden bir kaç saat sonra akşam karanlık olmadan köyden ayrılacaklardı.

En önde heval Rahime ile Amed onların arkasında heval Koçerin ve katırlar patikaya çıkararak ilerlediler. En arkada da biz köyden aldığımız malzemeleri bisküvi, sigara, kahvaltılık türü ufak tefek eşyaları çantalarımıza doldurmuş yürüyorduk. Hepimizin çantası ağırdı.

Gelirken bir saat bile sürmeyen yol şimdi en az üç saat çekecekti. Önden gidenler çoktan sırta çıkmışlardı. Bir süre ilerledikten sonra heval Çiçek “bundan sonra böyle patikadan yan yan giderek karşıdaki Fındık Tepesine varacağımızı söyleyerek kendimizi dereye doğru bırakmamızı söyledi ve bir katırın ipini tutup, kendini aşağıya doğru bırakmaya başladı. Arkasından benle heval Koçerin de indik.

Dere yatağı geniş ve taşlıktı. Katırlar kendi başlarına yürüyemezlerdi. Bu yüzden katırların ipini önden çekmemiz gerekiyordu. Heval Koçerin bir katırın ipini de bana vermişti. Korka korka tuttuğum ipi çekiştirerek katırı yürütmeye çalışıyordum. Heval Koçerin öne geçmişti. Onun arkasında heval Çiçek, en arkada da ben ve katırım geliyorduk. Öndekiler ortaya vurup gitmişlerdi. İki grup olmuştuk.

Dereden giderken birdenbire ne olduğunu anlamadığım gök gürültüsüne benzeyen büyük bir gürültüyle doldu derenin içi. İlk refleks olarak kulaklarımı kapatmıştım. Ses o kadar şiddetliydi ki sanki yer sarsılıyordu. Şaşırmış bir halde olduğum yerde durdum ve ne olduğunu anlamak için arkadaşları aramaya başladım. Derenin üst tarafında heval Çiçek’in katırını gördüm ama kendisi yoktu. Bu arada sessin şiddetinden kulaklarım uğulduyordu. Bir elimde katırın ipi diğer elimle kulağımı kapatmış yerimde durup kalmıştım öylece. Neydi bu ses? Arkadaşlar nereye gitmişti. Aklımda bunlarla etrafıma bakınırken az önceki sestten daha şiddetli bir patlama sesi daha geldi. Korku içinde gayri ihtiyari kendimi oturduğum yere attım. Şimdi anlamıştım bu seslerin nedenini. Savaş uçaklarıydı bunlar ve bir yerleri bombalıyorlardı. Aklıma ilk gelen şikeft olmuştu. Bütün bölük şimdi mağaranın önünde oturuyor olmalıydı. İçimden “Allahım arkadaşlara bir şey olmasın” diye dua ederken bir yandan da şimdi ne yapmam gerektiğini düşünüyordum. Kalkıp gitmeli miydim yoksa yerimde mi kalmalıyım? Heval Koçerin neredesin sen!

Korku ve panik içinde orada durmuşken “Aryen, Aryen” diye birinin beni çağırdığını duydum. Uzandığım yerden kafamı biraz kaldırıp doğrulunca derenin yamacında diz çökmüş halde oturan heval Çiçek’i gördüm. Onu gördüğüm gibi ayağa kalktım ve ona doğru hızlı adımlarla yürümeye başladım. Heval Çiçek acele etmem için hem bağılıyor hem de el kol işaretleriyle bir şeyler anlatmaya çalışıyordu.

Suluk soluğa yanına ulaştığımda kızarak “sana katır berde diyor çima sen...” diyerek elimdeki ipi çekiştirerek almış ve katırın başını dereden aşağı doğru çevirerek bırakmıştı. Katırın ipinin elimde olduğunun farkında bile değildim. Katır derenin içinden ağır ağır iniyordu şimdi.

Heval Çiçek yanıma geldiğinde omzumu sarsarak yarı Kürtçe yarı Türkçe “çave ye? İyisin?” diye sordu. Az önceki kızgınlığı biraz geçmiş gibiydi. Onu gördüğüme o kadar sevinmişim ki bana bağırip çağırsa bile umurumda değildi. Sevincimi belli etmek için gülümseyerek “iyiyim ben” dedim.

Kolumu sıvazlayarak “başheval” dedi. Beni sağlam gördüğüne o da sevinmişti. Gözlerimle heval Koçerin’i ararken eliyle üst tarafımızdaki yamacı işaret ederek dört yüz, beş yüz metre yukarıda görünen kayalık yerleri gösterdi. Hızlı ve emir eder bir üslupla “koşarak oraya git. Uçak hat, otur. Gitti yine koş bekle az gelecek...” Ne demek istediğini anlamıştım. “Tamam” diyerek “peki sen heval?” diye sordum.

Yüzüme sert sert bakıp “Sana git diyor. Ben komutan, talimat...” Tek başıma gitmekten korkuyordum oraya kadar ama itiraz edersem daha çok kızacaktı heval Çiçek. Mecburen yerimden kalktım, silahım elimde tam gidecekken heval Çiçek kolumdan tutarak “Korkma koş. Ben koşar gelecek” dedi. O an yaşadığım psikolojiyi anlamış olmalıydı.

Kafamı “tamam” anlamında sallayarak gözlerimi o kayalara kitlenip koşar adımlarla dereden yamaca doğru çıktım ve yukarı doğru tırmanmaya başladım.

Epey bir ilerlemiştim ki uçak sesleri yeniden duyulmaya başladı. Sesler yakınlaştıkça içimi bir korku dalgasının sardığını hissediyordum. Tam olarak neden korktuğumu bilmiyordum ama sanki her an yanı başıma bir bomba düşecek ve paramparça olacağımı sanıyordum. Kalp atışlarım hızlanmış, bacaklarımsa sanki tonlarca ağırlık taşıyormuşum gibi ağırlaşmıştı. Kendi kendime “Hadi Aryen, korkma daha hızlı” diyerek yürümeye çalışıyordum.

Bu arada uçak sesleri arasında patlama sesleri de geliyordu. Sesler arttıkça hızım da artıyordu. Hiç durmadan yukarı doğru çıkmaktan soluk soluğa kalmıştım artık. Biraz nefes almak için olduğum yerde durup oturdum bir kaç dakikalığına. Göğüs kafesim yerinden çıkacak gibi bir iniyor bir kalkıyor, tiz bir ses çıkararak nefes alabiliyordum. Gömleğimin fermuarını açıp derin derin soluk alıp vererek biraz rahatlamaya çalıştım. Nefesim az biraz düzelince kalkıp yeniden yürüdüm. Gözlerim kayalıklardaydı. Yürüdükçe ayaklarımda yavaş yavaş açıldığını fark ediyordum. Hızım da artmıştı. Kayalıklara kadar hiç durmadan aynı hızda yürüdüm. Kayalara ulaştığımda heval Çiçek’in söylediği gibi hemen bir yer bulup sırtımı kayalıklara dayayarak oturdum. Heval Çiçek hiç hareket etmemem konusunda üst üste uyarmıştı beni. Silahımı kucağıma alarak oturduğum yerden etrafı izlemeye başladım. Olduğum yer dereden çok yüksek değildi. Bu yüzden derenin içi net görünüyordu. Heval Çiçek ile en son ayrıldığımız yere doğru çevirdim bakışlarımı. Gözlerim arkadaşları arıyordu fakat etrafta kimse görünmüyordu. Neredeydiler acaba? Keşke heval Çiçek’in yanında kalsaydım. Kendi kendime böyle söylenirken dereden yukarı doğru iki katırın çıktığını fark ettim. Onları görünce sanki arkadaşları görmüş gibi sevindim. Bunlar bizim katırlardı. Kesin arkadaşlar da aralarda olmalıydı. Dikkatimi o yöne vererek izlemeye devam ettim. Bu arada sanki uçaklar uzaklaşmıştı, sesleri duyulmuyordu. Biraz zaman geçtikten sonra derenin içinde katırlara doğru giden biri olduğunu fark ettim. Uzaktan kim olduğunu seçemiyordum. Yürüyüşü heval Çiçek’e benziyordu. Evet yanılmıyordum. Bu heval Çiçek’ti. Koçerin neredeydi acaba? Heval Çiçek katırlara yaklaştığı sırada uçak sesleri yeniden gelmeye başlayınca heval Çiçek sesi duymuş olacak, hızla dereden çıkıp yamaca doğru ilerlemeye başladı. O sırada derede birinin daha olduğunu görmüştüm. Nereden çıkmıştı bilmiyorum ama heval Koçerin’di bu. Katırların olduğu yere çok yaklaşmıştı. Uçaklar bu kez çok yakınımıza vurmuşlardı. Hemen üst tarafımızdan çok şiddetli patlama sesleriyle olduğum yerde sarsılarak yere uzattım kendimi. Başımı yukarı doğru gökyüzüne kaldırdığımda yoğun seslerin içinde gözlerimin önünden bir şeyin kayıp geçtiğini görebildim. Göz açıp kapayınca kadar bir tane daha geçti. Ve ardından üst üste patlama sesleri geldi. Bu kez öyle bir gürültüyle patlamıştı ki sesin şiddetinden kulaklarım patlayacak gibi olmuştu. Kafamın içinde patlıyor sanki bombalar. Bir kaç saniye arayla aynı şiddette iki patlama daha oldu. Yer sarsıldı. Dağ sarsıldı. Gök delindi sanki. Uçak mı düştü acaba diye düşündüm. Kafamı iki elimin arasına almış dururken ne olduğunu anlamak için biraz doğrulup oturduğumda, derenin yukarisından dumanların çıktığını gördüm. Orası az önce arkadaşları gördüğüm yerdi. Ama şimdi ne arkadaşlar ne de katırlar görünüyordu. O an içimde büyük bir korku duydum. Dumanlar kalkıyordu dereden. “Allah’ım arkadaşlara bir şey olmasın” diye dua ederken bir taraftan da “ne yapacağım şimdi ben” diyordum. Korkuma panikte katılmıştı şimdi. Bir süre bu ruh haliyle gergin bekledim orada. Uçak sesleri yavaş yavaş kesilmeye başladığında kendi kendime “burada ne bekliyorsun. Korkunun ecele faydası yok. Gidip arkadaşlara bakmalıyım” diyerek oturduğum yerden kalkarak aşağıya dereye doğru koşar adım inmeye başladım. Yokuş aşağı indiğim için kısa sürede derenin içine varmıştım. Uçaklar derenin yukarı tarafını vurmuşlardı. O yöne doğru çıkmaya başladım. Bu arada “heval Çiçek, heval Koçerin neredesiniz?” diye bağıryordum. Üçüncü bağırışmda “heval heval” sesleri gelmeye başladı. “Heval” sesini duyunca kalbim kuşların kanatları gibi çırpınmaya başladı. Bu sesi duymak hayatımın en büyük sevinciydi. O an kanatlarım olsaydı sevinçten uçardım kesinlikle.

Sevinç içinde gülerek sesin geldiği yere doğru adımlarımı hızlandırarak yürüdüm. Derenin kavis halini aldığı noktaya geldiğimde sol yamaca doğru bakınca bir birlerine mesafeli oturmuş olan Koçerin ile Çiçek hevali gördüm. Onlar da beni görmüştü. “Aryen Aryen” diye sesleniyorlardı. Beni çağırdıklarını düşünerek o tarafa yöneldim. Daha yanlarına varmamıştım heval Çiçek el kol işaretleriyle bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Hızlanarak yanına gittiğimde beklemediğim bir tepkiyle karşılaştım.

Heval Çiçek öfkeli öfkeli “ben çi söyledi. Çima hat” diye kızmaya başlamıştı. Sesi sert ve öfkeliydi. Sevincim bir anda yüzümden düşüverdi. Heval Çiçek kızdıkça sesini de yükseltiyordu. Daha fazla bağırmasına dayanamayarak patladım.

“Bana bağırma. Ben sizi merak ettim” dedim sesimi yükselterek. Çok zoruma gitmiş, gözlerim dolu dolu olmuştu. Ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. Heval Çiçek kötü olduğumu görünce “gel” diyerek yanına çağırırdı. İçimdeki kızgınlıkla birlikte yanına gittim. Heval Çiçek bir kolunu sırtımdan omzuma doğru uzatarak “Sen hareket etti. Tehlikeli. Uçaklar gum gum ne olacak. Hareket yok. Tamam” diyerek beni kendine doğru çekerek sarıldı. Kafamı kaldırıp yüzüne baktığımda hafiften gülümsüyordu. Başımı sallayarak “tamam” dedim.

Bu arada heval Koçerin on metre kadar yukarımızda oturmuş bizi izliyordu. Bir süre hareket etmeden orada kaldık. Uçak sesleri tamamen kesilince heval Çiçek “gidelim” diyerek heval Koçerin’e seslendi. Yerimizden kalkıp dereye doğru indik. Koçerin yanıma gelince önce hiç konuşmadan sert sert yüzüme baktı. Sonra da gülerek “seni kuralısız” diyerek elini uzattı. Onun yüzünün güldüğünü görünce biraz rahatladım. Ben de gülerek elimi uzattım. Ayaküstü birbirimize sarılıp şakalaştık.

Heval Koçerin “hadi gidelim” diyerek öne geçti ve dereden yukarıya doğru çıkmaya başladı. Heval Koçerin “kızmış mıydı yoksa sevinmiş miydi” diye düşünürken arkasından devam ettim. Bıraktığımız katırları yarım saat sonra derenin üst taraflarında bulduk. Sırtlarındaki yükler kaymış, heybeleri ve ipleri gevşemişti. Her dördünü çekip getirdik. Heval Çiçek pratik bir şekilde yükleri indirmeden bağlayıp sıkıştırdı katırların iplerini. Bu arada katırlara karşı olan korkumda azalmıştı.

Heval Çiçek “uçaklar bir daha gelmeden katırları sarnıcın oraya kadar götürelim, yükleri orada indiririz” diyordu. Heval Koçerin de “tamam olur” deyince yola koyulduk. Her an uçaklar gelebilir korkusuyla önde biz arkada katırlar, çekiştire çekiştire sarnıcın oraya varabildik sonunda. Hemen hızlı bir şekilde yükleri uygun bir yere indirerek yanımızdaki kefiyelerle üzerlerini kamufle ettik. Heval Koçerin soluk bile almadan katırları önüne katarak dereden aşağı doğru götürdü. Biz de Heval Çiçek ile noktaya giden patikaya giderek yukarı doğru tırmanmaya başladık.

Uçakların sesi kesilmiş, etraf durgun bir göl kadar sakinleşmişti. Sanki bir kaç saat öncesinde yer gök sarsılmamış, bombalar patlamamıştı. Doğanın dinginliğinde rahatlatıcı bir yön vardı.

Şikefte ulaştığımızda ilk gündüz nöbet yerindeki heval Axin bizi karşıladı. Küçücük yüzünde kocaman bir gülümseyişle karşımızda durmuş bize bakıyordu. Merhaba diyecekken “hevalno heval Çiçek, heval Aryen hat” diyerek şikefte doğru seslenmeye başladı. Sevinçten ne yapacağını şaşırmış gibiydi. Heval Çiçek bile onu durduramamıştı.

Az sonra şikeftin önünde içlerinde heval Rahime’nin de olduğu kalabalık bir arkadaş grubu görüldü. Sevinçle onların yanına gittik. Heval Rahime, Arin, Evin ve Amed hevalleri iyi gördüğüme çok sevinmiştim. Hepsine tek tek sarılıp durumlarını sordum. Biz iyiyiz siz ne yaptınız diyorlar ve heval Koçerin’i soruyorlardı.

Heval Çiçek “Koçerin katırları derenin aşağı tarafına bırakmaya gitti. Az sonra gelir” dedi. Herkesin tavır ve davranışları oldukça kaygılandıklarını gösteriyordu. Ne olduğunu merak ediyordu arkadaşlar. Sorular ardı ardına gelince heval Rahime başladı önce anlatmaya. Heval Evin ile şikeftin hemen alt yamacında yakalanmışlardı uçaklara. “Sesleri duyduğumuz gibi hemen kendimizi sağlam bir yere atıp bekledik.” Sanki yeniden yaşıyordu anlatırken. Heval Çiçek’e “siz ne yaptınız” diye sordu.

Heval Çiçek bana bakarak “dereden yukarı çıkıp bekledik” dedi. İkimiz adına konuşuyordu. Heval Rahime hem şaşkın hem de kızarak “bombalama sırasında derede miydiniz?”

Heval Çiçek “Katırları o kadar yükte öyle bırakamazdık.”

Heval Rahime bu cevaba daha çok sinirlenmişti. Esmer yüzünde ince kaşlarını çatarak “ne yükü ne hali, birinize bir şey olsaydı” dedi.

Sesinde şiddetli bir öfke hissediliyordu. Ortam bir anda gerilmişti. Heval Çiçek rahatsız olmuştu ama yapının karşısında tartışmaya girmek istemiyordu. Ayrıca heval Rahime’nin kızmakta haklı olduğunu da biliyordu. Bu yüzden alttan alarak “tamam heval bunları daha sonra konuşuruz” diyerek erzak çuvallarını sarnıcın oraya bıraktığımızı ve akşam karanlık olmadan onları oradan taşımamız gerektiğini anlatmaya başladı. Heval Rahime ile heval Çiçek şimdi de erzakların ne kadar olduğunu ve kaç kişi ile taşınacağını tartışıyorlardı. Konu değişmişti.

Bir kenarda oturmuş onları dinlerken sabahtan bu yana yaşadıklarımı düşünüyordum. Bir film şeridi gibi gözlerimde canlanıyordu uçakların gelişi, kaçışımız. Bugün ilk savaş deneyimimi yaşamıştım.

Ayrıntılarını daha sonradan öğrendiğim bir hava saldırısı yaşamıştım. Uzun süre bunu konuştu arkadaşlar. Anlattıklarına göre düşman Gabar'ın stratejik yerlerini hedef almıştı. Uçakların ilk vurduğu yerler; kaldığımız şikefta reşin üst taraflarına düşen docka tepesi, Gunde Erê ile Spivyan civarıydı. Buralar daha çok karargah çevresiydi. Karargah gücü Sipivyan'da kalıyordu zaten. Docka tepesini de bir takım erkek arkadaş tutuyordu. Ben bu tepeyi yeni katılan heval Dilan'ı almak için karargaha giderken, oraya da uğradığımız da görmüştüm. Yolda heval Koçerin Docka tepesine de uğrayalım hem biraz dinleniriz hem de arkadaşları görmüş oluruz demişti. Tepeye gittiğimizde bir manga erkek arkadaş vardı. Diğer mangalar göreve gitmişti. Heval Koçerin o gün dockayı kurulu haliyle görmek için çok ısrar etmişti. Ama heval Azad "şimdi olmaz. Zar zor kamufle etmişiz" diyerek kabul etmemişti.

Arkadaşlar Docka Tepesi'nde vurulduklarını söylediklerinde aklıma ilk orada gördüğüm arkadaşlar gelmişti. Onlara bir şey olmuş mu acaba diye kaygılanırken bir kaç gün sonra arkadaşların muhaberecilerle kurduğu bağlantıdan sonra kimseye bir şey olmadığı dockanın da sağlam olduğu bilgisi gelince rahatlamıştım. Bölükteki arkadaşların yorumuna göre uçaklar özellikle arazideki kayalık yerleri hedef almışlardı. Ama bizim olduğumuz derenin neden bombalandığı konusundaki görüşler farklı farklıydı. Kimi arkadaşlar görüntümüzü aldıkları için vurduklarını söylerken, kimileri de buna heval Koçerin de dahil bombalanan üçgenin köye çok yakın olduğu ve köylüleri korkutup köylerinden kaçtırmak için vurulduğunu söylüyorlardı. Yine bizim grubu eğer düşman o dereye fark etmiş olsaydı uçakların orayı cehenneme çevireceğini ve bizim de oradan sağ çıkamayacağımızı iddia ediyordu. Bana da bu son görüş daha akla yatkın geliyordu. Düşman halkı gerilladan koparmak için her türlü yönelime girebilirdi. Son günlerde devlet yetkililerinin bu yönlü yaptıkları açıklamaları BBC'den takip ediyorduk. Genelkurmay Başkanı Doğan Güneş "balığı yakalamak için denizi kurutmak" gerektiğini söylüyordu. Burada deniz halk, balık da biz gerillalar oluyorduk. Öyle anlaşıyordu ki düşman topyekün bir savaşa hazırlanıyordu. Geçen yıl partinin Newroz öncesi ilan ettiği tek taraflı ateşkes bozulmamış olsaydı belki de bugün barışın hazırlıklarını yapıyor olacaktık. Ateşkesin ilan edildiği günü çok net hatırlıyorum. Tüm tv kanalları günlerce Bekaa'da yapılan basın açıklamasının görüntülerini vermişti. PKK'nin ateşkes ilan etmesi toplumda büyük etki yaratmıştı. Yurtsever çevrede PKK'nin ne kadar güçlü olduğu konuşuluyor, Kürtlerin bu kez haklarını mutlaka kazanacaklarına inanılıyordu. Bunun yanında kimi devrimci, sol çevreler de "devrimciler devletle masaya oturmaz" diyerek bu sürece karşı çıkıyorlardı. Bu konuda Türkiye solundan tanıdık arkadaşlarla çok sert tartışmalar yaşamıştık. Öyle ki en yakın arkadaş grubumuzdan İlker de Antalyalı Türk bir arkadaştı. Onunla Metin aracılığıyla tanışmıştım. İkisi liseden arkadaşlıklar. Devrimciliğe ilgi, sisteme karşı olma; yaşadığımız çelişkiler, haksızlıklar bizleri buluşturan noktalardı. İlker ile aramızdaki fark onun üniversiteye gidince Türkiye soluna sempati duymaya başlamış olmasıydı. Doğal olarak aramızda sürekli görüş ayrılığı çıkıyordu. O olaylara sempati duyduğu örgütün bakış açısına göre yaklaşıyordu. Çok kitap okuduğu için teorik düzeyi hepimizden gelişkindi. Bu yüzden ne zaman bir konuda tartışmaya girsek grupta teorik düzeyi en zayıf olan ben olduğum için; en çok bana yükleniyordu. Ama o gün ağır konuşmuştu. "Apo devlet adamı olmuş. Baksana kravat bile takmış" deyince tartışma orada kopmuş ve karşılıklı ağız kavgasına girmiştik. Söyledikleri, kullandığı ifadeler kabul edilebilecek şeyler değildi. Kendisi de bunun farkındaydı ama içimizde en doğru olanın kendisi olduğunu düşündüğünden geri adım atmıyordu. En son beni "Sen fanatik bir PKK'lisin. Futbol takımı tutar gibi PKK'yi tutuyorsun" diyerek susturmuştu Ona laf yetiştirmem imkansızdı. Onun için "tamam İlker. Sen bildiğin gibi devrimcilik yap. Bırak ben de bildiğim gibi yapacağım" diyerek masadan kalkıp gitmiştim. O tartışmadan sonra bir süre soğuk rüzgarlar esmişti aramızda. Yakın arkadaş olduğumuz için ve arkadaş grubunda birbirimizi görmeye devam etsek de artık bu tür tartışmalara girmekten kaçınıyorduk ikimiz de. Çünkü devrimciliğe bakış açılarımız farklıydı. Grubumuzdan gerillaya giden arkadaşlar vardı. Ben de gerillaya gitmenin yollarını arıyordum. İlker ise devrimi fabrikalarda, işçilerle yapmayı planlıyordu.

O günlerden bu güne ne çok şey değişmişti. Ben bir gerillaydım artık. İlker gerillaya gittiğimi öğrenince çok şaşırılmıştır. Ya Metin... O neredeydi acaba. Tanıştığım hemen hemen her arkadaş 92'de Yıldız Teknik Üniversitesi'nden katılan kimseyi tanıyıp, tanımadıklarını soruyordum ama şimdiye kadar

onu tanıyan kimse çıkmamıştı. Arkadaşlar “başka eyaletlere katılmış olabileceğini söylüyorlardı. Metin ile bir gün gerillada karşılaşmayı çok istiyordum. Beni karşısında görünce önce şaşırarak sonra da “Türko, ben biliyordum senin katılacağını” diyecekti. İnsanın gerillada geçmişten tanıdığı bir arkadaşını görmesi çok güzel olmalıydı.

Şimdilik bir hayal, bir umuttu Metin’i görmek. Savaş koşullarının bizi ne zaman, nerede karşılayacağını bilemezdik. Belki de hiç görüşmeden şehit düşecektik. Bu ihtimal vardı ama içimden bir ses onunla bir yerlerde yollarımızın yeniden buluşacağını ve karşılaşacağımızı söylüyordu.

Hava saldırısı yaşadığımız o günün ardından kampımızda birçok şey değişmişti. İlk olarak güvenlik tedbirleri artırılıp, sabah keşiflerine bir de devriye grubu eklenmişti. İlk devriye sabaha doğru saat 03.00’te çıkıyor, düşmanın geliş hattı olan Xurse köyüne giden boğaza kadar gidip dönüyorlardı. Onlar gelip tekmillerini nöbetçi subaya verdikten sonra ikinci devriye grubu çıkıyordu. Devriye bir tür hareketli nöbet gibiydi. Devriye 3 kişiden oluşuyordu. Gece nöbet listesine devriyeye kimlerin gideceği yazılıyor, saatleri geldiğinde de kaldırılıyorlardı. Şu ana kadar bende iki kez devriyeye çıkmıştım. Bana oldukça heyecanlı gelmişti. Biraz yürüyor, sonra durup etrafı dinliyorduk. Her an düşmanla karşılaşacakmışız gibi dikkatli ve sessizce boğaza kadar gidip orada bir süre kaldıktan sonra geri gelmiştik. Eski arkadaşlar için yeni bir şey değildi belki ama benim için yepyeni bir deneyimdi.

Gerillada her geçen gün yeni bir şeyler öğreniyordum ve bu beni çok mutlu ediyordu.

Son günlerde bütün arkadaşların dilinde bir pratiğe çıkma sözü dolaşıp duruyordu.

Pratik derken tam olarak neyi kastettiklerini bilmiyordum ama herkeste bir heyecan ve canlılık yarattığını görebiliyordum. Normalde eğitimin olmadığı günler zaman genellikle dinlenme ile geçerken şimdilerde herkeste bir hareket, bir şeylerle uğraşma göze çarpıyordu. Kimi arkadaşlar çantasını ya da raxtını onarıırken, kimisi de her gün silah ve mermilerini temizliyordu. En dikkat çeken de heval Dilan’dı. Normalde bir köşede oturur, etrafta fazla görünmezdi. Ama o bile bugünlerde hareketlenmişti. Heval Dilan’ın biraz sinirli bir yapısı vardı. Bazen bir şeylere tepki alır günlerce kimse ile konuşmazdı. Onunla tatsız bir tartışmamız olmuştu. Bir kış günü herkes dışarıda oturmuş sudan gelecekleri beklerken susuzluğa daha fazla dayanamamış ve heval Dilan’ın yanına gidip ondan su istemiştik. Yanındaki bidon dolu olduğu halde “su yok” diyerek beni terslemişti ve geri göndermişti. O gün çok sinirlenmiştim ona. Hatta içimden “Bu nasıl bir devrimci” gibi şeyler geçirmiştim. Sonradan heval Berçem Dilan’la konuşmamı istemişti. Bir gün korka korka yanına gittiğimi hatırlıyorum. Bana yine kızacağını düşünüyordum. Her zamanki yerde oturmuş sigara içiyordu. Benim ona doğru gittiğimi fark edince kefiyesinin altından kafasını kaldırarak “çi? Yine su istiyor” diyerek önce ters ters yüzüme bakmış, ben tam vazgeçip geri dönecekken yüksek sesle “Were, gel” diyerek yanına oturmamı işaret etmişti. O gün yarı Türkçe yarı Kürtçe uzun uzun konuştuk onunla. Bana o gün asıl kızdığı şeyin emeksizlik olduğunu anlatmaya çalıştı. Beni öyle mi görüyordu bilmiyorum ama bu yönlü tepki duyduğu kişiler olduğunu hissetmiştim. Bana en sonunda “yenisin, o gün için kusura bakma” diyerek eksikliğini kabul ettiğini göstermişti ve o günden sonra da aramız daha iyi olmuştu.

Beni ne zaman görse “Hevala Tirko” diyerek durdurur sonra da “çavayî” diyerek uzun uzun gülerdi. Heval Dilan fazla konuşkan biri olmadığı için Mardinli olması dışında onun hakkında pek bir şey bilmiyordum. Sert mizaçlı biriydi ve çok az gülerdi. Ama güldüğü zaman da o gür sesi mağaranın içini doldururdu. Esmer yüzünde iki kömür karası gibi olan gözleri çok dikkat çekiciydi. Bölükteki birçok arkadaş gibi saçlarını kısacık kestirmişti.

Gerillada çoğunlukta bayan arkadaşların erkeklerinki gibi çok kısa saçlı olmaları başlarda tuhafıma gitmişti. Çünkü bu halleriyle kadından çok erkeğe benziyorlardı. Önce savaş koşulları ve imkansızlıklardan olabilir diye düşünmüştüm. Ama öyle değildi. İzin verilse her gün saçlarını yıkardı arkadaşlar.

Bir gün heval Koçerin’e sormuştum, neden çoğu arkadaşın saçları bu kadar kısa diye. Onun da saçları kısaydı ve verdiği cevap beni oldukça şaşırtmıştı.

“Birçok nedeni var ama en başta özgürlük olarak görülüyor” demişti.

“Nasıl bir özgürlük ki bu” diyerek şaşkınlığımı gösterince biraz durup düşünmüş sonra da anlatmaya başlamıştı.

“Birçok kadın arkadaş evdeyken ailesinden ve toplumdan baskı görüyor. En basiti istediği gibi giyinmiyor, dışarı çıkıp gezemiyor.” O konuşurken içimden sessizce; “Evet öyleydi. Hangimiz ailede bu tür baskılar görmemiştik ki” diyerek onaylıyordum.

“Yani bu baskı ortamından kurtulup partiye gelince de insan istediğini yapma özgürlüğünü buluyor. Saç kesmede bunlardan biri oluyor. Yine bunun yanı sıra ortamdaki feodal anlayışların da etkisi oluyor. Savaşa ve askerliğe erkek gibi yaklaşma, onları taklit etme anlayışlarımız çıkıyor.”

“Nasıl yani tam anlamadım?” diyerek araya girdim.

“Şöyle ki, askerleşmeyi erkeğe benzeşme olarak algılayabiliriz kısaca.”

Söylediklerini dinlerken kafamın içinde evirip çevirerek bir yerlere oturtmaya çalışıyordum. Şimdiye kadar bu konuda hiç bu yönlü düşünmemiştim. Kimi gözlemlerim vardı ama kendi kendime dağ koşullarına bağlıyor, kimi kaba yaklaşımların bundan kaynaklı olduğunu düşünüyordum. Dağ yaşamı insanı kabalaştırıyor demek istemiyordum ama askeri kurallarla birleşince daha net ve keskin olmak gerekiyordu. Ancak günlük yaşamda, üslupta kaba olmak gerekmiyordu. Mesela bazı arkadaşlar insanla kızarak konuşuyordu. Bazen karşısındakini dinlemeyip elini sallayarak çekip giden bile oluyordu. Heval Koçerin anlattıkça kimi davranışları anlamaya başlıyordum. Ama kafamda çelişkiler oluşuyordu. Çünkü heval Koçerin bu söylediği şeyleri kendisi de yapıyordu. Madem doğru bulmuyor ve eleştiriyordu o zaman neden kendisini değiştirmiyordu?

Bu çelişkiyi içimde tutamayacağımı biliyordum o konuşurken araya girerek;

“Heval Koçerin bir şey soracağım” dedim.

“Sor” dedi gözleriyle derin bir nefes alarak.

“Heval Koçerin peki sen niye erkeğe benzemeye çalışıyorsun” dedim bir solukta.

Şaşıрма sırası şimdi de ondaydı. “Ne demek istiyorsun” der gibi gözlerimin içine bakıyordu. Sorduğum sorunun aynı zamanda bir eleştiri de taşıdığını anlamıştı.

Yüzünü buruşturarak “nasıl erkeğe benziyorum” dedi.

Konuşursam nasıl bir tepki göstereceğini kestiremiyordum. Gözlerine dikkatli baktım. Herhangi bir öfke belirtisi görünmüyordu. Merakla ne diyeceğimi bekliyordu.

“Hadi söyle Aryen” diye ısrar edince “Kızmak yok sonra” diyerek onun hakkındaki izlenimlerimi anlatmaya başladım.

“Öncelikle saç kesimin ve sigara içme şeklin. O dar cigarayı ağzına alıyorsun sonra da bırakıyorsun. Yürürken bile sigara içiyorsun” dedim ve durdum biraz. Göz ucuyla nasıl tepki vereceğini izledim. Sigara örneğini vermem hoşuna gitmişti sanki. Çünkü gülümsüyordu. Bundan cesaretle devam ettim konuşmaya;

“Yürürken erkekler gibi ellerini cebine koyuyor ve öyle yürüyorsun. Bir de bazen çok kaba davranıyorsun, insanı azarlar gibi konuşuyorsun” dedim ve sustum.

Söylediklerime hiç karşı çıkmadan ve bazen kafasını iki yana sallayarak dinlemişti. Kısa bir süre sessiz kaldı sonra;

“Evet Aryen” diyerek konuştu. “Gözlemlerin yerinde. Ancak nedenleri konusunda herhangi bir şey biliyor musun” dedi. Evet doğru söylüyordu. Neden böyle kendinden farklı bir kişiliğe bürünmeye çalıştığını bilmiyordum. Merak ettiğim Avrupa’dan katılmış, parti Önderliğini görmüş ve partiyi tanıyan biri olarak neden yanlış bulduğu şeyleri yapıyordu.

Merakla gözlerine bakarak devam etmesini bekliyordum.

Durmuş düşünüyordu. Sanki daha fazla konuşup konuşmama konusunda kararsız kalmıştı. Birkaç dakika kendi içinde sessiz kaldıktan sonra, bakışlarını yüzüme çevirerek;

“Benimki tepkiden” dedi. Elini saçlarının arasına götürerek; “Önderlik sahasından ülkeye geldiğimde saçlarım upuzundu. Belime kadar iniyordu.”

Evet bunu hatırlıyorum. Bir kere heval Berçem söylemişti, uzun, kıvr kıvr saçları olduğunu. Hatta çoğu zaman “Koçerin saçlarını uzatsana” diyordu. Heval Koçerin de ona “önce sen uzat” diyerek cevap veriyordu. Bunun üzerine Berçem çilli yüzüne dökülen dümdüz kumral saçlarını eliyle arkaya doğru iterek “bana uzun saç yakışmıyor ki” deyip işin içinden çıkıyordu. Heval Koçerin konuşurken bunları düşünmekten kendimi alamamıştım. Dikkatimi heval Koçerin’e vererek dinlemeyi sürdürdüm.

“Bekaa’dan sonra Botan’a gelirken ülkeye gelmenin büyük sevinci içindeydim. Sana daha önce anlatmıştım bizimkilerin ben daha çok küçükken Varto’dan Avrupa’ya göç ettiklerimi. Avrupa’da

Ülkemizden, kültürümüzden, dilimizden uzak büyüdük. Almanca'yı, Türkçeyi ana dilim gibi biliyorum ama kendi dilimi onlar kadar iyi bilmiyorum. Ne büyük trajedi değil mi" Bu son cümlede acı bir gülümseyiş vardı yüzünde. Konuşurken sanki karşısında ben yokmuşum gibi bir ruh haline girmişti. Duygularını göstermekten çekinmemesi beni etkilemişti. İçtenlik ve dürüstlük arkadaş seçiminde her zaman belirleyici olmuştu. Ve bugün dağlarda da beni, kurduğum arkadaşlıklar belirliyordu.

Heval Koçerin normalde hızlı konuşan biriydi ama şimdi kendisinden bahsettiği için olmalı ağır ağır konuşuyordu.

"Partiyle tanıştıktan sonra birçok gerçeğin farkına vardım Aryen. Kürt olduğumu ve bir ülkemizin olduğunu öğrendiğim günden sonra en büyük hayalimdi bir gün Kürdistan'ı görmek. Ve bir de köyümüzü görmek istiyorum. Bu hayalime kavuşmak kolay olmadı tabi. Kendimi çok dayattım. Önderlik bir süre daha akademide kalmamı istiyordu. Söz vereceğimiz son güne kadar da düzenlemem netleşmemişti. Sözleşme ncesi kamp yönetimi ülkeye gidecek olanların isimlerini okurken, adımı okumamıştı. Moralim çok bozulmuştu. Yönetime gidip benim niye adım yok diye sorduğumda nderliğin hem Kürt halk gerçekliğini daha iyi tanımamı hem de dil öğrenmem için beni Küçük Güney Halk çalışmalarında görevlendirdiğini söylediler. Böyle olunca bir şey demedim ve Küçük Güney'e gittim. Orada ilk içim Kürtçeyi öğrenmek oldu. Belli bir süre halk içerisinde kaldım ama sürekli ülkeye gitmek istediğimi söylüyordum. En sonunda önderlik ülkeye gitmeme onay verdi. O gün görmeliydin beni. Sevinçten havalara uçuyordum. İşte bu sevinç ve heyecanla ülkeye geldim. lke sahasında ilk olarak Haftanın'de kaldım. 92 Güney Savaşının başlamasıyla birlikte ilk defa savaşa orada katıldım. Beni müthiş derecede etkiledi bu süreç. Erkenden savaş pratiğini yaşamak zaten var olan asi ve inatçı zelliklerimle birleşince beni biraz da gözü kara yapmıştı. Güney savaşının sona ermesiyle birlikte Gabar'a geçtim.

Önderlik sahasında verilen eğitimlerde gerillada yaşanan pratikleri ve ortaya çıkan parti dışı anlayışlar üzerinde nderliğin yaptığı çözümleri okuyup tartışıyorduk. Yine nderliğin eteci çizgi ve tasfiyeci pratikler üzerine yaptığı çözümlemeler oluyordu. Dağa gelirken bir yandan da kimi yanlış anlayışlarla karşılaşabileceğimi tahmin ediyordum. Ama önemli olan bunlarla mücadele etmekti. Benim de kendimden kaynaklı ülke ve halk gerçekliğinden uzak olmanın getirdiği zorlanmalarım, yine fiziki olarak yürümekte olduğa zorlandığım oluyordu. Buna bi rde anlayışlar ekleniyordu artık.

Botan'a gelene kadar yolda birçok alandan geçmiş ve birçok arkadaşla karşılaşmıştık. Dikkatimi çeken ilk şey her eyaletin koşulları ve yapısı (gerilla gücü) birbirinden farklıydı. Güney geri cephe olmasından dolayı imkanlar açısından erzak, cephanes vb. yönünden olduğa rahattı. Sıcak savaş alanlarına doğru yaklaştığa gerillacılığı yaşamaya başlamıştık. Haftanın zerinden Botan'a geçtik. İlk olarak Besta'ya heval Cemal'in yanına geldik. Eyalete yeni geldiğimiz ve çok fazla pratik tecrübemiz olmadığı için benle Peyman (Küçük Güneyli) kısa bir süre karargahta kaldık. Sonbahara doğru ancak pratiğe ıkabildik. İkimiz de Gabar'a gidiyorduk. Heval Peyman küçük Güney'de kitle çalışmalarında uzun süre kaldığı için iya Bizina'ya Cephe Karargahına gitti. Ben de Gabar Karargahına bağlı lojistik bölüğüne gittim. Gittiğim bu lojistik bölüğünde bir takım kadın arkadaşlar vardı.

Bölük komutanımız nl Sarı Hüseyin arkadaştı." yle bir şey söyledi ki içimden "acaba neden ünlü" diye geçirirken heval Koçerin aklımdan geçenleri okumuş gibi.(sarı Hüseyin'in kaçtığını biliyoruz. Bu nedenle onun için kullanılan arkadaş kelimesi yazılmasa daha iyi olur. Bu bölüm düzeltilmeli.)

"Feodalliğıyla nl olduğunu duymuştum arkadaşlardan... Gerçekten de öyleydi" burada sanki ondan çok çekmiş gibi bir ah çekti. Anlattıkları merakımı daha da arttırmaya başlamıştı. Sesi bir yüksek bir aalarak devam etti.

"Bölük olarak cephecilere bağlı hareket ediyorduk. Temel faaliyetimiz köylerden erzak ekmeydi. Gabar'a geldiğim ilk günden itibaren çok sevmiştim. Arazisi müthiş güzeldi. Hele köyleri görülmeye değerdi. Botan halkının ne kadar çok alışkan olduğu hep anlatılırdı arkadaşlar arasında. Ama insan gelip grmeyinceye kadar da bunu tam anlamıyormuş. Gerçekten de öyle güzel köyler, bağlar, bahçeler yapmışlardı ki insan hayretler içinde kalıyordu. Su olmayan yerlere de arkler yapmışlar geçit vermez yerlere elleriyle döşedikleri taşlardan yollar götürmüşlerdi. Tüm bunlar büyük bir emek ve toprak sevgisinin ürünüydü.

Kısa zamanda hem araziye hem de bölükteki arkadaşlara alışmıştım. **Bayan takımı olarak 17 bayan arkadaştık** ve takım olarak her göreve gidiyorduk. Bir gün bölük komutanımız Sarı Hüseyin

akşam içtimasında günlük kimi uyarılar yapıp planlamayı açıkladıktan sonra bundan sonra bayan arkadaşlar köy görevine giderken kafalarına kefiye takacaklar diyerek içtimayı bitirip gitmişti. Hepimiz çok içinde kalmış birbirimize bakıyorduk. Duyduklarımız doğru muydu? Böyle bir şey nasıl olurdu? Geçmişte bayan arkadaşlara karşı bu tür dayatmaların olduğunu saçlarının kapatırıldığını duymuştuk ama bu pratikler parti tarafından eleştirilip mahkum edilmişti. Şimdi Sarı Hüseyin böyle bir şeye nasıl cesaret ediyordu?

Erkek arkadaşlar olaya gülüşmelerle dağılırken bütün takım içtima sahasında durmuş öfke içinde takım komutanımızın bir açıklama yapmasını bekliyorduk.

Takım komutanımız da şaşkındı. Yapıdan heval bu söylenenler nedir? Saçımızı kapatmakta nereden çıktı? Böyle bir uygulamayı kabul etmiyoruz. İtirazlarına ne cevap vereceğini bilemez durumdaydı. Arkadaşları yatıştırmak için hevalno tamam. Biraz sakin olun. Bu durumdan benim haberim yok. Yönetime gidip bu durumu konuşacağız ama önce arkadaşlar mangalarına dağılsın dedi ve yanına bir manga komutanını da alarak erkek arkadaşların mangalarının olduğu yamaca doğru gittiler. Biz de mangalara giderek yönetimin gelmesini bekledik. Arkadaş yapısı kendi arasında tartışmaya girmişti bile. Ben de herkes gibi çok sinirlenmiştim. İkide bir bu adam ne yapmak istiyor diyerek konuşuyordum ortalıkta.

O akşam arkadaşlar çok geç vakitlerde döndüler yönetimden. Bu yüzden sabah bir araya geldik. Takım komutanımızın yüzünden düşen bin parçaydı. Ensesinde bağladığı saçlarını o kadar çok sıkımişti ki yüzü yusuvarlak top gibi öne çıkmıştı. Ses tonunu ortalama bir tonda tutmaya çalışarak erkek yönetimiyle aralarında geçen tartışmayı kısaca aktardı.

Söylediğine göre erkek yönetim “her gün köylere göreve gidiyoruz. Bunun dışında da köylüler noktaya geliyorlar. Bayan arkadaşların saçlarının açık olmasından olumsuz etkilenenler var. Geçenlerde de birkaç köylü cephecilere bayan arkadaşlar saçları açık köylere geliyorlar. Ayıptır bayanların böyle dolaşmaları. Bir kültürümüz var diyerek tepki göstermişler. Halkımıza karşı saygılı olmamız gerekiyor. Onların değer yargılarını gözetmek zorundayız. Onun için bundan itibaren köye giderken başınıza kefiye takacaksınız” demişler.

Bu aktarımları duyunca hepimiz daha fazla tepkilendik. Herkes bir taraftan söylenmeye başlamıştı. “Kimse bu gerekçelerle bizi kandıramaz. Halk bizi tanıyor” diyordu kimileri oturdukları yerden. Ben o kadar öfkelenmişim ki takım komutanımın söz hakkı vermesini bile beklemeden ayağa kalkıp konuşmaya başladım. Şu an tam olarak ne söyledim hatırlamıyorum ama erkeklere, Sarı Hüseyin’e bir ton laf söylediyimi biliyorum. Bir ara “kendi feodal anlayışlarını bize dayatıyorlar. Biz kimsenin kızı değiliz. Sarı Hüseyin gitsin önce kendi kafasını kapatsın. Ben saç falan kapatmıyorum” dedim. Benim ardımdan kalkan arkadaşlar da benzer şeyler söylediler. Yani toplantımız tam bir isyana dönüştü o gün. Takım komutanımız tepkileri dindirmeye çalıştıysa da yapıya hakim olmak o kadar kolay değildi. Onun için toplantıyı daha fazla uzatmadı. “Bu tür anlayışları asla kabul etmeyiz. Gerekirse karargaha rapor yazıp bilgilendireceğiz” diyerek toplantıyı sonuçlandırdı.

Tabi o günden sonra bölükte gerginlikler başladı. Biz Sarı Hüseyin’in kararını kabul etmiyorduk. Bu yüzden görevlere giderken erkek arkadaşlarla sorunlar yaşamaya başladık. Neredeyse her görevde tartışma çıkıyordu. Onlar kafanızı kapatacaksınız diyordu biz de “hayır kapatmıyoruz. Biz evdeki kız kardeşleriniz değiliz” diyerek karşı çıkıyorduk. Bazı erkek arkadaşlar seslerini çıkarmıyorlardı ama bazıları çok feodaldi. Biz karşı çıkınca üstümüze bağırıyorlardı. Bunların birçoğu bölük komutanı Sarı Hüseyin’den zemin alıyordu. Geçmişte bir dönem Botan’da erkek arkadaşların halay çekerken kendilerine göre uydurup söyledikleri “Bayan belane, derde me girane..” diye bir türkü vardı. Onu o günlerde erkeklerin ağzında yeniden duymaya başlamıştık.

Zaman içinde tepkiler karşılıklı büyümeye devam etti. Biz geri adım atmayınca erkek yönetimi bu kez bizi köy görevlerine dahil etmemeye başladı. Bu karara karşı çıkıp, çok eleştirdik ama değişen bir şey olmadı. Çünkü günlük planlamayı bölük yönetimi yapıyordu ve ayrıca erkeklerin yönetimde sayısı daha fazlaydı. Diğer erkek takım komutanlarından hiç biri de Sarı Hüseyin’e karşı çıkmıyordu. Aralarında uzlaşma vardı. Ben buna “erkek egemenliğinin iradesizliği” diyordum o zamanlar. Bir de Sarı Hüseyin çok açık söylemişti: “Saçına kefiye takmayan köy görevine gitmeyecek.” İşte o zamanlar o kadar çok daralmıştım ki illa erkek mi olmak gerekiyor diyerek upuzun taa belime kadar gelen saçlarımı kökünden kısacık kestim ve o günden sonra da bir daha uzatmadım.”

Bu son cümleyi o kadar keskin söylemişti ki bir daha asla uzatmam der gibiydi. Oysa heval Koçerin konuşurken onu uzun saçlı haliyle hayal etmeye çalışıyordum. Kıvr kıvr olan dalgalı saçları uzunken çok daha güzel olmalıydı.

Heval Koçerin anlattıkça içimden Sarı Hüseyin'e karşı öfke duymaya başlamıştım. Heval Koçerin'in durduğu yerlerde "sonrasında ne oldu" diyerek anlatmasını istiyordum.

"Sonrasında zamanla kimi şeyler değişti tabi. Bizim bayan yapısı içinde de farklı görüşler çıkmaya başladı. Bazı arkadaşlar "bu durum böyle olmaz. Köy görevlerine gitmediğimiz için hep noktada kalıyoruz ve mutfağa da hep biz çıkıyoruz. Göreve giderken köye girdiğimizde kefiye takalım, çıkarken çıkarırız" diyorlardı. Bir iki arkadaş derken bu düşünce yavaş yavaş yapıda karşılık bulmaya başlayınca takım komutanımız da yumuşamadan yana olduğu ve kimsenin içine sinmese de pratikte kefiye takmak kabul edilmiş oldu." Bu arada gülererek "Bir ben takmadım" dedi. Saçımı kestikten sonra tam erkeklere benzemiştim. Bir de onlar gibi çoraplarımı şalvarın paçalarını içine koyarak dizlerime kadar çekiyor, ellerim şalvarın cebinde yürüyordum. Köye gittiğimizde köylüler bile beni erkek sanıp tokalaşırken sarılıp öpüyorlardı. O dönem böyle geçti işte." Durgunlaştı bir süre. Elinde tuttuğu dar cigarayı evirip çevirerek "Bu dar cigara ile dolaşmada o günlerden kalan bir alışkanlık oldu" diyerek anlatmayı sürdürdü.

Sonbahar bitiminde o alandan çıktık ve karargaha geldik. O yıl bölge konferansları yapılıyordu. Karargahta da bu yönlü hazırlıklar başlamıştı. Gabar'ın her alanından komutan ve savaşçı düzeyinde arkadaşlar orada toplanmıştı. Akademiden birlikte geldiğimiz heval Peyman'da oradaydı. Onu yeniden gördüğüme çok sevinmiştim. Ayrıca onunla birlikte konferansa katılacağımız için de heyecanlıydım. Onula paylaşmak konuşmak istediğim birçok konu vardı. Bir iki gün uzun uzun konuşup, hasret giderdik. O arada konferans başladı. İlk gündem siyasi ve askeri durum değerlendirilerek örgütsel gündemlere geçildi. Katılım sınırlıydı. Beklediğimin tersine pek kimse eleştiri yapmıyordu. Genel olarak uzlaşma havası içinde geçiyordu konferans. Oysa sadece bizim bölük bile değerlendirirse Gabar'ın genel durumu, komuta tarzı ortaya çıkardı. Kısa süreydi Gabar'dayım ama kimi gözlemlerim oluşmuştu. Kaygılarım olsa da var olan sessizliğe tepkiyle kalkıp bir konuşma yaptım. Köylü ve feodal anlayışların parti ölçüsü yerine geçtiğini, komuta tarzının ağaveri olduğunu, kadına geleneksel yaklaşıldığını, kafamızı kapatmaya zorlandığımızı söyledim. Sonra da başıma gelmeyen kalmadı." Derin bir iç çekmişti. Sanki o günü yeniden yaşıyor gibiydi. Devam etti anlatmaya. "Eleştirilerime tam bir öfkeyle karşılık verildi. Her kalkan lafazan, küçük burjuva ukalası, emeksiz vb. bir sürü şey söyledi. Celal Goyi, Sarı Hüseyin ve daha adını bilmediğim erkek bölük komutanlarının birçoğu bir ağızdan konuşuyordu. Bayan arkadaşlar da kaygıdan sessiz kaldılar. Bir tek heval Rahime ile Peyman kalkıp tavır koydu, eleştirilerin boşa çıkarıldığını söylediler. Sonra heval Peyman'a da yöneldiler tabi. Ben de en son dayanamayıp söz hakkı almadan kalkıp "bu yaptığınız parti çizgisine karşıtlıktır. Eleştiri hakkını tanımıyorsunuz. Divan da bir şey söylemiyor. Burada Parti değil, Şırnak örgütü var" deyince benim son cümlemlerle birlikte ortalık bir anda karıştı. Celal Goyi ayağa kalkmış bağıırıyordu. Onun hemen yanındaki bir grup erkeğin elleri havada divana kızarak bir şeyler söylüyorlar. Bayan arkadaşlarsa kimileri ürkek kimileri üzgün bakışlarla olan biteni izliyordu.

Divan herkesi yerine oturtarak orada hemen benim durumumu gündeme koydu ve yaptığım son konuşmanın eleştiri değil suçlama olduğunu, küçük burjuva anlayışlarını ortama dayattığımı söyleyerek, konferanstan çıkarılma kararı aldı. Buna tepki gösterdim, bu kararı kabul etmediğimi söyledim. Bunun üzerine parti kararına karşı çıkıyorum diye hakkımda soruşturmaya alınma kararı alındı. Yani bir eleştiri yaptım sonu soruşturma oldu Açık soruşturma olduğu için bir mangada kalıp, raporumu yazmaya başladım. Divan benden yaptığım eleştirileri geri almamı ve bunun küçük burjuva bozgunculuğu olduğunu kabul edip özeleştiri raporumu da bu çerçevede yazmamı istiyordu. Bu getirilenlerin hiçbirini kabul etmediğimi söyledim. Çünkü doğru değillerdi. Zaten bütün olanlar bana bir oyun gibi geliyordu. Birilerinin yazıp yönettiği bir oyun. Hem çok tepkili hem de haksızlığa uğramış hissediyordum kendimi. Bir ara "madem bana küçük burjuva diyorlar o zaman bir parça beyaz bir bez parçası bulup üzerine bir dil resmi çizeyim. Dilin üstüne de yanan bir sigara çezecektim. Sonra bu bezi bayrak gibi bir ağaç dalına bağlayıp karargahın içinde "Bu da küçük burjuva bayrağı" diyerek yürüyüş yapayım" diye çok düşündüm. Kendi kendine gülererek "Yapsaydım beni kim bilir ne yaparlardı" dedi ve gözlerini gözlerimin içine diktikten sonra;

“Aryen sana bunları tecrübe alman için anlattığımı biliyorsun değil mi? Parti içinde sınıf savaşımı çok keskindir” dedi ve elini omzuma koyarak “olumsuz etkilenmeyesin sakın” dedi.

“Yok” dedim. “Anlıyorum seni heval. Peki sonra ne oldu. Ne kadar kaldın soruşturmada?”

Gülerek; “raporumu yazdım ama kabul edilmedi tabi. İkinci raporumu yazdığım sırada benim soruşturmada olduğum ve havel Peyman’ın da özeleştirisi sürecine alındığı bilgisi Eyalet karargahına, oradan da Parti Önderliğine ulaşıyor. Önderlik bu duruma müdahale ederek raporlarımızı Önderliğe yazmamız temelinde soruşturmayı sona erdirdi. Benim için zorlu bir süreçti. Ama büyük bir deneyim oldu.”

Bu uzun konuşmanın sonunda uzun bir suskunluğa girdik birlikte. O gün hiç sakınmasız yaşadıklarını olduğu gibi anlatması aramızdaki yoldaşlığı daha da güçlendirmişti. Şu an karşımdaki kayalıklarda oturmuş heval Dilan’la onları uzaktan izlerken içimden “kim bilir daha benim bilmediğim neler yaşamışlardır” demekten kendimi alamayarak yanlarına gittim.

Heval Dilan her zamanki yerinde oturmuş, yanında heval Koçerin gülüşerek sohbet ediyorlardı. Bölükte heval Dilan’ın konuşup sohbet ettiği birkaç arkadaştan biriydi Heval Koçerin. Geçen sene pratikte aynı bölükte kalmışlardı. Heval Koçerin Dilan’ın savaşta çok güçlü ve cesaretli olduğunu söylüyordu. Bir gün katıldıkları bir çatışmayı anlatırken “heval Dilan’ın tepede nasıl çatıştığını, BKC’yi tıpkı kleş gibi ayakta kullandığını gösterirken “ben de BKC kullanacağım bu yıl” demişti. Yanlarına vardığımda konuştukları konu yine BKC idi.

Şimdi o günlere gittiğimde Koçerin’in grubuyla birlikte düşmanın üstüne yürürken omzunda BKC’yle saldırıya geçtiği zaman yanında olmayı hayal ediyorum.

Cesareti, inatçı ve asi ruhu her zaman benimle...

Günler hızla geçip giderken, bahar da yavaş yavaş kendini hissettiriyordu. Kaç gündür yağan yağmurlar sonrası açan güneş, toprağı harekete geçirmişti. Otlar ufak ufak boy vermeye başlamıştı. Doğa adeta yeni bir şenliğe hazırlanıyor gibiydi. Arkadaşlar, dağlara baharın muhteşem bir güzellikle geldiğini anlatıyorlardı. Ben de aynı heyecanla baharın gelmesini bekliyordum.

Benim için “bu yıl her şey bir ilkti. İçimde iki duygunun varlığını çok yoğun hissediyordum. Bir yandan hayatımda ilk kez baharı dağlarda yaşayacak olmanın sevinci diğer yanda ise ilk kez denizsiz bir bahar karşılaşmanın hüznü. Her iki duyguyu bir arada aynı yoğunlukta yaşıyordum. Bir yanda sıra sıra uzanan yemyeşil bir dünya bir yanda masmavi bir sonsuzluk. Dağların ve denizlerin bulunduğu bir yer gibiydi yüreğimdekiler. Bundan olmalı son günlerde ne zaman boş bir vakit bulsam bir kayanın başına çıkıp etrafı izlemeye dalıyordum. Bir sabah yine karşımda sonsuz bir deniz gibi uzanan gökyüzünü seyre dalmış otururken hemen yanı başımdan gelen heval Berçem’in sesiyle irkilmiştim.

“Hayırdır Akdeniz’de gemilerin mi battı” diyerek yanıma gelip oturmuştu. Gülümseyen yüzünde güneş gibi parlayan saçları ıslı ıslı. Takılmasına ben de gülerek “yo gemilerim batmadı. Bak buluttan gemilerim nasıl da yüzüyorlar” dedim ve elimle gökyüzünü gösterdim. Maviliğin içinde öbek öbek bir araya toplanmış beyaz bulutlar tıpkı gemilere benziyordu.

“Evet” dedi uzun bir nefes alarak.

Bir süre yan yana sessizce oturarak dingin maviliği izledik. Sessizliği bozan heval Berçem oldu.

“Denizi çok mu özlüyorsun” diye sordu.

“Evet hem de çok” dedim. Bir daha denizi görebilecek miyim bilmiyordum. İçimde bütün hayatı deniz kokan bir çocuk vardı ve bazen durdurulmaz bir istek duyuyordu, kendini denizlere atmak için. Bunları düşünürken heval Berçem konuşuyordu.

“Devrimden sonra en çok bir daha görmek istediğim yerlerden birisi neresi biliyor musun: İstanbul. Her gün okuldan sonra arkadaşlarla Eminönü’ne inip denizi izlediğimiz o sahil yolu, koyu mavi suların ortasında ak köpükler bırakarak yol alan vapurlar. Orada durup denizi izlerken bir yanda martıların çığlıkları bir yanda kalabalığın uğuldayan devinimi birbirine karıştır insanı başka mecralara götürürdü. Denizi ilk kez Antalya’da görmüştüm. Fakat İstanbul’da denizin o şehre kattığı ruh bir başkaydı.” Kendi kendisiyle konuşan bir monolog gibiydi. Bu arada durmuş meraklı gözlerle yüzüme bakarken ne düşündüğünü anlamıştım. Hafif bir gülümsemeyle “deniz her yerde güzeldir” dedim ve devam et der gibi istekle gözlerine bakmaya devam ettim. Şimdi de İstanbul maceralarına girmişti. Heval Berçem’in Koçgiri’de doğup büyüdüğünü biliyordum. Babası devlet memuru olduğu için liseye

kadar İmranlı'da okumuş, ailesinin Antalya'ya taşınması ile birlikte Antalya'ya yerleşmişlerdi ve liseyi de burada bitirmişti. Onunla aynı yıllarda aynı şehirde yaşamıştık ama tanışmamız dağlarda olmuştu. İstanbul'a üniversite okumak için gittiği zaman partiyle tanışmış ve Hukuk Fakültesi Üçüncü sınıftayken okuldan bir grup arkadaşıyla birlikte gerilla saflarına katılmışlardı. İstanbul'a gelişini anlatırken "İstanbul'a okumak için gelmiştim. Okuyup avukat olacaktım ama gördüğün gibi Apocu oldum" dediğinde ikimiz de gülmekten alamamıştık kendimizi. Hayat böyle bir şeydi işte. Karşımıza neler çıkacağını bilemezdik.

Heval Berçem anlatırken sanki o günleri yeniden yaşıyor gibiydi. "Alevi bir aileden geldiğim için ben de Alevilik öndeydi. Arkadaşlarım, çevrem genelde Alevi arkadaşlardan oluşuyordu. Bu nedenle üniversitede tanıdığım Alevi arkadaşlar çoğunlukla yurtsever gençlik içinde olunca, partiyle kısa sürede bir tanışma durumum da gelişti. Alevi ve Kürt olduğumu biliyordum. Ama tarihimiz hakkında birçok şeyi partiyle tanışınca öğrendim. Doğup büyüdüğüm Koçgiri'de büyük bir direnişin yaşandığını ailede adını çokça duyduğum Alişer ve Bese'nin bu direnişin öncüleri olduğunu öğrendiğimde içimde de bir isyanın başladığını hissetmiştim. Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ilgim daha da artmıştı. O yıllarda kitleleşmenin ve gerilla eylemlerinin yoğunlaşması büyük bir coşku yaratıyordu bende. Tüm bunlardan etkilenerek okuldan bir grup arkadaşla birlikte partiye katıldık ve Mahsum Korkmaz Akademisine gittik. Birlikte geldiğimiz arkadaşların her biri bir yerde şimdi. Bese, Jehat, Berdan, Dersimdelers. Cafer (Demirel) bizden sonra İstanbul'a tekrar geri döndü ve orada bir eylemde şehit düştü. Beritan kendini uçurumlardan atarak Güney savaşının direniş sembolü oldu. Keşke onları bir kere de olsa gerillada görebilme şansım olsaydı. Son sözleri bir suskunlukla kesilmiş, ağlamaklı bir hale bürünmüştü. Heval Berçem'in bu halinden etkilenmiştim. Genelde duygularını fazla yansıtmamaya çalışırdı. Ama bugün farklıydı. Oluşan hüznü havayı dağıtmak için; "Heval Berçem, bu kadar üzülme. Bir gün Dersim'e gider görürüz onları" dedim.

Ben böyle söyleyince zoraki bir gülümseyişle "Aryen öyle bir söyledin ki sanki Dersim çok yakınmış gibi. Biliyorsun gerilla yürüyüşüyle en az iki ay bulur buradan Dersim'e gitmek."

"O kadar uzak mı" dedim hayret ederek. Aradaki mesafeden çok iki ay yürümek beni şaşırtmıştı. Bir insan aylarca nasıl yürürdü acaba?

Aklımdan bunları geçirirken az önce adı geçen arkadaşlardan Şehit Beritan'ı merak ediyordum. Gerillada herkesin anlattığı Güney savaşında işbirlikçi güçlere karşı son mermisine kadar savaşan ve en sonunda teslim olmamak için silahını kırarak kendini uçurumlardan atarak şehit düşen Beritan. Heval Berçem onu tanıyordu. Acaba sorsam onun hakkında bir şeyler anlatır mıydı? Kısa bir tereddüttün ardından "Heval Berçem seni etkilemeyecekse heval Beritan'ı anlatır mısın?" diye sordum.

Bir süre durup düşündü. Sonra da sanki heval Beritan yanımda oturuyormuş gibi anlatmaya başladı. Heval Beritan yani "Gülnaz'la okulun ilk günlerinde tanıştık. Oldukça sıcak, konuşkan ve kabına sığmayan enerjisi ile hemen dikkatimi çekmişti. Nişanlısı Hüseyin'le yani heval Berdan'la ikimiz aynı fakülteydik. Başlarda bu durumdan haberim yoktu. Sonradan ikisinin nişanlı olduğunu duyduğumda çok şaşırmıştım zaten. Hüseyin, Gülnaz'ın aksine sessiz, içe kapanık, duygusal bir yapıdaydı. Gülnaz'sa herkesin tanıdığı, göze çarpan, sosyal biriydi. Okulda farklı devrimci yapılardan birçok kişi ile de ilişkileri hem iyiydi hem de onların üzerinde belli bir etkisi vardı. Girişken, atak, cesaretli ve önderlik özellikleri o zaman da yansıyor. Aslında daha okuldayken belliydi onun öncü biri olacağı. Kiminle tanışsa onu mutlaka örgütlerdi. Doğal bir otoritesi vardı anlayacağın. Birçoğumuz ondan etkilenerek katıldık diyebilirim. Unutulmaz anılarımız vardı onunla. Bir gece gerilla yürüyüşüne alışmak için sabaha kadar İstanbul sokaklarında dolaşıyorduk. Sabaha doğru onların kaldığı eve vardığımızda yorgunluktan düşmek üzereydik. O zaman tüm gün uyuduğumuzu hatırlıyorum. Nasıl anlatılır başka bilemiyorum ama o çok sıra dışıydı. O bizden sonra Cudi üzeri Güney'e gelmişti. Onun için onunla görüşemedik gerillada. Onu çok özleyorum." Bir süre benimle ve bu zamanla arasına derin bir sessizlik girdi. Ben de o sessizliği dinledim ve daha fazla bir şey sormadım. Yan yana oturduğumuz kayalardan karşımızda uzanan maviliğe dalıp gittik. Gökyüzü konuştuğlarımızı duymuş gibi dalgalar çizmişti maviye.

O gün herkesin içinde saklı bir dünyası olduğunu görmüştüm. Berçem dünyasına açılan bir pencereyi açmıştı bana. Onun anlattıklarını düşünürken, aylardır her an birlikte olduğum arkadaşları

ne kadar tanıdığımı sordum kendime. Buna yeterli bir cevabım yoktu henüz. Ama bundan sonra insanların dünyasına girmeyi başarmak için daha fazla emek ve ilgi göstereceğimi biliyordum.

****Günler bir nehir akışı gibi geçip gitmişti.**

Aylardır kaldığımız mağarayı terk ediyorduk. Sabahtan başlayan telaş yerini sabırsız bir bekleyişe bırakmıştı. Hareket saati akşamüstü saat dört olarak verilmişti. Önümüzde daha iki saatlik bir zaman vardı.

Mağarayı terk edeceğimizin haberi heval Rahime'nin karargaha gidip gelmesinin ardından ortaya çıkmıştı. Alınan bilgiye göre düşman güçleri bu yıl erken harekete geçmişlerdi. Gabar ve çevresindeki karakollara asker yığınağının başladığı söyleniyordu. Gelen bu bilgiler üzerine karargahta bölük komutanlarının da katıldığı bir yönetim toplantısı yapılarak son gelişmelere göre yeni bir planlamaya gidilmişti. Kış kamplarından çıkmak için daha bir aylık zaman olmasına rağmen tüm güçler son hazırlıklarını yaparak yarı hareketli bir konuma geçeceklerdi. En önemlisi de karadan ve havadan gelecek saldırılara karşı alınacak önlemlerdi. Bunun için kaya altlarının ve mağaraların bulunduğu yerlerde konuşlanılacak ve gidilen yerde mutlaka mevziler kazılacaktı. Yeni duruma göre her bölük savaş pozisyonuna göre yeniden mevzilendirilmişti. Biz de bayan bölümü olarak karargahın güvenliğini almak için karargaha yakın bir tepede konuşlanacaktık.

Semilik:(ne anlatmak istediği anlaşılmıyor)

Heval Rahime'nin yaptığı bu aktarımların ardından hızla hazırlıklara başladık. İlk önce fazla erzak ve kamp eşyaları toplandı ve bunlar yeni kazılan yerlere ve kaya altlarına saklandı. Bu malzemeler bir dahaki yıl için de kullanılacaktı. Yine depolarda fazla cephane ve yeni silahlar çıkarılmıştı. Herkese yedek mermi ve şarjörler dağıtılarak zimmetlendi. Bozuk silahlar değiştirilerek yenilendi. Bu arada kim boş bir zaman bulsa bireysel cephane ve silahını temizliyordu. Dağıtılan malzemelerle benim de yeni bir raxtım olmuştu. Heval Koçerin siyasi dediği üstünde kartal resmi bulunan palaska ile yeni bir mermiliği benim için ayırmış ve kendisi raxtımı yenilemişti.

Şimdi raxtım hem daha sıkı hem de daha rahat olmuştu. Başlarda belimdeki şarjörlerle yürümekte, hareket etmekte zorlanmışım ama zamanla hem sırtıma batan varlıklarına hem de ağırlıklarına alışmaya başladım. Daha önce birileri üzerinde sürekli her biri en az bir kilo ağırlıkta olan dört şarjörle birlikte dolaşacağımı söyleseydi inanmazdım. Ama şimdi üzerindeki şarjörle üç buçuk kilo gelen kleşim ve dört kilo olan dört şarjörümle birlikte üzerimde tam yedi buçuk kilo taşıyordum. Heval Koçerin daha bomba da var diyordu. Yeni olduğum için şimdilik bomba vermemişlerdi bana. Önceki yıllarda kaza sonucu bomba patlamasıyla yaşanan şehadetlerden dolayı parti karar almıştı. Yeni şervanlara askeri eğitim görmeden bomba verilmeyordu. Ben pratikte heval Koçerin'in verdiği silah açıp kapatma dışında henüz askeri eğitim görmemişim. Heval Çiçek kaldığımız yerin silah atışları için uygun olmadığını söyleyerek bu yıl askeri eğitim göremeyeceğimizi söylüyordu. Artık bu kim bilir ne zaman gerçekleşirdi.

Hazırlıklar devam ederken bir grup arkadaş karargaha girip gelmişti. Kendileriyle pratikte en çok lazım olacak olan naylon, kazma, kürek, büyük pil ve bant gibi malzemeler getirmişlerdi. Gelen bu malzemeler her mangaya dağıtılırdı. Heval Koçerin hepimize bir eşya vererek kimi uyarılarda bulunmuştu Kimse kendisine zimmetli malzemeyi kaybetmeyecek, bir yerlerde unutmayacaktı. Bana manganın küreği verilmişti. Bu küreği herhangi bir yol yürüyüşünde nasıl taşıyacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu. Ama ani bir durumda almayı unuturum diyerek küreği sapından çıkararak çantamın içine yerleştirmiştim. Gece uyurken kafamın altında beni rahatsız etse de kaybetmekten ve heval Koçerin'den azar işitmekten daha iyiydi.

Bugün her zamankinden farklı bir gün olacaktı. Kamptan çıkacak olmanın verdiği heyecan ve sonrasında yaşanacakların merakı tüm benliğimi sarmıştı. Gece boyu uyuyamamıştım. Ancak sabaha doğru kalktığım nöbetten döndükten sonra biraz uyuyabilmişim.

Sabah uyandığımda mangadaki arkadaşların hepsi ayaktaydı. Bugün hareket edileceği için sabah içtima alınmamıştı. Heval Koçerin gece uyumadığımı fark ettiğinden rojbaş saatinde beni kaldırmamıştı.

Uzandığım yerden doğrularak oturduğumda her sabah uyandığım mağarayı bir daha görmeyeceğimi düşünürken, geldiğim ilk günü hatırladım. Şu an kaldırılmış ve yeri boş olsa da düne kadar orada duran tek sobanın arka tarafındaki yönetim mangasında kalmıştı o gece. Sabah

uyandığımda yüzden fazla bayan arkadaşı karşımda görünce ne kadar çok şaşırmıştım. O zaman içimden dergilerde gördüğüm “Kadın ordulaşması” doğruymuş diye geçirmiştim. Zamanla her biriyle tanışıp arkadaş olacağım. Bu arkadaşlar beni çok sıcak karşılamışlardı. “Bu karın kışın ortasında gerillaya katılanını da görüyoruz” diyerek Türk olduğum içinde ayrı bir ilgi gösteriyorlardı. Arkadaşları tanıdıkça kendimi kalabalık bir ailenin üyesi gibi hissetmeye başlamıştım. Yine o ilk günler havasız ve kapalı olan bu yerde kalmakta biraz zorlansam da zamanla alıştım. Beni en çok rahatsız eden mağaranın duvarlarına bırakılan salça kutularının içindeki yemek yağının içine bırakılan ince bez parçalarının yanması ile yapılan doğal gaz lambasının etrafa yaydığı ağır koku ve siyah duman. Hala midemi kaldırırsa da ona da alıştım sayılır.

Bir daha bu mağarayı, yılan gibi kayaların içinde dolanan ince patikayı görebilecek miydim bilemiyordum. Ama bir fotoğraf karesi gibi her ayrıntısını beynime kazıdığımı yıllar sonra ancak anlayabildim.

Kış güneşinin yüzünü bir gösterip bir kaybolduğu günün sonunda saatler akşamüstü dördü gösterdiğinde bütün bölük sırtımızda en az yirmi kiloyu bulan yüklerle içtima yerine inmiş, manga manga sıraya dizilerek harekete geçmeyi bekliyorduk. Çantalarımız bireysel eşyaların yanı sıra manga malzemeleri ve lojistikçilerin dağıttığı üç günlük erzakla ağızına kadar tıka basa dolmuştu. Öyle ki çantalara yerleşmeyen naylon, battaniye, çaydanlık gibi manga malzemelerini birçok arkadaş çantaların üzerine bağlamıştı. Bu halimizle arkasında yükler sarkan kamyonlara benziyorduk. Sırtımızda bu yüklerle bu gece nasıl yürüyecektik acaba? Benim çantam diğer arkadaşlarınkine nazaran daha hafifti. Heval Koçerin yeni olduğumuz için benle Dilan’a daha az yük vermişti. Heval Dilan benden bir ay sonra gelmişti dağa. Onu almak için karargaha gittiğimiz günü hatırlıyorum da, karşıma üzerinde uzun kahverengi bir eteği ve esmer gülüşüyle çıkmıştı. Yolda gelirken köylerde dikkat çekmesin diye cepheciler etek giydirmişlerdi ona. Bu yüzden karargaha gelene kadar epey bir zorlanmıştı. Yola çıkmadan önce lojistikten askeri kıyafet istedi arkadaşlar ama ellerinde hazır olmadığı için Dilan o gün de etekle yürümek zorunda kalmıştı. Yolda bu yüzden çok zorlandı. Çünkü Gabar arazisi köylerden yukarı doğru çıktıkça oldukça sarplıyordu. Arkadaşlar onun için sık sık ara verdiler. Biz de verdiğimiz bu molalarda bolca sohbet ettik onunla. İlk birkaç soruda Malatyalı olduğunu ve Hacettepe Üniversitesi’nden katıldığını öğrenmiştim. Hangi bölümü okuduğunu sorduğumda “psikoloji” deyince hem şaşırdım hem de meraklanmıştım. Çünkü şimdiye kadar hiç psikologla karşılaşmamıştım. Psikolog denilince aklıma ilk gelen şey filmlerde izlediğim hipnoz sahneleriydi. İnsanın bilinçaltına girmeyi nasıl başarıyorlardı. Acaba heval Dilan da yapabiliyor muydu? O merakla “heval sende hipnoz yapabiliyor musun?” diye sormuştum.

Önce yüzüme şaşkın şaşkın bakmış sonra da gülmeye başlamıştı. Böyle bir soru ile karşılaşacağını beklemediğini anlamış ve neden güldüğünü tahmin edebiliyordum. Benimki de soruydu! Daha bu bölümü okuduğunu söylemişti utanarak. “Tamam heval gülme artık” dediysem de heval Dilan bütün yol boyunca gülmüştü o gün.

Şimdi manga sırasında hemen önümdeydi heval Dilan. Aynı yaşlardaydık ama onun benden daha zayıf bir görünümü vardı. Esmer, orta boylu ve yüzünde ilk anda insanın hemen dikkatini çeken içe doğru çukur, simsiyah gözleriyle oldukça güzeldi. Buna ince uzun yüzüne düşen siyah saçları da eklenince esmerliği tamamlanıyordu. Olgun ve ciddi yapısıyla kısa zamanda herkesin dikkatini aldığı bir arkadaş olmuştu.

Bu gece onun da benim gibi ilk yürüyüşü olacaktı. Önümde sırtında çantası hafif eğilerek durmuş beklerken yükü oldukça ağır görünüyordu. Sesimi çok yükseltmeden heval Dilan yükün nasıl? Çok mu ağır diye sordum

Arkasını dönmeden, yüzünü omzuna doğru yan çevirerek;

“Hem de nasıl... Ya seninki?”

“Benimki de öyle. Bu ağırlıkla nasıl yürüyeceğimi bilmiyorum.”

Bu sırada yan sıradan konuştuğumuzu gören heval Arin’in müdahalesi geldi.

“Sessiz olun. İçtimadasınız.”

“Tamam” diyerek başımızı eğerek beklemeye devam ettik.

Zaman geçtikçe herkeste bir sabırsızlık, kendi yerinde kıpırdamalar başladı. “Nerede kaldı bu yönetim? Daha ne kadar bekleyeceğiz. Belimiz kırıldı” gibi hoşnutsuz sözler akşam karanlığında kaybolup giderken yukardan sesler gelmeye başladı. Onca ağır yükün altında durup beklemek şimdiden yormuştu beni.

Az sonra sesler görüldü, önce bölük komutanımız heval Rahime arkada takım komutanları Çiçek ve Evin Şırnak patikadan koşar adımlarla içtima yerine indiler.

Heval Rahime sırtında çantası, elinde silahıyla içtimanın önüne geçerek her zamankinden daha yüksek bir sesle içtima aldı. “Rastır. Amade bin*” komutları arasında kollar ve ayakların gidiş gelişi ayrı bir ahenk oluştuyordu. Heval Rahime Kürtçe kimi uyarılar yapıp parolayı Gabar-Botan olarak verdikten sonra “Serkeftin hevalno*” diyerek öne geçti ve tek sıra halinde yürüyüşümüz başladı.

Bölüğün birinci takımı biz olduğumuz için en önde biz yürüyorduk. Takımımız iki manga kalmıştı. Heval Rojin’in mangası öncü olarak sabahtan katırları yükleyerek yola çıkmıştı. Gideceğimiz yol hattı sarp ve dik çıkışlar olduğu için katırlar ayrı bir yerden gidecekti. Neval, Rojda onlar eğer noktaya erken ulaşırlarsa güç için hazırlıkta yapacaklardı.

Ağır adımlarla başlayan yürüyüşümüz devam ederken, gün henüz tam kararmamıştı. Dağların gölgesi zirvelerden yamaçlara doğru yavaş yavaş iniyordu. İnce taşlıklı bir patikadan yan yan tepeye doğru çıkıyorduk. En önde yolu bilen iki kişi ile heval Çiçek vardı.

Yola çıktığımızdan beri yukarı doğru tırmanıyorduk. Bir yandan çıkış bir yandan yükün ağırlığı nefes nefese bırakmıştı beni. Biraz soluklanmak için durup patikanın kenarına geçtim. Bu sırada arkadan gelenler tek tek yanımdan geçip gidiyorlardı. En arkada benim gibi geride kalan birkaç arkadaş daha vardı. Onlar da gelip geçince derin bir nefes alarak peşlerinden yürümeye devam ettim. Nefesim şimdi daha iyiydi. Bir süre ağır ağır çıktuktan sonra yukarı taraftan heval Çiçek’in sesi geldi. Az sonra patikanın üzerinde ayakta durmuş beklediğini görünce, eyvah diye geçirdim içimden ve adımlarımı hızlandırarak yanına vardım. Bana kızacağını tahmin ettiğim için yüzüne bakmadan yürüyüp geçmek istedim ama olmadı.

Sert bir üslupla “Aryen çima geride kalıyor” diyerek yerimde durdurdu beni.

“Geliyorum işte heval” diyebildim sadece. Birkaç saniye yüzüme ters ters baktıktan sonra “Hayde hızlı yürü” diyerek önüme geçip küçük ama hızlı hızlı adımlarıyla yürümeye başladı. Hızımı arttırarak peşinden yürümeye devam ettim ama ona yetişmek imkansızdı. Küçük boyu ve küçük adımlarıyla heval Çiçek yürümüyor sanki koşuyordu. Nasıl bu kadar hızlı ve rahat yürüyebiliyordu, şaşıırıyordum. Köyde doğup büyümüş olmanın bir avantajı olmalıydı.

Sonunda nefes nefese kalarak da olsa gruba ulaşmıştım. Arkadaşlar yeni mola vermiş oturuyorlardı. Patika üzerinde oturanları geçerek manga sırama ulaştığımda heval Koçerin beni görünce; “Mangamızın en zireği de geldi işte” dedi. Önce gülererek onun da bana kızacağını zannediyordum. Yola çıkmadan önce geride kalmamam için o kadar konuşmuştu benimle. Yanına gidip oturduğumda “neden geride kaldın” diye sordu.

*zirek: hızlı

Verecek cevabım yoktu. Bu yüzden sessiz kaldım. “Ne oldu” diye üsteleyince;

“Nefesim tıkanı heval. Biraz nefes almak için durdum sonra da...” cümlemin bundan sonrasını getiremedim, ağlamak üzereydim çünkü.

Heval Koçerin durumun kötü olduğunu görünce “tamam anlaşıldı heval. Yavaş yavaş açılırsın merak etme” dedi ve hemen yanımda oturan heval Eylem’e dönerek tütün tabakasını istedi.

Heval Eylem raxtındaki tabakayı çıkarıp uzatırken, “Hepsi bu meretin suçu. Baksana hepimiz kedi gibi hırılıyor” demiş ve bunu göstermek için “nefesini güçlü güçlü alıp vermişti, birkaç kez gülüşmelere neden oldu bu, ama doğru söylüyordu. İnsan yürürken, xiz bir ses çıkıyordu boğazından. Yine yürüyüş sırasında sigara içenler daha çok geride kalıyordu. Ben de sigara içiyordum ama sağa geldiğimden bu yana eskisi kadar içmiyordum. Çünkü buradaki tütün çok ser geliyor, boğazımı acıtiyordu. Hazır paket sigarada olmadığından günde en fazla iki üç tane ancak içiyordum. Aslında bu haliyle sigara bırakabilirdim. Fakat çay, sigara ve gerilla. Bu özdeşleşmeye bende alışmış gibiydim. Zaten arkadaşların anlattığına göre gerillada bazen aylarca çaysız sigarasız, erzaksız kalılabiliyordu. O zaman doğal olarak bırakırım diye düşünürken grubun ön tarafından “hevalno rabin” sesleri yükseldi. Kalkıyorduk.

Sırtımızda yüklerin ağırlığı, önümüzde uzayıp giden bir tepe. Canla başla yürümeye devam ettik. Yürüyüş ilerledikçe tempomuz da artmaya başladı. Kısa da olsa bir mola hepimize iyi gelmişti.

Hiç ara vermeden bu şekilde yaklaşık iki saate yakın önümüzdeki dağı tırmandık. Sanki zirvesi yoktu bu dağın. Çık çık bitmiyordu. Heval Çiçek “Haydi havalno hindik maye” diyerek bizi yürütmeye çalışırken, kimsenin durmasına izin vermiyordu. Sonunda zirveye çıkmıştık.

Yağan yağmur sonrası kimi yerlerde karlar erimiş olsa da arazinin geneli karlıydı hala. Yüksekçe doğru çıktıkça yarı karlı yerler aşağıda kalmış, tümünden karla kaplı tepelere ulaşmıştık artık.

Gündüz ısınan hava gece karanlığıyla birlikte ayaza dönmüştü. Karanlık gecede parlayan yıldızlar bir ışık gibi yolumuzu aydınlatıyordu. Yıldızlarla yürümek ne kadar da güzeldi.

İlginç bir geceydi. Karlı tepeler, gecenin karanlığında beyaz bir bulut gibi görünüyordular. Ama en ilginç olanı kara batmadan yürümekti. Ayağımın altındaki kar taş gibi sertleşmişti. Bu nasıl oluyordu? Anlamamıştım. Daha önce karda bata çıka yürürken şimdi ise beton bir yolda yürüyor gibiydim. Arada bir adım attığım yer batsa da kardan yapılmış dümdüz bir yolda yürüyordum.

Zirveyi aştıktan sonra arada verdiğimiz kısa molalar dışında üç saate yakın bir yürüyüşün ardından boğaz denilen yere varmıştık. Bundan sonrası inmişti artık. Tek tek boğazı devirip diğer tarafa geçtiğimizde inişe geçtik. Aşağı doğru daha rahat yol aldık.

*Haydi arkadaşlar, az kaldı.

Yürüdük... Yürüdük... Kaç saat sürdü yürüyüşümüz bilmiyorum ama konumlanacağımız noktaya ulaştığımızda saatler gecenin yarısını çoktan geçmişti.

Önden çıkan arkadaşlar neredeydiler acaba. Heval Çiçek tepeden inerken telsizle heval Rojin’e çağrı yaparak bağlantı kurmuştu.

Az sonra geceye yayılan ısıklı seslerinden arkadaşlara yakınlaştığımızı anlamıştık. Patikadan çıkarak seslerin geldiği yöne doğru yürüdük. On dakika sonra nöbetçilerin yanındaydık. Arkadaşlar geliş hattımıza nöbetçi çıkarmıştı. Evin ile Jiyan nöbetçiydi. Onlarla el sıkışarak yukarı tarafa doğru yöneldik. Ön taraftan heval Rojin’in sesi geliyordu. Tok ve gür sesi gecede yayılıp gidiyordu. Biraz sonra kayalık bir yere gelip durmuştuk. Bu sırada birkaç el feneri yandı. Ve “Werin heval werin” sesleriyle bütün bölük girişi dar ama içi geniş bir mağaraya girdik. Herkesin aklında geceyi bu soğukta dışarda nasıl geçireceğiz düşüncesi mağaraya girmemizle birlikte sevince evrilmişti. Gece tam bir ayazdı.

Uzun bir kargaşanın ardından mağaranın duvar diplerine geçerek karşılıklı takım takım yerleşebildik sonunda. Mağara bir anda yüze yakın kadının sesi ile dolmuştu. İçerisi el feneri olmazsa zifiri karanlıktı.

Bir taraftan “sessiz olun” uyarıları yapılırken diğer taraftan henüz tam yerleşmemiş olanların çanta ve silahlarını bırakacak yer arama gürültüleri bir süre daha sürdü.

Zaman geçtikçe sesler yerinden şikayet edenlerin oflamaları ile yavaş yavaş bitti. Herkes uzun ve yorucu bir gecenin ardından kendisini uykunun tatlı kollarına bıraktı.

Birbirine sokulmuş üşüyen bedenlerin derin derin soluk alışverişlerinden başka bir ses duyulmadı artık. Bahara çıkışımızın ilk gecesini böylece başlamış oldu.

*** **

Arazide karlı bölgeler olsa da konumlandığımız bölgede çoğunlukla erimişti. Toprak sonbahardan kalma dökülen yapraklarla yüzünü göstermeye başlamıştı. Bahar tüm sabırsızlığı ile gelmek üzereydi.

Kış kampından çıkıp bu noktaya geleli bir haftadan fazla olmuştu. İlk gece mağarada kalmanın dışında gündüz gece arazide kalıyorduk artık. İlk gün dışarda kalmak benim için epey zorlu geçmişti. Gece soğuktan uyuyamamıştım. Gerçi hala üşümekten yatamıyordum ama yavaş yavaş alışıyordum.

Noktamız yüksek kayalar ve ağaçlarla çevirili bir dağın yamacındaydı. Araziye sağlıklı soluk takım takım dağılarak konumlanmıştık. İlk günler manga yeri ve mevzi kazmakla geçmişti. İlk kez kazma kürek kullanıyordum. Yöntemini bilmediğim için daha ilk günden avuçlarımın içi su toplamıştı. Arkadaşlar “zamanla alışırsın” diyerek kendi ellerini açıp içindeki nasırları gösteriyordu. İki aydır dağdayım ama koşullara henüz tam olarak alışmamıştım. Fiziki olarak en çok soğuktan etkileniyordum. Tipik bir deniz çocuğuydum, hava biraz soğursa üşüyordum. Antalya gibi deniz kıyısında, ılık ve yumuşak bir iklimden böylesine soğuk ve sert bir coğrafyaya gelince zorlanmamak kaçınılmaz bir durumdu. Ne yapsam da üşümek elimde değildi. Buna bir de adet görmeyişim

eklenmişti. Dağa geldiğimden bu yana hiç adet görmemiştim. Bu yüzden hem geriliyor hem de son günlerde karnım ve dizlerimin şiştiğini fark ediyordum. Bu durumu Heval Koçerin'e anlattığımda "Endişelenme normal bir durum. Birçok arkadaş dağa ilk geldiğinde bu sorunu yaşıyor. Hava değişikliği ve koşullar değiştiği için birçoğumuz aylarca adet görmemiştik. Zamanla düzene girer ama istersen sağlıkçı arkadaşlarla bir konuş" diyerek beni Heval Dersim'in yanına gönderdi. Heval Dersim bölüğümüzün sağlıkçısıydı. Üniversitede hemşirelik bölümünü okurken saflara katılmıştı. İnce narin yapısı zayıf ve uzun boyuyla hemen dikkatleri üzerine çekiyordu. Bal rengi saçlarını her zaman tam tepede bağlayıp tek örük yapıyor, bu da ona tam bir öğrenci havası veriyordu. Arkadaşlar çok zayıf olduğu için onu Temel Reis'teki Safinaz'a benzetiyor ve yaşamda bazen Safinaz diyerek takılıyorlardı. Ben de ilk karşılaştığımızda Karadenizli olduğunu düşünmüştüm. Onlar gibi açık tenli, sarışın ve kemerli bir burnu vardı. Kendisi Tatvanlı olduğunu söylemeseydi inanmazdım onun Kürt olduğuna. Heval Dersim benim kadar olmasa da gerillada yeni sayılırdı. Geçen sonbahar gerillaya katılmıştı. Arkadaşlar onun dağa geldiği ilk günü anlatırken ondan çok getirdiği çikolatalardan bahsediyordu. Gelirken kendisi ile birlikte hediye olarak bir çanta dolusu tadellet getirmişti. Ben de pişmaniye ile kuruyemiş getirmiştim. Aramızdaki bu benzerlik arkadaşlar tarafından sık sık espri konusu yapılırdı.

Heval Dersim'le konuşmak için yanına gittiğimde yanından hiç ayırmadığı ilaç çantasını boşaltmış, ilaç kutularını bantlamakla uğraşıyordu. Beni karşısında görünce her zamanki güleç haliyle karşıladı.

"Gel Aryen" diyerek ilaçları bir kenara çekip oturmam için yer açtı. Altta ince ağaç dallarının atılıp üstüne de yağmurluk serildiği manga yerine geçerek Heval Dersim'in hemen yan tarafına oturdum.

İri renkli gözlerini yüzüme dikerek durumumu sordu; "iyiyim" dedim. Konuya nasıl gireceğimi bilemiyordum. Sıkılganlığımı belli etmiş olmalıyım ki; "rahatsız mısın Aryen" diyerek yeniden sorunca kafamı sallayarak "evet" dedim ve kısaca dağa geldiğimden bu yana adet görmediğimi ve bunun nasıl etkileri olduğunu anlattım. Önce beni dinledi. Daha sonra adet dönemlerinin düzeni hakkında sorduğu soruların ardından "her şey normal" diyerek Heval Koçerin'in söylediği şeylerin benzerini söyledi. Değişen iklim ve doğa koşullarının kadının doğasını etkilediğini, bu yüzden bir süre adet düzensizliğinin yaşanmasının olağan olduğunu, bu durumu kendisi de dahil birçok arkadaşın yaşadığını belirterek, "bir süre daha bekle, eğer iki üç ay daha adet olmazsan iğne yaparız" dedi. Bu konuşmadan sonra dağa alıştıkça düzeleceğine ikna ettim kendimi. Öyle de oldu. Bir iki ay içinde adetim de düzene girmişti. Gerçi dağda alışmam gereken daha çok şey vardı. Daha dün keçi eti diye domuz eti yemiştim. Daha sonra yediğim etin domuz eti olduğunu söylediklerinde midem bulanmış ve yediğim ne varsa dışarı atmıştım. Eski arkadaşlar bir yandan "bu kadar etkilenme heval" diyorlar bir yandan da halime gülüyorlardı. Aslında önceden arkadaşlar da erzaksız kalınca mecburen domuz, yılan hatta katır eti bile yediklerini duymuştum. Ama ben kendi kendime "aç kalsam bile domuz eti yemem" diyordum. Sonuçta dinin etkisi vardı üzerimde. Domuz eti yemenin günah olduğunu söylenerek büyümüştük. Ama arkadaşlar beni kandırıyorlardı. Heval Koçerin gülererek "bir şey olmaz, alışsın" dese de ona çok kızmıştım.

"Heval neden söylemediniz" diyerek tepki göstersem de olan olmuştu bir kere. Herkes beni kandırıyordu. Öğleyin mutfağa yemek almaya gittiğimde, mutfakçıların doğradıkları eti görünce "Heval bu ne eti diye" öylesine sormuştum. Mutfakçı olan Heval Dilan gülererek "Kuzu eti kuzu" demiş ve etrafındakilerle gülmeye başlamıştı. Bense gülüşmeleri "Heval Dilan yine bana takılıyor" diyerek önemsememiş ve daha fazla bir şey sormadan bir tabak dolusu domuz etini alıp mangaya dönmüştüm.

İlerde daha nelerle karşılaşmıştım bilemiyorum ama o gün "açta kalsam domuz eti yemeyeceğime dair" kendi kendime söz verdim.

Bu bahar noktasında daha ne kadar kalacaktık belirsizdi. Noktanın etrafını çevreleyen tepelerde karlar tümünden kalkmadığı için harekete geçmek henüz erkendi. Bu yüzden birkaç gündür günlük görevlendirmeler yapıldıktan sonra yeniden eğitim görmeye başlamıştık. Yalnız bu sefer eğitim konuları Önderliğin talimat ve perspektiflerinden oluşuyordu.

Günler bu minvalde geçip giderken bir gece yarısı ansızın duyulan helikopter sesleri ile uyandık. Hızla çanta ve silahlarımızı aldığımız gibi daha önceden olası durumlara karşı belirlenen tepeye

çıkarak mevzilere gittik. O gece sabaha kadar aralıklı olarak helikopter sesleri gelmeye devam etti. Bizler de mevzilerin içinde bekledik.

Gün aydınlandığında etrafta gözle görülür bir hareketlilik yoktu. Gecedan kimi tedbirler alınmıştı. Bölük ve takım komutanları bir araya gelerek olası bir çatışma ya da indirmeye karşı bir tepci grubu ile iki pusu grubunu ön hatlara göndermişti. Heval Koçerin daha önce buralarda kaldığı ve o araziye bildiği için tepci mangasıyla birlikte tepceye çıkmıştı. O geri dönene kadar mangamızdan manga komutan yardımcımız Heval Eylem sorumluydu.

Öğleye kadar ikili üçlü mevzilerde kaldık. Heval Çiçek tepciler aracılığı ile karargahla bağlantı kurmuştu. Karargahtan ön hatlardan Fındık Tepesine uzanan çıplak sırtlara düşmanın gece indirmeler yaptığı ve sabaha doğru iki ayrı yerde çatışmaların çıktığı bilgisi verilerek tüm güçlerin intişar düzeninde tedbirlerini alarak arazide mevzilenmesi talimatı verilmişti.

Gelen bu haberler öncelikle eski arkadaşları şaşkınlık içinde bırakmıştı. Herkes helikopterin gece ilk kez dolaştığını söylüyordu. Kimse şimdiye kadar böyle bir şey görmemişti. Genel düşünce düşmanın yeni bir taktik geliştirdiği üzerine yoğunlaşıyordu. Gerillanın hiç beklemediği bir anda gece indirme yaparak gerillaya darbe vurmak istemişlerdi.

Heval Çiçek düşmanın bu taktiğinin boşa düşeceğini düşünüyordu. Fındık Tepesindeki hareketli taburumuzun savaşta tecrübeli ve seçme arkadaşlardan oluştuğunu, asıl darbeyi arkadaşların düşmana vuracağını düşünürken orada olmak için can attığı her halinden belli oluyordu. Bizler bu beklenti içinde gelecek haberleri beklerken hiçbirimiz o ana kadar arkadaşların gece gece düşman gelmez diyerek tepe yerlerini boş bıraktıklarını bilmiyorduk.

Mevzilerin içinde bekleyişimiz sürerken soğuktan donmak üzereydik neredeyse. Hareket edemiyorduk. Ayaklarımız uyuşmuş halde beklemek oldukça yormuştu hepimizi. Heval Çiçek öğleye kadar herhangi bir hareketlilik görülmeyince mevzilere gelerek manga manga noktaya inip ateş yakabileceğimizi söyledi. Bu haber herkesi bir anda hareketlendirmişti.

Mevzi mevzi yerlerimizden çıkarak sırtladığımız çanta eşyalarla birlikte on beş yirmi dakika aşağımızdaki nokta yerine doğru inişe geçtik. Saatlerdir hareketsiz kalmaktan herkesin bacakları tutulmuştu. Biraz yürüyünce adımlarımız da açıldı. Yolda kuru odun toplayarak noktaya indik. Manga yerimize geldiğimizde Heval Koçerin'in bizden önce gelmiş olduğunu görünce sevinçle yanına gittik. Sanki günlerdir ayrılmışız gibi birbirimize sarılarak merhabalaştıktan sonra ateşin etrafına oturduk. Ateşin dalgalanan alevleri insanın içini sarıyordu. Beni bıraksalar hemen oturduğum yerde uyuyabilirdim.

Bu arada herkes son durumu merak ediyordu. Ateşin başına oturur oturmaz sorular ardı ardına gelmeye başladı. Hepimiz pürdikkat kesilerek Heval Koçerin'in anlattıklarına odaklandık.

Onların çıktığı tepe doçka tepesine yakın olduğundan düşmanın karadan hareketliliğini görmeseler de helikopterlerin indirme yaptıkları yerleri görmüşlerdi. Hava hareketliliği sabah saatlerinden sonra durmuştu. Uzaktan duyulan bombalama seslerinden çatışmanın yaşandığını anlamışlardı. Öğleye doğru ortalık sakinleşince doçka tepesine gitmişler ve oradaki arkadaşlardan operasyon hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmişlerdi. Heval Koçerin; "Düşmanın geliş tarzına ve asker sayısını bakılırsa tüm Gabar'ı kapsayan genişlikte bir operasyonla karşı karşıyayız" diyordu. Yine düşmanın kısmi stratejik tepeleri tuttuğunu söylüyordu. Heval Koçerin'in bu anlattıklarıyla tam olarak ne ifade ettiğini bilmesem de bir savaşın içinde olduğumu hissediyordum. Savaş denilince aklıma silah, kan, gözyaşı, ölüm ve yıkım gibi şeyler geliyordu. Bunları düşünürken etrafıma bakıyor "şimdi hepimiz ölecek miyiz" gibi kaygılara kapılıyordum. İçimde tarif edemediğim korkular oluşuyordu. Henüz bir mermi bile patlatmamıştım oysa. Birakalım savaşmayı kendimi nasıl koruyacağım bile bilmiyordum. Ben içten içe bu tür kaygı ve korkuları yaşarken arkadaşların geneli kaygısız, moralli ve heyecan içindeydi. Özellikle savaşın içinde yer almış eski arkadaşlar sabırsız bir heyecan içindeydi. Onlardan biri olan Heval Dilan "gelsinler bakalım" diyordu. Tavırlarından öfkeli mi yoksa sevinçli mi olduğunu anlamıyordum ama rahat oluşu insana güven veriyordu.

Heval Koçerin anlattıkça konuşmaların uzayacağını bildiğinden "Heval şimdi herkes biraz uyuyup dinlensin. Yarına ne olacağı belli olmaz" diyerek kalkınca, arkadaşlar da teker teker dağılmaya başladılar. Heval Koçerin silah ve çantasını bıraktığı yere doğru yönelirken Eylem, ben ve Berivan

ateşe yakın olmak için hemen oturduğumuz yerde çantalarımızı başımızın altına koyarak yan yana uzandık. Dün gecedен bu yana yaşadığımız uykusuzluk ve yorgunluğu ateşi görünce unutuvermiştik. Üzerimize örttüğümüz kefiyelerin altında birbirimizi soluklarımızla ısıtmaya çalışırken uyuyakalmışız.

Kalktığımızda hava çoktan kararmıştı. Mangadaki diğer arkadaşlar ateş yaktığımız çukurun üstünde oturmuş ateşten geriye kalan közlerle ısınmaya çalışıyorlardı. Kalkıp yanlarına gittiğimizde oturmamız için sıkışarak yer açtılar. Közün içine girecekmiş gibi iyice çukura yaklaşıncı Heval Koçerin “dikkat edin içine düşeceksiniz şimdi” diyerek uyarınca herkes gülmeye başladı. Biz de titreye tireye eşlik ettik gülmelerine. Bu arada Heval Dilan “askere sıstlar” derken hem gülüyor hem de “alın, için şunu” diyerek doldurduğu çay bardaklarını uzatıyordu. Çayı görünce onun takılmasına aldırış etmedik. Sevinerek çaylarımızı içmeye koyulduk. Bardaklar plastik olduğundan hem sıcaklığı hem de tadı değişikti çayın. Ama birkaç yudumda olsa sıcak bir şeyler içmek içimizi ısıtmıştı.

Biraz ısınınca kendimize geldik ve biz de dahil olduk sohbete. Gece boyu közler kül olup bitene kadar ateşin başında kaldı herkes. Daha sonra tek tek nöbete çıkmalar, devriye saatinin gelmesi derken dondurucu gece sona erdi.

Askere sıst: gevşek asker

Sabah aydınlanır aydınlanmaz gecenin soğuşuna inat kocaman bir ateş yaktık. Ateşin sıcaklığı hiçbir şeye benzemiyordu. Isındıkça içimizin buzları da çözülüyordu. Soğuk insanı hareketsiz bırakırken elini yüzünü ise şişiriyordu.

Uykusuz bir gece geçirmiştik. Acaba gün içinde biraz uyuma fırsatı bulabilecek miydik? Her şey belirsizliğini koruyordu. Sabah kahvaltısında yine mercimek çorbası vardı. Gerillada bir gelenek gibiydi mercimek çorbası. Gerçi erzakımız da gün geçtikçe tükeniyordu. Mutfakta kalan mercimek, yağ ve salça ile idare etmeye çalışırdık. Heval Koçerin arada bir komutan yemeği dediği salça kızartmasını yapıyordu. Onun dışında genelde sabah akşam mercimek çorbası içiyorduk. Kar henüz tümnden erimediği için atlar daha çıkmamıştı. Yer yer açılan ağaç diplerinde arkadaşların Tırşo dedikleri otu topluyorduk. Tırşo’nun tadı ekşi ve serindi.

Dünden kalan ekmeklerimizi çıkarıp mercimek çorbasını yemeğe başladığımızda helikopter sesleri duyulmaya başladı. Alelacele çorbayı kaşıklarken uzakta da olsa üst tarafımızdan iki helikopter arka arkaya geçip gitti. Nöbetçiler helikopterlerin geçişini noktaya haber verinceye kadar geçip gitmişlerdi bile.

Böylesine ani durumlarda hareket etmeden olduğumuz yerde durmamız gerektiğini biliyorduk. Onun için de kıpırdamadan bir süre olduğumuz yerde durduk. Geçip giden helikopterlerin geriye dönmediğinden emin olunca hızla eşyalarımızı toplayarak noktaya geldiğimiz ilk gece kaldığımız şikefte doğru koşar adımlarla çıkmaya başladık. Hava saldırısı ihtimaline karşı sabahleyin uyarı yapılmış; uçak, helikopter sesi duyar duymaz herkesin şikefte gitmesi söylenmişti.

Şikefte ulaşmadan yolda bombalanma ve silah sesleri duymaya başladık. Herkes panik halinde şikefte doğru koşmaya başladı. Heval Çiçek’in arka tarafında öfkeli öfkeli bağırma sesleri geliyordu. Geride kalanları yürütmeye çalışıyordu sanırım. Kimseye bir şey olmadan on beş-yirmi arkadaş şikefte girmiştik. Herkeste hem bir rahatlama hem kaygı görünüyordu. Mağaranın içi korunaklıydı. Hepimiz iç içe oturmuş beklerken dışardan gelen helikopter ve bombalama seslerini merak ve ürküntüyle dinliyorduk. Kimsenin dışarı çıkmasına izin verilmiyordu. O şekilde oturup bekledik.

Zaman zaman duyulan helikopter sesleri ve patlayan bombaların gümbürtüsü uzun süre devam etti. Zaman bekleyiş ve merak içinde ilerlerken, vakit öğlene yaklaşıyordu artık. Herkes acıkmıştı bu arada. Heval Koçerin yanımızdaki ekmekleri çıkarıp yememizi söyleyince tek tek çantalar açılıp ekmekler çıkarıldı. Yanımızda ekmek ve vita yağı dışında yiyecek başka bir şey yoktu. Ekmeklerimize vita yağı sürerek yiyip karnımızı doyurduk.

Biz içerdeyken mağaranın dışında erkek arkadaşların sesleri gelmeye başladı. Heval Çiçek de dışardaydı. Gelenlerin kim olduğuna bakmak için dışarı birkaç arkadaş çıktı. Sesler gelmeye devam ederken çıkanlar da dönmeyince içerde bir hareketlilik başladı. Herkes ne olduğunu merak ediyordu.

Biraz sonra içeri girenlerden son haberleri aldık. Gelenler karargahtan gelen kuryelerdi. Söylediklerine göre düşman çok büyük bir güçle ve yoğun teknikle yöneliyordu. Gabar Dağı ve tüm çevresinde düşman hareketliliği vardı. Operasyon köyleri de kapsayarak ilerliyordu. Ve asıl hepimizi

tedirgin eden haber dağlık alana yakın köylerin bombalandığı ve bazı köylerde halkın köylerini boşaltarak gerilla alanlarına sığındıklarıydı. Bu yeni bir durumdu. Halk bir katliamla karşı karşıyaydı. Eyalet karagahından verilen talimata göre her bölgede bombalanan köylere gidilecek ve halk güvenli bölgelere çekilecekti. Kulaktan kulağa yayılan bu bilgiler az sonra Heval Çiçek'in açıklamaları ile resmiyete kavuşmuştu. Duyduklarımız doğruydu ve kuryelerin getirdiği bilgiye göre bugün akşam harekete geçerek karargaha ulaşmamız ve oradaki güçle birlikte hareket etmemiz talimatı verilmişti.

Bu aktarımların ardından Heval Rahime akşama kadar yapılması gereken pratik işler için iki manganın arkadaşlarına söyledikten sonra "bütün manga komutanları dışarı gelsin" diyerek şikeften çıktı. Hemen ardından Çiçek ile Evin de kalktı. Az sonra manga komutanları da tek tek dışarı çıktılar. Görevlendirmeler için tartışacaklardı.

Yönetimin bir araya gelişinden sonra yarım saat geçmişti. Onlar dışarda yapı da içerde son gelen haberleri tartışıyordu. Az sonra Heval Koçerin mağara girişinde göründü. Hızlı hızlı yanımıza gelerek "hevalno görev hey" dedi ve bizim mangadan göreve gideceklerin isimlerini sıraladı. Listede benim de adım vardı. Adımı duyunca çok heyecanlandım. Heval Koçerin daha sözünü bitirmeden "heval nereye gidiyoruz, nereye" diyerek üst üste soru sormaya başlamıştı yine.

Heval Koçerin yüzüme "biraz sabret" dercesine bakarak, "Dilan, Berivan ve Eylem; üçünüz geldiğimiz noktaya gidiyorsunuz. Heval Dilan, sen en son gelen bisivingi ve roketlerin yerini biliyorsun. Onları getireceksiniz. Rojin ile iki kişi depoya erzak getirmeye gidecek. Aryen sen de diğer mangadan Heval Sakine ile birlikte Doçka tepesine doçka mermilerini götürmeye gideceksin. Sakine yolu biliyor. Daha önce sen de o tepeye gitmiştin zaten" dedikten sonra "itirazı olan var mı" diye sordu. Kimseden ses çıkmadı.

Göreve gideceğimi öğrendiğimden beri içimi tanımlayamadığım bir heyecan sarmıştı. Gideceğimiz tepe çatışmaların yaşandığı bir alandıydı. Yolda ne yaşayacağımızı bilmiyorduk. Korku heyecan iç içe geçmişti ruhumda.

Heval Koçerin "Tamam o zaman göreve gidecekler silah ve çantalarını alıp dışarı gelsinler" diyerek manganın çıkışına doğru yönelirken "Aryen sen çantanı alma kefiye ve silahını al yeterlidir" dedi. Ve "acele et" diyerek mağaradan çıktı.

Kefiyemi boynuma dolayıp silahımı alarak mağaradan dışarı çıktığımda göreve gidecek arkadaşlar ikili üçlü gruplar halinde toplanmış son hazırlıklarını yapıyorlardı.

Gözlerim Heval Sakine'yi arıyordu, işte oradaydı. Hemen yan tarafa düşen kayalığın yanında bekliyordu. Sırtı bana dönük olduğu için beni henüz görmemişti.

"Heval Sakine" diyerek seslenerek acele acele yanına gittim. Ona seslendiğimi duyunca yüzünü bana dönmüştü. "Merhaba Heval" diyerek selamlaşırken biraz sert biraz yumuşak bir üslupla Kürtçe bir şeyler söylüyordu. Ne söylediğini anlamasam da el kol hareketlerinden acele etmem gerektiğini çıkarmıştım.

Bu sırada Heval Koçerin omzuna aldığı çuvala yanımıza gelmişti. Çuvalı yere bırakarak Heval Sakine'ye Kürtçe bir şeyler söyleyerek konuşmaya başladılar. Sanırım gideceğimiz yol hattı üzerine konuşuyorlardı. Birbirlerine söyleyeceklerini bitirdikten sonra Koçerin bana taraf dönerek "Aryen, Heval Sakine ne derse onu yapacaksın tamam mı" dedi. Başımı sallayarak tamam dedim.

Heval Koçerin yanımızda biraz daha durduktan sonra; "tamam o zaman ben gidiyorum. Serkeftin" diyerek el sıkışıp ayrıldı.

Bu arada Heval Sakine çuvalı açarak içinden çıkardığı uçları uzun ve kalın mermileri yanındaki boş çantaya dolduruyordu. Daha önce hiç bu kadar büyük mermi görmemiştim. Her biri elim kadar vardı. Bunlar doçka mermileri olmalıydı. Heval Sakine çantasını neredeyse ağzına kadar doldurduktan sonra bir iki kez çantayı kaldırıp indirerek ağırlığını kontrol etti ve kendi kendine "başe" diyerek sırtına aldı. Geriye çuvalda az bir mermi kalmıştı. Onları da çuvalın ağzını bağlayarak kefiye ile bana bir yük yaptı. Çuvalı sırtıma aldığımda içinde mermilerin az olmasına rağmen beklediğimden ağır olduğunu gördüm. Gözüm Heval Sakine'ye kaydı, yükü benimkinin iki üç katıydı. Heval Sakine konuşmuyordu ama hareketleri ile insana ne yapması gerektiğini anlatıyordu.

Hazır olunca silahlarımızı omuzlarımıza atarak Heval Sakine'nin "hayde" demesi ile birlikte yola çıktık. Önde hafif öne doğru eğilmiş halde yürüyen Heval Sakine arkasında ona yetişmeye çalışan ben

patikadan kendimizi noktanın altına bırakarak yükselen tepelere doğru çıkmaya başladık. Yukarı doğru çıktıkça yarı karlı tepeler görülmeye başladı. Önümüzdeki bu karlı tepeleri aşmamız gerekiyordu. Hava gündüz olmasına rağmen oldukça soğuktu. Yürüdükçe ısınsak da durduğumuz an üşümeye başlıyorduk. Onun için ara vermeden yürüdük. Yola çıktığımdan bu yana bazen mesafeyi açsam da hiç geride kalmamıştım.

Heval Sakine’de yürürken sürekli arkasına bakarak beni kontrol ediyordu. Hemen peşinden yürüdüğümü görünce sevindiğini belli etmek ister gibi ağız dolusu gülümsüyordu. Bunu çok güldüğü zaman ağzında kendisini belli eden tek altın dişten anlıyordum.

Yürüyüşe geçmeden önce kendi kendime “Aryen kesinlikle bu görevde geride kalmadan yürümelisin” diye söz vermiştim. Benim için bu görev bir tür kendini ispatlama olacaktı. Ayrıca Heval Sakine gibi eski ve fiziği güçlü bir arkadaşla yolda geride kalmadan göreve gidip gelmek büyük bir başarı olurdu. Bunu başardığımı bölükteki bütün arkadaşların özellikle de Heval Koçerin’in görmesini çok istiyordum. Yeni olmama rağmen bana güvenerek bu görevi vermişti.

Yol boyu bunları düşünerek yürürken doçka tepesine yakınlaştıkça ara ara uzaktan silah seslerinin geldiğini duymaya başlamıştım. İlerledikçe silah ve patlama sesleri de yoğunlaşıyordu.

Çıktığımız tepenin zirvesine ulaşmamıza çok az bir mesafe kalmıştı. Heval Sakine zirveye yakın bir yerde durarak oturmamı işaret ettiğinde olduğum yerde durarak oturdum. O da durduğu yerde çökerek etrafı izlemeye koyulmuştu. Beş dakika kadar araziye, karşı tepeleri izledikten sonra arkasına dönerek eliyle gel işareti yaptı. Hemen yerimden kalkarak yanına gittim. Aramızda en fazla yirmi metre vardı. Yürümekten mi heyecandan mı bilemiyorum soluk soluğa kalmıştım. Neden durduğumuzu bilmesem de Heval Sakine’ye güveniyordum. Heval Koçerin’in “o ne yaparsa sen de onu yapacaksın” sözleri kulağımdaydı.

Heval Sakine biraz tedirgin gibiydi. Bana tepenin zirvesini göstererek Kürtçeyle birlikte el kol hareketi yaparak oraya gideceğini ve benim de burada beklemem gerektiğini anlatmaya çalışıyordu. Ben de onu anladığımı belirtmek için kafamı sallıyordum sürekli. Ne o Türkçe biliyordu ne de ben Kürtçe. Ama bir şekilde bir birimizi anlamanın yolunu bulmuştuk.

Oturduğu yerden doğrularak eliyle iki omuzumu tuttu ve “bekle” diyerek silahını eline alıp eğile eğile tepenin başına doğru gitti. Gözlerimi ona kilitlemiştim, her hareketini takip ediyordum. Bu arada silah sesleri çok yakınımdan gelmeye başladı. Ya da ben yaşadığım heyecan ve korkudan dolayı bu kadar yakın hissediyordum.

Heval Sakine tepenin başına kadar gitmişti. Orada durup biraz bekledikten sonra tekrar kalkarak yarı eğilmiş halde yürüyerek tepenin tam üstüne çıktı ve biraz ilerledikten sonra tepenin diğer tarafına geçerek gözden kayboldu. Onun gözden yitmesinin ardından içimde bir korku dalgası yükseldi. Az sonra mideme kramp girmiş gibi sancılar tutmaya başladı. Gözüm tepenin son bulunduğu ufuk çizgisindeydi. Heval Sakine nereye gitmişti ve geri gelmese ne olacaktı? Kalkıp ben de peşinden gitse miydim? Ama beklememi söyledi. Zaman geçtikçe içimde durduramadığım bu sesler silah sesleri ile birleşince tedirginliğim daha da artmaya başladı. Bu şekilde bekleyiş ne kadar sürdü bilmiyorum ama bana çok uzun gelmişti. Heval Sakine tepenin başında görüldüğünde üzerimdeki bütün endişe bir anda yok olup gidiverdi. Onu gördüğüme çok sevinmiştim. Onun çağırmasını beklemeden kalkarak koşup yanına gittim. Her zamanki gülüşüyle “otur” diyerek işaret etti. Ben tam Heval Sakine nereye gittin, seni çok merak ettim diyecektim ki bir kolunu kaldırıp durduğum tepenin diğer tarafında balıksırtı gibi uzanan kayalıklı tepeye doğru uzatarak “Tepeye doçka” dedi. Gösterdiği yöne doğru dikkatli bakınca kayalıklar ve çıplak ağaçlarla kaplı tepeyi tanıdım. Burası gerçekten de doçka tepesiydi. Daha önce sadece bir iki kez gelmiştim bu tepeye. Ama o zaman aşağı taraftan Gundê Xurse tarafından gelmiştik. Oysa şimdi tepe tepe çıkarak ulaşmıştık. Heval Sakine göstermeseydi tanımazdım yine burayı. Henüz araziye tanıma yeteneğim gelişmemişti. Bana gördüğüm her dağ her dere her patika aynı geliyordu. Heval Koçerin dağla bütünleştikçe arazi hakimiyetin gelişir diyordu.

*Gunde Xurse: Xurse Köyü

*guhbara heval: dinliyorum

*Selamlar sevgiler Agit Biz geldik

*Doğrudur Heval

*İyi günler

*Gidelim

Zirvede bir süre durup etrafı izledik. Olduğumuz yer epey yüksek olduğundan dört bir tarafımızı görebiliyorduk. Günün yavaş yavaş çekilmeye başladığı bu saatlerde manzara müthiş derecede güzeldi. Sıra sıra uzanmış gölgeli dağlar gökyüzünün boşluğunda kayboluyordu. Kendimi manzaranın cazibesine kaptırmıştım. Heval Sakine ise küçük cihazı açmış “Agit Agit” diye çağrı yapıyordu.

Üst üste yaptığı birkaç çağrıdan sonra karşıdan yanıt geldi. Tiz ama gür sesli bir erkek arkadaş “Guhdare heval” diyerek cevap verdi. Heval Sakine bağlantı kurulmasının sevinci ile cihazın mandalına basarak “Silav û rêz. Agit em hatin heval” diyerek cevap verdi.

Kısa bir sessizliğin ardından karşıdan “Sakine tu yi” diye bir ses duyduk.

Heval Sakine gülerek kendi kendine “Kuralsız Azad” dedikten sonra bu kez gayet ciddi bir ses tonuyla “Raste heval raste” dedi.

Aralarında karşılıklı kısa bir konuşmadan sonra Heval Sakine “Dembaş” diyerek elinde tuttuğu cihazı kapatıp yeleğinin üst cebine koydu. Bana taraf dönerek “em biçin” dedi ve kalktı. Gideceğimizi anlamıştım; ben de kalkarak Heval Sakine’yi takip ettim. Heval Sakine yürüyüşe geçerken arkasına dönüp “mesafe” demişti. Bunun araya belli uzaklık koyarak yürümek olduğunu biliyordum. Arada on metre mesafe kalacak şekilde yürümeye başladım.

Tepenin tam üstünde bir süre eğile eğile yol aldık. Sonra yamacından ileriye on dakika kadar yürüdükten sonra Doğa tepesine ulaştık. Daha önce de burada gördüğüm Heval Azad karşıladı bizi. Tokalaşıp merhabalaştıktan sonra tepenin hemen bir iki metre altındaki manga yerlerine gittik. İçeride üç erkek arkadaş daha vardı. Ayağa kalkarak selam verdiler. Onlarla da tokalaşarak manganın tam orta yerine kurulmuş olan sobanın etrafına geçip oturduk. Bu arada sırtımızdaki yükleri manganın girişinde bir köşeye bırakmıştık.

*Biz gidelim

*Müsaade var mı heval

*Sakine geldin

*Hoşgeldiniz heval, gelin

Oturur oturmaz sohbet başlamıştı. Herkesin merak ettiği ve sormak istediği birçok konu vardı. Arkadaşlar Kürtçe konuşuyorlardı. Ben her zamanki gibi dinleyici konumdaydım. Konuşmaları sırasında Heval Azad beni hatırladığını belli etmek için Heval Koçerin’i sordu; “iyidir” dedim. Beni bir kere görmüştü, ama buna rağmen beni tanıması hoşuma gitmişti. Durumumu, alışıp alışamadığımı sorarak biraz sohbet ettik.

Heval Azad ve diğer üç arkadaş oldukça yorgun görünüyorlardı. Azad esmer tenli, zayıf ve uzun boyluydu. Yüzünde günlerdir tıraş olmadığını gösteren kirli sakalı ve ince bıyığı ile daha da zayıf görünüyordu. Diğer arkadaşlar ona göre daha yapılıydılar. Hele biri vardı ki oldukça cüsseliydi. Onunla tokalaşırken ellerim avuçlarının arasında kaybolup gitmişti. Arkadaşlar ve Heval Sakine hararetli bir tartışmanın içine dalıp gitmişti. Operasyon hakkında konuştuklarını arada geçen “askere Tirk, kobra” gibi kelimelerden anlayabiliyordum. Bazen onları dinleyerek bazen sobanın ısısına dalarak zaman geçip gitti.

Neredeyse iki saate yakın tepedeydik. Arkadaşlar yola çıkmadan önce yeni çay demleyip kahvaltılık bir şeyler çıkardılar. Hep birlikte oturup yedik. Heval Sakine hava kararmadan noktaya ulaşmak için acele ediyordu. Bu yüzden arkadaşların “daha erken, biraz daha oturup dinlenin” diye ısrar etmelerine yanaşmadı. “Em biçin” diyerek kalktığı anda vedalaşarak yola çıktık.

Dışarda soğuk hava daha yeni başlamıştı. Akşamın ayazı kendini hissettiriyordu. Geldiğimiz taraftan geri döneceğimiz için önümüzdeki yolun nasıl geçeceğini biliyordum. Bu yüzden şimdi daha rahattım. Yola koyulduğumuzda dönüşümüz tahmin ettiğim gibi daha rahat geçti. Gelirken sürekli çıkmıştık. Şimdi ise yolumuz genellikle inmişti. Hızlı bir tempoyla çok da mola vermeden yürüdük. Saatler sonra noktaya ulaştığımızda karanlık çoktan çökmüştü. Arkadaşlar eski manga yerlerinde ateş yakıp oturmuşlardı.

Geldiğimizi ilk fark eden nöbetçiler oldu. Onları geçerek yönetim mangasına doğru ilerledik. Manga yerine vardığımızda takım komutanlarının hepsinin orada olduğunu gördük. Sanki bizim gelmemizi bekliyor gibiydiler. Heval Sakine karanlıktan çıkıp “müsaade heye heval” diye seslendiğinde Heval Çiçek “Sakine hat” diyerek ayağa kalktı. Yanımıza gelip ikimizi karşısında görünce rahatlamış

İçtima sahası tam bir vedalaşma sahnesine dönüşmüştü. Sanki birbirimizi bir daha göremeyeceğimiz gibi kimi arkadaşlar ağlıyor kimileri de uzun uzun el sıkışarak birbirine sarılıyordu. Arkadaşları ilk kez bu kadar duygusal görüyordum. Onların bu hali beni de çok etkiledi. Zaten duygusal bir yapım vardı. Çocukluğumdan beri yanımda üzgün ya da ağlayan birini görsem hemen etkilenir onunla birlikte oturur ben de ağlarım. Annem bu yüzden sulu gözlü kızım derdi sürekli. Bu özelliğim burada da değişmemişti. Gözlerim yaşla ayrılıyordum arkadaşlardan.

Gerillada ayrılıkların kaybetmeye benzer duygular yaşattığını birebir henüz yaşamamıştım. Ama her arkadaşına bakarken, yüreğimden bir şeylerin kopup gittiğini hissediyordum.

Uzun bir vedalaşma töreninin ardından “Serkeftin” seslenişleri arasında geride ayrılık ve hüznün ıslattığı bir akşam bırakarak yola koyulduk.

Karargaha gelişimiz üç gün olmuştu. Bölük olarak karargah yerinin hemen sol tarafına düşen kayalık yamaçta konumlanmıştık.

Geldiğimiz ilk günle birlikte manga yerlerimizi yaparak, günlük faaliyetlere katılmaya başlamıştık. Karargaha geliş gidişler yoğun olduğu için gün boyu sürekli bir koşuşturma halindeydik. Nöbet, tepe, mutfak, devriye derken neredeyse gün boyu noktada kimse kalmıyordu. Bir de buna geceden kalma uykusuzluk eklenince gece gibi dolanıyorduk ortalıkta.

Karargahta bizim dışımızda genel lojistik bölümünden bir takım erkek arkadaş ile basın ve güvenlik mangaları vardı. Sayımız epey kalabalıktı. Pratik faaliyetlere karargah gücü de katılıyordu. Fakat sayıları bize göre hem az hem de kendi özgün çalışmaları olduğundan pratik işlere ağırlıkta biz gidiyorduk. Görünürde kimsenin bundan bir şikayeti yoktu. Ancak ön hatlardan çatışma haberleri geldikçe hoşnutsuzluk ve rahatsızlıklar da yer yer kendini göstermeye başlıyordu. Özellikle eski arkadaşlar tepkilerini yaşamda; “Karargahta oturmuş ekmek yapıyoruz. Biz ne zaman savaşa gireceğiz” tarzında dile getiriyorlardı.

Herkes savaşın içinde olmak istiyordu. Tüm gündemimiz gelen haberler ve yaşanan çatışmalardı. Nöbette, mutfakta, mangada her yerde savaştan konuşuluyordu. Karargahta olduğumuz için her gün yeni bir haber duyuyorduk. Gelen bilgilere göre operasyon Gabar’dan başlayarak, Çırav ve Besta’yı da içine alacak şekilde yayılmaya başlamıştı. Operasyona on binlerce askerin katıldığı söyleniyordu. Arkadaşlar düşmanın ilk defa bu kadar sayıda güçle yöneldiğini ve çok yoğun şekilde teknik kullandığını söylüyorlardı. Yine düşman ilk defa gece helikopterlerle indirme yapıyordu. Herkes bunun yeni bir taktik olduğunu ve gerillaya hiç beklemediği anda yönelme olarak görüyordu.

Gerçekten de hava hareketliği gün boyu durmuyordu. Helikopterlerden biri gidip biri geliyordu. Böyle zamanlarda helikopterlerden biri biraz alçaktan uça birçok arkadaşın “Hadi Azad lexe” dediğini duyuyordum. Doğa’nın helikopter düşürüldüğünü öğrenmiştim bu şekilde.

Savaş birkaç saat uzağımdaydı. Gün içinde silah ve bomba sesleri hiç eksik olmuyordu. Savaşın yaşandığı tepeler bizden uzak olsa da an an, gün gün o heyecanı hissediyorduk.

İlk günler bir helikopter geçişinde ya da bir bombalama sesi duyulduğunda yaşanan korku ve panik havası yavaş yavaş ortadan kaybolmuştu. Öyle bir günde herkes artık ne yapacağını biliyordu. Helikopterler çok yakınımızdan geçiyorsa hemen olduğumuz yerde durup, hareket etmeden bekliyorduk. Uçak sesleri geldiğinde ise hızla kendimizi kaya altlarına atıyorduk.

Günler bu atmosferde geçerken, bir sabah karargahtan bir grup arkadaşla birlikte on beş-yirmi kişi, çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan bir grup köylü noktamıza geldi. Bunlar son günlerde düşmanın köylerini bombalaması sonucu, köylerini terk etmek zorunda kalan ve gerilla alanına sığınan insanlardı. Her gün bombalanan köylerin haberini alıyorduk. Ve şimdi o haberlerin tanıklığını bizzat yaşıyorduk.

Halkın gelişle birlikte noktamız bir günde tam bir köy yerine dönüştü. Onları sabit bir yerde tutmak oldukça zordu. Ne tarafa baksan rengârenk giysiler içinde ya bir kadın ya bir çocuk görüyordum. Hemen birkaç yerde büyük ateşler yakarak, grup grup dağıttık halkı ve ihtiyaçlarını karşılamaya geçtik. Yüzlerindeki öfke ve keder gerillayı görmenin sevinciyle gölgelense de gözlerindeki isyanı hiçbir şey perdeleyemezdi. Kadınların yanmış tenlerinde acı ve hüznün vardı. Alınlarından çenelerine doğru inen *deqler yaşadıkları hawarların karanlığı gibiydi. Bugün çok sürmedi bu karanlık.

Ateşler yakılıp biraz ısınıp kendilerine geldiklerinde hemen ayaklandı kadınlar. Kimileri çocuklarının üstlerini başlarını kuruturken, kimileri de illa ki bizimle oduna, suya gelmek istiyordu. Onları zor durdurduk. Zaten hareketsizliği sağlamak oldukça zordu. Sürekli bir oraya bir buraya gidip geliyorlar. Yüksek sesle birbirine bağırıp sesleniyorlardı. Hele çocuklar bir türlü yerlerinde durmuyordu. Kimi arkadaşlar bundan istifade ederek, yıllardan beri özledikleri çocuklarla oyuna girişmişlerdi. Heval Dilan gözleri boncuk bocuk iki kız çocuğunu karşısına almış onlara içtima almasını

öğretiyordu. Şimdiden bunlar benim şervanlarım demeye başlamıştı bile. Gerillanın çocuk, çocukların gerilla olduğu zamanlardı. İnsan böyle bir anda birçok duyguyu bir arada yaşıyordu. Bir yandan köyünden, toprağından göç etmek zorunda kalan insanların acıları, öfkeleri, korkuları bir yandan ise en zorlu koşullara aldirmeden dağlara, gerillaya sığınmaları. Bu coğrafyada dağlar her zaman zülüm ve baskıya karşı insanların korunağı olmuştur ve bugün de değişen bir şey yoktu. Değişen tek şey benim de bu tarihi yaşıyor olmamdı. Savaşın yakıcı gerçekliğini belki de ilk kez bu kadar çarpıcı görmüştüm. İçinde olduğum zaman o çokça sinemalarda izlediğim savaş filmlerinin gerçek bir sahnesiydi. İki gün boyunca halkın ihtiyaçlarını ve güvenliklerini almaya çalıştık. Erzak sıkıntısı olduğu için mercimek çorbasıyla bulgur pilavı yapabildik sadece. Onlar da bizimle açlığı, uykusuzluğu birlikte yaşayıp paylaştılar. İkinci günün sonunda yeniden yola düşme zamanları gelmişti.

Deq:

Hawar:

Köy yollarının hattından Çirav üzerinden Bestaya geçilecekti. Botan karargahından gelen talimat böyleydi. Sonrasında nereye gidecekleri belirsizdi.

Güneşin çekilip akşamın inmesi ile birlikte eşyalarını katırlara yükleyerek köylüler ile birlikte yola çıktık. Kucaktaki çocuklar hariç herkes yollara düşmüş yürüyordu. Yaşlılar ellerindeki ağaç dallarına dayana dayana yürümeye çalışıyor, çocuklar ise minik adımları taşlara takıla, düşe düşe annelerinin peşinden gidiyordu.

Spivyan köyünden Gundê Ere'ye kadar halk ile birlikte gittik. Gundê Ere küçük Sosın'ın köyüydü. Ve o da bizim mangayla gelmişti. Orada bizi bekleyen bir grup arkadaş vardı. Köylüleri onlara ulaştırdıktan sonra hepsiyle vedalaşarak geri döndük.

Noktaya ulaştığımızda nokta boşalmış bir köy gibi sessiz ve kimsesiz gelmişti hepimize.

.....Yıllar sonra göç ettirilen bu köylülerin Botan'dan Güney'e uzanan uzun ve zorlu penaber yolculuklarının sonunda önce Ertuş ardından Mahmur'da penaber bir hayatı yaşamak zorunda kalacaklarından habersiz tarihi zamanlara tanıklık etmiştik o gün...

*Penaber(Mülteci)

Bir sabah savaş uçakları bulunduğumuz noktanın hemen üst tarafındaki boşaltılmış olan Sipivyan köyünü bombalamaya başladılar. Uçakların gelişi ile birlikte kazan bombalarının atılması bir olmuştur. Biz o sırada bölük olarak her sabah çıktığımız intişar yerinden henüz inmiştik. İkili üçlü kaya altlarına girmiş günün ilerlemesini bekliyorduk. İyi ki de intişar yerinden inmiştik. Çünkü vurulan boş köye çok yakındı noktamız. Düşman boş köylerin çevresini bombalayarak köylerden geriye taş üstünde taş bırakmak istemiyordu. Bu savaş Kürt halkının varlığına karşı olmanın yanında aynı zamanda yaşamına, kültürüne ve geleceğine karşı da yürütülüyordu.

Sabahtan başlayan hava saldırısı gün boyu aralıklarla devam etti. Bölük olarak intişar yerinde kaldık. Bütün gün akşamüzeri ortalık biraz sakinleşip sessizleşince yerimizi bırakarak noktaya indik. Aşağı noktaya indiğimizde karargah gücünün bizden önce gelerek mangalarına dağıldıklarını gördük. Biz de kendi yerimize doğru giderken Heval Çiçek ile Heval Rahime son durumları öğrenmek için karargah mangasına doğru gittiler. Giderlerken mangalara akşam için hazırlıklarını yapmaları talimatını vermişlerdi.

Manga yerlerine ulaşır ulaşmaz ilk işimiz çil yavrusu gibi dağılıp ateş yakmak için odun toplamak oldu. Ateşlerimizi yakıp biraz ısınınca iki kişi çaydanlık ve mataraları alarak suya gittiler. Geriye kalanlar da ateşin başında oturmuş ısınmaya çalışırken yavaş yavaş günün yorgunluğu üzerimize çökmeye başlamıştı. Gözler yarı açık ellerimizi ateşe doğru uzatmış çayın kaynamasını bekliyorduk. İlginç bir şey yorgunluktan mı yoksa gün boyu aç kalmaktan mı kimseden ses çıkmıyordu. Az sonra çayımız kaynayıp demlenince çantalardan fazla ekmekler çıkarıldı. Çay ile birlikte ekmeklerimizi kuru kuru yiyerek karnımızı doyurduk. Sıcak çay içimizi ısıtmıştı. Ateşin başında gelecek son talimatları beklerken uykusu gelenler tek tek kefiyelerini başlarına çekerek oldukları yerde kıvrılıp birbirlerine dayanarak uzanmışlardı. Benim de uykum gözlerimden akıyordu. Hemen yanımda uzanan Heval Dilan'ın dizlerine doğru yaslanarak yarı oturmuş pozisyonunda ben de uyuklamaya başladım.

Arada ses gelince gözlerimi aralayarak etrafıma bakıyor sonra tekrar kapatıyordum. Birazdan nöbet sırası bize gelirdi. Yani yarı açık gözlerle uyumaya çalışırken nöbet dönen Heval Koçerin'in ateşin başına gelerek çömeldiğini gördüm. Üşümüş bir haldeydi. Daha rahat ısınmak için silahını çıkarıp bir kenara bıraktı ve kendine uygun bir yer bulup oturdu. Ellerini közlere uzatmış ısınmaya çalışırken gözlerindeki dalgınlığı anlamaya çalışıyordum. Son günlerde oldukça daralmış bir hali vardı. Mangada tepki göstermediği kimse kalmamıştı. En çok sevdiği Heval Berçem'i bile terslemişti geçen gün. Herkes bu daralmasının sebebini bildiği için fazla üzerine gitmemişti. Tüm tepkisi karargahta kalmaktı. O gün Heval Evin'in takımı ile kalmak için çok dayatmıştı ama kabul edilmemişti. Heval Çiçek düzenlemenin takım olarak yapıldığını açıkladığında kalkıp kendisini önermiş kabul edilmeyince de; "o zaman beni manga komutanlığından alın bir savaşçı olarak gönderin" diyerek ısrarla dayatsa da sonuç değişmemişti. Bu yüzden o günden beri her şeye ve herkese karşı tepkiliydi. Hepimiz onun asıl tepkisinin sıcak savaş alanında olmaması olduğunu biliyorduk. Bunu her tavrından, her konuşmasından çıkarabiliyorduk. Onun gibi daha birçok arkadaş da aynı duyguları yaşıyordu. Durum böyle olunca kim daralıp kızsın kimse bir şey demiyordu. Geçici bir durum gözüyle bakılıyordu.

Onu böyle uzaktan izlerken "savaşmak tutkusunun nasıl bir şey olduğunu" düşünüyordum. Heval Koçerin her türlü zorluğu, tehlikeyi göze alabilen biriydi. Ona birçok yönü ile hayranlık duyuyordum. Öyle ki bazen kendimi Heval Koçerin'le aynı mevzide savaşırken hayal ediyordum. Bir gün ben de gerçek bir çatışmayı yaşayacaktım. İşte o gün Koçerin kadar cesaret göstermek istiyordum.

Bu düşüncelerle ateşin başında ne zaman uykuya dalıp gittiğimi hatırlamıyorum. Birinin omuzumu sarsmasıyla uyandığımda havanın çoktan kararmış olduğunu gördüm. Beni uyandıranın Heval Koçerin olduğunu sesinden anladım. Yanımda durmuş; "Aryen hadi kalk. Herkes toparlandı. Nokta değiştiriyoruz" diyordu.

Bunu duyar duymaz acele ile doğrulup ayağa kalktığımda mangadaki herkesin hareketlendiğini gördüm. Karanlığın içinde gidip geliyordu arkadaşlar. Ben de geç kalmanın verdiği telaşla "niye kimse beni uyandırmamış" diye kendi kendime söylenirken hızla üstümü başımı düzelterek çantamı sırtıma aldım. Silahım hemen yanımdaydı, onu da omuzuma atıp bekledim.

Heval Koçerin'in "herkes tamam mı, hazır mısınız" demesiyle "evet" diyerek mangaca yola koyulduk. Herkes karargahın içtima yerine doğru gidiyordu. Tüm bölük içtima sahasına toplandığımızda karanlığın içinde Heval Rahime'nin tiz sesi duyuldu. Kürtçe konuşuyordu. Yola çıkarken Heval Rahime'nin ne söylediğini Berivan'a sorduğumda düşmanın karadan ilerlemeye devam ettiğini ve Gabar'ın en stratejik iki tepesini ele geçirdiğini söyledi. Yine çatışmalar doğka tepesine kadar ilerlemişti. Bunun düşmanın karargaha yakınlaştığı anlamına geldiğini söylediğinde şu an neden orada olduğumuzu anlamıştım. Karargah gücü ile birlikte bizim bölük ve diğer güçlerde ağırlık teşkil eden arkadaşların Gabar'dan çıkması kararlaştırılmıştı. Bu gece Spivyan köyündeki eski mağaraya gidecek ve orada diğer güçlerin gelmesini bekleyecektik.

Yolumuz uzak değildi fakat Gabar'dan çıkma haberi herkesin moralini bozmuştu. Yarım saatlik yolu bir saatte almıştık. Mağaranın önüne geldiğimizde önden birkaç arkadaş içeri girdiler. İçeriden seslenilmesiyle birlikte bütün bölük dar ve uzun bir girişten geçerek mağaraya girdik. İçerisi toz toprak doluydu. Boğazımızı kefiyeler ile kapatarak yanan el fenerleri yardımıyla manga manga bir yer bulup oturduğumuzda içerdeki toz da biraz hafifledi. Mağaranın içi dar olduğunda yarı oturur pozisyonda bekliyorduk.

Zaman geçti ve saatler gece yarısını buldu. Henüz diğer güçlerden kimse gelmemişti. Birkaç saatin ardından karargahtan yeni bir haber geldi. Bu gece burada kalacağımız söylendi. Hareketin olmadığı netleşince nöbetçiler iki kişiye çıkarılarak uyuma pozisyonuna geçtik.

Herkesin kafasında bundan sonra nereye gideceğimizin soru işaretleri dolanıyordu.

Sabah olup gün ağrıdığında nöbetçi subayın "Rojbaş Hevalno" diye gelen seslenişleri arasında uyanarak yavaş yavaş kalkmaya başladık. Uzandığım yerden doğrularak oturdum. Çevreye bakınırken uzanmış bedenlerin arasında kendimi istiflenmiş gibi hissettim. Her uyanan uflayıp pufplayarak kalkıyordu. Herkesin bir yerleri tutulmuştu.

İçerisi gece kadar karanlık değildi. Mağaranın kapı tarafından günün ilk ışıkları cılız da olsa içeri sızıyordu.

Nöbetçi subay “Rojbaş” çekerken belli bir saate kadar kimsenin izinsiz dışarı çıkmaması uyarısını yapmıştı ama bunu fazla dikkate alan yoktu. Giriş çıkışlar başlamıştı. Hemen yanımda oturan Heval Dilan da daha fazla dayanamayıp; “Karnım patlayacak ben dışarı çıkıyorum” diyerek kalkınca bende ondan cesaret alarak kalktım ve peşinden gittim.

Mağaradan çıkınca kapının önünde Heval Çiçek ve Koçerin’le karşılaştık. Kendi aralarında hararetli hararetli konuşuyorlardı. Heval Çiçek bizi görünce kızarak; “Çıma çıktınız” diye sordu.

Heval Dilan onu hiç duymamış gibi cevap bile vermeden kolunu “ben gidiyorum” diye sallayarak yürüyüp gitti. Ben de bir anlık duraksadım sonra da oradan kaçır gibi koşarak Heval Dilan’ın arkasından gittim. Bu sırada Heval Çiçek arkamızdan “Kuralsızlar” diye bağıırıyordu.

Heval Dilan’a yetiştigimde çoktan bir kayanın arkasına geçmişti bile. Ben de onun beni görmeyeceği bir yer bulup şutiğimi açmadan şalvarımı indirerek çömeldim. Böyle anlarda herkesin en büyük korkusu birilerine yakalanmaktır. Onun için acele acele tuvaletimizi yaparak kalktık. Heval Dilan “tamam mısın” diye seslendiğinde şalvarımı şutiğimin üzerine çekerek yanına gittim. Dilan; “Şutikleri içerde sararız, oyalanmayalım” diyerek yeleğinin önünü kapatarak yürüdü. Ben de onun gibi yaparak yürüdüm.

Mağaraya geldiğimizde Heval Çiçek giriş kapısında durmuş bizi bekliyordu. Heval Koçerin de hemen yanındaki kayanın üzerine kuşlar gibi tünemiş elinde de dar sigarası ile bizi izliyordu. Heval Dilan Çiçek’in kızacağını bildiğinden daha o ağzını açıp bir şey demeden yarı şaka yarı ciddi “Heval Çiçek em teqiyan” diyerek gülmeye başladı. Bu arada gülünce esmer yüzünde ısıll ısıll parlayan o bembeyaz dişleri de ortaya çıkmıştı. Heval Dilan’ı duyan Heval Koçerin de kahkahalarla gülüyordu. Heval Çiçek kızsın mı gülsün mü bilemedi ve tek söylediği “biçe biçe kuralsızlar” demek oldu. Heval Koçerin konuşulanları duyunca dayanamayıp yerinden kalkıp gülümseyerek yanımıza geldi. O da Dilan’a bir iki laf attıktan sonra konuyu değiştirip operasyon ve düşmanın durumu üzerine konuşmaya başladı.

Az sonra ne Heval Çiçek ne Heval Dilan’da kızgınlıktan eser kalmamıştı. Herkes kendince çıkarması gereken sonucu almış gibi görünüyordu. Bir kuralsızlık yapmıştık belki ama gerekçesiz değildi. Bu yüzden de Heval Çiçek çok kızmamıştı zaten. Bir de Heval Dilan hem eski hem de sevilen bir arkadaş olduğu için yanıltta olsa büyütülmemişti. Tabi ben de Heval Dilan sayesinde fırça yemekten kurtulmuştum.

*Biz patladık

*Git git

Ayaküstü sohbet hepimizin merak ettiği geri çekilmenin nereye olacağı konusuna gelmişti. Heval Dilan; “biz niye gidiyoruz ki, karargah kendisine gitsin” diyerek itiraz ediyordu. Heval Koçerin de onunla aynı şeyleri düşündüğünden Dilan’ı destekleyerek; “doğru söylüyor. Biz karargah gücü değiliz ki, pratik gücüyüz. Kadın gücü olduğumuz için mi bizi çıkarıyorlar” diyerek sorgulayıcı bir şekilde konuşunca Heval Çiçek daraldı biraz.

“Heval bese. Talimat bu şekilde, yeter tartışmayın” deyince ortam bir anda gerildi yine. Heval Çiçek kararların tartışılmasına Heval Koçerin ile Dilan da onun “talimattır” diyerek kestirip atmasına sinirleniyordu.

O gerginlikte Heval Rahime ile Arin’in karargahtan gelen patikada görülmeleri ile birlikte bütün dikkatler o tarafa yönelmişti. Acele ederek yanımıza geldiklerinde önce selamlaşıp sonra da “ne var ne yok. Yeni bir şey var mı” diye sorulduğunda Heval Rahime “Akşama hareket ediyoruz. Ayrıntıları yönetimde konuşuruz” diye cevap verip Koçerin’e bakarak “Arkadaşlara haber verin, herkes hazırlığını ona göre yapsın” dedikten sonra Heval Çiçek’e “Sen de gel” diyerek mağaranın dışında yönetim için hazırlanmış manga yerine doğru yürüdü. Heval Çiçek onların peşinden giderken biz de arkadaşlara haber vermek için mağaraya girdik.

Mağarada akşam hareket edeceğimizin haberi duyulduğunda herkeste bir canlanma oldu. Bu arada içeri yeni gelen nöbetçi subay araziye fazla dağılmadan herkesin dışarı çıkıp manga manga kalabileceğini söyleyince bir hareketlenme yaşandı. Çantasını, silahını alan mağaradan çıkıyordu.

Biz de Heval Dilan’la çantamızı alarak çıktık. Heval Koçerin manga yerimizi bizden önce çıkıp ayarlamıştı. Yüksek bir kayanın yanında durarak hemen etraftaki odunlarla küçük bir ateş yaktık.

Yanımızda yiyecek olarak sadece birkaç tane ekmek kalmıştı. Bunları çıkarıp yanına da mataralardaki su ile şerbetli su yapıp yedik. İnsan açken kuru ekmeğin tadı pasta gibi geliyordu.

Gün dinlenme ve yola hazırlanmak ile geçmişti. Zaman ilerleyip akşam saatleri yakınlaştığında sabırsız bir bekleyiş hali sarmıştı herkesi. Bir an evvel havanın kararmasını ve yola çıkmayı istiyorduk. Ama bunun için öncelikle öğleden sonra karargaha giden Heval Rahime'nin dönmesi gerekiyordu.

Öğleyin karargahtan gelen kurye arkadaşlar bölük ve takım komutanlarının karargahtan çağırıldığı haberini getirdiklerinde Heval Rahime, Çiçek ve Arin apar topar hazırlanıp gitmişlerdi. Herkes bu acil çağırılmanın nedenini merak ediyor ve tahminlerde bulunuyordu. Genelde planlamayla ilgili olduğunu düşünürken acaba bir değişiklik mi oldu sorusu geçiyordu.

Arkadaşların tahmini doğru çıkmıştı, planlamada değişiklik yaşanmıştı.

Heval Çiçek karargahtan gelir gelmez tüm bölüğü toplayıp akşamki hareket hakkında kimi yeni açıklamalar yaptı.

*yeter heval

Söyledikleri her neyse itirazlara neden olan bir açıklamaydı. Toplantı bitip herkes dağılmaya başladığında öğrenmiştim neler olduğunu. Yapılan değişikliğe göre akşam hareket olacaktı ancak yol yürüyüşünde bizim bölümümüz takım gücü şeklinde hareket edecekti. Yani bölümümüz dağılıyordu. Buna neden olarak da yolun uzun ve tehlikeli olması gösterilmişti. Tabi bunu duyan arkadaşların hiç biri bu gerekçeye inanmamıştı. Asıl nedenin kadın gücüne güvenmeme olduğu söyleniyordu. İtirazlar da bundan dolayı çıkmıştı.

Heval Çiçek yola çıkış öncesi bu kararın yapıda rahatsızlık yaratacağını biliyor olmalıydı. Ama anlaşılan o da bunu değiştirecek bir şey yapamamıştı. O yüzden toplantıyı çok fazla uzatmadan bitirip herkesin hızla hazırlanması için dağılması talimatını vermişti. Daha fazla itiraz etmenin bir anlamı kalmamıştı.

Herkes tepkiyle söylene söylene mangasına doğru giderken Heval Koçerin ile Berçem Çiçek'in arkasından giderek ona yetişmişlerdi. Heval Koçerin giderken onu beklememi söylediği için biraz ilerleyip durmuştum. Heval Çiçek'i aralarına almış tartışıyorlardı. Patika onların durduğu yere yakın olduğundan sesleri bana kadar geliyordu. Heval Koçerin'in sesi çok öfkeli çıkıyordu. Heval Berçem; "bunu nasıl kabul edersiniz" diyerek hesap soruyordu. Heval Çiçek ise bu şekilde üzerine gelmesine sinirlenmiş ikisine birden sert cevap veriyordu. Bir ara Heval Koçerin yüksek sesle sinirli sinirli; "ne kadın ordusundan bahsediyorsun, biz ancak kış kampında kadın ordusuyuz. Pratikte erkeklerin denetimine giriyoruz" dediğini duydum.

Her üçü de çok gergindi. Bu tartışmanın sonu hiç iyi görünmüyordu. Bir süre daha karşılıklı tartışmaları devam etti. En sonunda Heval Koçerin elini rest çeker gibi savurarak arkasını dönüp gitti. Patikaya girip yanıma geldiğinde sinirden kıpkırmızı olmuştu. Hemen ardından Heval Berçem de geldi. Koçerin'e sakin olması için telkinlerde bulunarak; "eleştirilerimizi daha sonra resmiyette yaparız artık. Biz önerimizi yaptık. Bu saatten sonra tartışmanın bir anlamı yok Koçerin" dedi ve hadi gidelim, yola çıkacağız diyerek önümüze geçip yürümeye başladı. Onun peşinden Koçerin arkalarında da ben yürüdüm.

Heval Koçerin mangaya geldiğimizde her ne kadar alınan kararı kabul etmese de planlamaya göre herkesin çantasını ve silahını alarak takımın toplanacağı düzlüğe inmesini söyledi.

Herkes zaten önceden hazır olan çantasını sırtlayarak tek tek kendimizi aşağı doğru bıraktık. Heval Koçerin de diğer mangaya haber vermek için silah ve çantasını alarak o tarafa gitti.

On dakika sonra takım komutanımız Heval Çiçek başta olmak üzere her iki manga yürüyüşe hazır bir şekilde düzlükte toplanmış bekliyorduk.

Önümüzde uzun bir yol yürüyüşünün olduğu konuşuluyordu. Gabar'dan çıkıp Mişare üzerinden Çırav alanına gidecektik.

Düzlükte durmuş beklerken, karargah tarafından bir grup erkek arkadaşın bize doğru geldiğini gördük. Aralarına aldıkları bir katırı yavaş yavaş çekerek, yanımıza ulaştıklarında katırın üzerinde ağaç dallarından yapılmış bir sedye, üzerinde de yaralı bir arkadaş uzanmış yatıyordu. Arkadaşın üzerine eski bir battaniye örtmüşlerdi. Kafasına sarılı olan kefiyeden kim olduğu görünmüyordu. Merak içinde

gelen arkadaşların etrafını sardığımızda her bir ağızdan “Ki bîrîndarê, neresinden yaralanmış” soruları çıkmaya başlamıştı. Heval Çiçek kalabalık yapmayın hevalno diyerek ortamı sakinleştirmeye çalışırken, erkek arkadaşların arasında iki kadın arkadaşın olduğunu fark ettik. Bunlar bizim bölükten heval Evin’in takımındaki Şilan ve Şirin arkadaşlardı.

Onları görür görmez o tarafa doğru hareketlendiğimizde yaralı olan arkadaşın bayan arkadaş olduğunu herkes anlamıştı. Kalabalığın içinde Sakine ismi duyuldu. Yaralı olan heval Sakine’ydi ve durumu ağırdı. Katırın çevresine biriken arkadaşlar, “Sakine” diyerek onunla konuşmaya çalışıyordu. Ama ondan inleme sesinden başka ses gelmiyordu.

Heval Şirin olanları anlatırken, herkes şaşkınlık içinde kalmıştı. Heval Sakine yaralanmıştı ama hiç birimizin haberi olmamıştı. Karargaha da bu akşamüzeri gelmişlerdi. Heval Sakine sabaha karşı Docka Tepesindeyken yaralanmış ve arkadaşlar bir grup oluşturarak onu yola önden çıkarmışlardı. Yine heval Şirin çatışmaların çok şiddetlendiğini söylüyordu. Anlattığına göre düşman Fındık Tepesi ve Xurse Köyünün civarına kadar gelmişti. Kışın kaldığımız Şikefta Reş’e bile girdiğini söylüyordu. Bu arada köylerin bombalanması sonucu birçok köyün boşaldığını ve halkın dağlık alanlara ulaştıkları bilgisini aldık.

Heval Şirin anlatacaklarını bitirip “Biz artık gidelim” diyerek hareketlenmek istediğinde heval Çiçek “Sakine’yi görelim öyle” diyerek onu durdurmuş ve yanına birkaç arkadaşı alarak heval Sakine’nin yanına gitmişti. Ben de onlarla birlikte gittim.

Katırın yanına vardığımızda heval Çiçek kısık bir sesle “Sakine heval” diyerek elini kefiyesine doğru götürdü. Heval Sakine sesi duymuş olmalı ki başını kıpırdatarak, heval Çiçek’e taraf çevirdi. İşte ancak o zaman yüzünü görebildik. Yüzü oldukça solgun görünüyordu. Gözleriyle Çiçek, Dilan, Koçerin ile bana doğru baktı. Bir şeyler söylemek istedi. Heval Çiçek, “Kendini yorma Sakine” diyerek omuzuna dokunda. Sonrada “Çawayı” diye sordu.

*Yaralı kimdir?

*Nasılsın

O sırada heval Sakine’nin yüzüne bir gülümseme gelmişti. “Ez başım” dedi. Sesi kesik kesik çıkmıştı. O an içimde büyük bir acının koptuğunu duyumsadım. Boğazım düğüm düğüm, gözlerim dolu dolu olmuştu. Kendimi zorla bastırmaya çalışsam da gözyaşlarıma hakim olamadım. Arkamı dönerek gözyaşlarıma gömüldüm. Benim gibi heval Dilan da sırtını dönmüş ağlıyordu. Onu ilk kez ağlarken görüyordum.

Heval Koçerin bizi öyle görünce “Ağlamayın, arkadaşı üzeceksiniz” diyerek müdahale etti. “Tamam tamam” diyerek gözlerimizi silip, sustuk.

Heval Sakine sanki bize son defa bakıyor gibiydi. Kapkara küçük gözlerini bir süre uzun uzun üzerimize tuttu. Daha sonra kısık bir sesle “arkadaşlara selam söyleyin” dedi. O andan itibaren herkes çok duygusallaştı.

Heval Çiçek kendini toparlayarak “Güçlü olmalısın, yakında iyileşeceksin Sakine” diyerek yüzüne doğru eğildi ve anlından öptü. Eli bir süre yüzünde kaldı. Heval Çiçek Sakine’nin yararlanmasından çok etkilenmişti. Etrafına çok fark ettirmemeye çalışıyordu. Ama her halinden sarsıldığı belli oluyordu. İkisi hem aynı aşiretten Kiçi, hem de eski arkadaşlardı.

Biraz sonra heval Sakine’yi götürecek grup harekete geçmek için yanımıza geldiklerinde tek tek vedalaşarak ayrıldık yanından. Grup patikaya girerek yola çıktı.

Heval Sakine’yi en son katırın üzerine uzanmış halde önümüzden geçip giderken gördüm. O an sanki onu hiç görmeyeceğimi hissetmişim. O gece bütün yürüyüş boyunca hep heval Sakine’yi ve onunla ilk tanıştığım günleri düşündüm. Ona köyden gelirken getirdiğimiz küçük bir gümüş ayna ile çiçekli tarağı verince ne kadar çok mutlu olmuştu. Onu ne zaman saçını tararken görsem, elinde tuttuğu aynaya gülerek bakarken görüyordum. Çok sonradan öğrendim ki o ayna ve tarağı annesi ona hediye olarak göndermişti.

O gece heval Sakine sabaha doğru yolda şehit düştü. Bizler bu haberi ancak bir hafta sonra öğrenebildik. Hayatımda ilk kez birlikte kaldığım ve tanıdığım bir arkadaş şehit düşüyordu. Birini kaybetmenin verdiği acısıyla onu tanımış olmanın sevincini o gün çok derinden ve ruhumdan silinmezcesine yaşadım. Heval Sakine’yi hayatım boyunca unutmayacağımı biliyordum. Şimdi bile ne

zaman heval Sakine'yi düşünsem bana bakan son bakışlarıyla gülünce yüzünde parlayan o altın gülümseyişini görüyor.

Karagah ve lojistik gücü yanımıza gelip yola çıktığımızda henüz karanlık basmamıştı. Yarı aydınlık yarı karanlık bir havada ip kadar ince bir patikaya girmiş, yamaç yamaç ilerlerken, Sipivyan Köyünü, Şikefta Reş ve burada geçen anıları yavaş yavaş geride bırakıyordum.

Bütün kuvvetimi ayaklarıma vererek, önümdeki arkadaşla aramdaki mesafeyi açmadan yürümeye çalışıyordum. Bu geceki yürüyüşümüz uzun olacaktı.

Yola Karargah gücü olarak önce biz çıkmıştık. Heval Arin'in takımının yer aldığı lojistik bölüğü yarım saat sonra arkamızdan gelecekti. Yola çıkarken lojistik bölümünün bölük komutanının adını çokça duyduğum Sarı Hüseyin olduğu söylendi. Nasıl biri olduğunu çok merak ediyordum. Bizim güç önden çıktığı için onu göremedim ama Heval Koçerin, "merak etme yol boyunca mutlaka bir yerde karşılaşırız. O zaman sana gösteririm" demişti.

Önümüzdeki yol uzun olduğu için hava kararmadan yol almak istiyordu kuryeler. Bu yüzden de acele ediyorlardı. Hızlı bir tempoyla başlamıştı yürüyüşümüz. Yarım saatin ardından boş bir köy yoluna girmiştik. Yürürken adımlarıma eşlik eden köy yoluna ve çevreye bakarken burada yaşamış olan insanların varlıklarını gözlerimin önüne getirmeye çalışıyordum. Yaşlısı genci, çocuk ve kadınlarıyla kim bilir neler yaşamışlardı köylerinde. Her taraf onlardan kalan izlerle doluydu. Gözlerimi nereye çevirsem çamura batmış ya bir elbise parçası ya da yol kenarına savrulmuş kırık bir eşya görüyordum... Sanki insanlar can havliyle kaçarak çıkmışlardı köylerinden.

Köy yolundan ilerleyerek köyün içine doğru girdiğimizde karşımıza viraneye dönmüş bir yer çıkmıştı. Her tarafta yıkılıp yıkılmış evler, çökmüş çatılar, dökülmüş duvarlar görünüyordu... Evlerin yıkıntıları altında kalmış kapı pencere tahtaları batmış gemilerin direkleri gibi gömülmüştü toprağa... Savaşın yıkıcı etkisini her yerde görmek mümkündü. Gördüğüm bu manzara karşısında tüylerim diken diken olmuş, yüreğimi yoğun bir hüznün kaplamıştı.

Ayaklarım beni köy çeşmesinin yanına getirdiğinde, arkadaşların mola vermiş olduklarını gördüm. Bizim takım bölümün arkasında yürüdüğü için grubun sonunda durmuştu. Erkek arkadaşlar ön taraftaydılar. Çantalarımızı sırtımızdan çıkarmadan oturmuş dinlenirken kimi arkadaşlar su getirmeye kimileri de kendilerini açmak için kalkmışlardı. Ben de çok sıkıştığımdan, dışarı çıkanların peşinden gittim. Geldiğimiz yoldan geriye doğru giderek kendimize kamuflatif bir yer bulup ihtiyacımızı giderdik. Aceleyle şutiklerimizi çıkarıp sarana kadar terden ıslanmış olan gömleklerimize vuran rüzgâr içimizi titretmeye yetmişti. Hızlı adımlarla yürüyerek grubun yanına döndük. Birkaç dakika sonra ön taraftan arkadaşlar ayağa kalkmaya başladılar. Daha gelmeyen arkadaşlar vardı. Öne doğru seslenerek beklemelerini söyledik. Hareketlilik durdu. Ben de çantamı sırtlayarak yolun kenarındaki yükseltiye çıkıp sırtımı yamaca dayayarak oturdum. Boş köyün içinde dolandı gözlerim. Karşıda görülen yıkılmış evlerin arasında dolaşan birkaç arkadaş gözüme çarptı. Onları uzakta izlerken savaşın sadece ölüm demek olmadığını, canlı olan ne varsa yakıp yıkarak yok ettiğini ve içinde yaşayan hayatları paramparça edip geride yaşanacak hiçbir şey bırakmadığını canlı canlı görüyordum. Tolstoy'un ünlü Sefiller romanında savaşı betimlediği bir yer vardı.(bu Sefiller kitabı değildir, Savaş ve Barış kitabıdır. Zira Sefiller V. Hugo'nundur. Bahsedilen kitap Savaş ve Barış kitabıdır. Düzeltmeli.)

"Savaşı izleyen sabah, güneş cesetlerin üzerine doğar." O gün bu sözü okurken çok etkilenmişim. Oysa şimdi karşımda görünen manzara hiç de bu sözden farklı değildi. Bir tek farkı vardı. Savaş hala devam ediyordu ve güneş yıkıntıların üzerinde batıyordu.

Çeşmenin başında kimilerimiz oturmuş, kimilerimiz ayakta köyün içine gidenlerin dönmelerini bekliyorduk hala... Gün aydınlıktan karanlığa akan bir nehir gibi yavaş yavaş eviriliyordu.

Biraz sonra beklediğim arkadaşlar köyün içinden çıkarak köy yolunda göründüler. Heval Çiçek, Sosin, Koçerin... Her üçü de takımımızın komutanıydı. Heval Çiçek ve Sosin yanımıza geldikleri gibi hiç durmadan hızla öne doğru gittiler. Heval Koçerin biz oturanların yanına gelerek durdu. Mangada herkesin tam olup olmadığını kontrol etmek için gözlerini üzerimizde gezdirdikten sonra;

"Herkes yola çıkmaya hazır mı hevalno" diye sordu. Birkaç kişiden yorgun ve isteksiz "evet" cevabı çıktı. Koçerin buna pek oralı olmadı ve öne arkaya gidip gelmeye başladı. Sanki hiç

yorulmamıştı. Ona bakarken bir elinde kırmızı renkli lastik bir ayakkabı teki tuttuğunu fark ettim. Bir çocuk ayakkabısına benziyordu. Yıkıntıların arasından çıkarmış olmalıydı. Çünkü etrafı çamurluydu. Gözlerim o tek ayakkabıya takılmışken Koçerin ile bakışlarımız karşılaştı. Gözlerinde kırık bir hüznü gördüm. İkimiz de o an ayakkabısının tekini bile giymeden kaçan o çocuğu düşünüyorduk... Kim bilir şimdi o çocuk neredeydi? Hayatta mıydı?

Aklımda bunları düşünürken grubun ön tarafında bir hareketlenme oldu. İki erkek arkadaş Koçerin'e doğru gelirken elinde tuttuğu ayakkabının tekini yeleğinin yan cebine koyarak onlara doğru gitti. Yan yana geldiklerinde içlerinde uzun olan biri bize; "havale bayan hun tamamın?" diye sordu yüksek bir sesle

Sesinin tonu ve soruş tarzı rahatsızlık yaratmıştı. O sırada ayakta durmuş bekleyen heval Dilan biraz da sinirlenerek; "em tamamın hevale xort" dedi. Bunu söylerken misilleme yaparcasına en sondaki "Hevale xort" kelimesinin üstüne basa basa söylemişti. Onun bu cevabı aramızda gülüşmelere neden oldu. O erkek arkadaş ise bozularak sırtını dönüp çoktan gitmişti.

Erkek arkadaşların zaman zaman sanki karşılarında kız kardeşleri varmış gibi rahat rahat bağırıp kızıkları oluyordu... Öyle zamanlarda orada hazır olan bayan arkadaşlar hemen tepki gösteriyorduk. Yine öyle olmuştu. Başlarda bu tür yaklaşımların neden çıktığını tam olarak anlayamıyorduk. Erkek arkadaşlar da kadını küçük gören bu tür yaklaşımları gördükçe evdeki ve toplumdaki erkeklerin tavırları aklıma geliyordu. Bu durum kafamda "bunlar nasıl devrimciler?" şeklinde çelişkiler yaratıyordu. Yine bunun yanında bayan arkadaşların kendilerini erkeklere kabul ettirmek ister gibi davranmaları kafamı iyice karıştırıyordu. Kendi kendime "Burada hepimiz devrimciyiz, gerillayız... Kadın erkek ayrımı partide nasıl olur ki" diyordum. Bu konularda heval Berçem çok tartışmıştı benimle. Mücadeleye katılmakla kimsenin bir günde devrimcileşmediğini ve bunun sürekli bir mücadele işi olduğunu söylüyordu. Yine düzenden getirdiğimiz birçok özellik olduğunu, bunun kadın ve erkek gerçeğinde çok daha derin yaşandığını özgürleşme için de başta kendi içimizde sınıf ve cins mücadelesi yürütmemiz gerektiğini anlatıyordu her seferinde... Onunla konuştuğumda kafamdaki kimi sorulara cevap bulabiliyordum ama çelişkilerle karşılaşınca yine kafam karışıyor ve şaşırıyordum. Bana göre partiye katılan herkes devrimciydi. Şaşkınlık yaşamamın en büyük nedenlerinden biri kaç yıllık gerillalar nasıl böyle yaklaşırlar düşüncesi idi. Sanırım kafamda çok fazla idealize etmişim arkadaşları. Bir keresinde heval Koçerin yaşamda her şeye çok mükemmeliyetçi yaklaştığını, oysa hayatta kimsenin mükemmel olamayacağını söylemişti. O günden sonra bu konuyu çok düşündüm. Kendimi ele alıp sorguladım. Gerillaya gelmişim ama ne kadar değişip dönüşmüştüm. Mesela bir durumda rahatsızlık duyunca tepki göstermeden önce bir süre düşünüyordum ama bunu her zaman başardığımı söyleyemezdim. Bir bakıyorsun dar tepkisel çıkışlarım olmuş arkadaşlar hem yeni hem de Türk olduğum için bana karşı anlayışlılardı. Bölüğe geldiğim ilk günlerde bölük komutanımız heval Rahime'nin "Türk bir arkadaşdır. Anlamaya ilgilenmeye çalışın. Çok zorlanmayın" dediğini duymuştum. Belki de bu yüzden özgün yaklaşıyorlardı bana. Arkadaşların verdiği değeri, emeği gördükçe zorlanmalarına rağmen daha çok katılmak istiyordum.

Aklımda bunlar yola çıkıp yürürken burada zorlukları bile sevmeye başladığımı hissediyordum artık.

*Bayan arkadaşlar tamam mısınız?

*Biz tamamız, erkek arkadaş...

Sabaha kadar süren bir yol yürüyüşünün ardından yolun sonunda hedeflenen noktaya ulaşamamak da yakınlaşmıştık. Bizim takım yolda dökülmüştük resmen. Gerçi karargah gücünün de bizden geri kalır yanı yoktu. Gücümüz ağır olduğundan yürüyüşün temposu da ağır geçmişti.

Günün ışımasıyla birlikte durduğumuz yerden önümüzde akan derenin karşı yamacına geçerek takım takım araziye dağıldık. Gece boyu herkes çok zorlandığından bir an evvel oturup dinlenmek istiyorduk. Heval Kocer'in mangamızı ağaçların arasında biraz düzleşen bir yere çıkarıp durdurduğunda "manga yerimiz burası kimse dağılmadan otursun" diyerek çantasını indirip diğer manganın yerine bakmaya gitti. Bizler de etrafta uygun bir yer bulup oturduk. Bir iki arkadaş heval Koçerin gelmeden kalkıp odun toplamaya gitmişti. Heval Eylem müdahale etse de kimse onu dinlemedi. Çünkü etrafta

yeterince hareket eden vardı. Aşağıda kalan erkek arkadaşlar ateşlerini yakmışlardı üstelik. Biraz sonra biz de gerilla ateşimizi yakmış, etrafında oturuyorduk. Çayımız da kaynamak üzereydi.

Çaylarımızı içip birkaç parça bir şeyler yedikten sonra herkes tek tek dağılmaya başladı. Ben ve Dersim çok üşüdüğümüz için ateşin başında kaldık. Gecenin tüm yorgunluğu yanan ateşin ısıyla yavaş yavaş tüm bedenimize yayılıyordu. Yarı oturur bir halde birbirimize yaslanarak uykuya daldık.

Ateşin alevleri insanı alıp götürüyordu. O halde ne kadar uyumuşuz bilmiyordum ama kalktığımda Dersim yoktu yanımda. Üstüm başım kül içinde kalmış üstelik ateş sönmüştü. Doğrulup ayağa kalkarak şalvar yelegimi sirkeleyip üstümü düzelttim. Etrafta ikili üçlü hala uyuyan arkadaşlar vardı. Hava açık olmasına rağmen güneş bulutların arasına gizlenmiş çıkmak istemiyordu sanki.

Heval Dersim nerelerdeydi acaba. Çantası ateşin yanındaydı. Silahı görünmediğine göre nöbete gitmiş olmalıydı. Ne yapsam acaba diyerek ayakta beklerken içimi saran bir üşüme duygusuyla ürperdim. Belki birkaç parça köz kalmıştır umuduyla sönmüş ateşin başına geçerek oturdum. İnce bir ağaç dalını küllerin içine daldırıp karıştırırken yamacın aşağı tarafından heval Koçerin ile Dersim'in geldiklerini gördüm. Ellerinde içi su dolu matara ve çaydanlıklar vardı. Birlikte suya inmişlerdi. Hemen ayağa kalkarak onlara doğru yöneldiğimde heval Koçerin aşağıdan "Aryen gelme, biraz odun topla" diye seslendi.

Onun öyle seslenmesiyle yönümü değiştirerek ağaçların daha sık görüldüğü yamaçtan üst tarafa doğru çıktım. Yerler dökülmüş kuru yaprakların altında kalmış ağaç dallarıyla doluydu... Acele ile bir kucak dolusu odun toplayarak manga yerine indim. Heval Koçerin etrafta topladığı ince çalılarla küçük bir ateş yakmıştı. Beni elimdeki odunlarla görünce; "getir getir" diyerek yanına çağırdı. Hızlıca yanına gidip odunları yere bıraktığımda heval Koçerin çocuklar gibi avuçlarını birbirine sürterek sevindiğini gösteriyordu.

Az sonra ağaç dallarını kafes şeklinde ateşin üstüne dizdikçe alevler yükselerek ateşimizi büyüttü. Bu sırada heval Dersim diğer manganın çaydanlık ve matarasını bırakarak geri gelmişti. Heval Koçerin "Hevalno rabın" diyerek hala uyumakta olanlara sesleniyordu. Sesi duyan kimileri üzerlerine attıkları kefiyenin altından kafasını çıkarıp baktığında yanan ateşi görünce yerlerinden kalkarak "agir agir" diyerek ateşe koştular. Kimileri ise hiç aldırış etmeden uyumayı sürdürdü.

Biraz sonra tüm manga ayaktaydı. Ateşin başında toplanmış geceden kalma anekdotları anlatıyorduk birbirimize. Biraz oturup üzerimizdeki yorgunluğu atınca herkesin dili çözülmüş gibi konuşmaya başladı. Geride bıraktığımız gecenin zorlu ve komik anları yükselen kahkaha sesleri arasında kaybolup gitmişti. Sanki hiç yol yürümemiş gibi dinç ve canlıydı herkes.

Günün ilerleyen saatleri ile birlikte akşam hazırlıklarına başladık. Karargah gücünden gelen bilgiye göre gündüzden yola çıkacağız. Bu yüzden erken toparlandık. Öğleden sonra saat üçe doğru takım olarak hazırlanarak derenin aşağısında duran karargah gücünün olduğu yere indik.

Arkamızdan gelen lojistik gücü ile heval Arın'ın takımı yarım saat ilerimizdeydi. Güçler hareket esnasında olduğu gibi noktada da ayrı konumlanıyordu.

Erkek arkadaşların yanına gidip yola çıktığımızda günün son ışıkları dağların yamaçlarına vuruyordu. Gün aydınlıkken yürümeyi daha çok seviyordum. Yürürken etrafı görmek hem güzeldi hem de yürümek daha rahattı. Ayrıca doğayı izleyerek yürümek insana ayrı bir enerji veriyordu. Bazen öyle manzaralar öyle doğa harikası yerler çıkıyordu ki karşımıza şu ana kadar hiçbir ressamın fırçası tasvir etmemiştir bu güzellikleri...

Dere boyu ilerlerken bu güzelliklerden birine daha tanık oldum. Kayaların arasından akan su yüksek bir kayalıktan düşerken etrafa beyaz küpükler saçarak dökülüyordu. İnsan burada saatlerce durup hiç bıkmadan bu güzelliği izleyebilirdi.

Fakat yürümek zorundaydık. Adımlarımız vadide akan su ile birlikte yol alıp gitti...

Üç gündür aralıksız süren yol yürüyüşümüz Çırav'ın Misare alanına ulaşınca bir süreliğine de olsa durmuştu. Arkadaşlar gücün hem dinlenmesi hem de yolumuzun üzerindeki köylere girip halkla toplantılar yapmak için birkaç gün bu çevrede kalacağımızı söylediler. Newroz Bayramı'na günler kalmıştı.

Kaldığımız nokta ağaçlarla çevrili olsa da seyrek bir ormanı olan bir yamaçtı. Burası köylere yakın bir yerdi. Hemen aşağımızda gürül gürül akan bir dere vardı. Noktaya gelmeden önce yolda

uğradığımız yerde bolca kız var. Sabun almıştı arkadaşlar. Noktaya ulaştığımızda lojistikçimiz heval Rojin her mangaya yetecek şekilde sabunları dağıtmış, bana ise iki tane vermişti. Galiba çok kirli görünüyordum.

Biraz uyuyup dinlenmenin ardından takım olarak dereye banyo yapmaya indik. Arkadaşlar hızla birkaç yerde ateşler yakarak mutfaktan aldıkları boş bir yağ tenekesi ile çaydanlıkları doldurarak suları ısıtmaya başladılar. İkili üçlü sırayla elbiselerimizi çıkarıp yıkarken kimileri banyo yapmaya başladı. Günler sonra vücudumuz sıcak su ve sabun görüyordu. Ben ve Dersim birbirimize yardım ederek bol su ile iki defa saçımızı, bedenimizi sabunlayarak yıkandık. Dersim banyo yaparken ona su taşıyıp elbiselerini astım. O da ben yıkanırken aynısını yaptı. Bu şekilde olunca işimizi erken bitirip üstümüzü giymiştik. Heval Dersim ile orta yerde yakılan ateşin başına geldiğimizde arkadaşların çoğunun işlerini bitirmiş ve üstlerindeki elbiseleri kurutmuş olduklarını gördük. Eski arkadaşlar bu işte çok hızlıydılar gerçekten.

Bu arada her türlü ihtimali hesaba katarak temizliğe başlamadan önce dereye inen patikanın üstüne bir nöbetçi çıkarmıştık. Düşmanın herhangi bir saldırısına karşı her koşulda önlemlerimizi almamız gerekiyordu. Kimse banyo yaparken düşmana yakalanmak istemezdi. Tabi bir de erkek arkadaşlara yakalanma tehlikesi vardı ki, en kötüsü buydu. Önceden temizlik için dereye ineceğimizi erkek arkadaşlara haber vermiştik ama yine de tedbirimizi almıştık. Ayrıca gerillada bir kuraldı. Gittiğimiz her yerde ilk iş nöbetçimizi çıkarıyorduk.

Noktada ilk günümüz temizlik ve dinlenmeyle geçmişti. Ertesi gün manga tekmilleri alınıp öğle yemekleri yendikten sonra tüm güç noktanın aşağısında bir araya gelerek yarım saat ötedeki köye gitmek için yola çıktık. Arazi olarak sarı bölgede (yarı kurtarılmış bölge anlamına geliyor) yani gerilla denetimindeki arazide olduğumuz için gündüz hareket etmede bir sakınca görülmemiştir. Tabi bunun yanında grubun güvenliği için bir grup arkadaş pusu atmak için çıkarılmıştı. Neredeyse elli kişiden oluşan gerilla gücü olarak köye giriyorduk.

Köye gidişimizin nedeni yaklaşan Newroz Bayramı'nı halkla kutlamak ve düşmanın son saldırıları ile amaçladıkları üzerine halkla konuşmaktı. Bugünkü yol yürüyüşünde en önde biz, bayan arkadaşlar yürüyorduk. Yola çıkmadan önce iki takım bir araya gelmiştik ve köye önde kadın gerillalar olarak biz girecektik. Halkın kadın gerillalara karşı ilgisi daha farklıydı. Kadının dağlara çıkışı, eline silah alıp savaşması büyük bir özgürlük eylemiydi. Doğal olarak toplum da halkı için savaşan, direnen ve bu uğurda şehit düşen kadınların kahramanlıklarını gördükçe büyük değer veriyordu. Bu bilinçle köye doğru yol alırken en önde yürüyen beş bayan arkadaş ellerinde önceden hazırlanmış uzun ağaç dallarına asılmış parti bayraklarını taşıyorlardı. Havada dalgalanan sarı kırmızı yeşil bayrakların arasında tek sıra halindeki gerilla yürüyüşümüzü kim görse heyecanlanırdı. Ben bile bu yürüyüşün içinde olmama rağmen çok heyecanlıydim. Sanki devrim olmuş, Kürdistan kurulmuş gibiydi ve biz gerillalar da halkla buluşmaya gidiyorduk. Köye yakınlaştıkça halkın evlerin damlarına ve köy yollarına çıkmış olduklarını gördük. Adımlarımızı hızlandırıp sırayı bozmadan köye girerken büyük bir sevinçle karşılaştık. Kalabalık bir köylü grubu zılgıtlarla, alkışlarla önümüze gelmişti. Etrafımız bir anda kadın, çocuk, erkek, yaşlı insanla dolmuştu. Çocuklar sevinçten çıldırmış gibiydi. Kocaman gülen gözleriyle etrafımızda koşturup duruyorlardı. Kimileri yanımıza gelerek bizimle birlikte yürüyordu. Bu sevgi seli karşısında duygulanmamak elde değildi. Kadınlar, gençler, yaşlılar, çocuklar... Hepsinin gözlerinde sevgi ve umut vardı.

Köyün içi bir anda bayram yerine dönmüştü. Köye bizden önce bir grupla gelen heval Çiçek köylülere daha önceden belirlenen köyün orta yerindeki boş meydana toplanmaları için haber vermişti. Bizler yanımızda ve arkamızda gelen köy halkıyla birlikte yürüyerek evlerin arasından açık alana indik. Burası çok kalabalık bir köy değildi. En fazla on beş, yirmi haneden oluşuyordu.

Alana inip herkes yavaş yavaş toplanıp yerini aldığı anda aralarında heval Çiçek ve Rahime'nin de olduğu komuta kademesinden bir grup arkadaş toplanan halkın karşısına geçtiler. Bu sırada halk alkışlayarak slogan atmaya başlayınca çevredeki iki erkek arkadaş halkın sessiz olmalarını sağladı. Toplantıya tüm devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuyla başlandı ve bitiminde "Şehit namırın" sloganları yankılandı.

Halkın önünde ayakta arkadaşlardan iri yapılı ve oldukça sert görünümüne sahip arkadaş toplantıyı başlattı. Sesi gür ve coşkulu çıkıyordu. Kürtçesi oldukça vurguluydu. Onun ardından heval Rahime de

bir konuşma yaptı. Halk heval Rahime'ye sevgisini göstermek için iki de bir alkışlıyorlardı. Arkadaşların ardından analar ve yaşlılardan birkaç kişi kalkıp konuşma yaptı. Toplantı coşku ile sona erdiğinde halkla birlikte grup grup evlere dağıldık. Köylüler geleceğimizi bildiğinden önceden hazırlık yapmışlardı. Evlere girdiğimizde hemen sofralar kurulup yemekler hazırlandı. Aylardan sonra ilk kez etli ve sıcak bir yemek yiyorduk. Köylüler bir sürü hazırlık yapmıştı. Tüm ısrarlarımıza rağmen bizimle birlikte sofraya oturmadılar. Bir tek çocuklar yanımızdan ayrılmadılar.

Yemekler yenip, çaylar içildikten sonra köylülerle bir süre sohbet ederek dinlendik ve akşama doğru köyden ayrıldık.

Köyden çıkışımız da gelişimiz kadar coşkulu olmuştu. Vedalaşırken kadınlar köyün çıkışına kadar bizimle geldiler. Ellerimizi tutup sarılıyor, öpüyor bırakmak istemiyorlardı. Bizleri kendi çocukları gibi görüyorlardı. Halkın gerillaya olan sevgisi, verdiği değer insanı çok etkiliyordu. İnsan bir yandan mahcup olurken bir yandan da gurur duyuyordu kendisiyle. Böyle zamanlarda dağlara geldiğim ve gerilla olduğum için daha fazla mutlu oluyordum.

Gün akşamın alaca karanlığında bitmek üzereydi. Adımlarımız dağın yamacından zirveye doğru ilerlerken gerillada yaşadığım bir günü daha unutmamacasına ruhumun derinliklerine katıyordum. Yıllarca bugünün iç dünyamda yarattığı onur ve bağlılık duygularını en sıcak haliyle yaşayacağımdan habersiz yürüyordum.

Gece sabaha gün akşama evrilirken günler soluk soluğa bir yürüyüşün içinde geçip gidiyordu.

Bugün yolumuzun en tehlikeli etabını yürüyecektik. Şırnak yolunu keserek Bestler suyunu geçecektik. Yolumuzun ondan sonrası Bestler alanı oluyordu. Yolu bilen arkadaşlar on beş-on altı saatlik bir yol yürüyüşünden bahsediyorlardı.

Hızlı yol alabilmek için havanın kararmasını beklemeden erkenden yola çıktık. Gökyüzünü kaplamış karabulutlar bu gece yağacak yağmurun habercisi gibiydiler. Bu gece her yönüyle zorlu geçeceğe benziyordu.

Yürüyüşe her zamanki gibi tempolu başlamıştık. Dört-beş saat grupta ciddi bir kopma olmadan epey bir yol aldık.

Arazi bahar yağmurlarının etkisiyle her taraftan akan küçük dereciklerle dolmuştu. Başta ayaklarımız ıslanmasın diye suyun içindeki taşlara basarak atlayıp geçtik. Fakat baktık ki her yamacı inişimizde önümüze bir dere çıkıyor. Bundan vazgeçtik. Direkt suya vurarak karşıya geçmeye başladık. Çünkü her derenin başında durup beklemek zaman kaybettiriyordu. Bu yüzden ayaklarımız ıslansa da suya girdik.

Yağmur, çamur ve rüzgar gece boyu hiç eksik olmadı. Saatin kaç olduğunu bilemezsem de verdiğimiz molalardan gecenin sonuna doğru yaklaştığımızı tahmin edebiliyordum. Arazi biz yol aldıkça sarp bir hal almaya başladı. Olduğumuz yerden çok uzakta birkaç yerde köy ışıklarına benzeyen sarı solgun ışıklar görünüyordu. Bunların düşman karakolları olduğunu biliyordum artık. Çünkü dağlık alanlardaki köylerin çoğunluğu ya boşaltılmış ya da yakılıp yıkılmıştı.

Görünen karakollar bizden kilometrelerce uzakta olsalar da her ihtimale karşı ışıklarını kaybedecek şekilde yürüyorduk. Durmadan yürüdük yürüdük...

Soluğumuz kesilene kadar tırmandığımız bir tepeyi aşarak içi taşlı bir dereye vardığımızda önden "herkesin olduğu yerde oturması" talimatı geldi. Hemen yerimizde durup sessizce beklemeye başladık. Bu duruşumuz hiç molaya benzemiyordu.

Heval Koçerin sıradan çıkarak heyecanlı heyecanlı grubun arkasına doğru gitti. Herkesin gelip gelmediğini kontrol ediyordu. Geri dönerken benle Berivan'ın yanında durup "Biraz sonra Şırnak yolunu geçeceğiz. Dikkatli olun ve sakın geride kalmayın" dedi sesini alçaltarak. Bunu duyunca bedenimde bir sıcaklık hissettim. Heyecan ve korkunun etkisiydi sanırım.

Heval Koçerin'e yol hakkında bir şeyler soracakken beklemedi yanımızda, öne doğru yürüyüp yerine geçti. Az sonra "heval rabın" talimatı ile kalkarak dereden aşağı bir süre yürüyüp tekrardan yerimizde durduk. Anlaşılan tehlikeli yere yakınlaşıyorduk.

Kalkıp tekrar harekete geçtiğimizde bu kez önden gelen "yirmi metre mesafe" talimatına göre yürümeye devam ettik. Dereden çıkarak yamaca vurmuştuk. Şimdi biraz yukarı çıkınca asfalt yolun kenarına geldiğimizi anladık. Herkes yerinde durmuş bekliyordu.

Yolun hemen kenarındaki toprak tümsekte bir erkek arkadaş dizlerinin üzerine çökerek oturmuş “acele heval acele” buradan diyerek sırası geleni tek tek yola çıkarıyordu. Yolun tehlikeli olduğunu biliyordu. Bu yüzden sıra bana yakınlaştıkça heyecan ve korkudan elim ayağım birbirine dolanır gibi oluyordu. İçimden “Sakin ol Aryen” diyerek korkumu bastırmaya çalışırken “hadi heval” sesi geldi. Sıra bana gelmişti. Hiç düşünmeden yerimden kalktım ve erkek arkadaşın işaret ettiği yerden asfalt yolun üzerine çıktım. İlk anda aşırı gerginlikten mi yoksa korkudan mı bilmiyorum dizlerim tutmuyor gibiydi. Adım atarken dizlerim kırılıyormuş gibi oluyordum. İlk birkaç metreyi nasıl yürüdüm hiç bilmiyordum. Ayaklarım taş gibi ağır geliyordu. Ayrıca bastığım yer dümdüz olduğu halde adımlarım havada kalıyordu. Her an düşecekmiş gibi oluyordum. Ne kadar tuhaf bir durumdu. Düz yolda yürüyemiyordum. Aylardır dağda taşta yürüyünce düz yolda yürümeyi unutmuştum sanki. İçimden kendi halime gülerken yürüdükçe ayaklarımın açıldığını ve üzerimdeki korku ve kaygının giderek azaldığını fark etmeye başladım.

Bu arada silahım elimdeydi. Erkek arkadaş silahımı elimde tutmamı söylüyordu. Hemen on beş yirmi metre önümde yürüyen heval Dilan’dan kopmamak için adeta koşarak yürüyordum. Yürürken aynı zamanda arkama bakıyor küçük Berivan’ın arkamdan gelip gelmediğini kontrol ediyordum. Karanlığın içinde Berivan’ın ufak tefek karartısını seçebiliyordum. Gece karanlığında görmeye alışmıştım artık. Bir daha arkama bakıp Berivan’ın geldiğini gördükten sonra adımlarımı hızlandırdım. Gerillada özellikle gece yol yürüyüşlerinin en temel kuralı önündekinden kopmamak ve arkadakini sürekli kontrol etmektir. Olası bir kopma ya da geride kalma durumunda önündekine erkenden haber vermek çok önemliydi. Bu kuralı yürüye yürüye öğrenmiştim sonunda.

Nefes nefese önümdekinin hızına yetişmeye çalışırken yolun viraj aldığı dönemde birkaç kişinin durup oturduğunu ve etrafında da bir grubun toplanmış olduğunu gördüm. Merakla onlara doğru yürümeye başladım. Yanlarına yaklaştığımda tam “ne oldu heval” diye soracaktım ki bir erkek arkadaş beni görünce bağırarak “heval gelme git. Hadi bimeşe bimeşe” diyerek beni uzaklaştırdı. Karanlık olduğu için duranların kimler olduğunu göremedim. Ama gelen seslerden bayan arkadaşlar olduğu anlaşılıyordu. Kalabalığın arasından gelen konuşma seslerinden “heval Koçerin ile heval Çiçek’in” sesini tanımıştım. Heval Koçerin sanki bir erkek arkadaşla tartışmaya girmişti. Acaba geride kalanlar kimlerdi. Aklımda bu sorunun merakıyla yola devam ederken biraz sonra yoldan çıktık ve yolun üst tarafına çıkan ağaçlıklı bir yamaca vurduk. Çıkış çok dikti. Zorlana zorlana da olsa sırtın tepesine ulaşmayı başardım. Tepeden sonra diğer yakada yamaçta yarım saat gittik. Az sonra bir yerde durup yoldan sonra ilk molamızı vermiştik.

Herkes durmamızla birlikte olduğu yere kendini atıp oturmuştu. Ben de sırtımdaki çantaya yaslanarak oturduğumda derin bir “oh be” çektim. Hemen yan tarafımda oturan Heval Dilan “Aryen çava ye” dedi. “Başım” dedim. Heval Dilan telaffuzuma gülerken “Başe başe” dedi. Kürtçe bir iki kelime de olsa öğrenmiştim. Konuşurken komik oluyordum ve arkadaşlar çok gülüyordu. Heval Dilan’ın şimdi güldüğü gibi...

Bütün güç oturmuş dinlenirken arkada kalanlar da yetiştiler. Heval Koçerin ile heval Çiçek arkadan hızla gelerek yanımızdan geçip gittiler. Onları arkalarından üç arkadaş daha takip etti.

Heval Dilan onların arkalarından “ne olmuş bunlara” diyerek söylendi. O öyle söyleyince ben de ona yolda gördüklerimi anlattım. Heval Dilan anlattıklarımı dinleyince şaşırdı; “kimlerdi acaba diye sordu.”

“Bilmiyorum” dedim.

“Nırç nırç” ederek merakını içinde bırakıp sessizleşti. Neler olduğunu soracak kimse yoktu şimdilik. Bekleyişimiz sürerken verdiğimiz mola uzamıştı. Bundan istifade kimilerimiz oturup dinlenirken kimileri de sigaralarını sarıp içtiler. Yine ihtiyacı olanlar kendilerini açmaya gitti. Yola çıkmadan önce heval Çiçek arkaya gelerek herkesin durumunu tek tek sorup ilgilendi. Heval Dilan onun yanına giderek ayaküstü konuştular.

Heval Çiçek buradaydı ama heval Koçerin ortalıkta görünmüyordu. Neredeydi acaba...

Az sonra “gidiyoruz” talimatı geldi. Yerlerimizden kalkarak tekrardan yürüyüşe geçtik.

Tek sıra halinde hava aydınlanana kadar yürüdük.

Bahar güneşi dağların doruklarından yüzümüze indiğinde vakit öğleyi bulmuştu. Dün geceki yürüyüşten herkes bitap düşmüş yatıyordu. Kimsede ayağa kalkacak hal kalmamıştı. Herkes biraz uyuyup dinlenmenin derdindeydi. Bu yüzden nöbet ve yemek dışındaki zaman uyumakla geçti.

Akşama yine hareket edecektik. Heval Koçerin manga tekmilini almamız için öğleden sonra toplanmamızı söylemişti. Hepimiz bir meşe ağacı altında toplanıp oturduğumuzda heval Koçerin'in yüzündeki ifadede yolunda gitmeyen bir şeylerin olduğunu fark ettik. Çünkü ne kadar yorgun olsa da her zaman yüzü gülerdi. Oysa bu sabah kalktığından beri çok moralsiz görünüyordu.

İlk söz hakkını heval Koçerin aldı. Yolda yaşanan dağınıklık üzerine durarak yürüyüşte dikkat edilmesi gereken kuralları sıraladı. Ondan sonra yürümede zorlanan arkadaşlara çantalarındaki fazla eşyaları çıkararak mangada ismini belirlediği arkadaşlara vermelerini söyledi. Bir iki arkadaş "neden biz taşıyoruz" diyecek oldu ama Koçerin izin vermedi buna. Bundan sonra yolda kimse geride kalmayacak diyerek gözlerini tek tek üzerimizde gezdirdikten sonra arkadaşlara söz hakkı verdi. Bir iki kişi söz alıp konuştu. Yolda daralmalar ve üslupsuzluklar üzerine eleştiriler geldi. Başka kimse konuşmayınca heval Koçerin "akşama hareket için hazır olunmasını" söyleyerek tekmili bitirdi.

Arkadaşlar kalkıp dağılırken heval Koçerin ile Dilan da kalkmış; birlikte yürüye yürüye konuşuyorlardı. Biraz uzaklaşıncı yerlerinde durup konuşmaya devam ettiler. Uzaktan onları izliyordu. Heval Koçerin çok gergin görünüyordu. Tekmilde de bunu yansıtmıştı. Acaba dün gece yolda ne olmuştu? Aklımda ona bunu sorup sormamayı düşünürken bir ara Heval Kocerin arkasını dönerek bize taraf baktı ve gözlerini benim üzerime getirerek Dilan'a bir şeyler anlatmaya koyuldu. Endişeli bir hali vardı sanki. Ne konuştuklarını çok merak ediyordum. Yanlarına gitsek ya susarlardı ya da işimiz var deyip beni uzaklaştırırlardı. Bir süre daha ayakta durup konuştuktan sonra sanki bir şeye karar vermişler gibi ikisi birlikte diğer mangaya doğru yürüyüp gittiler.

Tekmil değerlendirmesi heval Rojin'in mangasında yapılacaktı.

Akşam yola çıkmadan önce herkes her şeyi öğrenmişti. Heval Koçerin tek milden sinirli sinirli gelişi, peşinden heval Çiçek'le olan tartışmaları ve konuşulanlar her şeyi duymuştuk. Dün gece yürüyüşte Şırnak yolunun ortasında üç kadın arkadaş bırakılmıştı. Önümüzde olan lojistik gücünden geride kalan 3 kadın arkadaşı Sarı Hüseyin yürüyemiyorlar diye silahlarını alarak, ellerine bir bomba vermiş ve onları asfalt yolun üzerinde bırakmıştı. Kimsenin de onlarla birlikte kalmasına izin vermemişti.

Bu duyulanlar tam bir şok etkisi yaratmıştı. Kimse inanmak istemiyordu yaşananlara. Bu nasıl olurdu? Arkadaşları bırakmak ne demekti? Şok etkisi öfkeye dönüşmüştü bazı arkadaşlarda. Tepkilerini dışa vurmakta çekinmeden; "bu yoldaşını düşmanın içinde bırakmaktır, bunun hesabını kim verecek" diyerek öfkeli öfkeli konuşuyordu. Ben de olanları duyduğumdan beri dün geceyi düşünüyordum. Yolda gördüğüm arkadaşların bırakılanlar olduğunu anlamıştım. Bu yüzden o erkek arkadaş yanlarına gitmemi engellemişti. "Acaba o bağırان Sarı Hüseyin miydi? Yolda kalan arkadaşlar ne haldeydi kim bilir... Ya başlarına bir şey gelirse, ne olacaktı" kafamın içi sorularla doluydu.

Ortalık tartışmanın etkisiyle karışınca heval Çiçek çözümü bütün takımı toplayarak olanları ve ne yapılacağını yapıya anlatmakta buldu. Söylediğine göre; yolda bırakılanlar lojistik bölüğündeki heval Arin'in takımındaki heval Sozdar ve iki arkadaşıydı. Heval Sozdar'ın fiziki olarak zorlandığını bölükteki herkes biliyordu. Yolda Şırnak yoluna gelince bu arkadaşlar geride kalarak gruptan kopmuşlar ve onlarla birlikte bölük komutanı Sarı Hüseyin'le iki erkek arkadaş kalmıştı. Heval Çiçek yolun üstünde onları görünce Koçerin'le birlikte yanlarına gitmiş ve durumu anlayınca da bir süre yanlarında durarak kalkmaları ve yürümeleri için uğraşmışlardı. Heval Çiçek erkek arkadaşlar çanta ve silahlarını aldıkları halde yürüyemediklerini söylüyordu. "Çok uğraştık ama kaldıramadık" diyordu. Sarı Hüseyin "heval siz gidin biz arkadan getiririz" deyince biz de güçten kopmamak için "tamam" diyerek yolumuza devam ettik. Arkadaşları orada öylece bırakacakları hiç aklımıza gelmedi. Zaten bilseydik bu şeyin olmasına kesinlikle izin vermezdik" Heval Çiçek'in son cümlesi bu olmuştu. Onun ardından yapıdan itirazlar ve tepkiler gelmeye başladı.

Sosin: İnayet yatak

Gılandor Şırnak 1976

1989-1999 Begava Behdınan tank pususu

“Erkeklerin yerine siz arkadaşların yanında kalsaydınız. Neden onları bıraktınız? Bu durum soruşturmalıktır? Arkadaşlara bir şey olursa bunun hesabını kim verecek? Sarı Hüseyin kim ki arkadaşların silahını alıp, bırakıyor?” gibi suçlayan, hesap soran, öfkeli ve tepki doluydu konuşmalar.

Heval Çiçek arkadaşların tepkilerinde haklı olduklarını biliyordu. O yüzden sesini çıkarmadan dinleyerek ortamın sakinleşmesini bekledi. Bu arada bazı arkadaşlar, buna ben de dahil duygusallaşmış ağlıyorduk. Bizi gören arkadaşlar “ağlamayın onları bulup getireceğiz, arkadaşlara bir şey olmayacak” diyor ve moralimizi düzeltmeye çalışıyorlardı. Heval Çiçek hakimiyeti sağlamak için sesini kaldırarak “hevalno herkes biraz sakin olsun, oturun yerinize” diyerek müdahale edince yavaş yavaş sessizleşti arkadaşlar. Heval Çiçek;

“Bestler karargahına ulaşınca bu durumun üzerinde duracağız. Herkes tepkilerine hakim olsun. Şimdi ne yapalım onu tartışıyoruz. Geldiğimiz hattı bilen iki arkadaş akşam birlikte geri Şırnak yoluna kadar giderek arkadaşları arayacaklar. Heval Sosin, Heval Şirin hazırlıklarınızı yapın, ikiniz gideceksiniz” dedi ve daha fazla tartışılmaması için kalkıp gitti.

Herkesin içinde bir umut oluşmuştu.

Akşam olup da bütün güç hareket ettiğimizde Heval Sosin’le heval Şirin saatler öncesinden yola çıkmıştı. Onları giderken “arkadaşları bulmadan dönmeyin” diyerek uğurlamıştık. Heval Sosin Şırnaklıydı ve Botan arazisini avucunun içi gibi biliyordu. Yıllardır gerillaydı. Çok küçük yaşta, daha 13 yaşındayken gerillaya katılmıştı. Arkadaşlar yaşı küçük olduğu için onu geri göndermek istemişler ama o direnerek saflarda kalmayı başarmıştı. Dürüst ve emekçi yönleri hemen göze çarpıyordu. Ayrıca herkes onun savaşta ne kadar cesur ve inatçı olduğunu anlatıyordu. Heval Şirin de onun kadar olmasa da gerillada eski sayılırdı. Fiziği oldukça güçlüydü. Siirt’in Kurtalan ilçesinde gerillaya katılmıştı. Sarışın, yeşil gözlü, kıvrıkcık saçlı, tombik bir arkadaştı. Konuşurken çok hızlı konuşur ve yanakları kıpkırmızı olurdu. Geçen yıl Çırav ve Besta’da kaldığından bu alanı ve geçiş hatlarını çok iyi biliyordu. Her iki arkadaşta askeri anlamda güçlüydüler ve onlara güveniyorduk. Mutlaka arkadaşları bulacaklardı.

İçimizdeki umutla birlikte gece boyu yol aldık. Yürürken ne zaman çok zorlansam aklıma dün gece yaşananlar geliyordu. Yine biraz durmayı düşündüğümde “geride kalırsam beni de bırakırlar” korkusuna kapılıyordum ve “hadi Aryen durma” diyerek kendi kendimi yürütmeye çalışıyordum.

Yolumuz uzun ve zorluydu. Yola çıkışımızın üzerinden üç gün geçmişti. Bu gece sabaha kadar süren bir yürüyüşün sonunda Besta suyu vurarak karşıya geçtiğimizde gün hafiften ağarak etrafı aydınlatmaya başlamıştı. Besta suyu geniş ve çamurlu akıyordu. Suyu girmeden önce derenin kenarında bekleyen heval Çiçek geçecek olan gruplara nelere dikkat etmeleri gerektiğini anlatıyordu. Grup grup geçişler başlamıştı. Benimle birlikte altı kişiden oluşan grubumuz kol kola girerek suya vurduğumuzda suyun ne kadar şiddetli olduğunu yeni fark ediyordum. Yüzme bilmeme rağmen suyun akışından içim ürpermişti. Bahar yağmurlarının etkisiyle coşup taşıyordu dere. Yavaş yavaş ilerleyerek suyun ortasına geldiğimizde su belimizi aşıyordu artık. Bir kolumda Heval Dilan bir kolunda heval Jiyan vardı. Kollarımı sıkı sıkı tutmuşlar, bırakmıyorlardı. Ayaklarımızı yerden kaldırmadan sürüye sürüye bağıriş çağırırlar içinde ortadaki derinliği geçerek yavaş yavaş suyun karşısına geçmeyi başardık.

Sudan çıkıp dere yatağına adımımızı attığımızda da şutiğimizden yukarı koltuk altlarımıza kadar ıslanmış haldeydik. Şalvarımızın paçalarından sel gibi sular akıyordu. Durup üstümüzü kurutacak ne yer ne de zaman vardı. Derenin kenarında bekleyen diğer arkadaşlar gibi bizde ayakta durarak arkamızdan suya vuranların geçişlerini izlemeye koyulduk. Onları izlerken yüreğimiz bir inip bir kalkıyordu. Ne kadar tehlikeli bir iş yaptığımızı yeni anlıyordum. Bizden sonra suya vuran üçüncü grup bir ara az kaldı akıntıya kapılıp gidiyordu. Allahtan suyun ortalarına doğru bu taraftan bir grup erkek arkadaş kol kola girerek durmuş, akıntıya karşı bent oluşturmuşlardı. Bu sayede suyun şiddeti azalıyor ve grupların geçişi daha kolaylaşıyordu.

Bütün gücün geçişi bir saate yakın bir zaman almıştı. Tekrardan yola çıkıp yürüyüşe geçtiğimizde bir yandan üstümüzdekilerin ıslaklığı bir yandan gece boyunca yürümüş olmanın verdiği yorgunluk bütün bedenimizde etkisini göstermeye başlamıştı. Sanki tonlarca ağırlık taşıyor gibiydi ayaklarımız, zar zor adım atıyordu herkes. Bir de yürüdüğümüz arazi kırmızı toprak olduğundan öyle bir çamurluydu ki gün aydınlanmamış olsa hiç kimse bu çamurda yürüyemezdi. Toprak sabun gibi kayıyordu.

Besta'ya girdiğimiz için yola gündüz devam etmede bir sakınca görmemişti arkadaşlar. Buraların kurtarılmış alanlar olduğu söyleniyordu. Yani düşmandan kurtarılmış alanlar. Bu durumun verdiği rahatlıkla suyu geçtikten sonra da yola devam ettik. Yol uzadıkça yürüyüş düzeni dağılmaya başladı. Geride kalmalar, durup beklemeler, manga düzeni diye bir şey bırakmamıştı. Kimsenin buna aldırdığı da yoktu. Nasıl olsa güvenli bölgedeydik. Bu yüzden kim yürüyebiliyorsa yürüyor, yürüyemeyenler de geride kalarak arkadan ağır ağır geliyorlardı. Kimi arkadaşlarsa zorlananların çanta ve silahlarını almış, iki silah iki çantayla yürüyorlardı. Onları görünce şaşkınlıktan ağız açık kaldı. Bunca saat yürüyüşten sonra bu gücü nereden buluyorlardı. Ben en fazla kendimi taşıyabiliyorum. Yürümekte çok zorlanıyordum ama şimdiye kadar kimseye ne silahımı ne çantamı vermiştim. Kendi kendime ne kadar zorlansam da kimseye yük olmayacağım diyerek yürümeye çalışıyordum. Fakat artık bende de adım atacak hal kalmamıştı. En kötüsü de ayaklarımın durumuydu. Ayaklarımın altı çok kötü acıyor ve üstüne tam basamıyordum. Bastığım gibi beynime kadar vuran bir acı ile sarsılıyordu bedenim. Bu yüzden yaklaşık yarım saattir ayaklarımın yanlarına basa basa yürümeye çalışıyordum. Ancak bu da bir yere kadardı. Şimdiye kadar hiç böyle bir acı hissetmemiştim, sanki ayak tabanlarımı bıçakla kesmişlerdi. Acıdan oturup ağlamamak için kendimi zor tutuyordum.

Her gelen beni geçtikçe en arkadan gelen grupla kalmıştım sonunda. Ağır olsak da yürümeye çalışıyordu herkes. Yürüdüğüm sırada arkadaşlardan heval Koçerin'in sesinin geldiğini duydum. Durup arkaya doğru bakınca onun da geride kaldığını gördüm. Bana yetişip yürüyemediğini görünce durarak "ne oldu Aryen" diye sordu. Ayaklarımı göstererek, "basamıyorum çok acıyor" dedim.

Ses tonum yine ağlamaklı çıkmış olmalı ki "tamam ağlama. Bir şey yok, ayakların yanmıştır" diyerek önüne geçti ve "hadi" diyerek elini uzattı. Uzattığı eline bakıp "Yok heval, ben gelirim" dedim ama ne dediğimi bile dinlemeden yanıma gelip kolumdan tuttu.

"Ver şu elini... Böyle yavaş yavaş yürürken daha çok acır. Biraz hızlı hızlı üstüne basarak yürü alırsın" diyerek elimden tutup çekerek yürümeye zorladı. İlk bir iki adım işkence gibiydi. Adımlarım hızlandıkça acıya alışmaya başlıyordum biraz. Biz böyle yola devam ederken iki erkek arkadaş arkadan gelerek önümüze geçti. Her ikisi de iri yarı ve uzun boylulardı. Sırtlarında fazladan çanta ve silah vardı. Bunlar geride kalanların olmalıydı. Arkadan biri daha geliyordu. Yanımıza yetiştiğinden geçmesi için durup yol verdik. Esmer sakallı bir arkadaştı. Heval Koçerin'i görünce onu tanıyor olmalıydı ki adımlarını yavaşlatarak yanımızda durarak "Koçerin çı bu?" diye sordu.

Heval Koçerin sinirlenmişti "yok bir şey" diye ters ters yüzüne baktı. Arkadaşın yüzü gerilmişti. Bir şey demeden yüzünü çevirerek yoluna devam etti. Heval Koçerin neye kızmıştı bilmiyordum ama bir yandan elimi çekiştire çekiştire beni yürütmeye çalışıyor bir yandan da kendi kendine "adama bak ya. Bir de durmuş 'ne oldu' diye soruyor bana" diyerek söyleniyordu. Bunun nedenini biraz sonra anlayacaktım. Epey bir yürüdükten sonra tekrar heval Koçerin'in kızdığı o erkek arkadaşla karşılaşmıştık. Bu kez yürüyemeyen bir kadın arkadaşın yanında durmuş arkadaştan çanta ve silahını almaya çalışıyordu. Uzaktan yolda kalan kadın arkadaşın kim olduğunu seçememiştik. Yanlarına vardığımızda yerde oturanın küçük Berivan olduğunu gördük. Yorgunluk ve açlıktan rengi sararmıştı. Heval Koçerin araya girerek;

"Sarı Hüseyin... Heval sen bırak biz alırız çantasını" dedi ve erkek arkadaşın elindeki çantaya doğru uzanmak istedi. Fakat arkadaş izin vermedi. Elinde tuttuğu çantayı silah atar gibi sol omzuna atarak yürüdü gitti. Heval Koçerin "heval dur versene çantayı" diye arkasından seslense de onu duymamış gibi yoluna devam etti.

Heval Koçerin'in Sarı Hüseyin demesinden bu yana şaşkınlık içerisindeydim. O kadar merak ettiğim kişi bu arkadaş mıydı? Arkasından baktım ama sırtı dönük olduğundan yüzü görünmüyordu artık. İki gün önce yaşanan olayın ardından arkadaşlar ondan o kadar çok bahsetmişlerdi ki gözüm de kaba saba biri olarak canlandırmıştım.

Şaşırmış bir halde durmuş onun arkasından bakarken heval Koçerin'in "Aryen ne duruyorsun öyle boş boş! Şu silahımı tutsana" demesiyle ona dönerek silahını aldım.

Heval Koçerin'in Berivan'ı oturduğu yerden kaldırmak için elini uzatarak onu kolundan tutup kendine doğru çekince toprak çamur olduğu için biraz zendelediler ama kaymadan kalkabildiler. Gerçi Berivan kaysa da fark etmezdi. Çünkü şalvarının paçaları dize kadar çamur içindeydi. Onun bu haline bakıp gülerken o da bana gülüyordu. Ben de perişan haldeydim.

Heval Koçerin bana bakarken “Sarı Hüseyin’i gördün işte” dedi. Kafamı salladım evet niyetine. Koçerin’in siniri geçmemişti hala. Onun gittiği patikaya doğru bakarak “daha dün yürüyemiyorlar diye arkadaşları yolda bırakıyor, bugün ise arkadaşları yürütmek için çanta ve silahlarını taşıyor. Bir yandan feodal bir yandan fedakar biri” diyerek biraz durup bekledi orada. Sonra da aklına yeni gelmiş gibi “hadi gidelim hevalno” diyerek önümüze geçip patikaya girdi. Ardından da biz yürürken heval Koçerin’in son sözlerini düşünüyordum. Sarı Hüseyin için iyi bir şey mi söylemişti yoksa kötü bir şey mi tam anlayamamıştım. Sanırım gerillada birini tanımak için o kişi ile yaşamda ve savaşta birlikte kalmak gerekiyordu. Bu gerçeği gerillada kaldığım uzun yıllar boyunca birçok kez deneyimleyecektim ama şimdi yürüme zamanıydı.

Ayaklarım acıdan kopsa da üzerine basa basa yürümeye devam ettim. Bir süre sonra ne ben ayaklarımı hissediyordum ne de ayaklarım beni... Acıyı unutmak böyle bir şeydi sanırım.

Bölük olarak konumlanacağımız yere vardığımızda artık adım atacak takat kalmamıştı üçümüzde...

Erkek arkadaşların kaldığı yeri geçerek bayan arkadaşların durduğu yamaca doğru vurduğumuzda resmen emekleye emekleye çıktım yukarıya kadar. Takımda en arkada kalan bizlerdik. Arkadaşlar noktaya çoktan ulaşmış olmalıydılar. Manga yerlerine yaklaştığımızda heval Çiçek, Rehime ve Berçem dışında uyanık kimseyi göremedik. Birçok arkadaş yere serilmiş halde, oturdukları yerde sırtlarındaki çantayı bile çıkarmadan öylece uyuyup kalmıştı. Heval Çiçek biz daha yamacın aşağısındayken gelişimizi görmüştü. O ve Berçem yardım etmek için kalkıp yanımıza geldiklerinde yamacın üstüne çıkmıştık. Heval Çiçek silahımı almak için ne kadar ısrar ettiyse de vermedim. “Buraya kadar taşıdım bundan sonrasında da taşıyım” diyordum. Hep birlikte Heval Rehime’nin yanına geldiğimizde noktaya ulaşmanın verdiği rahatlıkla kendimizi ateşin yanına attık. Heval Çiçek ateşe birkaç odun atıp gürleştirençe yükselen alevlerin etrafta yaydığı ısı insanı mıknaş gibi kendine çekiyordu.

Zaman bir kum saatinin zerrecikleri gibi dökülüp giderken uykusuzluktan kapanan gözlerimiz bizi esir almış, olduğumuz yerde uyuya kalmıştık.

Gabar’dan yola çıktığımızdan bu yana bir türlü bitmek bilmeyen yolculuğumuzun nihayet sonuna gelmiştik. Besta, Gabar’ın aksine fazla sarp ve yüksek olmayan tepeleri ile daha yumuşak bir araziydi. Yine su sorunu hiç yoktu. Neredeyse her yöne açılan sayısız küçük küçük derecikler vardı.

Dün gündüz ulaştığımız yamaçtan sabah saatleri ile birlikte harekete geçerek dört saatlik bir yürüyüşün ardından şu an konumladığımız noktaya gelmiştik.

Yol boyunca buraya gelene kadar neredeyse her yarım saatte bir karşımıza bir gerilla birliği çıkmıştı. Karşılaştığımız her güçle ayaküstü selamlaşmıştık. Sayısını hatırlamasam da her adımda bir gerilla görmek beni müthiş heyecanlandırmıştı. İçimde tarifsiz bir sevinç duyuyordum. Sanki devrim olmuş ve Kürdistan kurulmuştu.

Kadınlı erkekli o kadar genç gerillayı bir arada görmek değişik bir duyguydu. Düşmanın üç beş eşkiya dediği gerilla bugün binlercesiyle Kürdistan dağlarındaydı. Bu gerçeği kendi gözlerimle görünce duygulanmıştım.

Gün doğumu ile birlikte yeni bir güne başlıyorduk. Baharın ılık güneşi her sabah olduğu gibi, bu sabah da dağların zirvesinden yamaçlara, oradan derelere, akan sulara doğru inerken etrafa yaydığı o sarı sıcak ışınlarıyla her şeyi yeniden canlandırıyor. Yüzüme değen güneşin sıcaklığını hissetmek çok güzeldi.

Bugün diğer günlerden farklı bir gün olacaktı. Besta’ya geldiğimiz günden bu yana hepimizin beklediği toplantı bugün gerçekleşecekti. Dün bölük komutanımız heval Rehime toplantının yapılacağını açıklarken toplantıyı heval Cemal’in yapacağını ve Gabar’dan gelen bütün güçlerin de toplantıya katılacağını söylemişti. Bu yüzden bölük olarak sabahın ilk ışıklarıyla birlikte kalkmış ve kahvaltımızı erkenden yaparak harekete geçmiştik. Kadın bölüğü olarak toplantıda hem askeri hem de üstü başı düzgün görünmek istiyorduk. Onun için ilk işimiz kahvaltıdan sonra aşağıdaki dereye inerek temizlik yaptık. Bölükte genel olarak sabun sıkıntısı yaşandığından kimin yanında ne varsa onunla yapmıştı temizliğini. Gerçi birçoğumuz ancak saçımızı yıkayabilmiştik. Yanımızdaki sabun ancak

saçımıza yetmişti. Fakat bu bile temiz görünmemiz için yeterli olmuştu. Herkesin yüzü beyazlamış, ıslıl ıslıl parlıyordu. Yine yaratıcılıklarını kullanıp elbiselerini yıkayanlar da vardı.

Derede işimizi bitirdikten sonra tekrar yukarı manga yerlerimize çıkmıştık. Bizim manga, manga yerine geldiğimizde heval Dilan'ın hepimizden önce gelip ateş yakmış olduğunu gördük. Hangi ara suya inip saçını başını yıkamıştı, şaşırmıştık doğrusu. Heval Koçerin onu öyle ateşin başında oturmuş ve elbiselerini kuruturken görünce takılmadan edemedi, gülerek;

"Heval Dilan, bakıyorum yine hepimizden zireksin" diyerek yanına gidip oturdu. Oturduğu gibi de geldiğimizden beri etrafa yayılan o güzel kokuyu aldı. Bu dağ başında bunca imkansızlıklar içinde kim olsa kokulu sabunun kokusunu alırdı.

Heval Koçerin kendi kendine "bu güzel kokuda kimden geliyor" diyerek Dilan'ın saçlarını koklamak için ona doğru eğilince Dilan da ondan uzaklaşarak ayağa kalktı ve işte o zaman hepimiz kendimizi daha fazla tutamayarak kahkahalarla gülmeye başladık. Heval Dilan suçüstü yakalanmış çocuklar gibiydi. Sinirlenip "Eee ne gülüyorsunuz" diyerek etrafa kızmaya başladı. O kızdıkça gülüşmelerimiz daha çok artmıştı.

Heval Koçerin ise bir kere yakalamıştı fırsatı, Dilan'ı biraz daha kızdırmak için yarı şaka yarı ciddi;

"Dilan, hele zulanda daha başka neler var" diye sorunca Dilan bu kez patladı. Hiddetle "ne zulası Koçerin. Bir kırtık bir şeydi. Geçen yazdan cebimde kalmıştı" diyerek çekip gitmeye yeltenince Koçerin baktı ki iş ciddiyete biniyor daha fazla uzatmadı. Dilan'ın yanına giderek onu kolundan tutup tekrar ateşin başına oturttu. Bizlerde gülmeyi kestik bu arada.

Heval Koçerin kolunu heval Dilan'ın omzuna atmış, "tamam Dilan, hele bir sakın ol, sana da espri yapılmıyor" diyerek onu yumuşatmaya çalışıyordu.

Dilan bir süre konuşmadı, küskün kaldı. Ama daha sonra kendiliğinden yine eski neşeli haline geri döndü. Zaten istese de uzun süre gülmeden duramazdı. Yine gerillada yoldaşlar arasında kalıcı bir kırgınlık, küskünlük olmazdı. Dağlarda ortak amaçlar için bir arada bulunuyor ve yaşamın her anını birlikte yaşıyor, birlikte paylaşıyorduk. Bu ilişki çok özel bir bağ oluşturunuyordu aramızda. Manevi yönü güçlü bir bağdı bu. Gerillaya geldiğim günden beri bu manevi bağı yoğun bir şekilde hissediyordum. Yoldaşlık duygusunu şimdiye kadar kurduğum hiçbir ilişkide yaşamamıştım. Belki henüz tam olarak tanımlayamıyordum. Fakat yoldaşlığın ne olduğunu yaşayarak, arkadaşları gözlemleyerek öğrenmeye çalışıyordum. Şu an karşımda birbirine kıza da eleştirse de birbirini seven, birbirine güç destek olan arkadaşlar vardı. Az önceki gerginlikten eser kalmamıştı.

Ateşin başında kurulanıp çayımızı içtikten sonra toplantının yapılacağı zamanı beklemeye başladık. Haber öğleye doğru geldi. Karargahtan gelen iki erkek arkadaş öğle yemeğinden sonra herkesin üçgendeki düzlükte hazır olmasını söyleyerek gittiler. Gelen bu haber üzerine öğle yemeği için hazırlıklara giriştik.

Saat ikide bütün bölük hazırlanıp sıraya girmiştik. Dereye inen patıkaya girerek üçgene doğru yürüyüşe geçtik.

Üçgene vardığımızda karargah ve lojistik bölükleri düzlükte çoktan yerlerini almış bekliyorlardı. Onları görünce adımlarımızı hızlandırarak dereden karşıya geçip düzlüğe çıktık. Erkek arkadaşlar arka arkaya beş on sıra oluşturacak şekilde oturmuşlardı. Biz de önlerinden geçerek, yan taraflarına geçip oturduk. Biz yerimize yerleşirken heval Rahime ile heval Çiçek ayakta durmuş bekleyen erkek arkadaşın yanına doğru gittiler. Bunlar karargah yönetimindeki erkek arkadaşlardı. Uzak olsalar da içlerinden Sarı Hüseyin'i hemen tanıdım. Ayakta omzuna attığı kefiyesinin iki ucunu arkada omuzlarını kaplayarak durmuş bekliyordu. Onunla birkaç defa patıkada karşılaşmıştık. Ne zaman görsem o gerçeği hatırlıyordum. Yolda bırakılan arkadaşlardan hala bir haber yoktu. Bu toplantıda bu yaşanan olay kesin gündeme gelecekti.

Heyecan içindeki bekleyişimiz fazla uzun sürmedi. "Arkadaşlar geliyor" seslenişiyse birlikte kalabalık bir gerilla grubu üçgenin sağ tarafında göründü. Grubun içinde ellerinde silahlar sağlı sollu yürüyen arkadaşların arasında heval Cemal ilk bakışta hemen fark ediliyordu. Herkes "heval Cemal kani?" diye sorarken grup bize doğru yaklaşmıştı. Yanımıza geldiklerinde büyük bir sürpriz yaşadık. Günlerdir kaygılanıp durduğumuz ve hiçbirimizin aklından çıkmayan yolda bırakılan üç bayan arkadaş heval Cemal'le birlikteydi. Onları canlı canlı karşımda görünce çok sevinmiştik. Bir an önce yanlarına gidip konuşmak istiyorduk. Ancak ön tarafta durmuş olan heval Çiçek kimsenin yerinden kalkmasına

izin vermiyordu. Az sonra heval Cemal ve onunla birlikte gelen arkadaşlar toplantı gücünün karşısına geldiklerinde herkes ayağa kalkarak karşıladı onları.

Heval Cemal gücün önüne gelerek durdu ve oldukça yüksek bir sesle “Dembaş Hevalno” diyerek hepimizi selamladı.

*Sağ ol

Bizler de aynı coşkuyla “*sağ be” karşılığını verdik. Heval Cemal bir süre gözlerini üzerimizde gezdirdikten sonra eliyle oturun arkadaşlar diyerek yerimize oturmamızı işaret etti. Herkes oturmak için yerine yerleşirken heval Cemal’le gelen arkadaşlar da bizlerin yanına gelerek ön sıralara oturdular. Gözlerim heval Cemal’den çok üç bayan arkadaştaydı. Heval Sozdar arkası bana dönükte olsa beline kadar gelen uzun düz saçlarından hemen tanımıştım. Acaba ne zaman ve nasıl ulaşmışlardı arkadaşlara? Kafamın içinde meraklı sorular gidip gelirken, heval Cemal’in konuşmasını dinlemeye çalışıyordum. Bütün arkadaşlar pür dikkat dinliyorlardı. Heval Cemal Kürtçe konuştuğu için ne söylediğini anlamıyordum ama konuşması içinde geçen "Arteşa Tirk, Gabar, bombardıman, şehit, tank” gibi kelimelerden operasyonlar ve yaşanan çatışmalar üzerinde konuştuğu anlaşılıyordu. Yanımda oturan heval Berivan’ın kulağına eğilerek heval Cemal’in ne söylediğini sordum. O da “Gabar’daki son durumu anlatıyor” deyince içimden doğru anlamışım diye sevinerek kendimi toplantıya daha fazla adapte etmeye başladım. Bazen insan konuşulanları anlamasa da izlediklerinden bile bir şeyler öğreniyordu.

Heval Cemal’in coşkulu sesi, el ve kol hareketleri ve bazen durup bazen konuşması insanın üzerinde etkileyici bir hava yaratıyordu. Bir saatten daha uzun süren konuşmasını tam anlamasam da sıkılmadan dinlemiştim.

Şimdi sıra yapının değerlendirmelerine gelmişti. Heval Cemal konuşmasına ara vererek yapıya dönmüş ve söz hakkını arkadaşlara vermişti.

Yapıda erkek arkadaşların olduğu tarafta bir kaç el havadaydı. Bizim tarafımızda ise henüz bir hareket yoktu. İlk sözü iri yapılı, genç bir erkek arkadaş aldı. Heyecanlı ve hızlı konuşuyordu. Onun ardından bir erkek arkadaş daha ayağa kalktı. Onun da konuşması kısa sürdü. Bu arada bizim taraftan elini kaldıranlar olmuştu. Ön sıralarda oturan Heval Çiçek, Koçerin ve Berçem’in elleri havadaydı. Heval Cemal yüzünü bayan arkadaşlara dönerek ilk söz hakkını heval Koçerin’e verdi. Koçerin ağır ağır başladığı konuşmasını hızlandırarak sürdürdü. Türkçe konuştuğu için bu kez anlama sorunun çıkmamıştı. Gabar’daki son durumu, operasyonun ilk günlerinde yaşananları ve Gabar’dan Besta’ya kadar olan yol sürecinde çıkan eksiklikleri ve son yaşanan olayın üzerinde durmuştu. Son cümleleri "PKK’de yoldaşlık her şeyden öndedir. Hiç kimsenin komutanım, yetkim var diye yoldaşlarını yarı yolda bırakmaya hakkı yok. Heval Hüseyin’in bu pratiğinin hesabını vermesi gerekiyor. Arkadaşın görevden alınmasını ve özeleştirici raporu yazmasını öneriyorum” olmuştu.

*Sessiz olun

Heval Koçerin’in konuşması sert bir rüzgar gibi esmişti. Erkek arkadaşların tarafında bir dalgalanma olmuştu. Kimileri kendi aralarında konuşurken Sarı Hüseyin ve bir iki kişi ısrarla söz hakkı almak istiyorlardı. Heval Cemal onlara doğru ses tonunu sertleştirerek 'bedeng bin" dedikten sonra eliyle heval Çiçek’i işaret ederek "keremke heval" diyerek onu kaldırdı. Heval Çiçek önce genel süreci ve hareket tarzını değerlendirdi. Sonra da Gabar alanı somutunda pratik tarzını eleştirerek o da Koçerin gibi Sarı Hüseyin ve karargah yönetimini eleştirdi. Onun ardından heval Berçem ile Dilan söz hakkı aldılar. Her ikisinin de konuşması geri çekilme süreci ve yaşanan sorunlar üzerine yoğunlaşmıştı. Her koldan arkadaş bir şeyler söyleme ihtiyacı duyuyordu. Yine öneri yapanlar olmuştu. Gelen öneriler arasında Sarı Hüseyin’in görevden alınarak soruşturmaya alınması da vardı. Heval Cemal herkesi dikkatlice dinlemişti. Yolda olanları bir de yaşayanlardan dinlemek için yolda bırakılan üç bayan arkadaşı kaldırarak onlara söz hakkı verdi. Heval Sozdar o gece yaşananları ve sonrasındaki üç gün nelerle karşılaştıklarını anlattı. Konuşurken sesi öfkeden titriyordu.

“Elimizdeki silahları bizden zorla aldılar. Yolda düşmanla karşılaşıydık ne yapacaktık biz. Bir tek bende bir bomba vardı. Partide ilk kez başıma böyle bir olay geliyor. Yürümekte zorlanıyoruz diye bizi tek başımıza bıraktı Sarı Hüseyin...” Bunları söylerken her şeyi yeniden yaşıyor gibiydi. Bu durumdan her üçü de çok etkilenmiştir. Heval Cemal onları da tek tek dinledikten sonra bütün yapıyı görecektir şekilde düzlüğün orta yerine giderek arada durdu ve kararlı ve kendinden emin bir ses tonuyla uzun

bir konuşma yaptı. Herkes dikkat kesilmiş heval Cemal'in ağzından çıkan sözleri dinliyordu. Heval Cemal konuştuğu arkadaşların ruh halleri de değişmeye başlamıştı. Bazen derin derin düşüncelere dalarken bazen de canlanıyorlardı. Ne dediğini anlamasam da ses tonu, duruşundaki ciddilik, alçalıp yükselen sesi etkileyiciydi. Heval Cemal toplantıyı bitirmeye yakın Sarı Hüseyin'le yönetimden bir iki erkek arkadaşı da kaldırdı. Sarı Hüseyin'in o hararetli halinden eser kalmamıştı. Heval Cemal sorduğu sorulara bile cevap verememişti. Boynunu öne eğmiş heval Cemal'i dinliyordu.

Heval Cemal öfkelenişini belli edecek şekilde sert bir konuşma yaptı. Sözlerini bitirmeye yakın sesini düşürerek kimi kelimeleri vurgulayarak konuşmasını bitirdi. Arkadaşlar ayağa kalkarak alkışlar için de "biji serok Apo" sloganlarıyla heval Cemal'i uğurladılar. Toplantı bitmişti.

Heval Cemal toplantı yerinden ayrılmadan onunla konuşmak isteyen arkadaşlar koşarak yanına gittiler. Sahanın sonlarında kalabalık bir grupta ayakta durmuş konuşuyorlardı.

Benle birlikte Berivan ve Rozerin de günler sonra bize ulaşan beyan arkadaşların yanına gittik. Sevinçle sarılıp kucakladık onları, çevrelerini sarmış halde konuşurken, herkes bir yerden bir şey soruyordu. Heval Sozdar tek tek cevap verip anlatıyordu yaşadıklarını.

Anlayabildiğim kadarıyla o gece bizden sonra arkamızdan bir yere kadar yürüyorlar. Heval Sozdar içlerinde en eski olduğu için öne o geçiyor. Berivan'ın tercümanlığına göre Heval Sozdar daha önce akademiden gelip Gabar'a geçerken bu hattan bir kere geçiyor. Ve aklında kaldığı kadarıyla yolu çıkarmaya çalışıyor.

"Caddenin viraj aldığı yerden yamaçtan yukarı doğru çıkan bir patika olduğunu hatırlıyorum. Oraya gelince dereye vurup yamaca çıktık. Biraz ilerledikten sonra patikaya girdiğimizi görünce yürümeye devam ettik. Gün ağarana kadar yürüdük. Sabah aydınlığıyla birlikte de kendimize ağaçlıklı uygun bir yer bulup durduk. Yanımızda yiyecek bir iki ekmekle biraz şeker vardı. Yolda küçük bir dereyi geçerken yanımızdaki matarayı su doldurmuştuk. Onunla şerbet yaparak birkaç lokma bir şeyler yedikten sonra biraz uyuyup dinlendik. Öğleye kadar orada kaldık. Etrafı kontrol edip herhangi bir hareketlilik görmeyince öğleden sonra tekrar yola koyulduk. Arazide kimi yerlerde izler gördük. İzlerin gidiş yönünü takip ederek akşamüzerine kadar yürüdük. Karanlıkta yolu karıştırmaktan korktuğum için oralarda bir yer bulup kaldık. Ertesi gün sabahtan çıktık yola. Arazi birbirine o kadar çok benziyordu ki bir ara aynı yerde dönüp dolandığımız hissine kapıldım. Sıra sıra uzanan tepeler ve dereler... Ben daha önce Besta'dan geçerken yazdı ve her yer yemyeşil ormandı. Bahar henüz ağaç dallarına vurmamıştı. Bu yüzden arazi yabancı geliyordu bana. Yürümekten başka çaremiz yoktu. O gün yürürken önümüze bir boş köy çıktı. Biraz uzaktı. Belki bir iz ya da bir şeyler buluruz diye oraya gittiğimizde iki tane katırın otların içinde salınmış yayıldığını gördük. Bunlar kesin bizim katırlardı. Sevinçle oraya vardığımızda yanılmadığımızı gördük. İki erkek arkadaş yıkılmış bir evin duvarının dibinde ateş yakmış oturuyorlardı. Bizi aniden karşılarında görünce onlar da çok şaşırdılar. Selamlaşıp, durumumuzu onlara anlattık. Arkadaşlar çok ilgilendiler bizimle. Yanlarında küçük cihaz vardı. Biri hemen gelip karargahla bağlantı kurdu. Karargahtan o arkadaşları kendinizle birlikte getirin denilmişti. Akşama doğru o arkadaşlarla yola çıkarak Besta suyunu geçip karargaha ulaştık. Dünden beri karargahtayız. Heval Cemal toplantıya katılmamızı söyleyince bugün de buraya geldik."

Heval Sozdar'ı herkes biraz mahcup, biraz da üzülerek dinlemişti. Bazı arkadaşlar "sizi bulmaları için ikinci gün 3 kişilik bir grup çıkardık. Ama arkadaşlar sizi bulamadı" diyerek yaşanan hatanın giderilmeye çalışıldığını anlatıyorlardı. Evet yaşanan eksiklik bu şekilde düzeltilmek istenmişti. Ama arkadaşlar kendi çabalarıyla bize ulaşarak bunu başarmışlardı.

Arkadaşların başına olumsuz bir durum gelmeden sağ salim ulaşmaları çok önemliydi. Hepimiz bunun sevincini yaşıyorduk.

Heval Cemal de toplantıda bu olay üzerinde çok ciddi durmuştu. Yapıdan gelen eleştiri ve önerileri değerlendireceklerini söyleyerek parti çizgisi, savaş gerçekliği ve yoldaşlık üzerine kapsamlı değerlendirmeler yaptı. Kadın görüşüne dönük olarak da komuta ve savaşı yapısının kendini her yönüyle askeri, siyasi ve fiziki olarak güçlendirilmesi gerektiğini söyleyerek yaşanan bu olayda bayan arkadaşların da sorumlu olduklarını belirtmişti. 'Yürüyemiyorum, yapamıyorum' demenin doğru olmadığını, başarının ancak zorlukları aşarak ve iradeyi yükselterek gerçekleştirdiğini anlatmıştı. Oldukça öğretici bir toplantı olmuştu.

O günden sonra birkaç gün sadece bu toplantıyı konuştu herkes. Toplantının ardından resmi bir açıklama yapılmasa da duyduğumuz habere göre, bölük komutanı Sarı Hüseyin görevden alınmış ve Heval Cemal'in yanına karargaha gitmişti.

Bunu duyan hemen hemen herkes olması gereken buydu zaten diyerek onayladığını belli ediyordu.

Parti'de yanlış anlayışların kendini uzun süre yaşatamayacağını bu şekilde de olsa görmüştüm. Öyle anlaşıyordu ki pratik sahada her gün yeni bir tecrübe yaşamaya devam edecektim.

Heval Cemal'in yaptığı toplantıdan iki gün sonra gelen talimat doğrultusunda kadın bölüğü olarak karargaha bağlı özgün kadın gücünün yanına gitmek için yola çıktık. Yürüyüşümüz yaklaşık 4 saat sürdü.

Arkadaşların bir derenin kenarında olan noktasına ulaştığımızda bizi Botan eyaletindeki bütün bayan arkadaşlardan sorumlu olan heval Sozdar karşıladı. Adını Besta'ya geldiğimden beri sıkça duymuştum. Bölüktekiler çok yetkin ve askeri yönü güçlü bir komutan olarak bahsediyorlardı. Ayrıca kadın ordulaşmasının kurulmasına büyük emekleri olduğu ve kurulan özgürlük ve eşitlik komitesinde yer aldığını söylüyorlardı.

Nasıl biri olduğunu merak ediyordum. Bizler tek sıra halinde ilerlerken o da patika üzerinde durmuş geçen arkadaşlarla tek tek tokalaşıyordu. Sıra bana geldiğinde ilgiyle yüzüne baktım. Karşıma oldukça ciddi görünen ama aynı zamanda sıcak bir yüz ifadesi olan kadın arkadaş çıkmıştı. Zayıf, orta boylarda, açık tenli ve kısacık kesilmiş saçlarıyla oldukça genç ve dinamik görünüyordu.

Elimi uzattığımda coşkuyla tutarak kuvvetlice sıktı ve "merhaba heval" dedi. Ben de "merhaba" diyerek karşılık verdim.

Tipimden yeni Şervan olduğumu anlamıştı sanırım, gülümseyerek adımlı sordu.

"Aryen" dedim.

"Güzel bir isim almışsın" diyerek omuzuma hafifçe vurduktan sonra arkamdan gelen Berivan'a doğru elini uzattı. Patikada ilerlerken gerillada herkes tarafından tanınan ünlü bir bayan arkadaşla tanışmanın verdiği hoşnutluk durumuna kapılmıştım. Patikadan yukarı doğru çıktıkça naylon çadırlar görülmeye başladı.

Bölükte geldiğimizi duyan arkadaşlar mangalardan çıkarak bize doğru geldiler. Yol üstü kucaklaşıp selamlaşmalar başladı. Sıcak bir karşılaşmaydı. Bazı arkadaşlar daha önceden birbirini tanıyorlardı. Onların karşılaşması büyük sevinç yaşatmıştı. Yine birbirini gördüğüne inanamayan vardı. Bunlardan biri de heval Berçem'di. Kıvrık sarı saçları olan bir arkadaşla kollarını birbirlerinin omuzlarına atmış, yüzlerine yayılan mutlulukla birbirlerine bakıp gülüyorlardı. Yeni katılan Rozerin, Rahime, ben ve Dilan dışında hemen hemen herkesin tanıdığı biri çıkmıştı. Bizde çantalarımızı ve silahlarımızı indirerek, bir kenarda oturup arkadaşları izlemeye koyulduk.

Yeniden karşılaşmanın verdiği ilk sevinçle oradan oraya gidip gelmeler giderek durulup yerini bir hareketsizliğe doğru bıraktı. İkili üçlü gruplar halinde kimileri ayakta, kimileri oturarak sohbet etmeye devam ettiler.

Zaman bir süre böyle geçti. Sonrasında arkadaşlar manga yerlerimizi yapana kadar takım takım dinlenmemiz için bizi kendi çadırlarına yerleştirdiler. Karargahtaki arkadaşlar geleceğimizi bildikleri için iki manga çadırını boşaltıp hazırlamışlardı.

Mangalar oldukça geniş yapılmıştı. Bir çadıra rahatlıkla bir takım sığabilirdi. Mangalara çanta ve diğer eşyalarımızı yerleştirip dışarı çıktık. Hava açık olduğundan arkadaşlar dışarıda ateş yakmak için giriştiler. Bende bulduğumuz kuru bir ağaç kütüğünü getirerek üzerine oturup yeni geldiğimiz bu yeri incelemeye başladım.

Bugünlerde bahar mevsimlerinin en güzel zamanları yaşanıyordu. Nisan yağmurlarıyla yıkanan toprak, her yerden fışkıran otlar, minik minik boy veren çiçekler ve yeşeren ağaç dallarıyla bir örtü gibi serilmişti. Doğada bahardan başka bir hal alıyordu. Hayatımda şimdiye kadar bu kadar çeşitli ağacı, çiçeği, akan suları bir arada görmemiştım. Antalya'da iki mevsim yaşanıyordu genelde. Küçük sarılı renkte açmış portakal bahçeleriyle süslenmiştir. Bir ara gözlerimi kapayıp içimdeki dünyaya baktığımda kendimi portakal ağaçlarının arasında dolaşırken bulmuştum. Hafiften esen rüzgar, portakal çiçeklerinin kokusunu taşıyordu yüzüme. Dallarda henüz olgunlaşmamış yeşil portakalların

esintisi ekşimsi tadını çekiciliği sarıyor ruhuma. Böyle düşsel zamanlarda doğup büyüdüğüm yerleri ne kadar çok özlediğimi daha çok hissediyorum. Çam ağaçları, uçsuz bucaksız deniz, ak köpüklü dalgalar ve oyun çağının kum ve çakıl taşları; tüm bunlar çok uzakta kalmıştı artık. Ve şimdi de hayatıma giren yüce dağlar, çılgın gibi akan nehirler, kızwan ağaçları, berfin çiçekleri ve dünya güzeli insanlar vardı. Kendimi hem çok şanslı hem de çok mutlu hissediyordum.

Bir gün hayalini kurduğum dağların ve denizlerin buluştuğu bu coğrafyada bütün insanların özgür, eşitçe yaşayacağı bir dünyamız mutlaka olacak.

Toprak çamur olduğundan manga yerlerimizin yapımı iki gün sürmüştü. Bölük olarak mutfak yerinden aşağıya konumlanmıştık. Heval Sozdar'ın bölüğü üst tarafta kalıyordu.

Bir hafta göz açıp kapayana kadar geçivermişti. Buraya geldiğimizden beri zaman çok hızlı akıyordu. Bunun kaldığımız yer ve güçle ilgisi vardı kuşkusuz. Noktamız hem eyalet karargahına çok yakındı hem de genel kadın gücünden sorumlu heval Sozdar çoğunlukla burada kalıyordu. Karargahla burası arasında sürekli bir hareketlilik söz konusuydu.

Bölük olarak bizde buradaki kadın bölüğüne dahil olmuştuk. Günlük pratik işlerden tutalım da tepeye, nöbete, göreve birlikte gidiyorduk. Bu da karargahtaki arkadaşlarla kısa zamanda bir kaynaşmayı geliştirmişti. Gerçi biz yeniler dışında birçok arkadaş daha önce birlikte kalmışlardı. Yeni tanışan daha çok bizlerdik. Bir hafta içinde neredeyse yüze yakın arkadaşla tanışmıştım. Her biri birbirinden farklıydı. Kimi sarışın, kimisi esmer, kimi çok genç, kimi yılların gerillası... Ve Kürdistan'ın hemen hemen her yerinden katılan arkadaşlarla karşılaşmak mümkündü. Yine diğer halklardan gelen; Ermeni, Arap, Alman ve Türk kökenli arkadaşlarla tanışma imkanı bulmuştum. Beni en çok sevindiren ve aynı zamanda şaşırtan Türk arkadaşlar olmuştu. Şimdiye kadar kendim dışında Türkiyeli bir bayan arkadaş görmemişim. Heval Berçem sohbetlerde hep söylüyordu; "başka Türk arkadaşlar da var, sen tek değilsin" diye. Ama ben karşılaşmadığım için gerçek olduğuna tam inanmamıştım sanırım. Bunun mevcut devlet sistemi ve Türkiye halklarının gerçekliğini düşündüğümde PKK'ye katılmanın öyle kolay gerçekleşmediğini bilmekle ilgisi vardı. Kendi katılımımı göz önüne getirdiğimde arkadaş çevremın etkisi olmasıydı. Gerçekleri ne zaman görürdümü bilmiyorum. Türkiye toplumu özel savaşın etkisi altında televizyonlarda neyi izliyorsa ona inanıyordu. Kendi ailem milliyetçi bir aile olmamalarına rağmen anti propagandanın etkisiyle PKK'yi terörist, çocukları ve kadınları öldürenler olarak görüyorlardı. Bu konuda bütün haberlerin yalan olduğunu, devletin sivilleri vurduğunu; bunu PKK'nin üzerine attığını anlatmaya çalışıyordum, ama bir türlü onları inandıramıyordum. Aileme göre devlete karşı çıkılmazdı. Babamın deyimiyle anarşik oluyorduk. Bir gün herkes gibi onlar da gerçekleri göreceklerdi. Bugün Türkiye'den gerillaya katılan her arkadaş bu gerçeğin bir ifadesiydi benim için. Bu yüzden ayrı bir sevinç yaşıyordum.

*Karakulak

Burada tanıştığım Türk arkadaşlardan heval Rojin Antepli, heval Evin Karadenizliydi. Her ikisi de üniversiteyken Parti ile tanışmışlardı. Heval Rojin bir yıldır gerillaydı. Kısa boylu, zayıf, buğday tenli bir arkadaştı. Hafif çekikliği sempatik bir ifade veriyordu yüzüne. Yeni katılan bir Türk arkadaşın olduğunu duyar duymaz heval Evin'le birlikte beni görmeye gelmişlerdi. İlk tanışmamız böyle olmuştu. Sonrasında heval Rojin ne zaman mutfak için ot toplamaya çıksa bizim mangaya gelip, beni de kendisiyle birlikte götürüyordu. Hem ot toplayıp hem de sohbet ediyorduk. Ondan gühreş otunu ve özelliklerini öğrendim. Türkçesi karakulağı demekmiş. Mutfakçı arkadaşlar yaptıkları her yemeğe bu otu koyuyorlardı. Bu yüzden günde iki grup sadece bu otu toplamak için çıkıyorlardı. Heval Evin'in işleri yoğun olduğundan her zaman göremiyordum. Bölüğün sağlıkçısıydı. Aynı zamanda basın çalışmalarına da yardım ediyordu. Heval Evin açık tenli, koyu renk saçlarıyla tipik bir Karadeniz çocuğuydu. Oldukça hoş sohbet ve girişken tavırlarıyla karşısındakini hemen kendine çekiyordu. Bir de dün yeni gelen Ilgaz arkadaş vardı. Onu dün sabahleyin derenin yukarı takımında heval Zekiye Botan'ın takımına giderken patika üzerinde, durmuş beklerken bulmuştum. Bir kayanın önünde heval Dicle ile birlikte ve üzerinde bol cepli pantolon ile bekliyorlardı. Üzerine bol cepli bir pantolon ile krem renkli gazeteci yeleği denen yelek vardı. Sivil kıyafetli olması uzaktan da olsa dikkatimi çekmişti. Kayalığın üstüne kamp yapanların taşıdığı cinsten büyük bir sırt çantası bırakılmıştı.

Yanlarına vardığımda karşıma uzun boylu sarışın masmavi gözleri olan güzel bir kız çıkmıştı. Burnunun üstü, yanakları küçücük çillerle doluydu. Sarı teninde çilli yüzü ve tenlerine düşen sarı düz saçlarıyla çocuksu bir görünümü vardı. Bu haliyle önce onun Alman arkadaşlardan biri olduğunu zannetmiştim. Gülümseyerek elimi uzatıp merhabalaşmak istediğimde heval Dicle;

“Aryen heval bak yeni bir yoldaşın daha katılmış” diye bizi tanıştırmıştı.

Şaşkınlığını belli ederek “ben de seni Alman sanmışım” demiş ve ayak üstü birbirimize nereli olduğumuzu sorarak, konuşmuştuk bir süre. Ilgaz Yozgatlı bir ailede büyümüştü. Partiyi DHP’li arkadaşlarla tanımış ve o çalışmalara katılmıştı.

Ilgaz, Rojin, Evin; kim bilir daha böyle kaç arkadaşla karşılaşacaktım.

Dağda birbirinden farklı renklerin, kültürlerin, halkların buluştuğu özgür bir dünyadaydık.

Baharın rengarenk kır çiçekleriyle süslediği Nisan ayını bitirmek üzereydik. Meşe ağaçları çoktan yaprak açmış; dağları, tepeleri, vadileri yemyeşil yapmıştı.

Son günlerde baharın ayrı bir canlılık kattığı gerilla yaşamında herkesin konuştuğu bir konu vardı. O da iç eyaletlere gidişti. Geçen gün heval Sozdar bütün bölükle yaptığı toplantıda, Partinin bu bahar Kuzey Eyaletlerine güç takviyesi yapma kararı aldığını ve bayan arkadaşların da bu güçler arasında yer alacağını söylemişti. O günden sonra bütün sohbetler kimin nereye gitmek istediği üzerineydi. Bizim bölüğün neredeyse yarıya yakını bu güçlere katılmak istiyorlardı. Bizim mangada herkesin isteği vardı. Özellikle heval Koçerin’in Dersim’e gitme isteği vardı. Dersim’e gitmek istediğini sürekli dile getiriyor ve her fırsatta bize Dersim dağlarının ne kadar asi ve görkemli olduğunu anlatıyordu. Onu dinleyen Dersim’de doğup, büyüdüğünü sanırdı. Oysa Dersim’i hiç görmemişti bile. 38’de Dersim’den Varto’ya sürgün olmuşlardı. Ve o da Varto’da dünyaya gelmiştir. 5-6 yaşlarında ailesinin yanına Almanya’ya gittiği için Dersim’i hiç görmemiştir. Dersim’i öyle hayran hayran anlatması bende de oraya gitme isteği yaratıyordu.

Gerillaya katılmadan önce bir gün dağlara çıkarsam eğer ya Botan’a ya da Dersim’e gitmek istediğimi söylemişim arkadaşlara. Buraları hiç görmemiş olsam bile adını en çok duyduğum yerlerdi. Botan ve Agit arkadaşın şehit düştüğü yerler... Dersim ise isyan ve direnişin kalesidir. Bu yüzden daha çok çıkış için beklediğimiz günlerde Botan kuryeleriyle ilişki kurduğumda beni Botan’a gönderin demiştim. Ve kışın başında Gabar’a gelmişim. Şimdi de Dersim’e gitmenin hayalini kuruyorum.

Bu hayalde heval Koçerin, Berçem, Eylem ve daha birçok arkadaştan ayrılmak istemiyor, oluşumun payı çok fazlaydı. Gerillada ilk tanıdığım ve aylarca birlikte kaldığım arkadaşlardı onlar. Hemen hemen çoğu da Dersim’e gitmek istiyordu. Doğal olarak bende onlarla gitmek istiyordum. Kaç gündür heval Koçerin’in peşindeydim. Onun ne zaman tek yakalasam, heval beni de götürün bende sizinle Dersim’e gelmek istiyorum diyor; onu ikna etmeye çalışıyordum. Birçoğu gibi o da çok yeni olduğumu ve kimsenin beni göndermeyeceğini söylüyordu. Ben de sen hep demiyor musun gerillacılık pratikte öğrenilir diye, bende pratiğe gitmek istiyorum diyerek ısrar ediyordum. Heval Koçerin benimle başa çıkamayınca beni heval Berçem’e havale etmişti.

Heval Berçem beni karşısına alıp uzun uzun konuşmuş fakat beni düşüncemden vazgeçirememişti. En sonunda; “tamam Aryen madem bu kadar ısrar ediyorsun heval Sozdar bölüğe geldiğinde onunla konuşmak istediğini söylersin, önerini ona yaparsın. Ama şimdiden sana söylüyorum arkadaşlar önerini kabul etmezler. Çünkü daha çok yenisin” demişti. O konuşurken çünkünden sonra ne diyeceğini bildiğim için ben de onunla beraber “daha çok yenisin” diyerek tekrarlamış ve kafamı sallamışım. O halime gülümseyerek “evet bak sen de bunu söylüyorsun” diyerek itiraz etmeme fırsat bile vermeden konuşmasına devam etmişti.

“Dersim, Koçgiri çok uzak eyaletler; aylarca sürecek bir yol yürüyüşünden bahsediyorsun. Zorlu ve tehlikeli bir yolculuk olacak. Yorgunluk, açlık, susuzluk, uykusuzluk ve sürekli yürüyüş halinde olacaksın. Tüm bunları düşündün mü?” Bu sırasında durarak soran gözlerle yüzüme dönüp baktıktan sonra “biliyorsun ben de Koçgiri’ye gitmek istiyorum. Sonra önerimi yolda zorlanıyor diye kabul etmeye bilirler diye sustum.”

Bir süre sessizlik girdi aramıza, söylediklerini düşünüyordum. Anlattıkları benim de yaşadığım kaygılardı. Yolda yürüyemeyebilirdim ama bir kere kararımı vermişim. Şansımı denemek istiyordum.

Heval Berçem konuşmasının etkisini yüzüme bakarak anlamaya çalışırken “ne diyorsun Aryen” diye bir kere daha sordu.

Ona ne kadar kararlı olduğumu göstermek için gözlerinin içine bakarak, “bütün zorlukları göze alıyorum heval. Ben de Dersim’e geleceğim, başaracağıma inanıyorum.” Son sözcükleri bastıra bastıra söylemişim. Heval Berçem “kendini dayatıyorsun yani?” dedi. “Hı hı” dedim kafamı sallayarak. Bu arada gözlerim dolmuştu. Kendimi o kadar çok sıkılmışım ki daha fazla duramadım ağlamaya başladım. Heval Berçem şaşkındı.

“Ne diye ağlıyorsun şimdi” diyerek yerinden kalkarak yanıma gelip oturdu. Üzülsün mü kızsın mı bilemedi. Elini omuzuma koyarak “tamam Aryen, ağlama heval” dedi. Gözlerimi elinin tersiyle kurularak “tamam” dedi. Ağlamayı kestim yavaş yavaş. Biraz sonra ben sakinleşince Berçem ona hiç yakışmasa da kaşlarını çatarak “ne ikide bir çocuk gibi ağlıyorsun” diyerek çıkıştı. Ağlamanın bir tür zayıflık olduğunu söyledi.

“Ben sadece sizinle Dersim’e gelmek istiyorum” diyerek kendimi savunmaya geçtim. Heval Berçem, “bunun için ağlayacak mısın hep? Dedik ya, heval Sozdar’la konuşup önerini yaparsın”. Biraz durduktan sonra “tamam ben de konuşurum heval Sozdar’la” dedi. “Ve hadi kalkalım şimdi” diyerek ayağa kalktı.

Heval Berçem’in son cümlesi içimde bir umut ışığı gibi yanmıştı. Belki beni teselli etmek için söylemişti bunu ama az önceki üzgün gözlerimin ıslık ıslık parlamasına neden olmuştu o sözler.

Ufakta olsa bir umudum vardı artık.

Belirsizlikle geçen günler içinde umduğum cevabı bir türlü alamamıştım. Kiminle konuşsam aynı cevapla karşılaşırıyordum: “Yenileri göndermiyoruz.” Tek umudum heval Sozdar’dı. Fakat o da Dersim’e gitmek istediğimi söylediğimde; “yok olmaz heval, sen daha çok yenisin” diyerek reddetmişti.

“Neden ama, burada yeniysen orada da yeni arkadaşlar yok mu?” diye itiraz etmeye çalıştıysam da, “sana olmaz diyor heval” diyerek reddetmişti.

Bu konuşmadan sonra moralim çok bozuldu. Ne yapacağımı bilmiyordum. Heval Koçerin “daha net bir şey yok” diyerek beni rahatlatmaya çalışsa da göndermeyeceklerini hissediyordum artık.

Ancak şansımı bir kez daha denemek istiyordum. Bunun için heval Sozdar’la konuşmak için yönetim mangasına doğru yöneldim. Patika yolda heval Dicle ile karşılaştık. Her zamanki gibi yüzü gülüyordu. Selamlaşırken nereye gittiğimi sordu. “Heval Sozdar’la konuşmaya gidiyordum” dedim.

Anlamak için mavi gözlerini bir süre yüzümde gezdirdi. Sonra “Dersime gitmek için mi?” dedi.

Evet anlamında başımı salladım.

Kırık bir gülümseyişle, “ne diyeyim ikna edersin umarım” dedi. Ve “görüşürüz” diyerek patikadan aşağıya yürümeye devam etti.

Orada durarak arkasından baktım. Heval Dicle gerillada karşılaştığım ilk Ermeni arkadaşı. Urfa’nın Halfeti ilçesine bağlı bir Ermeni köyünde doğup büyümüşü. Köy yaşamının zorlukları onu çocuk yaşta dirençli ve korkusuz bir kişilikle buluşturmuştu. Ufak tefek boyuyla, zayıf bedeniyle herkesten daha hareketliydi yaşam içinde. Mücadeleye Avrupa’dan katılmışı. Ama onu ilk etkileyen amcasının oğlunun şehit olmasıydı. Heval Dicle Güneybatı eyaletine gitmek istiyordu. Ama onun önerisi de kabul edilmemişti. Dicle patikada yitip gittiğinde önüme dönerek yoluma devam ettim.

Yönetim mangasının yerine vardığımda arkadaşlar naylon çadırın önünde oturmuş sohbet ediyorlardı. Yanlarına gelmeden önce biraz uzakta durdum ve “Heval müsaade heye” diye seslendim.

Arkadaşlar sesimi duyunca bana döndü. Heval Sozdar gülerken elini salladı ve “gel heval gel” diyerek yanına çağırırdı. Heyecanımı bastırmak için hızlı adımlarla yanlarına giderek “merhaba heval” diye selam verdim. Onlar da “merhaba heval hoş geldin” dedi ve oturmam için yer açtılar.

Gösterilen yere otururken kalbim hızlı hızlı atmaya başlamıştı bile. Söze nasıl başlasaydım acaba diye düşünürken, heval Sozdar “nasılsın?” diye sordu. “İyiyim” dedim.

Heval Sozdar ben tam konuya girecekken yanında oturan takım komutanlarından Nefel arkadaşına dönerek;

“Heval Aryen de Dersim’e gitmek için kendini dayatanlardan. Ama onu göndermiyoruz” diyerek konuşmaya başlayınca, araya girerek;

“Heval ben de bu konuda konuşmak için geldim” dedim ve önerimi bir kez daha dile getirdim.

Heval Sozdar yüzünde hafif bir gülümseyişin eşlik ettiği sert bir ifadeyle bakarak, “heval kaç kere söyleyeceğim. Bu konuda kararımız kesin” dedi.

Ses tonu oldukça keskindi. Bir süre bir şey demeden durup düşündü. Sonra bana dönerek;

“Heval Aryen biliyoruz Dersim’e gitmeyi çok istiyorsun. Anladığımız kadarıyla bazı arkadaşlara oldukça bağlanmışsın ve onlardan ayrılmak istemiyorsun. Ancak daha önce konuştuk seninle, gerillada daha yenisin. Daha üç ayın bile dolmamış. Senin gibi yeni bir arkadaşı hiç tecrüben olmadan zorlu bir alana nasıl gönderelim? Ayrıca Türk bir arkadaşsın, bizim için ayrı bir değerin var. Bak heval seni ileride eğitim için Parti’nin farklı sahalarına gönderme durumumuz olabilir. Onun için burada karargahta kalmanı uygun görüyoruz. Anlaşıldı mı heval” diyip son noktayı koymuş oldu.

“Ben pratikte tecrübe almak istiyorum” diyerek ısrar etmeye çalıştıysam da değişen bir şey olmadı. Sonuç alamadan, mangaya geri döndüm.

Önerisi kabul edilmeyen yalnız ben değildim. Bizim mangada heval Berçem’in önerisi dışında herkesinki reddedilmişti. Heval Berçem Dersim’e gidiyordu. Oradan da koşullar uygun olursa Koçgiri’ye geçecekti. Şimdiden yola çıkmanın heyecanına kaptırmıştı kendini. O gidecek olmanın sevincini yaşarken, biz de kalacak olmanın burukluğunu yaşıyorduk. Bunun yanında bir de önerisi kabul edilmedi diye tepkilenenler vardı. Onlardan biri de heval Koçerin’di.

Heval Çiçek ona, “sana burada ihtiyacımız var Koçerin. Gabar’a geri dönecek bayan takımın içinde seni de düşünüyoruz” diyerek tavrını ilk başta koymuştu.

Heval Koçerin ise önerisi reddedilince çok sert tepki göstermişti. Öyle ki “Dersim’e göndermiyorlarsa ne Gabar’a ne de başka bir yere giderim” diyerek tepkisini farklı bir noktaya götürmüştü. Bu yüzden düzenlemenin okunduğu birkaç gün bölükte oldukça gergin geçmişti.

Tepki gösterilse, itiraz da edilse yapılacak bir şey kalmamıştı. Zamanla herkes kendini ikna edecekti.

Günler gidecek olanların heyecanlı ve sabırsız bekleyişiyle geçip giderken, gidemeyenlerin tepkili halleri de yavaş yavaş geride kalmıştı. Kimse birbirinin moralini olumsuz etkilemek istemiyordu. Özellikle de uzun bir yolculuğa çıkacak arkadaşlarını...

Herkeste kısa bir süre sonra ayrılacak olmanın getirdiği hüznün yaşanıyor. Ve bir daha birbirini göremeyecek olmanın verdiği karışık duygu yoğunluğu. Gerillada ayrılıkların zor olduğunu duymuştum. Ve işte ben de bir ayrılığın hazırlığındaydım.

Saatler günler ayrılığa ayarlanmıştı. Her gün yeni bir haber geliyordu. Bu sefer Önderlik sahasından kalabalık bir grubun karargaha geldiği ve bunların Kuzey eyaletlerine gidecek arkadaşlar olduğu bilgisi gelmişti. Ayrıca gelen grubun içinde bayan arkadaşların olduğu da söyleniyordu. Eski arkadaşlar kimin geldiğini çok merak ediyorlardı. Bu yüzden de karargaha gitmek için her gün çeşitli gerekçeler üretiyorlardı.

Gerçi kısa zaman içinde karargahta bir toplantı yapılacaktı. O zaman herkes birbirini görebilecekti. Heval Sozdar bölüğe son geldiğinde yaptığı toplantıda çç eyaletlere gidecek grupların yavaş yavaş karargahta toplanmaya başladığını söylemişti. Yine yakın güçlerin çekilerek önerisi olanlarla konuşulup düzenlendiği aktarılmıştı. Bu vesileyle heval Sara’nın takımının da karargahta olduğunu öğrenmiştik. Heval Sara parti tarihinde direnişiyle adını duyduğum PKK’nin ilk kadın kadrolarındandı. Onu görmeyi ve onunla tanışmayı çok isterdim. Ama yarın takımıyla yerlerine döneceklerini söylemişti heval Sozdar. Heval Sara Zele’den gelen bir takımılık bayan gücünün başındaydı. Burada kalırsam ileride onun takımına gitmeyi isterdim.

Herkesin merakla beklediği toplantı için bütün bölük sabahtan hazırlanıyorduk. Yola çıktık, heyecandan hızlı hızlı yürüyerek bir saatte karargaha ulaşmıştık. Toplantıya karargah gücü ve bayan arkadaşlar katılacaktı. Karargahta kalan arkadaşlar gelecek güçler için sabahtan hazırlıklarına başlamışlardı.

Arkadaşların yanına ulaştığımızda bizi toplantının yapılacağı yerin yakınındaki düzlük bir yamaca konumlandırıdılar. Bahar süreci olduğundan her yer yemyeşildi. Silahlarımızı ağaçların gölgelerine dayayarak grup grup dağıldık. Toplantıyı heval Cemal yapacaktı ve toplantıya daha iki saat vardı. Toplantının büyük cihaz teknilinden sonra yapılacağı söylenmişti. O vakte kadar karargahtaki arkadaşları gidip görebilirdik. Bu öneriyi yönetime ilettiklerinde heval Rahime, dağınık olunmaması şartıyla izin vermişti.

Benim tanıdığım kimse olmadığından bir kenarda oturmuş gidenleri izliyordum. Bizim mangadan heval Koçerin, Eylem ve Dilan hazırlanarak gittiler. Heval Berçem de onlarla gitmek istedi. Ama sayı kalabalık oluyor diye sonraya kaldık.

*Teşekkürler heval

Arkadaşların gidip gelmesi çok sürmemişti. Heval Berçem "sıra bizde" diyerek kalkıp silahını omuzladığında Berivan'la benim oturduğumuz yere bakarak;

"Aryen, Berivan hadi kalkın. Siz de benimle geliyorsunuz" diye seslendi. Bunu duyunca Berivan'la birbirimize doğru mu duyuyoruz dercesine şaşkın şaşkın baktık bir an. Çünkü böyle bir tepkiyi beklemiyorduk. Heval Berçem durduğu yerden halimize gülererek; "hadi heval ne bekliyoruz, oyalanmayalım" diye tekrarladığında sevinçle ayağa fırladık. Silahlarımızı dayadığımız yerden alarak Heval Berçem'in yanına vardık.

Heval Berçem gidelim diyerek önümüze düştü. Bizde peşine takıldık. O önde ikimiz arkasında düzlüğü geçerek yamaçtaki manga yerlerine çıkan patikaya girerek yürümeye devam ettik. Patika sürekli açıldığı için cadde gibi olmuştu.

Az sonra ağaçların arasındaki manga yerlerini gördük. Adımlarımızı hızlandırarak oraya doğru ilerledik. Nereye gittiğimizi bilmiyoruz, heval Berçem'i takip ediyorduk.

Önümüze çıkan ilk manganın önünde bir grup erkek arkadaş ayakta durmuş, kendi aralarında konuşuyorlardı. Bizi görünce; "merhaba heval diye seslenerek nereye gittiğimizi sordular." Heval Berçem, "basın mangasına gidiyoruz" dedi.

Bunun üzerine içlerinde esmer, zayıf ve bıyıklı olan biri elini kaldırarak, patikanın sol tarafında görünen naylon çadırı işaret ederek "basın mangası orası" dedi.

Heval Berçem "spas heval" diyerek adımlarını o tarafa yöneltti. Manga yerine gittiğimizde Berçem; "heval kimse var mı" diye seslendi. Biraz sonra çadırın içinden küçük yüzünde kocaman gözlükleri olan ince yapılı narin bir bayan arkadaş çıktı.

Karşısında heval Berçem'i görünce bir sevinç çığlığı attı ve "Berçem gelmiş" diyerek koşarak yanımıza geldi.

Sevinç ve özlemle birbirlerine sıkı sıkı sarılarak kucaklaştılar. Sanki uzun yıllardır birbirlerini görmemiş gibiydiler. İkisinin de yüzünde büyük bir mutluluk vardı. Berçem'in gözleri sevinçten yeşil yeşil parlıyordu. Bir süre birbirlerine sarılmış halde ayakta durup konuştular. Bu aralar sesleri duyan iki bayan arkadaş çıkmıştı naylon çadırdan. Onlar da Berçem'i tanıyorlardı. Sevinçten gülümsüyorlardı. "Heval Berçem hoş geldin" diyerek gelip kucaklaştılar.

Benle Berivan da ayakta durmuş, onları izliyorduk. Bu sırada gözlüklü olan bayan arkadaş bizi yeni fark etmiş olmalı, yanımıza gelerek,

"Merhaba arkadaşlar" deyip elini uzattı.

"Merhaba heval" diyerek tokalaşıp kucaklaştık.

Onun ardından iki arkadaş da yanınıza gelerek selamlaştı.

Heval Berçem biz el sıkışırken; "Heval Aryen, Heval Berivan"" diyerek bizi tanıştırmış, arkadaşlar da "ben Jiyan, Şafak ve Besê" diyerek kendilerini tanıştırmışlardır. Gözlüklü arkadaşın adı Jiyan'dı. Kumral, koyu kahve saçları vardı. Yüzü gibi kaşı gözü de inceydi. İlk başta olgun bir arkadaş olduğu hemen fark ediliyordu. Saçlarını arkadan bağlamış biraz dolgunca olan Heval Şafak; açık tenli ve düz saçlı, hızlı konuşan da heval Besê idi. Heval Besê'yi daha önce bölük olarak kaldığımız yerde görmüştüm. Onunla birlikte iki arkadaş erzak yüklü katırları yukarı noktaya çıkarıyorlardı. Benle heval Rojin ot toplamaktan gelirken patikada karşılaşp ayaküstü sohbet etmiştik. Şimdi ise burada tekrar karşılaşlıyorduk. El sıkışırken ikimiz de birbirimizi hatırladığımızı belli ederek hal hatır sorduk.

Bu arada Heval Jiyan "hevalno mangaya gidelim, orada rahat rahat konuşuruz" diyerek bizi çadıra davet etti. Hep beraber naylon çadıra girdik. İçerisi şimdiye kadar gördüğüm en düzenli manga yeri idi. Ortada kurulu sobanın etrafı battaniyelerle sarılıydı. Yanan sobanın etkisiyle olacak ki içerisi sıcacıktı. Mekaplarımızı çıkararak yere serili battaniyelere oturduk. Daha önce Gabar'da kaldığım basın mangasından iki kat daha genişdi burası. Bir köşede daktilo ve yazmayı bekleyen boş kağıt tomarları görünüyordu. Yine yerlerde büyük pillerden yapılmış batarya ve küçük kasetçalar vardı. Meraklı gözlerle etrafımı gözlerken Berivan da Heval Jiyan'la sohbet ediyordu. Heval Berçem ise Şafak ile Besê'nin ortasına oturmuş ikisinin sorularına yetismeye çalışıyordu. Berivan'la Jiyan'ın

konuşmalarına bende dahil oldum. Heval Jiyan bizi konuşturmak için sorular soruyordu, nereden katıldığımız, ne zaman gerillada olduğumuz gibi sorulardı bunlar.

Bu arada sobanın üzerindeki çaydanlık kaynamış ve atılan demin sıcakık kokusu sarmıştı içeriyi. Heval Jiyan yanımdan kalkarak bardakları toplayıp dışarı çıktı. Az sonra bardakları yıkamış şekilde içeri girdi. Çayları tek tek doldurarak ikram ederken benle Berivan'ın gözü bardaktaydı. Uzun zamandan sonra cam bardaklardan çay içecektik.

Berivan aldığı her yudumda biraz daha gülümsüyordu. Demli ve şekerli çay... Uzun aradan sonra damağımızı tatlandırmıştı.

İçilen çaylar ve sarılan tütün eşliğinde konuşmalar devam etti.

*Yeşil, sarı, kırmızı

Basındaki arkadaşlar ile daha yeni tanışmış olsak da sanki yıllardır birbirimizi tanıyor gibiydik. Oldukça sıcak ve doğal bir ortam olmuştu. Karşılıklı konuşmalar arasında Heval Jiyan'ın Sivaslı olduğunu ve heval Berçem'le İstanbul'dan birbirlerini tanıdıklarını öğrenmiştim. Yine heval Şafak da Türk bir arkadaşı ve bir abisi de ondan önce gerillaya katılmıştı. Heval Besê ise beni çok şaşırtmıştı. Sohbet sırasında bana nereden katıldığımızı sorunca Antalya demiştim. O da bunu duyunca hem şaşırmış hem de sevinmişti. Tanıdığı bir arkadaşının ailesinin Antalya'da oturduğunu söylediğinde belki tanım diyerek kim olduklarını sormuştum. Şehit Ayhan... İlhan Çiftçi deyince sanki her şey gözümün önünde yeniden canlanmıştı...

"Evet tanıyorum" derken heval Ayhan'ın yemyeşil gözleri ve o esmer gülüşü geçiyordu gözlerimin önünden... Kız kardeşi Gurbet'i görmüştüm. Birkaç kez yurtsever ailelerde karşılaşmıştık onunla. Heval Ayhan'ın şehit düştüğü haberi geldiğinde insanlar akın akın taziyesine gitmişlerdi. Biz de bir grup yurtseverle birlikte evlerine gittiğimizde annesinin "mağrur ve başı dik duruşu, şehit namirin sözleriyle bizi karşılaması hepimizi derinden etkilemişti. İçerde bir odanın duvarına Şehit Ayhan'ın büyütülmüş bir fotoğrafı ve etrafına kes, sor û zer renkli şallar asılmıştı. İnsan çok farklı duygular yaşıyordu o anlarda.

Bunları heval Besê'ye anlatırken aklıma Özgür Ülke Gazetesinde çıkan Şehit Ayhan'a yazılmış mektuplar gelmişti. Ve yanlış hatırlamıyorsam mektubun sonunda Besê adı geçiyordu. Bunları düşünürken beynimin içinde bir ışık yandı sanki. O gün okuduğum mektupların sahibinin şu an tam karşımda oturan arkadaş olduğuna dair çok güçlü bir hisse kapılmıştım. İçimi tarifsiz bir merak sarmıştı...

O mektup sayfası heval Ayhan şehit düştüğünde bir kenarı kanlı şekilde üzerinde çıkmıştı. Gazete de o haliyle yayınlamıştı. Okurken çok etkilenmiştim. Yazıları hatırlamıyorum ama özel bir duygu bağının olduğu anlaşıyordu.

Acaba gerçekten şimdi karşımda oturan o mektubun sahibi olan kişi miydi? Heval Ayhan'ın çok değer verdiği, yanından hiç ayırmadığı ve belki de o mektubun varlığıyla her an yanında hissettiği kişi heval Besê miydi?

İçimde bir his o olduğunu söylüyordu. Çok iyi hatırlıyorum; mektubun sonunda Besê yazıyordu. Gazete basım hatası yapmış olabilir mi? Ayrıca heval Besê'nin şehit Ayhan'dan bahsederken ses tonu ve davranışları değişmişti.

Kendi içimde ona bunu sorup sormamakta kararsızlık yaşıyordum. İçimdeki meraklı yanımla "hadi Aryen sor" diğer yandan "bu özel bir soru, ya kızarsa" diye vazgeçiyordum.

En sonunda ne olursa olsun sormaya karar verdim. Cesaretimi toplamak için derin bir nefes aldım ve heval Besê'ye dönerek, "Heval Besê bir soru sormak istiyorum ama biraz özel olabilir" dedim.

Heval Bese bu ani çıkışıma şaşırmıştı. Merakla yüzüme bakıyordu.

"Tamam sor bakalım" dedi, doğal bir tebessümle.

Şey dedim ve sorumu sormadan önce şehit Ayhan'ın şehit düştüğünde üzerinden çıkan bir mektup olduğunu ve o mektubun o zaman gazetede yayımlandığını anlattım. Sonra da "bende o mektubu gazetede okudum. Mektubun sonunda Besê adı geçiyordu. O mektubu yazan sen miydin heval, diyerek soruverdim. Heval Besê böyle bir soru ile karşılaşacağını hiç düşünmemişti sanırım. Çünkü şaşkınlıktan gözleri büyümüştü.

İlk anda bir cevap vermedi, sessiz kaldı. O sustukça içimden "keşke sormasaydım" diyerek kendime kızmaya başladım. Merakıma yenik düşmüştüm ve şimdi kızıp bağırma haklıydı.

Bu arada konuştuklarımızı duyan diğer arkadaşların ilgisi de bize yönelmişti.

Manganın içi bir anda sessizleşiverdi.

Az sonra sessizliği bozan Heval Besê'nin duygusallaşmış sesi oldu. Gözleri buğulanmış, sesi çatallaşmıştı. Yanılmamışım, mektubun sahibi o'ydu.

"O mektubu cezaevindeyken yazmışım ona" diye başladı ve nasıl tanıştıklarından okuldaki anılarına, oradan Bekaa'ya gidişlerine kadar anlattı.

Konuşurken sesi bir yükseltiyor bir alçalıyordu. Geçmişten bahsettikçe heyecanı artmış, gözlerindeki hüznün dağılmıştı biraz. Sohbeta diğer arkadaşlar da dahil oldular. Heval Berçem tanıyordu Şehit Ayhan'ı. Onun ailesi de Antalya'da oturuyordu ancak o şehit Ayhan'la İstanbul Üniversitesinde tanışmıştı. Konuşmasında Heval Ayhan'ın bir erkek kardeşinin daha gerillaya katıldığını söyledi. İçimden acaba hangisi diye geçirdim. Sonra adının Nevzat olduğunu söylediğinde Diyarbakır'daki kardeşi olduğunu anladım. Belki bir gün onunla karşılaştık, kim bilir...

Sohbet geçmişten açılınca, ortak tanıdıklara kaydı konuşmalar ve zaman su gibi akıp gitti. Heval Berçem bir ara saatine bakıp "heval biz kalkalım artık, geç kalmayalım" diyerek ayağa kalkınca biz de kalkmak için hazırlandık.

Heval Jiyan,

"Berçem toplantıya biz de katılıyoruz. Bekleyin birlikte gideriz" dese de heval Berçem "Yok Jiyan, biz gidelim, heval Rahime'ye toplantıdan önce gideceğimizi söyledik" deyince hep birlikte kalktık.

Arkadaşlarla yeniden görüşmek üzere vedalaşırken heval Besê "tanıştığımıza çok sevindim" diyerek sıkıca kucaklamıştı beni.

Manganın yamacından geldiğimiz patikaya inerken düşündüğüm tek bir şey vardı; "Heval Besê'yi bir daha görebilecek miydim acaba. Onunla daha yeni tanışmıştım. Ama sanki yıllardır tanışıyormuşuz gibi yakın hissetmiştim kendimi."

Dağlarda insana "nerden nereye" dedirtecek bir günü daha yaşamıştım.

Ve kim bilir hayat bizi bir daha ne zaman ve nerede karşılaştıracaktı.

Toplantıya katılacak bütün bayan arkadaşlar futbol sahası genişliğindeki bir alanda toplanmış, Heval Cemal'in gelmesini bekliyordu. Bütün gözler karşı yamaçtan gelen patikadaydı. O tarafa karargah yönünden gelecek olanları önceden görüp, haber vermeleri için iki nöbetçi çıkarılmıştı. Bekleyiş uzadıkça sabırsızlığımız da artıyordu. Oturup beklemekten sıkılan arkadaşların bazıları düzlüğün etrafına dağılmış, ikili üçlü gruplar halinde volta atıyorlardı.

Az sonra nöbetçilerin tarafında bağırma ve ıslık seslerinin gelmesiyle birlikte herkes koştura koştura yerine geçip oturdu. Bütün dikkatler düzlüğün başına doğru çevrilmişti.

Heval Sozdar nöbetçilerin işaret vermesiyle, yanına takım komutanlarından iki kişi alarak o taraf gitmişti. Biraz sonra Heval Cemal ve arkasından gelen kalabalık bir grup düzlüğe çıktılar.

Onları ilk Heval Sozdar ve yanındakiler karşıladı. Kısa bir süre durup beklediler. Bu arada bizler de ayağa kalkmıştık.

Heval Cemal atik ve canlı adımlarla karşımıza gelip durdu. Toplantı gücüne boydan boya bakarak; "Dembaş hevalno" diyerek selamladı. Sesi tok ve gürdü.

"Sağbe!" diyerek karşılık verdik hep birlikte.

Bu sırada heval Sozdar gil gelip ön tarafta durmuşlardı. Yine karargâhtaki bayan arkadaşlar yan tarafta durarak toplantıya dahil olmuşlardı.

Heval Cemal keskin bakışlarını bir süre üzerimizde gezdirdikten sonra; "oturun arkadaşlar" diyerek sağa sola gidip gelmeye başladı.

Herkesin olduğu yere çökerek oturmasıyla birlikte toplantı başladı.

Heval Cemal sesini yükselterek coşkulu bir şekilde konuşmaya başladı. Ses tonu ve hareketleri uyum içindeydi. Konuşurken, bazen durup yüzümüze bakıyor, bazen de sağa sola gidip geliyordu.

Bütün yapının dikkati heval Cemal'in konuşması üzerine toplanmıştı. Herkes büyük bir dikkatle onu dinliyordu. Hatta kimi arkadaşlar defterlerini çıkarmış, not alıyorlardı.

*iyi günler

Konuşmalar Kürtçe olduğundan anlamasam da dinliyordum. Arada bir yanımdaki Küçük Berivan'ın aldığı notlara bakarak konuşulanları anlamaya çalışıyordum. Aklımda toplantıda söz hakkı alıp Dersim'e gitmek istediğimi söylemek vardı. Ama buna cesaret edebilir miydim, bilmiyordum...

Heval Cemal'in konuşmasının ilk bölümü bir saatten fazla sürmüştü. Kısa bir ara verince arkadaşların aktardığına göre; düşmanın durumu, gerillanın taktikleri, partinin bu süreçte başlattığı "topyekûn savaş" hamlesi üzerineydi toplantının genel içeriği. Yine Garzan, Amed, Dersim, Orta Eyalet en çok adı geçen eyaletlerdi...

Aranın ardından Heval Cemal konuşmasına bir süre daha devam ettikten sonra "şimdi de arkadaşları dinleyelim " diyerek söz hakkını arkadaş yapısına vermişti.

Önce bir sessizlik oldu. Arkadaşlar göz ucuyla birbirilerine bakarak teşvik etmeye çalışıyorlar ama kimse söz hakkı almak için harekete geçemiyordu. Heval Cemal arkadaşların konuşması için biraz üsteleince bir iki arkadaşın eli havaya kalktı.

Kalkan arkadaşlar ağırlıkta savaşın geldiği aşama, gerillanın eylem tarzı ve bizde yaşanan eksiklikler üzerine konuştu. Heval Cemal arkadaşları dikkatle dinleyip sorular sordu, eleştirileri anlamaya çalıştı.

Toplantıyı sonlandırmaya doğru Heval Sozdar'ı kaldırdı. Genel kadın gücünün durumunu, mevzilenmesi ve gündemde olan İç Eyaletlere gidecek bayan arkadaşların kimler olduğunu sordu.

Heval Sozdar kadın ordulaşması ile başladı. Kış süreci içinde her bölgede bağımsız kadın bölüklerinin üslendiğini, genel planlamaya göre hareket edildiğini ve son düzenlemeye göre İç Eyaletlere gidecek bayan arkadaşların düzenlemeleriyle uğraştıklarını aktardı.

Heval Cemal bu kez "buradan kimler gidiyor" diye sordu.

Heval Sozdar herkesin bildiği ve düzenlemesi kesinleşen arkadaşların isimlerini söyledi.

Heval Cemal bunun üzerine o arkadaşları kaldırarak hem kendileri hem de gidecekleri eyaletler hakkında karşılıklı diyaloglar geliştirdi. Gidecek her arkadaş iddia ve kararlılığını dile getiriyordu.

Onları dinlerken içimdeki istem büyüdükçe büyüyordu. Ben de gitmek istiyordum. Bunu nasıl dile getireceğimi bilmiyordum.

Heval Cemal arkadaşlarla konuşmasını bitirdikten sonra, ortaya doğru giderek genel bir bakış attı tüm yapıya. Bir iki adım öne doğru yaklaşarak;

"Toplantımızı bitireceğiz" son olarak farklı bir düşüncesi, önerisi ya da itirazı olan arkadaş var mı diye sordu.

O an içimden bir ses "hadi Aryen, bu son şansın... Cesaret et ve kalk " derken nasıl oldu anlamadım ama "müsade var mı heval " diyerek elimi havaya kaldırmıştım...

*buyrun heval

Sesim tiz çıkmıştı ama herkes duymuştu. Arkadaşlar şaşkın şaşkın bana bakıyorlardı. Bense heyecan ve korkudan titriyordum... Yanımda oturan Berivan ne yapıyorsun heval indirsene diyerek kolumu tutmuş olsa da artık olan olmuştu, elimi kaldırmıştım bir kere...

Heval Cemal de şaşırmıştı. Sesin kimden geldiğini anlamak için olduğum tarafa doğru dönmüştü. Elim kaldırdığımı görünce yanıma doğru gelerek önümde durdu ve "keremke heval" dedi.

Son dakika ne söyleyeceğimi merak etmişti sanırım.

Heyecanla ayağa kalkıp hiç beklemeden "heval benim de önerim vardır, bende Dersim'e gitmek istiyorum" dedim.

Heval Cemal bir solukta söylediğim için hafiften gülümseyerek;

"Tamam heval, sakın ol. Peki önerini arkadaşlara söyledin mi? diye sordu.

"Evet" dedim ve yüzümü heval Sozdar'a dönerek..."Heval Sozdar'la konuştum" dedim.

Bunun üzerine Heval Sozdar'ı kaldırdı Heval Cemal. Heval Sozdar ayağa kalkınca önce bana doğru sert bir bakış fırlattı, sonra da kendinden oldukça emin bir üslupla "evet heval doğrudur, önerisini yaptı, ancak arkadaş gerillada çok yenidir, ayrıca henüz herhangi bir eğitim görmemiş. Bu yüzden önerisini kabul etmedik" dedi.

Heval Cemal bunları duyunca ikna olmuş gibi kafasını sallayarak "tamam" diyerek tekrardan bana döndü ve ne zaman katıldığımı sordu.

"Üç ay oldu" dedim... Bunun üzerine;

ilk hangi alana geldin diyerek sorularına devam etti.

Gabar'da Çiyayê Bizina'ya geldiğimi, orada cephe karargahında bir haftaya yakın kaldıktan sonra Gabar'a geçtiğimi söyledim.

Beni dinlerken yüzüme dikkatlice bakarak "seni şimdi hatırladım. Orada yaptığımız toplantıya katılmıştın. O zaman arkadaşlara seni arkamızdan Bestaya göndermelerini söylemiştik. Demek sen orada kaldın" dedi.

"Evet heval" dedim.

Heval Cemal bir iki kez kendi kendine konuşuyor gibi düşünceli gidip geldikten sonra durdu ve "şimdi heval" diyerek konuşmaya başladı.

"Anlaşıldı... Öneri yapıyorsun fakat gerçekten de daha çok yenisin. Yeni katılan biri en az altı ayda gerillaya, koşullara ancak adapte oluyor. Seninki daha üç ayın olmuş. Dersim'e kadar aylarca sürecek bir yol yürüyüşü olacak. Sen onca yolu yürüyebilecek misin? Nasıl, bu konuda kendine güveniyor musun?"

Hiç tereddütsüz "evet heval" dedim.

Cevabımdaki netlikten ne kadar kararlı olduğumu hissetmiş olmalı ki, Dersim'e gidecek olan arkadaşlardan Heval Berçem ile heval Rojin'i kaldırarak;

"Ne diyorsunuz heval Aryen sizinle gelebilir mi? Dersim'de yapabilir mi?" diye sordu.

İçime bir umut doğmuştu. Arkadaşlara öyle bir bakıverdim ki "ne olur, iyi bir şeyler söyleyin" diyordum içimden...

Heval Berçem bir bana bir heval Cemal'e bakarak konuştu.

"Heval Aryen yeni bir arkadaş, dağa geldiğinden beri bizim yanımızda. Şimdiye kadar yaşama katılım sorunu olmadı. Fiziki olarak zorlansa da yavaş yavaş alışıyor. Dersim'e gelmeye çok istekli. Ben gelebilir diyorum" dedi.

Heval Berçem'in böyle söylemesi çok sevindirmişti beni. Sıra heval Rojin'de idi. Acaba o ne diyecekti hakkımda. Gözlerini üzerimde tutarak konuşmaya başladı.

"Yenidir, yolda zorlanabilir heval fakat pratikle gelişebilecek bir arkadaşdır. Dersim'e kadar gelirse yol süreci bile onun için büyük bir tecrübe olur."

Bu söylenenler tersine çevirmişti her şeyi. Heval Cemal yeniden heval Sozdar'ın yanına doğru giderek;

"Arkadaşlar gidebilir diyorlar. Grupta yeni bir arkadaşın olması bir yönden iyi olur. Pratikte tecrübe almış olur. Siz ne düşünüyorsunuz bu konuda heval" diyerek sordu. Heval Sozdar önce bana baktı sonra heval Berçem onlara bakarak;

"Eğer arkadaşlar da tamam diyorlarsa, o zaman ben de olabilir diyorum" dedi.

Heval Sozdar'ın bu cevabı karşısında az kalmıştı ki sevinç çılgılığı atacaktım. O da onay vermişti. Benim için birkaç saat öncesine kadar Dersim'e gitmek imkansız bir şeydi. Ama şimdi Dersim'e gidecek gruba dahil olmak üzereydim. Şu an dünyanın en mutlu insanı bendim. Bunu yüzüme bakan herkes görürdü.

Heval Cemal kararını vermiş olarak yanıma geldiğinde sevinç içinde ona baktım. O da gülümseyerek;

"Başe heval" diyerek konuşmaya başladı. "İstedğin oldu. Dersim grubundasın heval. Önünüzde uzun ve zorlu bir yol süreci var. Kendini tüm bunlara hazırlayacaksın. Şunu unutma; gerilla zoru başarıdır ve sen de bunu başaracaksın. Tamam mı heval..." diyerek sorusuna cevabını beklemeden devam etti.

Dersim'de kendine dikkat et. Erken şehit düşme sakın. Dersim senin için dil konusunda avantajlı olabilir dedikten sonra bütün arkadaşları görecektir şekilde ortaya doğru yürüyüp durdu ve kapanış mahiyetinde kısa bir konuşma yaparak toplantıyı bitirdi.

Toplantının sonlanmasıyla birlikte bütün arkadaşlar ayağa kalkarak alkışlamaya başladı. Heval Cemal alkışlar arasından arkadaşları selamlayarak düzlüğün sonuna doğru ilerledi. Arkasından da bir grup bayan arkadaş onunla konuşmak için koşarak gittiler. Ben ise hem çok sevinçli hem de şaşırılmış bir haldeydim.

Bu arada heval Berçem'le küçük Berivan sevincimi paylaşmak için yanıma gelmişlerdi. İkisi de sarılarak kutladılar beni. Onlardan sonra bölükteki diğer arkadaşlar da geldiler. Herkes bir yandan

benim adıma çok sevindiğini söylüyor bir yandan ise kızılıyordu. "Kendini resmen dayattın Aryen, ya Heval Cemal seni toplantıdan çıkarsaydı" gibi şeyler söyleniyordu.

Bunları hiç düşünmediğim ortadaydı. Sadece şansımı denemiştim. Ve bu kez yüzüme gülmüştü hayat. Bugünden itibaren gelecekte neler yaşayacağımızdan habersiz gerillacılık yaşamımda yeni bir dönem başlıyordu artık.

Hayatta bazen bir tek adım bile zamanın akışını, bir anda farklı bir mecraya yöneltebiliyordu.

Toplantının ardından eyaletlere gidecek grupların hazırlanmasına hız verilmiştir. Son gelen bilgiye göre bütün gruplar karargahta bir araya gelerek toplanacak ve oradan yola çıkılacaktı.

Bizim bölükten gidecek olan bizler de dün sabah arkadaşlarla vedalaşarak yola çıkmış ve karargaha gelmiştik.

Bölüktekilerden ayrılmak hepimiz için çok zor olmuştu. Kimi arkadaşlar yıllardır birlikteydi ve en zorlu süreçleri beraber yaşamışlardı. Bu nedenle gidecek olanlar için de geride kalacak olanlar için de zor anlardı. Herkes birbirine uzun uzun sarılarak, son sözlerini söylemişti.

Benim için çok zor bir vedalaşmaydı. Aylardır birlikte olduğum arkadaşlardan ayrılıyordum. Gerillaya katıldığımdan beri bütün ilklerimi onlarla yaşamıştım. İlk yürüyüşüm, ilk göreve gidişim, ilk nöbet tutuşum, ilk mevzi kazışım, ilk mangam, ilk komutanım, ilk mutfakçılığım, ilk teknilim, ilk silahı tutuşum, ilk acemiliklerim, ilk sevinçlerim, ilk şaşkınlıklarım ve daha dağdaki birçok ilkler...

İşte şimdi de gerilladaki ilk ayrılığımı yaşıyordum. Arkadaşlardan ayrılmak çok zordu. Heval Çiçek, Dilan, Koçerin, Rahime, Sosin, küçük Berivan, Dersim, Rozerin ve diğerleri. Hepsini çok özleyeceğim. En çok da Heval Koçerin'i. Bölüğe geldiğim günden bu yana onun mangasındaydım. Bana yaşamdaki birçok şeyi o öğretmişti. Pratik işlerden tutalım da zorlandığım, anlam veremediğim her konuda bir öğretmen gibiydi. Benim ilk komutanımdı ve her zaman kendime örnek aldığım bir arkadaştı. O da Dersim için çok dayatmıştı kendini ama önerisi kabul edilmemişti. Birkaç hafta içinde Heval Çiçek'le birlikte takım olarak Gabar'a geri döneceklerdi.

Ayrılırken her zamanki gibi esprili üslubuyla "Başe Aryen, kendini dayata dayata gidiyorsun sonunda" diyerek omzumu tutmuştu.

Ben de heval Koçerin seni Dersim'de bekleyeceğiz demiştim. Bunlar son sözlerimiz olmuştu.

Kim bilir bu dağlarda bir daha nerede ve ne zaman karşılaşacaktık. Belki de kızgın savaşın içinde acımasız gerçeği erkenden yaşayacaktık her ikimiz de...

Karargaha ulaştığımız gibi ilk işimiz bize gösterilen yamaçta manga yerleşimimizi yapmak olmuştu. Aynı gün manga yerlerine naylon çadırları açıp yerleşmişti.

Karargahta çevre alanlardan yani Herekol, Çırav ve Kato'dan gelen arkadaşlar dışında Akademi gücündeki bayan arkadaşlar basın mangasının yanında kalıyorlardı. Grupta kimler olduğunu merak ediyordu herkes.

Bayan arkadaşlardan ilk biz gelmiştik. Erkek arkadaşlardan da bir bölüğe yakın güç gelmişti. Daha bölgedeki diğer bölüklerden gelecek olan arkadaşlar bekleniyordu. Önerisi olanlar ya da yönetimin uygun gördüğü arkadaşlar karargaha bildiriliyor ve karargahta onaylanan arkadaşlar bölüklerinden çağrılıyordu. Şimdiye kadar düzenlenmesi netleşen arkadaşların arasında Botan eyaletinin en güçlü savaşçı ve komuta yapısından arkadaşların olduğu söyleniyordu. En son duyduğum isimler arasında Gabar karargahında gördüğüm Heval Rubar da vardı. O da Dersim'e geliyordu.

Henüz eyalet grupları ayrışmadığı için bölükten gelen arkadaşlar bir mangada kalıyorduk. Karargahta ilk günümüz yerlerimizi yapmakla geçmişti. Bugünde akademi grubunu görmek için basın mangasına gitmiştim. Arkadaşlar oldukça sıcak karşıladı bizleri. Heyecanları ve coşkuları hemen ortama yansımıştı. Değişik bir havaları vardı. Hem ilgili hem mesafeliydiler. Belki de yaşları büyük görüldüğünden ben öyle hissetmişim ama insan hiç tanımasa bile kıyafetlerin dikimi ve renginden bile farklı bir yerden geldiklerini hemen anlardı. Şimdiye kadar gördüğüm gerilla kıyafetleri gabardin kumaştan dikilmişti ve toprak rengi idi. Ama akademi grubunda hepsinin kıyafeti ya zeytin yeşili ya da keten kumaşıydı. Silahları ve rextleri de yepyenydi. İnsan gözlerini alamıyordu onlardan. Ve bir de anlattıkları hepimizin yeni duyduğu şeylerdi.

Bekaa Kampı'nın eğitimlerinin büyük çiftliklerde görülmeye başlandığını, yine Önderliğin bizzat kendisinin eğitim verdiğini, yoğunlaşma evlerinde bayan arkadaşlarla ayrı eğitim ve çözümlemeler

yapıldığını ilk defa duyuyordum. Çok şanslıydılar. Akademiden gelenlerin hepsi hemen hemen iki yıla yakın Önderlik sahasında kalmışlardı. Aralarında eski arkadaşlar da vardı gerillaya yeni katılanlarda... İçlerinde en göze çarpan Dilzar, Dersim ve Gulan arkadaştı. Sanki her biri bir grubun sözcüsü gibi konuşuyordu. Heval Gulan Garzan'a gidiyordu. Ve bıraksalar hemen yola çıkacakmış gibi yerinde bir saniye bile durmuyordu. Gözleri ışıltılı parlıyordu. Oldukça girişken ve konuşkan bir yapısı vardı. Daha ilk tanışmamızda sıcak bir diyalog ortamı yaratmıştı. Bitlisliydi ve Ankara Gazi Üniversitesinde katılım yapmıştı. Küçük yaşta koptuğu topraklara yürümenin coşkusuyla doluydu.

Bu arkadaşlarla ilk karşılaşmamızdı. Fakat önümüzde birlikte yürüyeceğimiz çok uzun bir yolculuk vardı.

Bekleyişimiz sürerken sayımız da her geçen gün artıyordu. Artık günler geçtikçe düzenlemeler de netleşiyordu.

Kadın gücü olarak eyaletlere göre Garzan, Amed, Orta Eyalet ve Dersim gücü olarak ayrılmıştık. Sayıca en fazla bayan arkadaş Dersim'e gidiyorduk. Başlangıçta bir takım olarak planlanan güç iki takıma çıkarılmıştı. En son Heval Sara'nın birliğinden bir manga arkadaş daha ulaşmıştı. Birleşimimiz çok renkliydi. Her bölgeden ve her halktan arkadaş yer alıyordu grupta. Bizim Dersim grubundakiler akademiden gelen Dilzar, Dersim, Piroz, Zekiye, Laşer (Türk), Zele gücünden Helena, Berinaz, Rozerin, Lorin, Besta'dan Menal, Arjin, Reyhan, Gabar'dan Rojin, Şirin, Berçem, ben ve Çiya Bızına'da gördüğüm ilk gerilla arkadaşlardan Şafak... İsimlerini hatırlayabildiklerim bunlardı. Daha Garisa ve Herekol'dan gelecek olanlar vardı.

Bu sıralarda Heval Cemal ile Heval Sozdar her fırsatta yanımıza geliyorlardı. Ve gruplarla hem genel gelişmeler hem de eyaletlerin özgünlüğünde toplantı yapıları.

En son Heval Cemal bizim Dersim grubuyla yaptığı toplantıda eyalette yaşanan son pratiği değerlendirmiş ve eyalete gidecek bu gücün düşmana karşı gelişen zımmi uzlaşma anlayışının kırılması için gittiğini ve aynı zamanda gücümüzün müdahale gücü olduğunu söylemişti. Yine ilk kez bu toplantıda öğrendiğim Doktor Baran arkadaşın intihar ederek şehit düşmesi üzerine durmuştu. Eyaletteki arkadaşlara doğru bir anlayış ve parti ölçüleriyle yaklaşması gerektiği üzerine uzun bir konuşma yaparak, eylem tarzı ve taktikte yeniliklerden örnekler verdikten sonra toplantıyı bitirmişti. Partiden kimsenin intihar edebileceğini hiç düşünmemiştim. Kafamın içinde çelişkiler oluşmuştu. Bu yüzden toplantıdan sonra Heval Berçem ile konuşmak istedim. Yanına gittiğimde sorduğum sorulardan anlamıştı kafamın karıştığını. O nedenle önce uzunca parti ve örgüt doğrularını anlatmıştı. Sonra dağda da olsa aşırı duygusal yaklaşımların insanı çözümsüz bırakabildiğini ve bazen böylesi sonuçlara götürebildiğini söyledi. Doktor Baran arkadaşın neden intihar ettiği konusunda ise; partinin soruşturma başlattığını, o dönemdeki eyalet yönetiminin hepsinin görevden alınarak Önderlik sahasına çekildiğini, yine bütün Dersim yapısının Önderliğe rapor yazdığını, şimdi ise eyaletin başında Şerafettin alanından müdahale alanına giden Zeynel arkadaş olduğunu anlattı. Partinin bu olaya dair şu an'a kadar ulaştığı sonuçlara göre; Dr. Baran arkadaşın eyalet pratiği ve yönetim biçiminde yaşanan sorunlardan dolayı bir daralmayı yaşadığı, partinin kendisi hakkında baharla birlikte eyaletten çıkarak Güney'e çekilmesi kararının onu daha da duygusallaştırdığı, sürekli yanındaki arkadaşlara Partinin karşısına bir daha başarısız bir pratikle çıkmak istemediğini ancak etrafındakilerin ona yardımcı olmaması o duygusal ruh halinin etkisiyle intihara kadar gittiği şeklindeydi. Heval Berçem tüm bunları anlatırken partide ne olursa olsun intiharın kabul edilmediğini, fakat Dr. Baran arkadaşın partiye ve şehitlere karşı her zaman sonuna kadar bağlı kaldığını mücadeleye büyük emekler verdiğini ve parti tarafından şehit ilan edildiğini özellikle vurgulamıştı. Bu anlatılanlar biraz da olsa kafamdaki çelişkileri aydınlatmıştı. Ama neden intihar sorusuna anlam vermek zordu.

Bu sabah mutfağa yemek almaya giderken güzel bir sürpriz beni bekliyordu. Patikada inerken arka taraftan birinin "Heval, Heval bekle" diyerek seslendiğini duymuştum. Yerimde durarak arakaya dönüp baktığımda gerillaya birlikte geldiğimiz arkadaşlardan Nevzat'ın hızlı hızlı yürüyerek bana doğru geldiğini gördüm.

Yan yana geldiğimizde her zamanki esmer gülüşüyle karşıladı beni. Aylardan sonra ilk kez karşılaşıyorduk. O da ben de birbirimizi yeniden görmenin sevinciyle tokalaşıp selamlaştık.

Birbirimizin durumunu, nerede kaldığımızı sorduk hemen. Verdiğimiz cevaplar ikimizi de şaşırtmıştı. Çünkü Nevzat'ta ben de Dersim grubundaydık.

Nevzat "bu çok güzel bir haber" diyerek sevincini yansıtmıştı. Ben de "evet yine birlikte yürüyeceğiz ama bu kez geride kalmayacağım" diyerek gülmüştüm. Nevzat TDP'den bir arkadaşı. Anlattığına göre bir mangalık güç olarak Dersim'e gidiyorlardı. TDP'li arkadaşların gerilla alanlarında bizimle birlikte kaldıklarını biliyordum. Eğitim, üslenme ve örgütsel çalışmalarını ayrı yapıyorlardı, pratik sahada ise bizimle birlikte hareket ediyorlardı. Dersim'e hem pratik tecrübe almak hem de ilerde Karadeniz'e açılmak için geliyorlardı. Nevzat'a diğer arkadaşlarını sorduğumda onların Haftanın'e geçtiğini, Dr. Fuat'ın da karargahta hastanede Doktor olarak kaldığını öğrenmiştim. Zamanımız çok olmadığı için ancak bunları konuşabiliyorduk. Yeniden görüşmek üzere ayrıldığımızda Nevzat'ın epey bir değiştiğini fark ettim. Eskiye göre zayıflamış, boyu sanki daha da uzamıştı. Ayrıca konuşurken daha sıcak ve daha doğaldı. Bana ilk karşılaşmamızda soğuk ve mesafeli gelmişti nedense. Yine gerillaya erken adapte olduğu anlaşılıyordu. Sanki yıllardır dağlardaymış gibi bir görünümü vardı. Onun aslen Dersimli olduğunu biliyordum. Hatta yolda gelirken bir sohbetimizde "ben bir Kürt olarak Türkiye Devrimci Hareketindeyim sen de bir Türk olarak Kürdistan Özgürlük mücadelesinde" diyerek takılmıştı.

Önümüzde uzun bir yol süreci vardı ve birbirimizi daha çok görecektik. Gerçekten de öyle olmuştu. Bugün öğlenden sonra Nevzat'ı yeniden görmüştüm. Üstelik bu kez Dr. Fuat'ta onunla birlikteydi. Nevzat nerede kaldığımızı sorunca ona yerimizi tarif etmiştim. O da karargaha gidince Dr. Fuat'ı görmüş ve benim burada olduğumu söylemişti. Beni görmek için bu kez ikisi birlikte gelmişlerdi. Doktoru da aylardan sonra ilk kez görüyordum. Dersim'e gitmeden onu gördüğüm için sevinçliydim. Onunla dağa gelene kadar oldukça maceralı günler yaşamıştık. İnsan gerillaya birlikte katıldığı arkadaşlara karşı ayrı bir yakınlık hissediyordu.

Sevinçli ve sıcak bir karşılaşmamız oldu. Hava güneşli ve güzel olduğu için manga olarak dışarda ateş yakmıştık, çayımız da hazır. Selamlaşma faslından sonra hemen ateşin başına geçip oturduk ve uzun uzun geçen süreci, neler yaptığımızı, nerelerde kalıp neler yaşadığımızı anlattık. Doktor ayrıldığımız günden sonra Besta'ya gelmişti ve buraya gelir gelmez de arkadaşlar onu hastaneye vermişlerdi. "Doktora ihtiyaç olduğu için eğitim bile göremedim. Ama bu bahar savaş sürecinde çatışma bölgelerindeyim. Yaralı arkadaşlara erken müdahale etmek için hareketli taburların yanında kalıyordum" derken bile bu şekilde de olsa savaşın içinde olmaktan duyduğu sevinci anlatılıyordu. Doktor onu tanıdığım zamanlardaki gibiydi. Hala kendinden konuşmayı çok seviyordu. Nerelere gitmiş, kimleri görmüş, hangi dağa çıkmış, yani bir iki ay içinde nelerle karşılaşmışsa bir film gibi anlatmıştı. Sıra bana geldiğinde kısaca, "Kışın Gabar'da kaldığımı ve şimdide Dersim'e gideceğimi anlattım. Dersim'e gidişimi erken buluyordu ve burada karargahta kalmam için epey de ısrar etti. "Burada kal, partinin eğitim imkanları daha çok burada" diyordu. Ama ben Dersim'e gitmekte kararlıyım. Beni kararımdan vazgeçiremeyeceğini görünce o da ısrar etmeyi bıraktı. Ama bu kez de pratikte nelere dikkat etmem gerektiği üzerine neredeyse bir saat nutuk çekti. Gören de onu yılların gerillası sanırdı.

Sohbetimiz akşamüzerine kadar sürdü. Doktorla dağa çıkış yolculuğunda tanışmıştık. Yolda başımıza olmadık aksilikler gelmişti ama önümüze çıkan engelleri aşarak sonunda dağa gelebilmeyi başarmıştık. Ve şimdi önümde yine uzun bir yolculuk vardı. Doktorla bir daha görüşebilir miydik, belirsizdi.

Vedalaşırken birbimize savaşta ve yaşamda başarılar dileyerek ayrıldık.

Savaş belirsizliklerle doluydu ve kim bilir her birimize neler yaşatacaktı. Bir gün daha ruhumun derinliklerinde derin izler bırakarak sona eriyordu.

Hareket öncesi hazırlıklarımızı yapmış harekete geçeceğimiz saatin gelmesini bekliyorduk. Dün Heval Cemal'in yaptığı toplantıda netleşmişti bugün yola çıkacağımız. Söylenene göre buradan Garisa bölgesine gidecek ve oradan Eyalet gruplarına katılacak arkadaşları da alarak yolumuza devam edeceğiz. Haftalardır süren bekleyişimiz sona eriyordu artık.

Akşamüzeri yapılan askeri törenle birlikte grup grup yola çıktık. Tören oldukça kalabalık ve coşkulu olmuştu. Heval Cemal kısa ama etkileyici bir konuşma yapmıştı. En sonunda "serkeftin" dilekleriyle hepimizle tek tek tokalaşıp uğurlamıştı arkadaşlar bizleri...

Yol yürüyüşündeki düzenlemeye göre ben heval Rojin'in mangasına geçmiştim. Manga komutanımız Heval Rojin, yardımcısı da Heval Şirin'di. Savaşçılar ise ben, Şafak, Helena, Arjin ve Zekiye arkadaşlardık. Geride her gün gidip geldiğimiz patikaları akan suların serinliğini, rüzgarların uğultusunu, arkadaşların gülüşlerini ve yaşanmış tüm zamanları bırakarak gidiyorduk.

*Zafer

Ağır adımlarla başlayan yürüyüşümüz zamanla tempo alarak devam etmiş ve planlandığı gibi zamanında Garisa'ya ulaşmıştık. Yürüyüşümüz üç gün sürmüştü.

Garisa bölgesi Besta'ya göre çok farklıydı. Arazi oldukça sert ve çoğunlukla çıplaktı. Kayalık bir arazi yapısı vardı. Bahar olmasından dolayı her yeri otlar sarmıştı. Arkadaşlar bu otların yazın kurduğunda yakacak odun olarak kullanıldığını söylüyordu.

Garisa'ya ulaştığımız günün sabahı heval Azime'yi görmüştük. Büyük Azime olarak da bilinen bir arkadaştı. Gerçekten de arkadaşların anlattığı gibiydi, oldukça ciddi ve sert görünüyordu. Askeri bir duruşu vardı. Kıyafetleri tertemiz ve ütülenmiş gibiydi. Titiz biri olduğu hemen fark ediliyordu. Saçından ayakkabısına kadar her şeyi düzenliydi. En küçük bir dağınıklık yoktu üstünde. Ayrıca uzun boyu, zayıf bedeni ve kısacık kesilmiş siyah saçlarıyla insan ilk başta erkek arkadaş sanabilirdi. Ancak yüzünün açıklığı ve sesindeki naiflik bunu değiştiriyordu. Ses tonu ve konuşma tarzı görünüşüne göre daha esnek ve ağırdı.

Sabah noktaya girdiğimizde karşılaşmıştık heval Azime ile... Hepimizi tek tek selamlamış, öğlenden sonra da manga manga dolaşarak herkesin durumunu sorup sohbet etmişti. Orada akşama kadar kalacağımız için Heval Azime'yle kısa da olsa sohbet ettik. Fakat beynimde yıllarca silinmeden kalacak şekilde yer edinmişti şimdiden. İnsan kimi arkadaşlarla birlikte kalmamış da olsa tanıyordu. Çünkü yaşamda o kadar çok bahsediliyordu ki, görmüş kadar oluyorsun.

Sabaha doğru Heval Azime'nin gücünün yanından ayrılarak aşağıda akan dere yatağına doğru yaklaşık bir saat yürüdükten sonra noktaya ulaştık.

Kayalıkların arasında labirent gibi bir yerdi burası. Etraf kayalık ve ağaçlarla doluydu. Garisa karargahının basın mangası ile tepeci mangası da bu noktadaydı. Yanlarına gittiğimizde basıncı arkadaşlar henüz yeni uyanmışlardı.

Mangalarının naylonlarını kayaların üzerine açmışlardı. İnsan ilk başta manga yeri olduğunu anlamıyordu, ta ki naylonun içine girince iki kaya arasının manga yeri yapıldığını göre kadar. Her taraf kayalıklarla iç içe olduğundan arkadaşlar bu yöntemi bulmuşlardı. Sabaha kadar bu mangalarda kaldık. Günün aydınlanmasıyla birlikte bir grup hemen oduna gittik. Kalanlar da takımların bir arada kalabilecekleri yerler bulup, naylonları açmaya giriştiler.

Birkaç saat içinde gerilla ateşinin başında oturmuş, günler sonra sıcak ve kuru bir yerde kalmanın rahatlığıyla dinlenmeye geçmiştik.

Üç gündür Garisa'daydık. Bu zaman zarfında grubumuza bir takıma yakın sayıda arkadaş daha eklenmişti. Bunların bir mangası bayan arkadaştı. Hareketli birliklerde oldukları için bize ulaşmaları biraz zaman almıştı. Heval Dicle, küçük Zekiye, Botufa ve Tekoşin arkadaşlar hareketli birlikten gelen son gruptu. Bu arkadaşların ilginç bir geliş hikayesi vardı. Heval Dicle bayan takımında manga komutanıydı ve diğer üç arkadaşta onun manasındaki portatif savaşçılardı. Gerillada yaşları çok küçük arkadaşlara portatifler denildiğini biliyordum. Eski bölüğümüzde biz de küçük Berivan'a arada sırada portatif diyorduk. Fakat o bunu hiçbir şekilde kabul etmiyordu, üstelik kızılıyordu.

Bu üç arkadaş da gerçekten çok küçüktü. Boyları bile henüz uzamamıştı. Heval Dicle Eyaletlere güçlerin gideceğini öğrenince kendisini Dersim'e önermişti. Karargahtan önerisi kabul edilince de yola çıkmak için hazırlandığında mangasındaki bu üç portatif ona çok bağlı olduklarından kendilerini Dersim'e önermişlerdi. Birlikteki arkadaşlar bu önerilerini kabul etmemişlerdi ama onlar kendilerini çok fazla dayatmışlardı. Öyle ki karargaha Heval Azime'nin yanına kadar gitmişler ve nasıl yapmışlarsa her üçü de birbirinden sevimliydi. Geldiklerinde oldukça coşkulu ve moralli idiler. Yaramaz çocuklar gibi yerlerinde durmuyorlardı. Daha ilk günden grubun neşesi olmuşlardı. İlk tanışmamızda her üçünün birbirini sivilden tanıdığını ve partiye birlikte katıldıklarını öğrenmiştim. Ortak o kadar çok yönleri vardı ki; dış görünüşleri de birbirine benzeseydi, her üçünü kardeş zannederdi insan. Her üçü

de Siirtli Koçer çocuklarıydı. Aileleri düşmanın baskıları sonucu göç etmiş ve Mersin'e yerleşmişlerdi. Tekoşin açık tenli, koyu dalgalı saçları ve üzüm tanesi gibi yuvarlak gözleriyle dünyayı kucaklamak ister gibiydi. Hafiften dolgun yanakları ona tam bir çocuksuluk katıyordu. Batofa yeni gelişmeye başlamış genç kızlar gibi boy atmıştı. Koyu kahve saçları, kemerli bir burnu ve boncuk gibi parlayan gözleri vardı. Küçük Zekiye, gerçekten de içlerinde en küçüğüydü. Bedeni ve boyu ufak tefekti. Buğday rengi teni, bahar güneşinde yanmış yanaklarında küçük küçük gölgeler bırakmıştı. Onun da diğer ikisi gibi kısaydı saçları. Alnına düşen düz perçemleri küçük kahverengi gözlerine kadar iniyordu. İnsana ilk bakışta asi ve inatçı bir çocuk olduğu izlenimi veriyordu. Bu üç genç arkadaşla daha uzun bir süre birlikte olacaktık.

Onları gördükçe "eğer bu ülkede daha çocuk denilecek yaşta insanlar eline silah alıp dağa çıkıyorsa ben de kendime yüklenmeliyim ve her türlü zorluğu aşabilmeliyim diyor ve varlıklarından güç alıyordum.

Garisa gücünden gelen bu arkadaşlar dışında, Herekol'dan da bir bayan arkadaş gelmişti. Heval Cihan kısa boylu, sepmatik bir arkadaştı. Yüzünden hiç eksilmeyen gülüşü hemen dikkat çekiyordu. Hareketlerinden, yürüyüşünden, silahını tutuşundan tecrübeli bir arkadaş olduğu belli oluyordu. Arkadaşlardan Serhatlı olduğunu duymuştum.

Erkek arkadaşlardan gelenler olmuştu fakat onları henüz görmemiştik. Bayan arkadaşlar olarak grubumuz tamamlanmıştı. İki takım kadın gücü olarak Dersim'e gidiyorduk.

Yola çıkmadan arkadaşlar yeniden bir düzenlemeye gittiler. Düzenlemede yeni ve eski arkadaşlarla ağır silahların dağılımı göz önünde tutulmuştu. Yeni düzenlemeye göre Heval Dersim'in takımında Rojin ve Menal arkadaşların mangası, Heval Dilzar'ın takımında da Dicle ile Cihan arkadaşların mangası yer alıyordu. Bizim mangada bir değişiklik olmamıştı. Sadece portatiflerden Botufa arkadaş bizim mangaya verilmişti.

Günler ve geceler rüzgarın peşine takılmış bulutlar gibi akıp gidiyordu. Tüm güçler bir yanda erzak ve cephane hazırlıklarının tamamlanmasını beklerken diğer yandan güçlerin birbirini tanıması ve kaynaşması için sık sık bir araya gelinip sohbetler yapılıyordu. Biz Dersim gücü olarak ayrıca eğitim ve süreç üzerine tartışma toplantıları için sürekli bir aradaydık.

Bulunduğumuz arazi oldukça genişti. Garisa'da en çok ormanın burada olduğu söyleniyordu. Gerçekten de öyleydi. Ağaçlar kayalıkların arasına gizlenmiş gibiydiler.

Arazi yapısı uygun olduğundan Eyaletlere gidecek olan bütün gruplar birbirine yakın konumlanmıştı. Aşağıda akan dereden başlayarak güçler yukarıya doğru yerleştirilmişti. Orta eyalet gücü sayı olarak az olduğundan bizim grupla birlikte kalıyorlardı. Bizim biraz aşağıımızda Amed gücü, onların ilerisinde de Garzan gücü konumlanmıştı.

Bugün bütün Eyalet güçlerinin katılacağı bir toplantı yapılacaktı. Bunun için öğleden sonra kararlaştırılmıştı. Toplantı yeri olarak da her zamanki gibi aşağıdaki derenin yamacındaki geniş alan belirlenmişti.

Öğleden sonra bütün güç tek sıra halinde dizilerek, noktanın içinden geçen patikaya girerek toplantının yapılacağı alanda yerini almışlardı. Biz de yanlarına giderek dağınık olmayacak şekilde oturduk. Böyle zamanlarda birbirini tanıyanlar yan yana geliyorlardı.

Bizim eski bölükten birçok arkadaş oradaydı. Bölük komutanımız Heval Rahime de son düzenlemelerle birlikte Garzan gücüne dahil olmuştu. Her zamanki hareketliliği ve ona özgünlük veren gülüşüyle hemen yanımıza geldi. Çoğumuz onun eski savaşçılarıydık. Birbirimizin durumunu sorup konuştuk biraz. Heval Rahime ile birlikte yirmiye yakın bayan arkadaş Garzan'a gidiyordu. Ağırlıkta Zele, Garisa ve akademiden gelen arkadaşlar vardı. Gerçi insan gruplara uzaktan baksa bile kimin nereden geldiğini kıyafetlerinin renginden hemen anlardı. Akademi grubu zeytin yeşili kıyafetleriyle en göze çarpanlardı. Zele grubunun kıyafetleri ise sarıya çalan bir renkti ve insan o renkte kıyafet giyen bir arkadaş görse onu tanımasa bile, Zele'de kaldığını hemen anlardı. Geriye kalanlarda kahverengi gabardinli Botan gücüydü.

Yan yana oturmuş sohbet ederken toplantı yerine gelen bizim eski bölükten heval Xelat'la Axin de bizi görür görmez yanımıza gelip oturmuşlardı. Her ikisi de Garzan grubundaydı. Oldukça neşeli görünüyorlardı. Heval Axin de buğday tenli, hafiften kilolu bir arkadaştı. En dikkat çeken yanı saçlarıydı. Saçları kıvrır kıvrır ve o kadar gürdü ki arkada toplayıp bağlamasına rağmen yanlardan

çıkiyordu. Bu haliyle oldukça seimpatik görünüyordu. Bir de ne zaman konuşsa ya da gülse yüzü hemen kızarırdı. Utangaç bir yapısı vardı. Şırnaklıydı ve yaşı en fazla on dokuz, yirmiydi. 92 yılında partiye katılmıştı. Heval Xelat ise uzun boylu, beyaz tenli, düz saçlıydı. Bitlis'in Ahlat ilçesindendi ve benden beş altı ay önce katılmıştı saflara. Ama insan ona bakınca en az iki üç yıllık bir gerilla olduğunu sanıyordu. Fiziğiyle pratik işlerdeki becerisiyle dağ yaşamına erkenden adapte olmuştu. Heval Cemal'in bizimle yaptığı son toplantıda Heval Xelat cepheye gönderilmekten son anda kurtulmuştu. Heval Cemal toplantıda onu kaldırarak "seni Garzan'da cepheye gönderelim, oralısın faydan dokunabilir" demiş fakat Heval Xelat "ben cepheye gitmek istemiyorum, ben savaşımaya geldim" diyerek itiraz etmişti. Heval Cemal ısrarı sonrasında vazgeçmiş ve askeri güçlerde kalmasını kabul etmişti. Hem bunun sevinci hem de doğup büyüdüğü yerlere gerilla olarak gitmenin heyecanı içindeydi. Toplantının başlayacağı haberi verilince sohbete ara verip herkes kendi yerine geçip oturdu.

Toplantıyı henüz şahsen tanışmasak da adlarını yaşam içinde sıkça duyduğumuz grup sorumlusu arkadaşlar yapacaklardı. Sorumlu arkadaşların hepsi Akademiden gelmişlerdi ve parti önderliği tarafından görevlendirilmişlerdi. Duyumlarımıza göre bizim Dersim gücünün sorumlusu Kemal, Orta Eyalet sorumlusu da Hamza arkadaşlardı.

Toplantıyı Kör Yaşar arkadaş başlatmıştı. Ona neden Kör Yaşar dendiğini onu görünce daha iyi anlamıştım. Bir ara çatışmada sağ gözünden yaralanmıştı. Yakınında patlayan bir roket parçası bir gözünü kaybetmesine yol açmıştı.

Bu yüzden sağ gözü hafiften kapalıydı ve o gözü görmüyordu. Ona uzaktan baktığımda içimin ezildiğini hissediyordum. Savaşın ne kadar korkunç sonuçlar yarattığını düşünürken ve büyük bir moralle duran gerilla komutanına hayranlık duymamak elde değildi.

Toplantı genel gelişmelerin değerlendirilmesiyle başlayıp asıl gündemimiz olan yol süreci ve yolda dikkat edilmesi gerekenler üzerine yoğunlaştı. Yapı yönetim herkesin en çok merak ettiği konu ne zaman yola çıkacağımızdı. Konuşmalarda yakında harekete geçileceğinin sinyalleri veriliyordu ancak grup sorumluları net bir tarih vermekten özellikle kaçınıyorlardı.

Toplantının en ilgi çeken kısmı yol sürecinde izlenecek hareket tarzı ve planlamaya ilişkin yapılan açıklamalar oluştuyordu. Yapılan planlamaya göre yola çıkacak ilk grup Dersim gücüydü. Yol süreci en uzak eyalete göre belirlenmişti. Bu nedenle ilk Dersim gücü olarak yola çıkacaktık ve bizim ardımızdan da sırayla diğer eyaletler harekete geleceklerdi. Bu şekilde grupların geçişi sırasında olası deşifre olma, düşmanla temasa girme gibi durumlar karşısında yakın eyalet güçlerinin geçte olsa alanlarına daha sağlam ulaşmaları sağlanacaktı. Çünkü Dersim gücü olarak, deşifre olsak dahi geri dönmeyecek ileriye doğru hareket edecektik. Geçiş hatlarının tutulması durumunda ise diğer eyaletler ya bir süre daha Botan'da bekleyecekler ya da farklı hatlardan gitmeyi deneyeceklerdi.

Bütün gruplarda büyük ve küçük cihazlar bulunuyordu. Güçler cihaz bağlantılarıyla sürekli irtibat halinde olacaklar, grupların durumu, yol hatları ve düşmanın durumu hakkında bilgilendirmeleri günlük yapacaklardı. Yine her eyalet kendi inisiyatifiyle hareket edecek güvenlik, konumlama vb. tüm tedbirlerini alarak en temel hedef olan kayıp vermeden sağ salim eyaletlere ulaşmaya çalışılacaktı. Hedef eyaletlere ulaşmaktı, bunun için de partinin kesin talimatı vardı. Yolda kesinlikle eylem yapılmayacak ve çatışmaya girmekten kaçınılacaktı. Olası bir temas durumunda ise en etkili şekilde düşmana vurulacaktı.

En uzak eyalet Dersim olduğu için gücümüze büyük rol düşüyordu. Hem öncü gruptuk hem de diğer eyalet güçlerinin güvenliği ve hedeflerine ulaşmaları için bütün gerilla kurallarına ve gizliliğe çok daha fazla önem vermemiz gerekiyordu.

Toplantının sonunda Heval Yaşar "Düşman denetimine girmeden yol almak başarının yarısıdır." demişti. Bu sözün doğruluğunu yola çıkışla birlikte çok daha yakıcı hissedecektim.

Toplantının ertesi günü arkadaşların arasında yeni bir söylenti dolaşmaya başladı. Konuşulanlara göre Botan kuryeleri Kato'dan yola çıkmışlardı ve birkaç gün içerisinde yanımıza ulaşırlardı. Bu haber doğruluğu yanlışlığı bir kenara herkeste bir hareketlenmeyi getirmişti. Kimi arkadaşlar sanki yarın yola çıkacakmışız gibi her gün çantalarını açıp yeniden düzenliyorlardı. Bizim mangadaki Heval Şafak çantası ağır olmasın diye içinde ne var ne yok hepsini dağıtmıştı. Gerçi fazlalık olabilecek pek bir şeyi

de yoktu ama bir çorap bile eksilse insan hafiflemiş hissediyordu kendini. Ayrıca çantalarımız yeterince erzak ve cephane ile doluydu zaten. Gideceğimiz iç eyaletlerde ciddi cephane sıkıntısı yaşandığından her grup kendisiyle birlikte fazladan mermi, bomba, roket, mayın gibi cephane götürüyordu.

Bizim takıma da yedek mermiler dün dağıtılmıştı. Manga komutanımız heval Rojin cephaneyi her arkadaşın durumuna göre dağıtmıştı. Tecrübeli ve fiziği güçlü olan arkadaşlar en az beş yüz keleş, BCK mermisi ile iki bomba almışlardı. Mangada en yeni ben olduğum için bana en azı verilmişti. Kendi üzerimde taşıdığım şarjörler dışında iki dolu şarjör, bir el bombası ve iki yüz keleş mermisi almıştım. Malzemeleri çantaya yerleştirmeden önce heval Rojin mermilerin paslanmaması için önce bir kumaş parçası ile kurulamış sonra da gres yağı ile yağlayarak bir iki saat güneşte bırakmıştı. Bu şekilde paslanan mermilerde temizleniyordu. Yine bombanın fünyesini sökerek çıkarmış ve parçalarını ayrı ayrı bantlayarak çantama öyle yerleştirmişti. Bombanın bu şekilde söküldüğünü ilk kez görüyordum. Silahı açıp kapatmayı öğrenmiştim ama bombayı bilmiyordum. Bombaya karşı bir ürküntü duyuyordum nedense. Bunun patladığı taktirde yaratacağı sonuçtan kaynaklandığının farkındaydım. Heval Rojin bombayı elime ilk verdiğinde her an patlayacakmış gibi tutmuş ama çok korkmuştum. Oysaki Heval Rojin açıp sökerken pratikte kısa bir eğitimde vermişti. Hangi parçanın ne işe yaradığını ve nasıl kullanıldığını göstermişti. Ama yine de içimin ürpermesine engel olamamıştım. Öyle ki çantama koyarken bile heval Rojin'e patlamaz değil mi diye sormuştum.

Heval Rojin bu halime çok gülmüştü, merak etme patlamaz öyle diyordu.

Çantamın en alt kısmına bütün askeri malzemeler, onların üstüne de manga eşyalarını koydum. Bunun dışında yedek iç çamaşır, iki çorap ve İstanbul'dan gelirken aldığım mavi kazağımın olduğu kişisel eşyaları poşetle birlikte en üste bıraktım. Bu arada Heval Koçerin'in ayrılırken hatıra olarak verdiği skries(doğrusu scrikss'tır.) marka tükenmez kalem çantadan çıkararak yeğemin iç cebine koydum. Bir de yolda günlük tutmak için lojistikçiden aldığım çizgili bir defterim vardı. Henüz defterlerin sayfaları bomboştu. Yaşanacak ve yazılacak olan uzun bir yolculuğun günleri bekliyordu. Onun da ıslanmaması için şeffaf bir poşetin içine sararak çantaya yerleştirdim. Artık ben de çantam da yolculuğa çıkmaya hazırдық.

Kim bilir hangi zamanlara ve mekanlara tanıklık edecektik.

Beklenen gün sonunda gelip çatmıştı. Bu akşam bütün güçler, Garisa'dan yola çıkacaktık.

Gün güneşten çıkan ilk ışıkların dağlara vuruşuyla başlamıştı. Bu sabah her zamankinden farklıydı. Şafak sökene kadar herkes bir an önce sabahın olmasını beklemiş ve erkenden uyanmıştı.

Günün inmesiyle beraber suya girilip ateşler yakıldıktan sonra herkes de bir telaş, bir koşuşturma başladı. Kimi arkadaşlar kahvaltılarını yapar yapmaz bir ağacın altına çekilerek silah ve rextlerini temizlemeye girişmişlerdi. Kimileri de akıllarına son an da gelmişçesine ortalıkta iğne iplik ya da kağıt kalem arıyorlardı. Sabahın erken saatleriyle başlayan hareketlilik hiç durmadı. Bu gidiş gelişler arasında saatler öğleye doğru ilerlerken biraz kafamı dinleyebilmek için sakın bir köşe bulup uzandım.

Sırtüstü uzandığım geniş bir meşe ağacının altından dağların gökyüzünü kucaklar gibi uzanışını izlerken iç dünyamda alt üstler oluşlar yaşanıyordu. Yola çıktığımız netleştikten beri kendi kendime "Dersime kadar yürüyebilecek miyim" diye sorup duruyordum. Bu yönlü yaşadığım kaygı ve güvensizlikler peşimi bırakmıyordu. Sanıyorum bunları aşmam öyle kolay olmayacaktı. Zorlanarak deneyimleyerek öğrenecektim birçok şeyi. Yine önümde belirsizliklerle dolu bir başlangıç vardı. Geride ise kısa ama dolu dolu bir zaman...

Dağlarda yürüdüğüm ilk adımları, ilk arkadaşlıkları ve ilk heyecanları geride bırakıyordum. İçimdeki duygu karmaşasını tarif etmek çok zordu. Bir yandan yeni yüzler ve yeni yerler görmenin merak ve heyecanı diğer yandan tanıdığım alıştığım ve sevdiğim bu yerlerden, arkadaşlardan ayrılacak olmanın derin üzüntüsü...

Çıkacağım yolculuğun bir daha geriye dönüşü olmayacağını biliyordum. Kim bilir belki de sonsuza dek ayrılıyordum buralardan. Sonuçta bir savaşın içindeydik ve kimin yarın hayatta kalıp kalmayacağı belli değildi...

Acaba bir daha gerillaya ilk geldiğim Gabar Dağlarını, ilk kışımı geçirdiğim Şikefta Reş'i, Yosun ve taş kokan sarnıçları, her yerde karşıma çıkan kızvan ağaçlarını, her biri birbirinden değerli olan

bölüğümdeki arkadaşları görebilecek miydim? Bunları düşünürken aklıma hep Besta karargahından ayrıldığımız gün geliyordu. O gün çok ağlamıştım. Heval Koçerin çok kızmıştı hatta. "Şimdi bu kadar ağlarsan yarın savaşta yoldaşlarını kaybedersen ne yapacaksın. Unutma her ayrılık bir buluşmadır dağlarda" demişti. Evet haklıydı belki ama keşke hiç ayrılık olmasaydı hayatta. Daha çok özlemiştim onları, içimden "keşke bir kez daha görebilseydim arkadaşları" diye geçirirken birden aklıma onlara mektup yazmak geldi. Giderken göremesem de yüreğimden geçenleri bu şekilde ulaştırabilirdim. Bu düşüncenin vermiş olduğu heyecanla hemen yerimden doğrularak uzandığım ağacın gövdesine yaslanarak oturdum. Yeleğimin ceplerini karıştırdım. Yanımda nöbet listesinin yazıldığı küçük bir not defteri ile heval Koçerin'in verdiği kalemı çıkardım. Dizlerimi çekerek üstüne dayadığım defterden bir boş sayfa kopararak yazmaya başladım. İlk önce heval Koçerin'e yazdım. Dün gibi hatırlıyordum neler yazdığımı.

"Yüreğimin çılgın ruhlu kızına! Merhaba Heval Koçerin seni hayatım boyunca unutmayacağımı bilmeni isterim. Sen benim gerilladaki ilk komutanım ve ilk kahramanımsın! Bunu şimdiye kadar söylememiş olabilirim ama seni kendime hep örnek aldım. Bana bu yaşamda öğrettiğin bütün iyilikleri, güzellikleri ve doğruları asla unutmayacağım. Ve gittiğim her yerde yanımda olacaklar. Sen bu mektubu aldığında ben Dersim'e yürüyüşün ilk adımlarını atıyor olacağım... Seni gitmeden yüreğimdeki devrimci duygularla sevginin sıcaklığıyla kucaklamak istedim. Dersim'e geleceksin. Seni Dersim dağlarında bekleyeceğim. Nisan 1994 D.S.S /Aryen Deniz"

Heval Koçerin'e bu satırları yazarken bile çok duygulanmıştım. Gözlerim dolu doluydu. Bir süre durup bu ağlamaklı halimin geçmesini bekledim. Sonra da yeni sayfa açıp küçük Berivan'a yazmaya başladım.

"Benim küçük arkadaşım Berivan, sana buradan ayrılmadan önce bir kez daha merhaba demek istedim. Şaşıracaksın biliyorum. Sen her zaman aklımdasın heval. Seninle ilk tanıştığımız o yağmurlu günü hatırlıyor musun? İki acemi mutfağa çıkmıştık da başımıza gelmeyen kalmamıştı. Bir taraftan naylonun yırtık yerinden tencereye damlayan yağmur suyu diğer taraftan duman yapan ateşimiz. Ve tüm bu eksikliklerin içinde yüzünden eksilmeyen o muhteşem gülüşün, bana en kötü koşulda bile gülmeyi öğreten kendisi küçük ama yüreği büyük yoldaşım seni tanıdığım için çok mutluyum. Vedalaşırken seni göremedim, o gün tepedeydin. Ama bu yazdıklarım eline ulaşırsa eğer seni görmüş olacağım. Kendine çok ama çok iyi bak Berivan. En içten duygularımla seni selamlıyor, kucaklıyorum. 1994 D.S.S Arya Deniz."

Elimden kalem son satırları yazarken küçük Berivan'ın bu notu alınca ne kadar sevineceğini düşündüm. Merak içinde acele acele açıp okuyacak ve kapkara gözlerinin içi ıslı ıslı gülümseyecekti. O gün yeniden karşılaştığımızdan aynı gülümseyişini ve bir hazine gibi yıllarca gömleğinin cebinde sakladığı ona yazdığım bu mektubu, elime uzatacağından habersizdim.

Yazdıklarımı bir kez daha okudum. Sonra her iki sayfayı ayrı ayrı katlayarak iç cebime koydum. Yazmak içimdeki hüznü biraz olsa dağıtmıştı. Şimdi sıra bu yazdıklarımı ulaştıracak arkadaşları bulmaya gelmişti. Aklımda basındaki arkadaşlar vardı. Onlar bir şekilde ulaştırırlardı mektupları.

Zaman kaybetmeden kalkarak basın mangasına doğru gittim. Basıncılar kaldığımız noktanın hemen üst yamacında kalıyorlardı. 10 dakikalık bir mesafedeydiler. Yanlarına vardığımda onlarda manganın yanında oturmuş, çay içiyorlardı. Çalışmalarına ara vermiş olmalıydılar. Biraz çekinerek müsaade var mı heval diye seslendiğimde heval Arya beni görünce yerinden kalkarak;

'heye heval heye' gel diyerek elini bana uzatmıştı.

"Merhaba heval Arya dedim. Onunla ve diğer arkadaşlarla tokalaşıp, oturmam için gösterdiği yere oturduğumda merakla gözlerini yüzüme dikmiş gülümsüyordu. Hal hatır sormanın ardından heval Arya her zamanki gibi sorunlarını ardı ardına sıralamaya başlamıştı. Sayımızın kaçta ulaştığını, gruptaki arkadaşlarımızın ne yaptıklarını ve bugün yola kesin çıkıp çıkmayacağımız merak ettiği konulardır. Çayla birlikte başlayan sohbetimiz benim geliş nedenime gelmişti. Heval Arya, 'veda ziyaretine mi geldin?' dediğinde;

"Evet öyle ama bir de veda etmek istediğim başka arkadaşlar var diyerek cebimden mektupları çıkararak hemen Arya'ya doğru uzattım.

Heval Arya gülümseyerek notları elimden alırken yola çıkmadan önce bizim bölükten bazı arkadaşlara son bir kez yazmak istedim. Bu notları arkadaşlara ulaştırırsanız çok sevinirim Heval dedim.

Heval Arya elindeki mektuplara bakarak 'bantlamamışsın kime gidecek bunlar' diye sordu.

Heval Koçerin ile Berivan Goyi arkadaşlara dedim.

"Tamam olur" diyerek kafasını salladı ve yeleğinin arka cebinde taşıdığı koli bandını çıkararak her iki notu ayrı ayrı küçük bir kağıda sararak, üzerlerine kimlere gideceğini yazıp, sıkı sıkı bantladı.

Heval Arya bunları yaparken, Heval hiç kontrol etmedin dedim.

Kafasını kaldırıp yüzüme anlamlı anlamlı baktı ve 'okumaya gerek yok' dedi. Gözlerindeki güven duygusunu görmek içimde tarifsiz bir güç oluşturdu. Belki küçük bir şeydir ama yoldaşlarımın güvenlerini kazanmak benim için büyük bir değerdir.

Sevinerek kaybolmazlar değil mi Heval diye sordum.

'Yok hiçbir şey olmaz endişelenme ben kendim karargahtan gelecek olan arkadaşlara veririm onlara ulaştırırlar' dedi. Bunu duyunca rahatladım. Geç olmadan yerimden kalkarak teşekkür ederim Heval diyerek izin istedim. Gitmeden boynuna sıkı sıkı sarılarak tekrar teşekkür ettiğimde, Heval Arya ve mangadakiler gülererek 'tamam Heval normal bir şey bu biz yoldaşız' diyerek uğurladılar. Heval Arya patikaya kadar benimle geldi.

Heval Arya'ya karşı tanıştığımızdan beri doğal bir rahatlığım vardı. Onunla ilk karşılaşmamız, yağmurda sırlıklam olduğumuz gece Garisa'ya geldiğimiz gece olmuştu. Gecenin son saatleriydi. Sabaha kadar bekleyeceğimiz mangalara dağıldığımızda bizim takım basın mangasında kalmıştık. Heval Arya kalkarak hemen bizimle ilgilenmesi mangadaki diğer arkadaşları da kaldırarak bizi yerleştirmişti. Gün aydınlanana kadar ayakta kalmışlardı.

Sabahleyin kalktığımızda ancak birbirimizin yüzünü görmüştük. Heval Jinda, Evin, Jiyan ve heval Arya...

Heval Arya ilk görüşte dikkatimi çekmişti. Uzun boylu, beyaz tenli, siyah saçlı güzel bir arkadaşı. Gözlerinin koyuluğunda engin bakışlar taşıyordu. Sanki her an bir şey söyleyecekmiş gibiydi gözleri. O gün isimlerimizi söyleyip, tek tek tokalaşırken elini uzattığında adının Arya olduğunu söyleyince ben de Aryen'im diyerek cevap vermiştim. İkimiz de birbirimize "adaş sayılırsınız" diyerek gülmüştük. Bana çoğu zaman arkadaşlar Arya diyorlardı zaten. Bir de adımı tam söyleyemeyenler vardı. Onlar da Arin, Arya, hatta Ayrın diyen bile oluyordu. O günkü kısa sohbetimizde Elazığlı olduğunu ve geçen sene gerillaya katıldığını anlatmıştı. Rahat, kendini dinleten ve ölçülü davranışları hemen yansıyor ortama. Mütevazı ve sade bir duruşu vardı. O gün ve sonrasında birçok defa görüşüp konuştuk birçok konuda sohbet ettik. Onu tanıdıkça ne kadar içten ve doğal bir arkadaş olduğunu daha yakından gördüm. İnsanlarla sıcak ve derin ilişkiler kurmayı başarabiliyordu. Onun yanında hiçbir şeyden çekinmeden duygu ve düşüncelerini konuşabilirdin. Katılmadığı yönler olsa bile seni dinlerdi. Ama doğru bildiklerini de sonuna kadar savunup seni ikna etmeye çalışırdı. Bu özellikleri onun kendisini her yaştan arkadaşına sevdirmesini getirmiştir.

Bana her fırsatta "ne kadar şanslısın memleketime gidiyorsun" diyerek Dersim'e olan özlemini anlatırdı. Ailesi Elazığ'da otursa da aslen Dersimliydi. O da kendisini önermişti ama önerisi kabul edilmemişti. Bu yüzden ziyarete en çok bizim mangaya geliyordu.

Az önce yan yana oturmuş konuşurken duygularım zamanın sarkacında geçmişe gidip gelecekti. Yarın ne ben burada olacaktım ne de heval Arya... Orada kaldıkça arkadaşlardan ayrılmanın daha da güçleşeceğinin farkındaydım. Bu yüzden gitmek için izin isteyerek ayağa kalktığımda heval Arya patikaya kadar gelmiş ve "akşamüzeri sizi uğurlamaya geleceğiz. Törende vedalaşınız" diyerek yolcu etmişti beni...

"Tamam görüşürüz" diyerek ayrılmıştım yanlarından. Kayaların arasında kıvrılan patikaya girerek kayboldum ormanın içinde. Aklımda insanın arkadaşlarından bir daha göremeyeceğini düşünerek ayrılmasının hiçbir ayrılığa benzemediği düşüncesi geçiyordu. Bir şair ayrılık için boşuna "gitmek mi zor, yoksa kalmak mı?" diye sormamıştı mısralarında...

Benim içinse şu an her ikisi de çok zordu.

Güneşin sarı turuncu ışıklarını dağlardan çekerek, akşam gölgesinin inmesiyle birlikte eyaletlere gidecek bütün gruplar noktanın alt tarafından akan derenin kenarındaki geniş düzlükte toplanmış harekete geçmeyi bekliyorduk. Herkes sabırsız bir heyecan içindeydi. Yüzler uzun zamandır beklenen bir sevincin gülümseyişini taşıyordu.

Az sonra Kör Yaşar Heval ile bir grup arkadaş noktadan gelen patıkada göründüler. Koşar adımlarla silahların çıkardığı rak rak sesleri arasında kendilerini içtima yerine bıraktılar.

Heval Yaşar silahını elinde tutmuş, bütün gücün karşısına geçerek durmuştu. Herkes dikkat kesilerek söyleyeceklerini beklemeye başladık. Heval Yaşar her zamankinden daha yüksek ve coşkulu bir ses tonuyla içtima alarak ardından yol yürüyüşüne ilişkin uyarıları ve talimatları sıralamaya başladı.

Cümleleri kısa, fakat tartışmasız şekilde emrivakiydi.

Konuşması uzun sürmedi. En sonunda "hevalno hazırım" diye sorduktan sonra, gür bir sesle "serkeftin" diyerek harekete geçti.

Yürüyüş düzenine göre önde Heval Yaşar ardından heval Brusk'un bölüğü, onların arkasından da bizim heval Rubar'ın bölüğü harekete geçtik.

Bu arada noktada kalan Garisa gücünün hepsi bizleri uğurlamak için aşağı inmiştir. Patikanın kenarında tek sıra halinde dizilmişler bizi bekliyorlardı.

Yürüyüş sırasında tek tek yanlarından geçerek el sıkışıp vedalaştık. Heval Arya'nın gözlerinden yükselen dalgaları hiçbir zaman unutmayacağım. Karanlık bir denizde ay ışığının parıltısı yakamozlar gibiydi gözyaşları...

Ardımızdan alkışlar, ısıklık ve slogan sesleri yankılanarak yola koyulduk.

Hayat bizi bir daha kim bilir hangi zaman ve mekanlarda buluşturacaktı. Ardımızda her biri yüreğimizden bir parça olan yoldaşlar ve unutulmaz anılar bırakarak yürüyorduk. Hemen yanı başımızda akıp giden çamurlu dere ayrılığımızın bir tanığı gibiydi. Eriyen kar sularının etkisiyle coşmuş yatağına sığmıyor taşıyordu.

Uzun yürüyüşümüzün ilk adımları bahar yağmurlarının yıkadığı bulutsuz bir akşamla başladı.

Her adım umutla beklediğimiz daha güzel yarınlara ulaşmak içindi. Biraz sonra grubun ön tarafından gecenin parolası geldi. Havada esen rüzgâr bir sır gibi gecenin içinde fısıldadı...

Parola 'Botan Dersim'di!...

SON